

T.C.
OKAN ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

SAĞLIKTA KALİTE YÖNETİMİ ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

ZEYNEP KAMİL KADIN VE ÇOCUK HASTALIKLARI
EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ'NDE SAĞLIK
MÜZESİ OLUŞTURMA

Eylem HALLAÇ

Tez Danışmanı

Yrd. Doç. Dr. Yıldırım B. GÜLHAN

İSTANBUL, 2016

**T.C.
OKAN ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**SAĞLIKTA KALİTE YÖNETİMİ ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**ZEYNEP KAMİL KADIN VE ÇOCUK HASTALIKLARI
EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİNDE SAĞLIK
MÜZESİ OLUŞTURMA**

**Eylem HALLAÇ
122021008**

**Tez Danışmanı
Yrd. Doç. Dr. Yıldırım B. GÜLHAN**

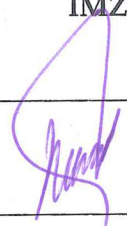

İSTANBUL, 2016

T.C
OKAN ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
Y Ü K S E K L İ S A N S
T E Z O N A Y I

Adı ve Soyadı : Eylem Hallaç Öğrenci No : 122021008
Anabilim/Bilim Dalı : Sağlıkta Kalite Yönetimi Tez Savunma Tarihi : 23.06.2016
Danışman : Yrd. Doç. Dr. Yıldırım B. Gülhan Tez Savunma Saati : 10.00

Tez Konusu : Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesinde Sağlık Müzesi Oluşturma

TEZ SAVUNMA SINAVI, Lisansüstü Öğretim Yönetmeliği'nin 33.Maddesi uyarınca yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin KABULU'ne OYBİRLİĞİ / OYÇOKLUĞUYLA karar verilmiştir.

JÜRİ ÜYESİ	KANAATI (KABUL / RED / DÜZELTME)	İMZA
Yrd. Doç. Dr. Yıldırım B. Gülhan	Kabul	
Prof. Dr. Haydar Sur (Üsküdar Ün.)	Kabul	
Yrd. Doç. Dr. Onur Yarar	Kabul	

YEDEK JÜRİ ÜYESİ	KANAATI (KABUL / RED / DÜZELTME)	İMZA
Yrd. Doç. Dr. Melek Astar (Fatih Sultan Mehmet Ün.)		

ÖZET

ZEYNEP KAMİL KADIN VE ÇOCUK HASTALIKLARI EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ' NDE SAĞLIK MÜZESİ OLUŞTURMA

Bu çalışmanın amacı, yıllardır hastane olarak faaliyet göstermekte olan Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi' nin kurum kimliğini öne çıkarmak, toplumun sağlıklı yaşama bilincinin oluşmasına ve gelişimine katkıda bulunmak, sağlık ve toplum arasındaki iletişimi güçlendirmek, kurumun sağlıklı bütünleşen kültürel mirasını korumasına destek olmaktır.

Toplam kalite yönetimi anlayışına göre uzun vadede öncü olmayı planlayan kuruluşlar stratejilerini belirlerken kültür ve sanatı destekleyecek uygulamalara gitmektedirler. Bu planlamalarda en etkin yöntemlerden bir tanesi kurumların itibarını destekleyecek müzelerin kurulmasıdır.

Bu çalışmada çeşitli sağlık, tıp ve kurum müzelerinden örnekler verilmiş, müzelerin kurulum basamakları irdelenmiş, Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi' nin tarihçesine değinilmiş, koleksiyon geliştirme çalışmaları yapılmış; bu doğrultuda geçmişten günümüze değişen, gelişen, ilerleyen sağlık sistemi yolculuğuna tanıklık edecek, gelecek nesillere aktaracak ve toplumu eğitecek bir yapı oluşturulması hedeflenmiş; Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi' de Sağlık Müzesi oluşturma çalışması hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler : Müzecilik, Sağlık, Sağlık Müzesi, Zeynep Kamil

ABSTRACT

ESTABLISHING HEALTH MUSEUM AT ZEYNEP KAMIL MATERNITY AND CHILDREN'S TRAINING AND RESEARCH HOSPITAL

The aim of this study is to help arising and developing awareness of healthy life in society, to reinforce the link between health and society, to protect the cultural inheritance of institution which is related with health and to put forward the corporate identity of Zeynep Kamil Maternity and Children's Training and Research Hospital which has been in service as a hospital for long years.

According to total quality management concept, organisations which are willing to be Pioneer in the long run, need to choose treatments that are promoting culture and art, while determining their strategies. One of the most efficient methode in this planing is to establish museums which are promoting prestige of the corporation.

In this study various health, medicine and institution museums has been cited, foundation phases has been researched thoroughly, the history of Zeynep Kamil Maternity and Children's Training and Research Hostpital is mentioned, collection development work has been carried out and accordingly creating a new foundation has been aimed, which will make the community aware of the history of health services, make them witness the changes developments and progressions from the past till that day and also a foundation which will educate the community and transfer culture to the next generation. Considering all this usefulness it has been decided to establish health museum at Zeynep Kamil Maternity and Children's Training and Research Hostpital.

Keywords: Museology, Health, Health Museum, Zeynep Kamil

ÖNSÖZ

Yüksek lisans eğitimim süresince öğrenme ve yetişmeme katkıda bulunan, tez araştırması sürecinde bilgi ve deneyimiyle çalışmama destek olan danışman hocam Sayın Yrd. Doç. Dr.Yıldırım B. GÜLHAN'a,

Yüksek lisans eğitimime katkı sağlayan Okan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Sağlıkta Kalite Yönetimi hocalarıma,

Tez araştırmasının her aşamasında vermiş oldukları desteklerden dolayı Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi Başhekimi Sayın Prof. Dr. Sayın Ateş KARATEKE' ye, Sağlık Bakım Hizmetleri Müdürü Sayın Dr. Yeliz DOĞAN MERİH' e ve Koordinatör Sorumlusu Meryem YAŞAR KOCABEY' e,

Araştırma veri toplama aşamasında çok önemli katkı sağlayan İstanbul Eminönü Türbeler Müze Müdürlüğü' nde görev yapmakta olan Müze Araştırmacısı Serkan NİŞANCI ve birlikte çalışmış olduğum eşi Gülcan NİŞANCI' ya, desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen Müze Koordinatörü Sayın Fulya KARDEŞ' e ve Sayın Sibel ÖZ' e,

Araştırma veri toplama aşamasında Zeynep Kamil Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi' nin tarihçesi hakkında bilgi toplamamı sağlayan Sayın Dr. Şeref ETKER' e,

Araştırma süresince yardımlarını esirgemeyen Sayın Uzm. Dr. Ramazan ULUHAN' a,

Manevi destekleri ile her zaman yanımda olan sevgili ailem Ayhan HALLAÇ' a, Müfide HALLAÇ' a, Şebnem TAMDOĞAN' a, Sendif TAMDOĞAN' a, Kanber Ozan KAYGUSUZ' a, Bora Onur HALLAÇ' a, Birsen ÇANGUR' a,

Her türlü desteğiyle yanımda olan sevgili arkadaşlarım Elmas KAHRAMANOĞLU' na, Derya KILINÇ' a, Feyla YILMAZ' a, Figen CENGİZ' e Eftal KAV' a,

Müze sevgisini içimde yeşerten ve tez hazırlama sürecimde yardımlarını hiç esirgemeyen Sayın Sunay AKIN' a çok teşekkür ederim.

BEYAN

Bu çalışmanın kendi tez çalışmam olduğunu, başkalarının çalışmalarından yararlanarak tezde kullandığım her türlü bilgiyi etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, bu bilgileri akademik kurallar içinde kullandığımı ve kaynak gösterdiğimi beyan ederim.

İstanbul, 2016

Eylem HALLAÇ

İÇİNDEKİLER

SAYFA NO

ÖZET.....	ii
ABSTRACT.....	iii
ÖNSÖZ.....	iv
BEYAN.....	vi
İÇİNDEKİLER.....	vii
TABLolar LİSTESİ.....	xii
RESİMLER LİSTESİ.....	xiii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xvii
SEMBOLLER/KISALTMALAR LİSTESİ.....	xviii
1. GİRİŞ.....	1
2. GENEL BİLGİLER.....	2
2.1. Müze Nedir?.....	2
2.1.1. Müze Türleri.....	3
2.2. Kurum Müzeleri.....	6
2.2.1. Kurum Müzelerinin Tanımı ve İşlevleri.....	6
2.2.2. Kurum Müzelerinin Kapsamı.....	8
2.2.3. Türkiye'deki Kurum Müzelerinden Örnekler.....	8
2.2.3.1. Kurum Müzesi Kapsamında İş Bankası Müzesi Örneğinin İncelenmesi.....	11
2.2.3.1.1. Türkiye İş Bankası Tarihçesi.....	11
2.2.3.1.2. İş Bankası Müze Binasının Tarihçesi.....	13
2.2.3.1.3. İş Bankası Müzesi' nin Kurulma Aşamaları.....	14
2.2.3.1.4. İş Bankası Müzesi Koleksiyonu.....	16
2.2.3.1.5. İş Bankası Müzesi Eğitim Programları.....	17
2.2.3.1.6. İş Bankası Müzesi Sergi İçerikleri.....	18

2.3. Tıp/Sağlık Müzeleri Tanımı ve Gelişimi	19
2.3.1. Türkiye’ de ve Dünya’ da Tıp ve Sağlık Müzelerinden Örnekler	21
2.3.2. Tıp ve Sağlık Müzeleri Kapsamında Müze Örneklerin İncelenmesi	26
2.3.2.1. İstanbul Sağlık Müzesi’nin İncelenmesi	26
2.3.2.1.1. İstanbul Sağlık Müzesi Binasının Tarihçesi	27
2.3.2.1.2. İstanbul Sağlık Müzesi’ nin Oluşum Süreci	28
2.3.2.1.3. İstanbul Sağlık Müzesi’nin Sergi ve Koleksiyonları	28
2.3.2.1.4. İstanbul Sağlık Müzesi Eğitim Programları	31
2.3.2.1.5. İstanbul Sağlık Müzesi’nin Projeleri	32
2.3.2.2. Tıp Müzesi Kapsamında Wellcome Collection’un İncelenmesi	33
2.3.2.2.1. Wellcome Collection’un Tarihçesi	33
2.3.2.2.2. Wellcome Collection Koleksiyonu	34
2.3.2.2.3. Wellcome Collection Eğitim Programı	36
2.3.2.2.4. Wellcome Collection’ a Ait Diğer Birimler	38
2.3.2.3. Sultan II. Beyazid Külliyesi Sağlık Müzesi’ nin İncelenmesi	39
2.3.2.3.1. Sultan II. Beyazid Külliyesi Tarihçesi	39
2.3.2.3.2. Sultan II. Beyazid Külliyesi’ nin Müzeye Dönüşüm Süreci	42
2.3.2.3.3. Sultan II. Beyazid Külliyesi Sağlık Müzesi’nin Bölümleri ve Sergi İçerikleri	42
2.3.2.3.4. Sultan II. Beyazid Külliyesi Sağlık Müzesi’nin Ödülleri	47
2.3.2.4. Tıp ve Sağlık Müzeleri Kapsamında Diğer Müzeler	48
2.3.2.4.1. Gülhane Askeri Tıp Fakültesi Tıp Tarihi Müzesi	48
2.3.2.4.2. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Tıp Tarihi Müzesi	50

2.3.2.4.3. Bedros Şirinoğlu Müzesi.....	52
2.3.2.4.4. Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi Müzesi.....	54
2.4. Kurumların Koleksiyonlarının Müzeye Dönüşüm Süreci.....	56
2.4.1. Finansal Kaynak.....	57
2.4.2. Fiziksel Çevre.....	58
2.4.3. Yasal Süreç.....	58
2.4.4. Sürdürülebilirlik (Etkinlik ve Halkla İlişkiler).....	59
2.4.5. Koleksiyon Geliştirme.....	59
2.4.6. Eğitim.....	60
3. GEREÇ VE YÖNTEM.....	61
3.1. Araştırmanın Konusu.....	61
3.2. Araştırmanın Amacı.....	61
3.3. Yöntem.....	61
4. ZEYNEP KAMİL MÜZESİ' NİN KURULMA AŞAMALARI.....	63
4.1. Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nin Tarihçesi.....	63
4.1.1. Operatör Cemil Topuzlu Paşa'nın Özel Hastanesi.....	65
4.1.2. Zeynep-Kamil Asker Hastanesi.....	66
4.1.3. Zeynep-Kamil Bimarhanesi.....	66
4.1.4. Zeynep-Kamil Doğumevi'nin Kuruluşu.....	67
4.2. Zeynep Kamil Müzesi'nin Kurulacağı Bina Hakkında Bilgiler.....	68
4.2.1. Konumu.....	68
4.2.2. Müze Olarak Planlanan Binanın Tarihçesi.....	68
4.2.3. Müze Olarak Planlanan Binaya Ait Mimari Özellikler.....	69
4.2.4. Müze Olarak Planlanan Binanın Restorasyon Durumu.....	70
4.3. Zeynep Kamil Müzesi'nin Oluşturulması.....	75
4.3.1. Zeynep Kamil Müzesi Tanımı.....	75

4.3.2. Zeynep Kamil Müzesi'nin Gerekçesi.....	75
4.3.3. Zeynep Kamil Müzesi'nin Amaçları.....	76
4.3.4. Zeynep Kamil Müzesi'nin Hedefleri.....	76
4.3.5. Zeynep Kamil Müzesi'nin Hedef Kitlesi.....	77
4.3.6. Zeynep Kamil Müzesi'nin Koleksiyon Kapsamı.....	78
4.3.7. Zeynep Kamil Müzesi'nin Etik İlkeleri.....	78
4.3.8. Zeynep Kamil Müzesi'nin Vizyonu.....	80
4.3.9. Zeynep Kamil Müzesi'nin Misyonu.....	81
4.3.10. Zeynep Kamil Müzesi Politikaları.....	81
4.3.10.1. Personel Politikası.....	81
4.3.10.2. İletişim ve Eğitim Politikası.....	81
4.3.10.2.1. Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları İçin Eğitim Politikası.....	82
4.3.10.2.2. Okul Dönemi Çocukları İçin Eğitim Politikası.....	82
4.3.10.2.3. Sağlık Çalışanları İçin Eğitim Politikası.....	83
4.3.10.3. Reklam Politikası.....	83
4.3.10.4. Koleksiyon ve Hitap Politikası.....	84
4.3.10.5. Engelli Ziyaretçi Politikası.....	85
4.3.10.6. Bütçe Politikası.....	86
4.3.11. Oluşturulacak Zeynep Kamil Müzesi İçin Koleksiyon Geliştirme.....	87
4.3.12. Zeynep Kamil Müzesi'nin Sergileme Aşamaları.....	95
4.3.13. Zeynep Kamil Hastanesi Tarihi Binası Kat Planı Şekilleri ve Kat Planı Şekillerine Göre Odaların Planlı Listesi.....	97
4.3.14. Zeynep Kamil Müzesi SWOT Analizi.....	103
4.3.15. Kurulacak Olan Zeynep Kamil Müzesi'nin Kurum Kimliğine Katkısı.....	107
4.3.16. Kurulacak Olan Zeynep Kamil Müzesi'nin Toplam Kalite Yönetimi Kapsamında Değerlendirilmesi.....	108

5. SONUÇ	111
KAYNAKÇA	113
EKLER	117
Ek-1: İzin Belgesi.....	117
Ek-2: Ülkemizde Müzelerle İlgili Uygulamada Bulunan Yönetmelikler.....	118
Ek-3: Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim Araştırma Hastanesinde Mevcut Olan Kitapların Listesi.....	121
Ek-4: Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastalıkları Hastanesinde Mevcut Olan Dergi Listesi.....	141
Ek-5: Zeynep Hanım ve Kamil Bey' e Ait Eşyaların Envanter Listesi.....	142
Ek-6: Zeynep Hanım ve Kamil Bey'e Ait Eşyaların Görselleri.....	145
Ek-7: Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesinde Bulunan Eski Tıbbi Aletlere Ait Görseller.....	156
Ek-8: Hastane Bünyesinde Mevcut Olan Tarihi Nitelikte Görseller.....	157
Ek-9: Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesinde koleksiyonu Oluşturulabilecek 1955 Yılında Çalışanlara Ait Fotoğraflar.....	162
Ek-10: Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesinden 1955 Yılına Ait Fotoğraflar.....	174
Ek-11: İCOM Etik Kodları.....	180
ÖZGEÇMİŞ	198

TABLULAR LİSTESİ

SAYFA NO

Tablo 1. Zeynep Kamil Türbesi Envanter Örnekleri.....	88
Tablo 2. Zeynep Kamil Türbesi İş Planı.....	101

RESİMLER LİSTESİ

SAYFA NO

Resim 1. Türkiye İş Bankası'na Ait Resim.....	11
Resim 2. İş Bankası'nın Kendi Şehirlerinde de Bulunmasını İsteyen Topluluğa Ait Resim.....	12
Resim 3. İnşaatına 1890 Yılında Başlanan ve Ekim 1892'de Hizmete Giren "Postahane" Binası	13
Resim 4. İş Bankası Müze Binası.....	14
Resim 5. İş Bankası Müzesi'ne Ait Görsel.....	16
Resim 6. İş Bankası Müzesi Koleksiyonuna Ait Görsel.....	17
Resim 7. İş Bankası Müzesi Eğitim Programına Ait Görsel.....	18
Resim 8. İstanbul Sağlık Müzesi Binası, 1929 Yılına Ait Fotoğraf.....	27
Resim 9. Aydın Koleksiyonu Nesnesi: Leprahaftası'na Ait Görsel.....	29
Resim 10. Dr. Hikmet Hamdi - Dr. Ziya Hüznü Koleksiyonuna Ait Görsel.....	30
Resim 11. Eğitim Atölyesine Ait Görsel.....	31
Resim 12. Sir Herry Solomon Wellcome'ye Ait Resim.....	33
Resim 13. Wellcome Collection Binası.....	34
Resim 14. Wellcome İmages Sergisine Ait Resim	
Resim 15. "Medicine Now" Kalıcı Sergisine Ait Resim.....	35
Resim 15. "Medicine Now" Kalıcı Sergisine Ait Resim.....	36
Resim 16. HUB Birimi Araştırmacılarına Ait Resim.....	37
Resim 17. Wellcome Collection Konferans Salonu.....	38
Resim 18. Sultan II. Beyazid Kulliyesi'ne Ait Görsel.....	39
Resim 19. Sultan II. Beyazid Kulliyesi Sağlık Müzesi'nin Dış Görünümü.....	40
Resim 20. Sultan II. Beyazid Kulliyesi Sağlık Müzesi'nde Musiki Sahnesi Canlandırması.....	44
Resim 21. Sultan II. Beyazid Kulliyesi Sağlık Müzesi'nde Hekimbaşı ve Hastasının Canlandırması.....	44
Resim 22. Tıp Medresesi Binasının Dış Görünümü.....	46

Resim 23. Tıp Medresesi Dershanesi.....	47
Resim 24. Sultan II. Beyazıd Külliyesi Sağlık Müzesi Yıllara Göre Ziyaretçi Sayıları.....	48
Resim 25. Gülhane Askeri Tıp Akademisi Tıp Tarihi Müzesi, Dış Görünüm.....	49
Resim 26. Gülhane Askeri Tıp Akademisi Tıp Tarihi Müzesi, Sergi Salonu.....	50
Resim 27. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Tıp Tarihi Müzesi, Dış Mekan Görünüm.....	51
Resim 28. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Tıp Tarihi Müzesi, İç Mekân Düzenlemesi.....	51
Resim 29. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Tıp Tarihi Müzesi, İç Mekân Düzenlemesi.....	52
Resim 30. Surp Pırgıç Ermeni Hastanesi.....	53
Resim 31. Bedros Şirinoğlu Müzesi'nde Sergilenen İlaçlara Ait Görsel.....	53
Resim 32. Bedros Şirinoğlu Müzesi Sergi Odasından Bir Kesit.....	54
Resim 33. Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi Müzesi İç Mekanı.....	55
Resim 34. Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi Müzesi Koleksiyonuna Ait Görsel.....	56
Resim 35. Zeynep-Kamil Hastanesi İçin 1960 Yılında Çıkarılan "100. Yıl" Yardım Pulları.....	64
Resim 36. Hastane' de Bulunan Kitabe.....	64
Resim 37. Zeynep Kamil Müzesi Konumu.....	68
Resim 38. Pervititch Haritası, 1935.....	69
Resim 39. Binaya Ait Görseller-1.....	71
Resim 40. Binaya Ait Görseller-2.....	71
Resim 41. Binay Aait Görseller-3.....	72
Resim 42. Kitabe'ye Ait Görsel.....	72
Resim 43. Türbenin Dışardan Görünümü.....	73
Resim 44. Zeynep Hanım, Kamil Bey ve Manevi Kızları Zehra Hanım'a Ait Sanduklar.....	73
Resim 45. Zeynep Hanım ve Kamil Bey Türbesi Kubbe İç Süslemeleri.....	74
Resim 46. Zeynep Hanım ve Kamil Bey Türbesi Kubbesi.....	74

Resim 47. Mavi Odadan Bir Görünüm	89
Resim 48. 1950' Li Yıllara Ait Doğumhaneden Bir Görünüm	90
Resim 49. Hilal-i Ahmer Hemşireleri	91
Resim 50. Zeynep Hanım ve Kamil Bey' e Ait Şekerlik	92
Resim 51. Hastanede Bulunan Tıbbi Koleksiyon Amaçlı Kullanılabilecek Enjektör	92
Resim 52. Hastane Duvarında Bulunan Atatürk Resmi	93
Resim 53. Hastanede Çalışanlara Ait Fotoğraf	94
Resim 54. 1950' lere Ait Hastaneden Kareler	95
Resim 55. Zeynep Hanım ve Kamil Bey' e Ait Eşya Görseli	144
Resim 56. Zeynep Hanım ve Kamil Bey' e Ait Eşya Görseli	144
Resim 57. Zeynep Hanım ve Kamil Bey' e Ait Eşya Görseli	145
Resim 58. Zeynep Hanım ve Kamil Bey' e Ait Eşya Görseli	145
Resim 59. Zeynep Hanım ve Kamil Bey' e Ait Eşya Görseli	146
Resim 60. Zeynep Hanım ve Kamil Bey' e Ait Eşya Görseli	146
Resim 61. Zeynep Hanım ve Kamil Bey' e Ait Eşya Görseli	147
Resim 62. Zeynep Hanım ve Kamil Bey' e Ait Eşya Görseli	147
Resim 63. Zeynep Hanım ve Kamil Bey' e Ait Eşya Görseli	148
Resim 64. Zeynep Hanım ve Kamil Bey' e Ait Eşya Görseli	148
Resim 65. Zeynep Hanım ve Kamil Bey' e Ait Eşya Görseli	149
Resim 66. Zeynep Hanım ve Kamil Bey' e Ait Eşya Görseli	149
Resim 67. Zeynep Hanım ve Kamil Bey' e Ait Eşya Görseli	150
Resim 68. Zeynep Hanım ve Kamil Bey' e Ait Eşya Görseli	150
Resim 69. Zeynep Hanım ve Kamil Bey' e Ait Eşya Görseli	151
Resim 70. Cam Enjektör	152
Resim 71. Cam Enjektör Uçları	152
Resim 72. Eşit Kollu Eczane Terazisi	153
Resim 73. Eczane Terazisi Gram Seti	153

Resim 74. Terazî	154
Resim 75. Eski Cam İlaç Şişeleri	154
Resim 76. Cam Havan Mermer Toprak	155
Resim 77. Atatürk Portresi	156
Resim 78. Kitaplık	156
Resim 79. Daktilo	157
Resim 80. Kamil Bey'e Ait Portre	158
Resim 81. Zeynep Hanım' a Ait Portre	159
Resim 82. Saat	160
Resim 83. Çalışanlara Ait Resim-1	161
Resim 84. Çalışanlara Ait Resim-2	162
Resim 85. Çalışanlara Ait Resim-3	163
Resim 86. Çalışanlara Ait Resim-4	164
Resim 87. Çalışanlara Ait Resim-5	165
Resim 88. Çalışanlara Ait Resim-6	166
Resim 89. Çalışanlara Ait Resim-7	167
Resim 90. Çalışanlara Ait Resim-8	168
Resim 91. Çalışanlara Ait Resim-9	169
Resim 92. Çalışanlara Ait Resim-10	170
Resim 93. Çalışanlara Ait Resim-11	171
Resim 94. Çalışanlara Ait Resim-12	172
Resim 95. 1955 Yılına Ait Fotoğraf-1	173
Resim 96. 1955 Yılına Ait Fotoğraf-2	174
Resim 97. 1955 Yılına Ait Fotoğraf-3	175
Resim 98. 1955 Yılına Ait Fotoğraf-4	176
Resim 99. 1955 Yılına Ait Fotoğraf-5	177
Resim 100. 1955 Yılına Ait Fotoğraf-6	178

ŞEKİLLER LİSTESİ

SAYFA NO

Şekil 1. Zeynep Kamil Hastanesi Tarihi Binası 1. Kat Planı.....	97
Şekil 2. Zeynep Kamil Hastanesi Tarihi Binası Zemin Kat Planı.....	99
Şekil 3. Zeynep Kamil Hastanesi Tarihi Binası Bodrum Kat Planı.....	100

SEMBOLLER / KISALTMALAR LİSTESİ

KSS	: Kurumsal Sosyal Sorumluluk
ICOM	: International Council of Museums (Uluslararası Müzeler Konseyi)
PTT	: Posta ve Telgraf Teşkilatı
STK	: Sivil Toplum Kuruluşu
UNESCO	: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü)
TCDD	: Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları
TRT	: Türkiye Radyo Televizyon Kurumu

1. GİRİŞ

Sağlıkta dönüşüm hareketi hastanelerde yeni bir kavram ortaya çıkarmıştır: rekabet. Özel hastanelerin artması kamu hastanelerine başvuran hasta sayısını aşağıya çekmekte, kamu hastaneleri ortak sağlık pazarının içerisine çekilmekte, performansa dayalı sistemler kamu hastanelerinin imajına zarar vermektedir. Kamu hastaneleri varlıklarını sürdürebilmek için günümüzde yaşanan yoğun rekabet ortamında, hizmetlerini farklılaştırarak, piyasada öne çıkabilmek için geleneksel pazarlama anlayışında olduğundan daha farklı stratejiler benimsemek zorundadırlar. Tüketici tercihlerini belirleyen unsurlar, sadece ürün ve hizmetle sınırlı kalmamış; özellikle soyut kavramların önemi kurumlarca benimsenmiştir. Bu soyut kavramlardan en önemlisi itibar kavramıdır. Farkındalık/fark yaratmanın en önemli unsurlarından biri itibar kavramı olmuştur.

Büyük kurumlar mevcut varlıklarını devam ettirmek için çeşitli stratejilere başvurumaktadırlar. Bunlardan en yaygın olanı, uzun süreli halkla ilişkiler çalışması olan kurumsal sosyal sorumluluk projeleri, daha popüler olanı ise bünyelerinde faaliyet gösteren müzelerdir.

Kültür ve sanat alanında topluma yatırım yapmak; ünlü eserleri, parçaları, sanatçıları toplumun huzuruna getirmek amacıyla yola çıkan işletmeler, kurdukları kurum müzeleri ile hem toplumsal sorumluluklarını yerine getirmiş, hem de marka tanınırlığını arttırmış olmaktadır.

Özellikle son yıllarda sayıları hızla artan özel müzeler, kurumlar için itibarı yönetme araçlarından biri hale gelmiştir. Büyük kurumlar bünyelerinde, isimlerini taşıyan veya sahip oldukları tarihsel mirasın devamlılığını sağlayan müzeleri oluşturmaktadır. Kurumların sosyal sorumluluk olarak nitelendirdikleri bu oluşumun gerçek amacı ise, olumlu imaj yaratarak kurumsal itibarın devamlılığını sağlamaktır.

Bu çalışmada, **Zeynep Kamil Müzesi**'nin oluşturulması ile kurumsal itibarı olan kurumun sağlık alanı dışında kültür ve sanat alanında da markalaşması hedeflenmektedir. **“Sağlık Müzesi”** oluşturularak geleceğe geçmişten ayna tutması hedeflenmiştir. Yıllara meydan okuyan Zeynep Kamil çınarının müzesi oluşturularak kurumsal kimliğin resmen gözler önüne serilmesi amaçlanmıştır.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Müze Nedir?

“Müze kelimesi, köken olarak Yunan mitolojisindeki Mouseion’dan gelir. Yunan mitolojisinde Mouseion, müzelerin yaşadığı yer, müzelere adanmış olan anlamındadır. Bu terim, antik Yunan’da tapınak, dağ, kır, bahçe gibi mekân ya da festival, şenlik, kitap vb. şeyler için de kullanılmıştır. Müzler (Musalar) ise esin perileridir. Baş tanrı Zeus ile bellek tanrıçası Mnemosyn’in kızlarıdır. Dokuz kardeşirler ve dokuz müzeden her biri ayrı bir yaratıcı uğraşı temsil eder, korur ve ona esin kaynağı olur (1).”

Uluslararası Müzeler Konseyi (ICOM) Müze’yi; insan ve yaşadığı çevrenin somut ve somut olmayan mirasını inceleme, eğitim ve zevk alma amacıyla toplayan, koruyan, araştıran, ileten ve sergileyen, toplumun ve gelişiminin hizmetinde, halka açık, kâr düşüncesinden bağımsız, sürekliliği olan bir kurumdur (ICOM, 2012) şeklinde tanımlamaktadır. Müzenin yüzyıllardır süregelen somut nesnelere yönelik toplama anlayışını genişleten, müzeyi toplumun ve gelişiminin hizmetinde bir kurum olarak ele alan bu tanım, günümüz müzecilik anlayışını yansıtmaktadır. Müzelerin böyle bir anlayışı benimsemeleri yüzyıllar almış, müze ve müzecilik kavramları başlangıcından günümüze sürekli gelişim ve değişim göstermiştir.

11/12/1970 tarihli 13691 numaralı Resmi Gazetede yayınlanan, Bakanlar Kurulunun 16/11/1970 tarihli ve 7/1600 numaralı Milletlerarası Müzeler Konseyi (ICOM) Türkiye Milli Komitesi Yönetmeliği’nin II. Bölümünde yer alan Madde 3’e göre; Kültür eserlerini koruyan ve bu eserleri etüd, eğitim ve bedii zevki yükseltme amacıyla toplu halde teşhir eden kamu yararına çalışan, sanata, ilme, sağlığa, teknolojiye ait koleksiyonları bulunan müesseselere müze adı verilir (2).

“Bakanlık Makamının 30/04/1990 tarih ve 1578 sayılı onayıyla yürürlüğe girmiş olan Müzeler İç Hizmetler Yönetmeliği’nin 4. Maddesine göre; Müze: Kültür varlıklarını tespit eden, ilmi metotlarla açığa çıkaran, inceleyen, değerlendiren, koruyan, tanıtan, sürekli ve geçici olarak sergileyen, halkın kültür ve tabiat varlıkları konusundaki eğitimini, bedii zevkini yükselten, dünya görüşünü geliştirmede tesirli olan daimi kuruluşlardır (3).”

2.1.1. Müze Türleri

Müzeler topladıkları ve biriktirdikleri koleksiyonlara göre farklı türlere ayrılır. Müze türleri, müzenin tanımı ve amaçlarındaki farklılıklara bağlı olarak çeşitlilik sergilemektedir. Müze türleri çok çeşitli olduğu için bir sınıflandırma yapmak zorunluluğu doğmuştur. Müzelerin türlerinde en önemli sınıflandırılma koleksiyonlarına göre sınıflandırılan müzelerdir. Bunun yanında müzeler, yönetimlerine, hizmet ettikleri bölgelere, sergileme yöntemlerine, işlevlerine ve müzelerde bilginin kullanımına göre çok geniş bir yelpazede sınıflandırılabilir (4).

UNESCO'nun 1958 tarihli Brezilya Bölgesel Semineri'nde belirlenen gruplamaya göre müzeler ilgili oldukları bilim dallarına göre şu şekilde sınıflandırılmıştır:

- Sanat Müzeleri,
- Modern Sanat Müzeleri,
- Arkeoloji, Tarih ve Kültürel Miras Müzeleri,
- Etnografya ve Folklor Müzeleri,
- Doğa Tarihi Müzeleri,
- Bilim ve Teknoloji Müzeleri,
- Bölge Müzeleri,
- Uzmanlık Müzeleri,
- Üniversite Müzeleri.

ICOM'un Hollanda'da 5 Eylül 1986'da toplanan Genel Kurulunda benimsenen ve Norveç'te 7 Temmuz 1995'te toplanan 18. Genel Kurulunda yeniden düzenlenerek kabul edilen bildirgenin 2. maddesinde (1.a) şıkkında müzelerin ana tanımının;

- Bağlı olduğu idari birime göre,
- Bölgesel özelliğine göre,
- İşlevsel yapısına göre,
- Koleksiyon çeşidine göre,

Sergileme yöntemlerine göre değişmeyeceğini, ancak bu gruptan müzelerin türlerinin belirlenmesinde önemli rol oynadığı vurgulanmaktadır. Devam eden bölümler de ICOM' un bildirdesinde yer alan yukarıda sıralanan başlıklar temel alınarak detaylı gruplanmalar yapılmaya çalışılmıştır. Ancak müze türleri sınıflandırılmasında bir müze türünün birden fazla sınıf içinde yer almaktadır. "Kent Müzeleri", koleksiyonu dikkate alındığında "Tarih Müzeleri" içinde değerlendirilebileceği gibi aynı zamanda hizmet ettiği bölge dikkate alındığında "Yerel Müzeler" içinde de ele alınabilmektedir. Benzer bir durum Oxford Üniversitesi Ashmolean Müzesi içinde geçerlidir. Ashmolean Müzesi "Bağlı Olduğu idari Birime Göre" "niversite Müzeleri" içinde yer alırken, koleksiyonu dikkate alındığında "Bilim ve Teknoloji Müzeleri" başlığı altında vurgulanmaktadır. Ya da Dünya'nın ilk "açık hava müzesi" olarak bilinen Stockholm'deki Skansen "Hizmet Alanlarına Göre Müzeler" başlığı altındaki "Halk Müzeleri" içinde de yer alabilmektedir.

Müze türlerinin ana başlıkları ve alt başlıkları çeşitlenebilmektedir. Örneğin "Bilim ve Teknoloji Müzeleri" başlığı altına akvaryumlar, seralar, kuş cennetleri, tıp müzeleri...

Müze eşitleri müzenin ana tanımı bağlı olduğu idari birime, bölgesel özelliğine, işlevsel yapısına veya koleksiyon çeşidine göre değişmez. Ancak aşağıdaki alt başlıklarla müze eşitleri ve tanımlamaları yapılabilir (4,5):

Koleksiyonlarını Sergileme Yöntemlerine Göre Müzeler:

- Geleneksel müzeler,
- Açık hava müzeleri,

- Anıt müzeler.

Koleksiyonlarına Göre Müzeler:

- Genel müzeler,

- Arkeoloji müzeleri,

- Sanat müzeleri,

- Tarih müzeleri,

- Doğa tarihi müzeleri,

- Etnografya müzeleri,

- Jeoloji müzeleri,

- Bilim müzeleri,

- Askeri müzeler,

- Endüstri müzeleri,

- Ulaşım müzeleri,

- Anı müzeleri.

Bağı Buldukları İdari Birime Göre Müzeler:

- Devlet müzeleri,

- Yerel yönetim müzeleri,

- Üniversite müzeleri,

- Askeri müzeler,

- Bağımsız veya özel müzeler,

- Ticari kuruluş müzeler.

Hitap Ettikleri Kitleye Göre Müzeler:

- Eğitici müzeler,
- Uzmanlaşmış müzeler,
- Genel toplum müzeleridir.

Hizmet Ettikleri Bölgeye Göre Müzeler:

- Ulusal müzeler,
- Bölgesel müzeler,
- Yerel müzeler, Kent müzeleri.

2.2. Kurum Müzeleri

Öncelikle kurum müzesi kavramının ele alınacağı bu bölümde, bu kavramla ilgili yapılan tanımlar açıklanmakta ve kurum müzelerinin açılma sebepleri üzerinde durulmaktadır. İlk kurum müzelerinden örnekler verildikten sonra kurum müzelerinin kapsamı ve kurumların açtıkları, farklı türdeki müzeler ele alınmaktadır.

2.2.1. Kurum Müzelerinin Tanımı ve İşlevleri

Müze çeşitlerine ilişkin çok sayıda grupta gruplama yapmak mümkündür. Müzeler, genellikle koleksiyonları, bağlı oldukları yönetim birimi, hizmet ettikleri bölge, hitap ettikleri kitle ve koleksiyonlarını sergileme mekanları bakımından çeşitlilik göstermektedir (6). Kurum; Türk Dil Kurumu tarafından, köklü bir yapıyı içeren, genellikle devletle ilişkisi olan yapı, birlik veya müessese olarak tanımlanmaktadır (7).

Genellikle bir kurumun hizmet alanına bağlı olarak çeşitli alanlardaki malzemenin sunumunu içeren kurum müzeleri, günümüzde daha da yaygınlaşmakta ve bilinirlikleri artmakta olan müze türleri arasındadır. Topluma hizmet, üretim, tüketim

vb. amaç ve görevleri olan bu yapıların kurdukları müzeler “kurum müzeleri” olarak ifade edildiği gibi “şirket müzeleri” olarak da ifade edilmektedir. İçerikleri ve koleksiyonları açısından çeşitlilik arz eden bu müzeler, yönetsel açıdan genellikle bağlı oldukları kurumlara tabiidirler (8).

Çalışmasında kurumsal bellek ve amaçların bir parçası olarak kurum müzelerini ele alan Nissley ve Casey ise kurum müzelerini ve açılma sebebini şöyle açıklamaktadır (8,9):

“Köklü, büyük ve yüksek sermayeli şirketler çoğunlukla kendi tarihleri, başarıları ve işletmelerindeki farklı yönleri ile övünmek için kurum müzesi veya sergi alanı kurmayı düşünürler. Genel olarak kurum müzeleri doğrudan satın alınarak işletilen veya özel şirketlerin sahip olduğu veya işlettiği, sıkça halkla ilişkiler ve pazarlama gibi hizmet işlevi olan sergi temelli alanlardır (9).”

Nissley ve Casey ayrıca kurum müzelerinin ne olduğuna dair tanımın problemliliğini ifade etmiştir (8):

“Geleneksel ifadeyle müze olabilirler; ama koridor sergilemesi, bir tarihi oda, bir sergi salonu veya daha çok arşiv, ürün vitrini, bekleme odası olarak işleyen mekanlardır. Ayrıca sergi alanları, ziyaretçi merkezleri, bilgi merkezleri ve fabrika gezi alanları olarak da düşünülebilirler (8, 9).”

Nissley ve Casey, Danilov’ un çalışmasına dayanarak çok yakın zamanda, bu vurgunun değişerek halkla ilişkiler ve pazarlamaya kaydığını; ayrıca “eğitici reklam” olarak da işlevselleştirildiğini belirtmektedir. Bu değişen vurguyla kurum müzeleri, kuruma ait eserlerden oluşan pasif koleksiyonlardan, kurumun pazarlama ve halkla ilişkiler çalışmalarının bir uzantısı olan müze olarak tekrar tanımlanmaktadır (8).

“Kurum müzelerinin kurumun ürünlerine ve başarılarına dikkati çekmek, güncel çalışmaları ve bir süreci açıklamak, tartışmalı konular üzerine halkı etkilemek üzere kurulmaya başladığı görülmektedir. Bunlara kurumsal sanat çalışmalarını sergilemek, çalışanları bilgilendirmek ve motive etmek ile olumlu bir imaj yansıtmak gibi amaçlar da eklenmiştir. Bu tür amaçlara yönelmiş olan kurum müzesi, kurumun tarihinin ve marka yaratma aracının etkileyici, temel vitrini olabilmektedir. Bu noktada kültürel miras aracılığıyla, müşterilerin algılamasını istediğimiz tema ve mesajlar da iletilebilir. Kurumlar, müzeleri aracılığıyla toplum ve hedef kitleler nezdinde anlayış geliştirmeye ve olumlu izlenim yaratmaya çalışmaktadırlar.

Bu müzeler, kurumun hikayesini sunmasına ve kullanmasına imkan vererek, kurumun geleceği üzerinde güçlü bir etki oluşturmaktadır (8, 10).”

2.2.2. Kurum Müzelerinin Kapsamı

Kurum müzeleri ve sergi salonları neredeyse tüm ticari, endüstriyel, fen bilimleri, doğa bilimleri, sosyal bilimler ve sanat alanlarında bulunabilir. Yemek, bankacılık, telekomünikasyon, medikal ve otomotiv alanlarında çok sayıda kurum müzesi bulunmaktadır. Günümüzde Levi’s, Zippo, Dr. Pepper, Harley Davidson, Intel, IBM ve BMW gibi markalaşmış çoğu firmanın müzesi mevcuttur (11). İlk kurum müzelerinin neredeyse tamamı kurumun tarihini, kurucunun ve bazen diğer önemli şahısların yaşamını ve kurumdaki rolünü, firmanın ürünlerinden ve hizmetlerinden yararlanma biçimlerini ortaya koyan tarihi mekanlardı (8, 10).

Bu müzeler, kurumun tarihini ve toplumsal değerini sunmakla birlikte kurumun hizmet verdiği alanın tarihine de ışık tutması açısından önem taşır. Çoğunlukla şirket dokümanları, fotoğraflar, hatıra eşyaları ve ilk ürünlerin yer aldığı koleksiyonları bulunmaktadır (8).

“İlk kurum müzelerinin bazıları, kurumların hizmet vermeye başladığı yapılar, bazıları ise tarihi alanlarda yer almaktadır. Biltmore Sanayisi’nin Kuzey Carolina Homespun Müzesi, şirketin Asheville’deki yerinde; Miller Brewing Company’s Caves Müzesi Plank Road’daki orijinal bira fabrikasının restore edilen bölümünde; McDonald’s Müzesi ise Illinois, Des Plaines’de hazır yiyecekler zincirinin ilk kurulduğu yerde bulunmaktadır (8, 10).”

Kurumsal tarih müzelerinde müze ziyaretini daha ilgi çekici ve anlamlı kılmak için yeni teknolojiler (dokunmalı sergiler, duyarlı ekranlar, hareketli modeller, multimedya sunumları, canlı gösteriler, rekreasyon alanları gibi) kullanılmaktadır (8, 10).

2.2.3. Türkiye’deki Kurum Müzelerinden Örnekler

“Günümüzde köklü kurumlar olarak hizmet veren çoğu kurumun açılışı, Cumhuriyet döneminin ve Türkiye’de sanayileşme çabalarının ilk yıllarına dayanır. Kuruluşu Cumhuriyet dönemi ve öncesine ait olan kurumların arşivleri, farklı alanlarla ilgili zengin kaynaklara sahiptir. Kurumların kendi arşivlerini veya araştırma birimlerini oluşturması, kültürel birikimlerinden yararlanması ve bunları paylaşması bakımından önem taşımaktadır. Türkiye’de

kurum tarihleri yazılmaya başlandığı gibi kurum müzeleri de kurulmaya başlamıştır. Bu durum, kurum tarihi yazıcılığını da etkilemektedir. Tarih Vakfı'nın çalışmalarıyla başlamış olan kurumsal yayınlar ve sergiler, günümüzde kurumların pazarlama iletişimi araçları arasında yer almaktadır (8).”

Türkiye’de kurumun tarihsel gelişimini yansıtan koleksiyonlara sahip pek çok müze bulunmaktadır. Türkiye’deki kurum müzeleri listesi aşağıda yer almaktadır (8).

Ankara

- Ziraat Bankası Müzesi
- Ankara Barosu Hukuk Müzesi
- Meteoroloji Müzesi
- MTA Tabiat Tarihi Müzesi
- PTT Müzesi
- Gümrük Müzesi
- TCDD Müzesi Sanat Galerisi
- TCDD Açık hava Buharlı Lokomotif Müzesi
- Telekomünikasyon Müzesi
- Türk Hava Kurumu Müzesi
- Türkiye Ormancılık Müzesi
- TCDD Malıköy Müzesi
- TRT Müzesi ve Ulusal Kurtuluş Sergisi
- Haritacılık Müzesi

Bursa

- Tofaş Bursa Anadolu Arabaları Müzesi
- Ormancılık Müzesi

Eskişehir

- TCDD Müzesi

İstanbul

- İtfaiye Müzesi
- Türkiye Denizcilik İşletmeleri Tarih ve Sanat Merkezi
- İstanbul PTT Müzesi
- Sirkeci Garı TCDD İstanbul Demiryolu Müzesi
- Beşiktaş Jimnastik Kulübü Müzesi
- Osmanlı Bankası Müzesi
- Türkiye İş Bankası Müzesi
- Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıları Hastanesi Müzesi
- Galatasaray Müzesi
- Fenerbahçe Spor Kulübü Müzesi
- Kabataş Erkek Lisesi Müzesi
- Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü Müzesi

İzmir

- TCDD 3. Bölge Müze ve Sanat Galerisi
- TCDD Selçuk Çamlık Açık Hav. Buh.Lok.Müzesi

2.2.3.1. Kurum Müzesi Kapsamında İş Bankası Müzesi Örneğinin İncelenmesi

2.2.3.1.1. Türkiye İş Bankası Tarihçesi

Türkiye’ de bankacılığın gelişimi bir buçuk yüzyılı aşkın bir evreyi kapsar. Türkiye İş Bankası’ nın gelişimi bu bağlamda Cumhuriyet’in bankacılık ve finans tarihini yansıtmaktadır ve İş Bankası seksen yılı aşkın süredir Türkiye’de bankacılık sektörünün omurgasını oluşturmaktadır. Türkiye İş Bankası Müzesi, Banka’nın 26 Ağustos 1924 yılında kuruluşundan bu güne iktisadi, sosyal, kurumsal gelişimine ait verilerin bir araya getirildiği, korunduğu ve korunduğu ve toplumsal paylaşıma açıldığı bir kurum tarihi müzesidir (12).

Resim 1.Türkiye İş Bankası’na ait resim

Resim 1, 12. Kaynaktan alınmıştır.

Türkiye İş Bankası, Atatürk'ün emri ile kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk bankası olarak, ülkenin iktisadi, toplumsal gelişimine, çağdaşlaşma serüvenine paralel, bu süreci aydınlatacak geçmişiyile tarihimizde önemli kesitleri ortaya koyacak birikime sahiptir.

“Türkiye İş Bankası “iş” bankası olarak kurulup, sonrasında ülkenin sanayileşmesinde önemli roller üstlenip “yatırım” bankası kimliğine büründü. Cumhuriyetin ilk yıllarında ülkenin sanayileşmesinde kilit rol oynadı, Türkiye’ de tasarruf bilinci İş Bankası ile başladı, kumbara İş Bankası’ nın icadı idi. Cumhuriyet’in ilk onlu yıllarında geniş şube ağı ile İş Bankası Türkiye’ nin parasallaşması ve ticarileşmesinde ana işlevi gördü. Banka denince ilk akla gelen İş Bankası idi. Ülke için gerekli alanlara yön vererek yabancıların tekelinde olan işletmelerin millileştirilmesinde önemli rol oynadı, kimi tarım ürünlerinin ihracatını örgütledi Ülkenin sanayileşmesine katkıları büyüyerek devam etti, kimi zaman sermaye iştirakçısı olarak sanayi kuruluşlarının doğuşuna ortam hazırladı. 1960 yılı ve sonrasında planlı iktisadi dönemde kalkınma plan ve programlarıyla öncelik tanınan sektörlere yöneldi. Türkiye’ de yeni kurulan bankaların kuruluşunda görev üstlendi. İş Bankası teknolojiyi bankacılıkla tanıştıran kurum oldu, hayata geçirilen ilk bankamatiklerin tüm ülkeye yayılmasını sağladı. 1980 sonrası mavi çekle “Banka Garantili Çek” sistemini başlatarak ödemelerde çek kullanımını yaygınlaştırdı. 1990’ ların başında “Mavihat” telefon bankacılığı ile internet bankacılığı, EFT ve kredi kartı uygulamasına geçti. İnternet şubesi elektronik bankacılığın ülkede ulaştığı son nokta oldu, büyüme, gelişme ve kurumsallaşma hızla devam ederek yurtdışındaki şubelerin sayısını arttırdı (12).”

Resim 2. İş Bankası’ ın kendi şehirlerinde de bulunmasını isteyen topluluğa ait resim

Resim 2, 12. Kaynaktan alınmıştır.

2.2.3.1.2. İş Bankası Müze Binasının Tarihçesi

Osmanlı İmparatorluğu'nda posta teşkilatının kurulduğu 1840 yılından itibaren Yenicami avlusu posta hizmetlerinde merkezdi. Bu alandaki önceleri Evkaf Nezareti'ne ait olup cizyehane olarak kullanılan büyük ahşap bina, hayvanların sığmasına uygun bir avluya sahip olması, şehir ticaretine ve sahile yakın bir yerde bulunması sebebiyle "Postahane-i Âmire"ye dönüştürüldü. 1870 yılında Posta ve Telgraf idareleri birleştirilerek bir nezaret idaresine verilince Postahane-i Âmire'ye "İstanbul Postanesi" adı verildi. Zamanla bu ahşap binaya nezaret kalemleriyle posta servisleri sığmadı ve daha geniş bir binaya ihtiyaç duyuldu. Ahşap yapı 1890 yılında yıktırılarak yerine, bugün İş Bankası Müzesi'ne ev sahipliği yapmakta olan kârgir bina yaptırıldı (12).

Resim 3. İnşaatına 1890 yılında başlanan ve Ekim 1892'de hizmete giren "Postahane" binası

Resim 3, 12. Kaynaktan alınmıştır.

“Binanın inşaatı eksiltmeli ihaleye çıkarıldı, 12.000 altın lirada müteahhit Şeyh Ahmed Muhtar Talat Efendi'nin üstünde kaldı ve inşaat başlandı. İkinci katın duvarları bitmek üzereyken ortaya temellerin sağlam olmadığı şayiası çıkınca inşaat durduruldu. Birkaç kez yapılan muayenede binanın sağlamlığı anlaşılınca bir yılı aşkın bir süre tatile uğramış olan binanın inşaatına tekrar başlandı. İnşaatı biten binanın açılış töreni 22 Eylül 1892 tarihinde Posta ve Telgraf Nazırı Hasan Ali Efendi'nin katılımıyla ile yapıldı. Bina bazı ilavelerle 15.000 altın liraya mal oldu. Açılışından sonra binanın kullanımı uzun süreli olmadı ve İstanbul Postahanesi, Sirkeci'de 1909 yılında yapımı biten Büyük Postahane'ye taşındı. Yenicami binası ise 1917 yılında kurulan Osmanlı İtibar-ı Milli Bankası'na devredilene dek "paket postahanesi" hizmeti

Verdi Cumhuriyet Dönemi sonrasında postahane hizmeti veren bina İş Bankası'na devredilmiş, binaya bir kat eklenerek üç katlı hale getirilmiş, 20 Şubat 1928 tarihinde bina İş Bankası şubesi olarak hizmet vermeye başlamıştır. 1950'li yıllarda Yenicami Şubesi adını aldı ve dört katlı hale getirilmiş; 2004 yılına kadar banka şubesi olarak kullanılan bina, aynı yıl orijinaline dönüştürülerek üstteki iki kat kaldırılmıştır (12).”

2.2.3.1.3. İş Bankası Müzesi'nin Kurulma Aşamaları

“Kurgu ve tasarım çalışmasını yapan Burçak Madran, “kurumsal belleği canlı ve kalıcı kılmak için bankanın kuruluşundan bugüne tarihinden maddi kanıtların oluşturduğu koleksiyonunun Yenicami Şube binasında müzeleştirildiğini” açıklamıştır. Türkiye İş Bankası Müzesi, Banka'nın 1924'te kuruluşundan bugüne, iktisadi, sosyal, kurumsal gelişimine ait verilerin bir araya getirildiği, korunduğu ve toplumsal paylaşımına açıldığı bir kurum tarihi müzesidir (8).”

2005 yılında binanın Türkiye İş Bankası Müzesi olarak açılması için çalışmalar başlamış, binanın banka şubesi olarak kullanılmaya başladığı dönemlerdeki orijinal yapısına ait sabit mobilyalar ve detaylar olduğu gibi muhafaza edilerek, müze işlevinin gerektirdiği iklimlendirme, güvenlik ve aydınlatma sistemleri eklenmiştir. Bodrum katta bulunan Ana Kasa ve Kiralık Kasa Daireleri sergilemeye açılmak üzere düzenlenmiş, arşiv olarak kullanılan depolardan biri koleksiyonların saklanması için hazırlanırken, diğeri müze toplantılarının ve film gösterimlerinin gerçekleştirilmesi için 50 kişilik bir salona dönüştürülmüştür (12).

Resim 4. İş Bankası müze binası

Resim 4, 12. Kaynaktan alınmıştır.

Binanın giriş katı, banka şubesi kullanımına tamamen sadık kalınarak bankoları ve kasalarıyla sergi alanı olarak tasarlandı. Güvenlik odası danışma, amir odası ise kitap ve hediyelik eşya satış mağazası olarak yeniden kurgulandı. Birinci kattaki odalar koleksiyon sergileri için ayrıldı. Binanın ilk kullanım yıllarında camlı doğramalarla kapatılarak oda olarak kullanılmış lakin daha sonra kaldırılmış olan ana holün iki ucundaki alanlar, mimari algıyı bozmayacak şeffaflıkta tekrar bölümlenerek sergi salonlarına dahil edildi. Birinci katta aynı zamanda ıslak hacimler ve ofis mekanları da oluşturuldu (12).

Aşağıda binada bulunan katlardaki salonların dağılımı bulunmaktadır (13) :

Üst Kat:

- Salon 1: Kuruluş (1924–1929)
- Salon 2: Kumbara
- Salon 3: (1930-1950)
- Salon 4: Cama Can Katanlar
- Atatürk salonu
- Salon 5: Dijital Kütüphane
- Salon 6: (1950-1980' ler)
- Salon 7: 90'lerin Sonu 2000'lerin Başı
- Salon 8: Dijital Bankacılık

Giriş Kat:

- Salon 9: İstanbul'da İlk Şube
- Salon 10: Kurumsal Bir Aile Fotoğrafı
- Salon 11: Tarihi Misyon: Toplumsal Sorumluluk
- Zemin Kat: Kasa Daireleri, Işıklı Koridor Şubenin Kalesi: Ana Kasa

– Müşterinin Kalesi: Kiralık Kasa

Resim 5. İş Bankası Müzesi' ne ait görsel

Resim 5, 14. Kaynaktan alınmıştır.

2.2.3.1.4. İş Bankası Müzesi Koleksiyonu

Türkiye İş Bankası koleksiyonu, ağırlıklı olarak Banka' nın kuruluşundan bugüne dek kullanılan, bu anlamda Cumhuriyet Dönemi bankacılığının dönüşüm evrelerini yansıtan ve Banka'daki gündelik yaşamın vazgeçilmez parçası olan üç boyutlu nesnelerin oluşturduğu bir koleksiyondur. Bankacılıkta kullanılan nesne ve belgeler; Banka'nın müşterilerine çeşitli zamanlarda dağıttığı promosyon malzemeleri; Banka' nın toplumsal ve ticari alandaki etkinlikleri sonucu aldığı ödüller Türkiye İş Bankası Müzesi Koleksiyonu'nun başlıca öğeleridir (12).

Resim 6. İş Bankası Müzesi koleksiyonuna ait görsel

Resim 6, 12. Kaynaktan alınmıştır.

“Müze'nin kuruluşu sırasında Banka'nın kağıt ve görsel malzemeden oluşan arşivi de koruma altına alınmış, 500.000'i aşkın belge dijital ortama aktarılmış, 114 bobin film gerekli müdahaleler yapılarak elden geçirilmiştir. Sonraki süreçte 250.000 belge daha dijital ortama aktarılarak arşivlenmiştir. İş Bankası Müzesi, bu arşivden çok sayıda parçayı, kurgusu çerçevesinde salonlarına yerleştirerek ziyaretçileriyle paylaşmaktadır. Fotoğraflar (çok sayıda personel fotoğrafı, şube fotoğrafları, sosyal ve kültürel etkinliklerde çekilmiş fotoğraflar gibi), resimler (yağlıboya, suluboya, karakalem, desen, çizim), eski mimari plan ve projeler ve çeşitli konularda yapılmış onlarca film İş Bankası arşivini oluşturmaktadır. Müze ayrıca, Türkiye İş Bankası'na ait görkemli resim koleksiyonundan birkaç örneği kurgusu çerçevesinde sergilemektedir. İş Bankası Resim Koleksiyonu 750'den fazla ressamın 2000'i aşkın tablosundan oluşmaktadır (12).”

2.2.3.1.5. İş Bankası Müzesi Eğitim Programları

İş Bankası Müzesi eğitim programları iki bölümden oluşmaktadır, bunlar; çocuk ve yetişkin programlarıdır. Çocuk eğitim programında 2., 3. ve 4. sınıf uygulaması ve 5., 6. ve 7. sınıf uygulaması yapılmaktadır ve bu programda müze ve matematik bir araya getirilmektedir.

23 Nisan, yarıyıl ve yaz tatili dönemlerinde “Yazarlar Okuma”, “Yaratıcı Drama ile Okuma ve Yazma” ve çeşitli tasarruf temalı atölyeler ile çocuklar müze etkinlikleri ile buluşturulmaktadır.

Resim 7. İş Bankası Müzesi eğitim programına ait görsel

Resim 7, 12. Kaynaktan alınmıştır.

“Yaşa dayalı programlar ile eğitimler eşliğindeki oyunlu süreçlerle derlenmiş müze gezisinin ardından, eğitim odasında bütçe-tutum-tasarruf konuları ile ilgili yapılacak hikaye anlatımı, çizgi film gösterimi, yarışmalar ve kumbara yapımı ile sonlanacak çalışmanın kapanışında öğrenciler hediyeye uğurlanıyor. Büyük yaş grubuna dahil çocuklara bir kurgu içerisinde gerçekleşen müze gezisinin ardından atölyede matematik sorularıyla yarışmalar yapılıyor ve her biri girişimci ruhlarıyla bir şirket kurup şirketin içerisindeki hesap kitap işleriyle ilgilenmeye başlıyorlar. Okulda öğrendikleri temel matematik bilgilerinin yanısıra, oran-orantı, kesir soruları, yüzde hesapları gibi konulardan müfredat programlarına uyumlu olarak hazırlanan çalışmalarda hem bilgilerinin pekiştirecekler hem de şirketlerine logo tasarımları ile program sona eriyor (12).”

2.2.3.1.6. İş Bankası Müzesi Sergi İçerikleri

“Türkiye İş Bankası Müzesi, 31 Ekim - 30 Aralık 2006 tarihlerinde düzenlediği "Cumhuriyet'e Doğru: 1919-1923; Özgürlük ve Bağımsızlık Yolu" sergisi ile yaşama ilk adımını attı. 14 Kasım 2007'de ziyaretçileriyle buluşan Müze, koleksiyonlarını sergilediği sabit salonların yanı sıra süreli sergiler için de bir mekan düzenledi ve burada yılın değişik dönemlerinde sosyal ve iktisadi yaşamın çeşitli konularını mercek altına yatıran sergiler gerçekleştiriyor. Aşağıda geçmişten günümüze yer alan sergi listesi yer almaktadır (12).”

- Cumhuriyete Doğru 1919-1923: Özgürlük ve Bağımsızlık Yolu (31 Ekim- 30 Aralık 2006)
- Bir Kumbara Öyküsü (23 Nisan- 14 Eylül, 7 Ekim-18 Aralık 2008)
- Fotoğraflarla Atatürk ve Cumhuriyet: Bir Ulusun İnşası (10 Kasım 2008 - 8 Şubat 2009)
- İskenderiye- Hamburg: İş Bankası Dünyaya Açılırken İlk İki Şube 1932 (15 Haziran 2010- 31 Ekim 2010)
- On Adımda Kapalıçarşı (8 Kasım 2010- 27 Şubat 2011)
- 1935' den Günümüze Camla Yazılan Tarih (27 Aralık 2011- 2 Eylül 2012)
- Derinlerden Siperlere: Çanakkale 1915 (7 Mart 2015-15 Ağustos 2015)

2.3. Tıp/Sağlık Müzeleri Tanımı ve Gelişimi

Tıp tarihi müzeleri, tıp bilimine ait değişime uğrayan ve yenilenen, tıp tarihi ile bağlantılı toplumsal, ekonomik, teknolojik ve tüm pozitif bilimlere ait veri ve koleksiyonun toplandığı müzelerdir. İçerdiği koleksiyonlar belli tarihsel aralıkları ya da sağlığın belli uzmanlık alanlarını kapsayabilir. Tıp eğitimi sisteminde öğrenciler için öğretici ve eğitici özelliği olduğu gibi halkın ilgisini cezbeden özellikleri taşır. Tıp alanındaki ve insanlık tarihindeki değişimlerin somut örneklerini yansıttıkları için etkileşimli öğrenme alanında önemli yararları vardır. Tıp öğrencisi için ise, tıp tarihinin öğrenilmesi, mesleki bilincin geliştirilmesinde bir eğitim aracıdır. Halk sağlığı düşüncesinin artırılmasında, halk sağlığı eğitiminde rol alabilirler (15, 16).

“17. yüzyılda yaşanan aydınlanma çağı neticesinde kültürel ve bilimsel çalışmalar artmış, çok sayıda bilimsel teori meydana çıkmıştır. 18. yüzyılda patoloji, anatomi, fizyoloji, fizik, kimya gibi bilim dallarının gelişmesi ile tıp bilimine ciddi ölçüde katkılar olmuş, 19 yüzyılda ise bilim tarihinin içerisine girdiği müzeler açılmaya başlamıştır. 1950 yılına kadar tıp koleksiyonları Bilim Müzesi, Savaş Müzesi, Doğal Tarih Müzeleri vb. içinde yer almaya devam etmişlerdir. Giderek bağımsızlaşan tıp müzeleri ziyaretçi sayısını arttırmak ve iletlerini

ulaştırabilmek için tıp okulları ile birlikte çalışmışlardır. Zamanla elindeki koleksiyonları değerlendirmek, tıp eğitimine katkı sağlamak için tıp okulları da kendi bünyelerinde müzeler açmaya başlamışlardır (15, 16).”

20. yüzyılda sağlık ve koruma konusunda artan gelişmeler ile tıp müzelerinin oluşumu desteklenmiştir. 1911 yılında Dresden I. Uluslararası Hijyen sergisinin 5 milyondan fazla kişinin gezmesi sonucunda 1930 yılında Hijyen Müzesi açılmıştır (16, 17).

Dünyada, toplumu sağlık konusunda bilinçlendirmek amacıyla, eğitim maksatlı kurulan müzelere; Mısır İskenderiye Üniversitesi Adli Tıp Müzesi, New Orleans Eczacılık Müzesi, Helsinki Veterinerlik Tarihi Müzesi, Kawasaki Modern Tıp Eğitimi Müzesi, Cleveland Sağlık Eğitimi Müzesi örnek olarak gösterilebilir (16, 18).

Tıp müzesi kavramına bakıldığında, tıp biliminin kendi içinde farklı disiplinlere sahip olması nedeni ile pek çok çeşide ayrıldığı görülür. Bunlar anatomi, fizyoloji, patoloji, mikrobiyoloji, biyokimya, eczacılık, cerrahi, diş hekimliği, hemşirelik olarak sıralanabilir. Bazı tıp müzeleri bu uzmanlık alanlarından bir ya da birkaçını seçerek koleksiyonlarını oluştururken, bir kısmı da halkı sağlık konusunda bilinçlendirecek eğitim olanaklarının kullanıldığı örnek müzelere dönüşmüşlerdir. Tıp bilimine ait müzeler aşağıdaki şekilde sınıflandırılabilir (16, 18):

- “ Tıp Müzesi
- Tıp Tarihi Müzesi
- Tıp Koleksiyonları Tarihi Müzesi
- Halk Sağlığı Müzesi
- Sağlık Eğitimi Müzesi
- Ulusal Sağlık Müzesi
- Veterinerlik Müzesi
- Veterinerlik Tarihi Müzesi
- Tıp Teknolojileri Tarihi Müzesi
- Dişçilik Müzesi

- Eczacılık Müzesi
- Psikiyatri Müzesi
- Adli Tıp Müzesi
- Radyoloji Müzesi
- Hijyen Müzesi
- Ulusal Askeri Tıp Müzesi
- Doğal Tedavi Yöntemleri Müzesi
- Doğa Bilimleri ve Tıp Müzesi
- Alternatif Tıp Müzesi
- Tıbbi Biyoloji Tarihi Müzesi
- Tıbbi Patent Müzesi
- Hemşirelik Tarihi Müzesi
- Modern Tıp Eğitimi Müzesi (18)''.

İnsana dair her şey sağlık müzelerinin konusunu oluşturmaktadır. Bu nedenle sosyoloji, felsefe, sanat, din, mühendislik gibi pek çok disiplinle ortak çalışma gerektirir. Sağlık Müzeleri, toplumsal amaçlarla kurulan, halka yönelik yaygın eğitimi hedefleyen kültürel yapılardır. Diğer tüm tema müzelerinin hedef kitlesinin belirli olmasına karşın, Sağlık Müzeleri insanların geneline hitap etmektedir (16, 19).

2.3.1. Türkiye’ de ve Dünya’ da Tıp ve Sağlık Müzelerinden Örnekler

Aşağıda dünyadaki tıp/ sağlık müzelerinin listesi mevcuttur (20).

Almanya

- Andernach: Johann-Winter-Museum
- Bad Wörishofen: Sebastian-Kneipp-Museum im Kloster Wörishofen

- Bad Gottleuba: Medizinhistorische Sammlungen im Gesundheitspark
- Berlin: Berliner Medizinhistorisches Museum der Charité
- Bielefeld: Krankenhausmuseum im Klinikum Mitte
- Bochum: Medizinhistorische Sammlung der Ruhr-Universität Bochum
- Bremen: Krankenhaus-Museum KulturAmbulanz
- Dresden: Deutsches Hygiene-Museum
- Greifswald: Dauerausstellung “Medizinischer Alltag in der DDR”
(Institut für Geschichte der Medizin).
- Gütersloh: Stadtmuseum Gütersloh
- Halle/Wittenberg: Meckelsche Sammlung
- Hamburg: Medizinhistorisches Museum am Universitätsklinikum
Hamburg-Eppendorf
- Heidelberg: Deutsches Apothekenmuseum, Sammlung Prinzhorn
- Hilden: Wilhelm-Fabry-Museum
- Ingolstadt: Deutsches Medizinhistorisches Museum
- Jena: Anatomische Sammlung – Museum anatomicum Jenense
- Kiel: Medizin- und Pharmaziehistorische Sammlung der Christian-
Albrechts-Universität zu Kiel
- Kork: Deutsches Epilepsiemuseum Kork
- Marburg: Museum anatomicum
- Memmingen: Antoniter-Museum
- Münster: Lepramuseum Münster

- Remscheid: Deutsches Röntgen-Museum
- Würzburg: Röntgen-Gedächtnisstätte Würzburg
- Zwiefalten: Württembergisches Psychatriemuseum Zwiefalten

Avusturya

- Elektro-Pathologisches Museum Wien
- Gerichtsmedizinisches Museum Wien
- Medizinhistorisches Museum des Instituts für Geschichte der Medizin
(Wien)
- Museum für Verhütung und Schwangerschaftsabbruch, Wien
- Sigmund Freud Museum, Wien Zahnmuseum (Linz)

İsviçre

- Anatomisches Museum Basel
- Medizinhistorisches Institut und Museum (Zürich)
- Pharmazie-Historisches Museum Basel

Fransa

- Hôtel-Dieu de Beaune (Beaune)
- Musée Fragonard (in Maisons-Alfort)
- Musée de la Médecine in Hautefort (Dordogne)

İngiltere

- Alexander Fleming Laboratory Museum
- Anaesthesia Heritage Centre

- Bethlem Royal Hospital Archives & Museum
- BDA Dental Museum
- British Optical Association Museum
- British Red Cross Museum & Archives
- Chelsea Physic Garden
- Florence Nightingale Museum
- Foundling Museum
- Freud Museum
- Great Ormond Street Hospital Museum
- Museum of the Order of St John
- Royal Botanic Gardens, Kew
- Royal College of Physicians Museum
- Royal College of Surgeons Hunterian Museum
- Museum of Royal Pharmaceutical Society
- Old Operating Theatre & Herb Garret
- Royal London Hospital Museum & Archives
- Science Museum
- St Bartholomew's Hospital Museum & Archives
- Veterinary Museum
- Wellcome Collection
- Wellcome Library

- Worshipful Society of Apothecaries
- Tayside Medical History Museum (Dundee)
- George Marshall Medical Museum (Worcester)
- The Infirmary Museum (Worcester)

Rusya

- Kunstkammer (Sankt Petersburg)

Macaristan

- Semmelweis-Museum für Medizingeschichte (Budapest)

Avustralya

- Medical History Museum (Melbourne)

Çin

- Chinesisches Museum für Medizingeschichte (Peking)

Suriye

- Nuraddin-Klinik

ABD

- Dittrick Museum of Medical History (Cleveland, Ohio)
- Indiana Medical History Museum (Indianapolis, Indiana)
- Mütter Museum (Philadelphia, Pennsylvania)
- Museum of Medical History (Ft. Myers, Florida)
- National Museum of Health and Medicine (Washington, DC)

– National Museum of Civil War Medicine (Frederick / Keedysville, Maryland)

Tıp tarihi müzeleri ve sağlık müzeleri öncelikle tıp ile uğraşanlar başta olmak üzere halkın tümüne yönelik eğitici niteliğe sahiptir. Yabancı ülkelerde genellikle tıp fakültelerinin kurduğu tıp tarihi ve sağlık müzelerinin sayısı fazla iken Türkiye'de oldukça azdır. Bunlar arasında Gevher Nesibe Şifahiyesi ve Tıp Tarihi Müzesi (1982, Kayseri), Cerrahpaşa Tıp ve Eczacılık Tarihi Müzesi (1985, İstanbul), Gülhane Askeri Tıp Akademisi Tıp Tarihi Müzesi (1988, İstanbul), II. Bayezid Külliyesi ve Sağlık Müzesi (2000, Edirne), Bursa Sağlık Müzesi (2006, Bursa) ve İstanbul Sağlık Müzesi örnek olarak gösterilebilir (21).

2.3.2. Tıp ve Sağlık Müzeleri Kapsamında Müze Örneklerin İncelenmesi

Bu bölümde Türkiye' den ve dünyadan çeşitli tıp/ sağlık müzelerine değinilecek, tarihçeleri, müze olarak kuruluş aşamaları irdelenecek, koleksiyonlarından ve sergi içeriklerinden bahsedilecek ve eğitim programları anlatılacaktır.

2.3.2.1. İstanbul Sağlık Müzesi'nin İncelenmesi

Bu bölümde İstanbul Sağlık Müzesi irdelenecek, binanın tarihçesi, müzeye dönüşüm süreci, koleksiyonu ve sergi içeriklerinden bahsedilecek, projeleri anlatılacaktır.

İstanbul Sağlık Müzesi' nin Vizyonu: Sağlık konusunda etkin, sürdürülebilir, öncü bir kültür kurumu olmaktır.

İstanbul Sağlık Müzesi' nin Misyonu: Toplumda sağlıklı yaşama bilincinin oluşmasına ve gelişmesine katkıda bulunmak, bireylerin sağlığının değerini bilme ve yönetme becerilerinin gelişmesini desteklemek, disiplinler arası işbirliği içinde tıp ve toplum arasındaki iletişimi güçlendirmek, sağlık alanındaki kültürel mirası koruma bilinci geliştirmek, Sağlık Müdürlüğü'nün kurum içi ve kurum dışı iletişimini güçlendirerek kurumsal kimliğine katkıda bulunmaktır (22).

2.3.2.1.1. İstanbul Sağlık Müzesi Binasının Tarihçesi

Resim 8. İstanbul Sağlık Müzesi binası, 1929 yılına ait fotoğraf

Resim 8, 22. Kaynaktan alınmıştır.

“1875 yılında Defter-i Hakani Senedat Müdürü Salih Efendi tarafından kâgir bir konak olarak yaptırılmıştır. Salih Efendi'nin oğlu ile evlenen dönemin ünlü şairi Nigar Hanım bu konakta ikamet etmiştir. I.Dünya Savaşı yıllarında Milli Müdafaa Cemiyeti binayı kullanmış, alt katına bir sinema stüdyosu kurarak, ordu ve halk arasında işbirliğini güçlendirecek belgesel filmler çekmiştir. Divanyolu' ndaki bu konak, bugün de varlığını sürdüren birçok kuruma ev sahipliği yapmıştır. 1911–1914 yılları arasında Yıldız Teknik Üniversitesi' nin çekirdeğini oluşturan Kondüktör Mektebi-i Alisi; 1920-1921 yılları arasında Sanayi-i Nefise Mektebi (bugünkü Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi) binayı kullanmıştır. Sağlık Müzesi 1918 yılından 1989 yılına kadar binayı kullanmış; yapılan onarımdan sonra İstanbul Sağlık Müdürlüğü'nün ek hizmet binası olarak hizmet vermeye başlamıştır. 2007 yılında Sağlık Müzesi' nin yeniden açılma çalışmaları başlatılmış, 2011 yılında bina müze işlevi kazandırılmak üzere restorasyona girmiştir (16, 22).”

2.3.2.1.2. İstanbul Sağlık Müzesi' nin Oluşum Süreci

Ülkemizin ilk sağlık müzesi olan İstanbul Sağlık Müzesi, 1917 yılında, İstanbul nüfusunun büyük bir bölümünü etkileyen salgın hastalıklara karşı halkı bilinçlendirmek, hastalıklardan korumak ve hijyen kurallarını öğretmek amacıyla kurulmuştur (16, 22).

“Yapının “Sağlık Müzesi” olarak işlev kazanması, 1915 – 1917 yılları arasındaki çalışmalarla başlamıştır. Dönemin Sağlık Bakanı Adnan Adıvar, Sağlık Müzesini kurması için doktor, ressam ve hattat olan Hikmet Hamdi’yi görevlendirmiştir. İstanbul Sağlık Müzesi; verem, frengi, çiçek, tifo, tifüs, sıtma gibi hastalıklar çok görüldüğü ve nüfusun büyük bir kısmını etkilediği için halkı sağlık ve hastalık hakkında bilgilendirmek amacı ile 1918 yılında “Sıhhiye Müzesi” adı ile kurulmuştur. Sağlık Müzesi; 1917- 1989 yılları arasında katıldığı yurtiçi ve yurtdışı sergiler, eğitim etkinlikleri ile Türkiye çapında 13 müzenin kurulmasına liderlik etmiştir. 1960’lı yıllara kadar İstanbul’da her ilkokulun defalarca ziyaret ettiği ve halkın çok iyi tanıdığı İstanbul Sağlık Müzesi, işlevini yavaş yavaş kaybetmiş, 1988-89 yılları arasında onarıma girmiş, ardından Sağlık Grup Başkanlığı ve Kuduz Merkezi’ne dönüşmüştür. 2002 yılı onarımı ile Sağlık Müdürlüğü ek hizmet binası, olarak hizmet vermiştir (16, 22).”

İstanbul Sağlık Müdürlüğü, eski Sağlık Müzesi’ nin tarihi değerini, kültürel mirasını sahiplenerek toplumun bugünkü ihtiyaçlarını karşılamak üzere 2007 yılında tarihi binasında, çağdaş müzecilik anlayışıyla yeniden kurma çalışmalarını başlatmıştır. Sağlık Müzesi; İl Sağlık Müdürlüğü Sağlık Araştırmaları Şubesine bağlı olarak Alemdar Mahallesi, Divanyolu Caddesi 50 oda bir parselde bulunan eski Sağlık Müzesinin çağdaş müzecilik normlarında yeniden canlandırılacağı kültür kurumu olacak şekilde planlanmıştır (23).

2.3.2.1.3. İstanbul Sağlık Müzesi'nin Sergi ve Koleksiyonları

Koleksiyon, sağlık ve sağlık kültürünü oluşturan, insanla sağlık arasında bağlantı kuran, nesne ve belgelerden oluşmaktadır. Müze koleksiyonunda, cerrahi, dahili, eczacılık ve temel tıp bilimlerine ait nesnelere, eğitim ve sergileme amaçlı orijinal insan iskeleti, anatomik insan modelleri, yağlı boya tablolar, patolojik ve anatomik mulajlar, sağlıkla ilgili broşür, rehber, kitaplar ve arşiv belgeleri, fotoğraflar, eğitim filmleri, video kayıtları bulunmaktadır (22).

Koleksiyonlar genel olarak Ayın Koleksiyon Nesnesi şeklinde sunulmaktadır. Dünya Tüberküloz Günü, Yeşilay Haftası, Sivil Savunma Günü, Lepra Haftası bu temada sunulan koleksiyon örnekleridir.

Resim 9. Ayın Koleksiyonu Nesnesi: Lepra Haftası' na ait görsel

Resim 9, 22. Kaynaktan alınmıştır.

1912-1934 yıllarına ait koleksiyonda, Sağlık Müzesi'nin kurucu ve müdürleri olan Dr. Hikmet Hamdi ve Dr. Ziya Hüznü' ye ait 19 adet yağlı boya tablo bulunmaktadır. Müzenin kurulduğu yıllarda nüfusun büyük bir kısmını etkileyen verem, tifüs, frengi, çiçek, tifo gibi hastalıklara karşı halkı bilgilendirmek gerekiyordu. Tablolara görsel bilgi vermenin yanı sıra çerçevelerine yazılı sloganlar da eklemiştir. Her

iki sanatçı günün koşulları gereği yeteneklerini kullanmış, tablolarıyla halkı hem estetik yönden etkilemiş hem de unutulmaz etkiler bırakmışlardı (22).

Resim 10. Dr. Hikmet Hamdi - Dr. Ziya Hüznî Koleksiyonu' na ait görsel

Resim 10, 22. Kaynaktan alınmıştır.

“İstanbul Sağlık Müzesi; İstanbul Sağlık Müdürlüğü'ne bağlı, alanında uzmanlardan oluşan ekibi ile 2007'den bu yana yeniden kuruluş çalışmalarını sürdüren bir kültür kurumudur. Yerel, ulusal ve uluslararası ortaklıkları, geliştirdiği işbirliği yaklaşımı ile toplum için buluşma noktası, tüm bireyler için yaşam boyu eğitim merkezi olmayı hedefler. Sağlık konusunda etkin, sürdürülebilir, öncü bir kültür kurumu olma vizyonu taşımaktadır. Ayrıca hastalıklarla mücadelenin yanında, hastalıklardan korunmak için sağlıklı beslenme, beden ve çevre temizliğini de öğretmek hedefindeki müzede, yağlı boya tablolar, mulâjlar, broşür ve kitapçıklar, maketler sergilenmiştir (22).”

2.3.2.1.4. İstanbul Sağlık Müzesi Eğitim Programları

26 Nisan 2013 tarihinde İstanbul Sağlık Müzesi Okul-Müze Eğitim Projesi İstanbul Sağlık Müzesi çocuklar, gençler ve yetişkinlere yönelik uygulayacağı eğitim programlarıyla yaşam boyu eğitimi hedeflenmiştir. Okul-müze işbirliğini geliştirmek amacıyla sergileme teması paralelinde oluşturduğu eğitim kitleri ile Milli Eğitim Bakanlığı Büyükdere İlköğretim Okulu ve Beyazıt Ford Otosan İlköğretim Okulu'nda 2013 yılında Okul-Müze Eğitim Etkinlikleri projesini uygulamıştır. İnsan anatomi ve fizyolojisinin eğlenceli, keşfedici yöntemlerle anlatıldığı nesnelere, oyun ve çalışma materyallerinin kullanıldığı eğitim etkinliklerine 361 öğrenci katılmıştır. Proje sonucunda Sağlık Müzesi'nin etkinlik ve uygulamalarında kullanılacak verilere ulaşılmıştır (22).

Resim 11. Eğitim Atölyesine ait görsel

Resim 11, 22. Kaynaktan alınmıştır.

2.3.2.1.5. İstanbul Sağlık Müzesi'nin Projeleri

İstanbul Sağlık Müdürlüğü bünyesinde yeniden kurulan Sağlık Müzesi için gerekli insan kaynaklarının geliştirilmesi amacıyla 2010 teklif çağrısı döneminde Hayat boyu (LLP) Öğrenme Programı Leonarda da Vinci Hareketlilik Projeleri kapsamında proje başvurusu yapmıştır. Hazırlanan proje, 1858 proje arasından başarılı bulunan 272 projeden biri olmaya hak kazanmıştır. İngiltere ve Almanya müzelerini kapsayan projede, tıp tarihi, halk sağlığı ve tıp bilimlerinde faaliyet gösteren müzelerle işbirliği geliştirilerek, mesleki bilgi paylaşımı hedeflenmiş, 15 Mayıs 2011' de projenin yurt dışı bölümü tamamlanmıştır (23).

“İngiltere ve Almanya müzelerini kapsayan projede, tıp tarihi, halk sağlığı ve tıp bilimlerinde faaliyet gösteren müzelerle işbirliği geliştirilerek, mesleki bilgi paylaşımı hedeflenmiştir. Avrupa müzelerinin organizasyon yapıları, yönetim modelleri, koleksiyon, arşiv yönetimi sergileme, koruma, eğitim ve iletişim yaklaşımları, pazarlama stratejileri, bilgi işlem teknolojilerini kullanma kapasiteleri, kurum kültürüne katkıları, engellilere yönelik sosyal sorumluluk yaklaşımları, müze erişimi yerinde incelenerek bilgi paylaşımı yapılmış olup, edinilen deneyimler İstanbul Sağlık Müdürlüğü bünyesinde yeniden kurulmakta olan Sağlık Müzesi'ne entegre edilmesi planlanmıştır. Yerel Ortaklar deneyimlerini kendi kurumlarına aktaracak ayrıca Sağlık Müzesi' nin sürdürülebilirliğine destek sağlayacaklardır (23).”

“Engelsiz Müze Rehberi” ile engellilere yönelik sergileme ve sunum tekniklerinin planlanması konusunda rehber olması hedeflenen çalışma ile ;Sağlık Müzesi'nin sürdürülebilirliği kapsamında müzelere erişim sorununu, engellilerin sosyal ve kültürel hayata dahil olmasının önündeki engellerden birini ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır. Müze bu nedenle çalışmalarında bilim, kültür ve sanat forumu yaratarak; çocuklar, gençler, aileler, engelliler ve toplumun tüm bireylerini kapsayacak farklı bir müze deneyimi yaşatmayı hedeflemektedir (22).

“İstanbul Sağlık Müzesi "Geçmişten Geleceğe: Avrupa'da Halk Sağlığı ve Tıp Bilimleri Müzeleri" AB Hayat Boyu Öğrenme Programı Leonardo da Vinci VETPRO Hareketlilik Projesi ile Avrupa müze, galeri ve kütüphanelerinde organizasyon yapıları, yönetim modelleri, engelli bireylere yönelik sosyal sorumluluk yaklaşımlarını incelemiş; edinilen deneyimler ışığında İstanbul Sağlık Müdürlüğü, İstanbul Valiliği, İstanbul Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon EAH Adaptasyon-Hobi Evi işbirliğiyle erişilebilir sergileme tasarım standartları oluşturmuştur (22).”

2.3.2.2. Tıp Müzesi Kapsamında Wellcome Collection'un İncelenmesi

Bu bölümde Wellcome Collection tarihçesine değinilmiş, müzenin kurulmasına katkı sağlayan Sir Herry Solomon Wellcome' ye yer verilmiş, koleksiyonlardan bazılarına ve eğitim konusuna değinilmiş, binada bulunan yapılar anlatılmıştır.

2.3.2.2.1. Wellcome Collection'un Tarihçesi

“Wellcome Collection, Sir Henry Wellcome iradesi altında, Wellcome Trust adında bağımsız bir vakıf tarafından kurulmuştur. Sir Herry Solomon Wellcome 1853-1936 yılları arasında yaşamış, tıp ve pazarlamacılığa ilgisi olan Wellcome Collection'un arkasındaki görünmez adamdır. Sir Herry Solomon Wellcome arkadaşı Silas Burroughs ile 1880 yılında Burroughs Wellcome & Co. isimli ilaç şirketini kurmuştur. Burroughs 1895 yılında öldüğünde ilaç şirketi Sir Herry' nin önderliğinde gelişmiş dünya çapında tıbbi araştırma laboratuvarı kurmak için Sir Herry dünyanın çeşitli yerlerinden etkileyici koleksiyonlar toplamıştır. “Çağlar boyunca sanat ve şifa bilimi” hayranı Herry Wellcome muazzam ölçüde kitap ve nesnelere toplayarak şuan yaklaşık 1,5 milyon parça koleksiyonu olan Avrupa' nın en ünlü müzesinin temellerini atmıştır (24).”

Resim 12. Sir Herry Solomon Wellcome' ye ait resim

Resim 12, 24. Kaynaktan alınmıştır.

Sir Herry Solomon Wellcome' nin antropoloji ilgisi tıptan önce gelmiştir, yine de her ikisini paralel çizgiler üzerinde devam ettirmiştir ve O' na göre “Her yaşta sağlık ve yaşamın korunması insanların önceliği olmuştur; bunun için antropolojik malzemelerin çoğunun güçlü tıbbi önemi vardır” (24).

Sir Herry Solomon Wellcome vefatından sonra araştırmaların devam etmesi için Wellcome Trust isimli vakfı kurmuştur, bu vakıf çalışmaları ile tıbbi araştırmalar finanse edilmiştir. Wellcome Trust ile temelini sağlığı geliştirmeye adanmış bağımsız ve küresel bir yapıdır (24).

Wellcome Collection 183 Euston Road, Londra NW1 2BE, İngiltere adresli binada bulunmaktadır. Toplanana tüm nesnelere bu binada sergilenmeye başlamıştır.

Resim 13. Wellcome Collection binası

Resim 13, 24. Kaynaktan alınmıştır.

2.3.2.2.2. Wellcome Collection Koleksiyonu

Müze tıp tarihi çalışmaları açısından dünyanın en önemli kaynaklarının bulunduğu kitaplığı koleksiyonu bünyesinde barındırmaktadır. Kitaplara erişebilmek için online kütüphane kurulmuş; dünya standartlarında herkesin kolaylıkla ulaşabileceği bir web sitesi tasarlanmıştır.

Wellcome Görüntüler, Wellcome online kütüphane hizmetinin bir parçası olup tıbbi ve sosyal tarihin çağdaş sağlık ve bilim arasında değişen temalarıyla dünyanın en zengin ve en benzersiz görüntü koleksiyonlarından biridir. Koleksiyonda Tibetli budist resimleri, palmye yaprakları üzerine yazılmış eski Sanskrit el yazmaları, aydınlatılmış Farsça kitaplar ve fazlasıyla tarihsel görüntü mevcuttur (24).

Resim 14. Wellcome İmages Sergisi' ne ait resim

Resim 14, 24. Kaynaktan alınmıştır.

Ayrıca müzenin sitesinde insan olmanın ne anlama geldiğini keşfetmeye değer videolar resimler, klinik derlemeler, makaleler yer almaktadır. Müzeye ait yayınlar mevcuttur; ayrıca sergilenen koleksiyonlara ilişkin kitaplar yayınlanmaktadır.

“Kalıcı sergilerinden en önemlisi 1936’ da Henry Wellcome’ nin ölümünden beri devam eden “Medicine Now” isimli koleksiyonun olduğu sergidir. Bu sergide bilim adamları, doktorlar ve hastaların deneyimleri ve çıkarımları yansıtan bir dizi tıp fikirleri bulunmaktadır. Bu sergide sadece birkaç konu üzerine odaklanılmaktadır; beden, genom, obezite bunlardan bazılarıdır. Diğer önemli kalıcı sergi ise “Medicine Man” isimli Henry Wellcome’ nin dünyanın çeşitli yerlerinden topladığı geniş koleksiyonun ürünüdür. Bu koleksiyonda sağlık ve vücuda dair evrensel bütünlükte içerik bulunmaktadır. Sergide George III2 ün saçından Napolyon’ un diş fırçasına kadar nesnelere belli kesitler ve bütünlük içerisinde sunulmaktadır (24).”

Resim 15. “Medicine Now” kalıcı sergisine ait resim

Resim 15, 24. Kaynaktan alınmıştır.

“Tibet’ in Gizli Tapınağı” isimli sergide budist yoga ve meditasyon pratiği ve zihinsel-fiziksel etki bağlantıları araştırılıyor; Lhasa Lukhang tapınağı ve Tibet’ in Dalai Lamas’ ı için özel meditasyon odalarından, 17. Yüzyıl duvar resimlerinden esinlenilerek etnografik geniş yelpazeye birlikte kaydırma tablolar, heykeller, el yazmalarına kadar birçok eser Fotoğrafçı Thomas Laird tarafından yeniden kurgulanıp sergilenmektedir (24).”

Müze kalıcı sergilerin yanı sıra geçici sergilere de yer vererek güncel bir sergileme politikası yürütmektedir ve geçmiş sergi ve koleksiyonların incelenebileceği kapsamlı bir web sitesi bulunmaktadır.

2.3.2.2.3. Wellcome Collection Eğitim Programı

Müze sergileme misyonuna yönelik çalışmaya devam ederken aynı zamanda çeşitli faaliyetler de yürütülmektedir. HUB birimi kapsamında çalışan araştırmacılar iki senede bir yapılan projeler ile sağlık, kültür ve sosyal bağlamlar araştırılmakta, araştırmacılar müze binasının 5. Katında ikamet ederek (sosyal bilimciler, ruh sağlığı uzmanları, bilim adamları, ruh sağlığı uzmanları) şehirlerin organlar ve beyinler üzerindeki etkilerini ve gürültü ve iş dinamiklerini araştırmayı amaçlamaktadırlar (24).

Bu çalışmalar ile müze sadece gezilip görülen bir yer olmaktan çıkıp yaşayan bir bina konumuna geçmektedir.

Resim 16. HUB birimi araştırmacılarına ait resim

Resim 16, 24. Kaynaktan alınmıştır.

“Wellcome Collection da aynı zamanda 14-19 yaş kişiler için tasarlanmış ücretsiz çalışma günleri bulunmaktadır, ulusal müfredata bağlantılı olarak hazırlanmış programa göre öğrenciler bu eğitimlere katılabilmektedirler. Ortaöğretim ğretmenleri için hazırlanmış eğitimler ile öğretmenlerin kendi yaşamlarındaki farkındalıklarını arttıracak teknikler için eğitim programları bulunmaktadır. Farklı teknikler ile “Tibet’ in Gizli Tapınağı” konulu sergiden de yardım alınarak bu programda sunulmaktadır hem öğrenciler hem kendileri için stres, duygular ve zihinsel meşguliyeti yönetmeyi öğrenebilecekleri bir programdır. “Cumartesi Stüdyosu” isimli ücretsiz eğitim programı ile 14-19 yaş arası kişilere bir dizi faaliyetler yaptırılarak yeni insanlarla tanışmaları ve Wellcome Collection’ dan esinlenmeleri hedeflenmiştir. Bu programda uzmanlar tarafından verilecek eğitimler ile fotoğrafçılık, dans, dijital gazetecilik ve daha fazlasını bu yaş grubu kişilerin eğitilmesi amaçlanmaktadır (24).”

2.3.2.2.4. Wellcome Collection' a Ait Diğer Birimler

Okuma odası okuma meraklılarını şımartmak için kurulmuş ve galeri, kütüphane ile entegre bir tesis olma özelliğindedir. Çağdaş heykel, resim, tıbbi eserler ve yazmalar dahil olmak üzere binin üzerinde kitap ve yüzün üzerinde nesne ile insan olmanın ne demek olduğunu daha derinlerde hissetmek için kurulmuştur (24).

Müzeye ait Zemin katta Bilgi Noktası bulunmaktadır ve bu alanda ziyaretçi hizmetleri ekibi mevcuttur. Ayrıca bu alan halk için buluşma noktası görevi görmektedir. Müze güvenlik birimi oluşturmuş olup çeşitli koruma önlemleri alınmıştır. Vestiyer hizmeti, tuvalet, kayıp eşya birimi ve ücretsiz Wi-Fi hizmeti bulunmaktadır. Bünyesinde çeşitli restoranlar, hediyelik eşya mağazaları ile gelen misafirlere ayrıca hizmet vermektedir. Wellcome Collection aynı zamanda çeşitli etkinlik mekanları oluşturmuştur; bu mekanlarda konferanslar verilebilir, derslikler kiralanabilir, sergi ve ödül törenleri için toplantı salonları da ayrıca mevcuttur.

Resim 17. Wellcome Collection konferans salonu

Resim 17, 24. Kaynaktan alınmıştır

2.3.2.3. Sultan II. Beyazid Külliyesi Sağlık Müzesi' nin İncelenmesi

Tıp ve sağlık müzelerinin incelenmesi kapsamında Sultan II. Beyazid Külliyesi Sağlık Müzesi incelenecek olup sırası ile tarihçesine, müzeye dönüşüm sürecine, bölümlerine ve sergi içeriklerine ayrıca ödülleriine değinilmiştir.

2.3.2.3.1. Sultan II. Beyazid Külliyesi Tarihçesi

Osmanlı İmparatorluğu'nun erken dönemdeki en önemli külliyelerinden biri Edirne'de yapılmıştır. Sultan II. Bayezid tarafından 1488 yılında hayata geçirilen bu külliye, döneminin en önemli sağlık, sosyal, eğitim ve dini kurumlarından biriydi. Bu yapılar topluluğunun en önemli bölümü ise Darüşşifa denilen hastanesiydi (25).

Resim 18. Sultan II. Beyazid Külliyesi' ne ait görsel

Resim 18, 28. Kaynaktan alınmıştır

Türk-İslam medeniyetinde, özellikle de Selçuklu ve Osmanlılarda, Vakıf geleneği içinde kurulan, hastaların kim olduklarına bakılmaksızın ve hiçbir karşılık beklemeden tedavi edildikleri, pratiğe ve gözleme dayanan sağlık bilgilerinin verildiği sağlık ve eğitim kurumlarına “Darüşşifa” adı verilmiştir (26).

Böylesine büyük ve çok yönlü bir külliye'nin Edirne’de yapılmasının nedeni, bu şehrin tarihteki öneminden kaynaklanmaktadır. Edirne, 15 yüzyıl şartlarında düşünüldüğünde İstanbul’un fethinden sonra hem ikinci başkent, hem de batıya açılan bir menzil şehriydi. Osmanlı Padişahı Sultan II. Bayezid, 1484 yılında Kili ve Akkirman seferi hazırlıkları için Edirne’ye geldiğinde, kendisine ikinci başkent konumundaki Edirne’nin bir “Darüşşifa”ya duyduğu ihtiyaçtan söz edilir. Çünkü o tarihlerde Edirne eski başkent konumunun dışında, gelen gidenin çok olduğu büyük bir ticaret şehridir (25).

Resim 19. Sultan II. Beyazid Külliyesi Sağlık Müzesi’ nin dış görünümü

Resim 19, 28. Kaynaktan alınmıştır

“Külliyyenin şifahanesinde hastalara bakılmış, medresesinde öğrenciler yetiştirilmiş, camisinde ibadet edilmiş, tabhanesinde misafirler ağırlanmış, aşhanesinde ise fakir fukara doyurulmuştur. Darüşşifa, az personelle çok hizmet vermeyi amaçlayan merkezi bir hastane olması ve bu alandaki ihtiyaçlarının ayrıntılı bir şekilde düşünülerek planlanmış olması açısından dünyada ilktir, benzerleri batıda ancak 200 yıl sonra yapılmaya başlamıştır. Bu hastanede, musikin ve su sesinin huzur verici tınıları taş duvarlarda yankılanarak şifaya dönüşür. İbni Sina'dan Farabi'ye; Selçuklulardan Osmanlılara uzanan köklü bir müzik terapi anlayışı, fiziksel ve ruhsal hastalıkların tedavisinde başarı ile uygulanır. Evliya Çelebi'nin "Orada öyle bir darüşşifa vardır ki; dil ile tarif edilmez, kalem ile yazılmaz" diyerek tanımladığı hastanesi, 400 yıl boyunca aralıksız olarak hastalara şifa dağıtır. Edirne Darüşşifası, kuruluşunda çok yönlü bir hastanedir. İlk yıllardaki kadrosunda 1 hekimbaşı, 2 hekim, 2 cerrah, 2 göz hekimi ve 2 eczacı bulunur. On kişiden oluşan hanende ve sazende topluluğu, haftanın üç günü müzik sahnesinde yerini alır, her hastalığa göre farklı makam çalıp söylerlerdi (27).”

“1821 yılı, Edirne'nin çok uzun bir dönem barış, huzur ve zenginlik içinde geçirdiği günlerinin sona erdiği yılların başlangıcıdır. Edirne, bu yılda, daha sonra göreceği toplam 4 işgalin ilkinin yaşamış, şehir Ruslar tarafından işgal edilmiştir. Osmanlı'nın gerileme dönemine girmesi, savaşlar, devletin ekonomik ve teknik olarak gittikçe zayıflamasıyla birlikte vakıf sisteminin de işlevsiz hale gelmesi, Sultan II. Bayezid Külliyesi'nin hizmetlerini de olumsuz yönde etkilemeye başlamıştır. Bu dönemlerde hastane tamamen akıl hastalarının tecrit ve tedavisinde kullanılmaya başlanmıştır. 1870'lerden sonra ise burası tamamen bir tecrit yeri olmuştur. 1875 yılında durumu perişan halde olan darüşşifa 1896 tarihinde tekrar onarım görecerak akıl hastalarının tecrit ve tedavisinde bir süre daha kullanılmıştır. Fakat yapılan onarım yeterli görülmemiş olacak ki, 1910 yılında Alman Mimar Cornalius Gurlitt tarafından rölevesi yapılmıştır. 1906 yılında ise medrese bölümü kısa bir süre ordudan ihraç edilenlerin kapatıldığı cezaevi olarak kullanılmıştır. Balkan Savaşları'nda ve Yunanlıların Edirne'yi işgalinde ise burada tecrit edilen akıl hastaları şehre salınır. Balkan Savaşı'nın görgü tanıklarının söylediklerine göre daha önceki işgallerde bile düşman delileri burada saklayanlara para verirken, Yunan işgalinde bu para ödenmemiş ve deliler şehre salınmıştır. darüşşifanın 1916 yıllarına kadar açık olduğunu söylemek mümkündür. Vakıflar Genel Müdürlüğü, 1964 yılında bu bölümleri restore ederek yıkılmaktan kurtarır. Ancak, tıp ve mimarlık tarihimizin bu önemli yapılarının gerçek anlamda kurtuluşu, Trakya Üniversitesi'nin bu yapıyı sahiplenmesi ile yaşanır (25).”

2.3.2.3.2. Sultan II. Beyazid Külliyesi' nin Müzeye Dönüşüm Süreci

Külliye'nin, camii hariç diğer bölümleri Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından 1984 yılında Trakya Üniversitesi'ne devredilmiştir. Bir süre Trakya Üniversitesi Edirne Meslek Yüksekokulu'nun Restorasyon ve Duvar Süsleme Bölümleri burada eğitim öğretimini sürdürmüştür. Darüşşifanın, Trakya Üniversitesi bünyesinde Sağlık Müzesi'ne dönüştürülmesi çalışmalarına ise 1993 yılında başlanmış ve Kültür Bakanlığı'nın 11.04.1997 tarihli onayı ile müze olması resmileşmiştir. (28).

Ratıp Kazancıgil öncülüğünde T.Ü. Rektörlüğü ve Tıp Fakültesi Deontoloji ve Tıp Tarihi Anabilim Dalı ve diğer ilgili birimlerce sürdürülen uzun süreli çalışmaların sonucunda Kültür Bakanlığı, 11.04.1997 tarih ve 02428 sayılı yazısıyla buranın bir sağlık müzesi olmasına onay verilmiştir. Sağlık Müzesi'nin resmi açılışı ise 23 Nisan 1997 tarihinde yapılan törenle gerçekleşmiştir (25).

Müzenin Darüşşifa' dan sonra ikinci bölümü olan Tıp Medresesi (Medreset-ül Etubba) 23 Nisan 2008 tarihinde hizmete girmiştir. Uluslararası Rotary 2420.Bölge Guvernörlüğü işbirliği ile düzenlenerek hizmete açılan bu bölümde ziyaretçiler 15.yüzyılın tıp eğitimine bir zaman yolculuğuna çıkarılmaktadır (28).

2.3.2.3.3. Sultan II. Beyazid Külliyesi Sağlık Müzesi'nin Bölümleri ve Sergi İçerikleri

Cami, imaret, hastane, medrese, hamam, mutfak, tabhane ve erzak depolarından ibaret külliye binaları, çok sade beş kapıdan girilen alçak bir duvarla çevrili 22 bin metrekarelik geniş bir alanda, Tunca Nehri kıyısında doğu-batı eksenindeki cepheler nehre değil, yola bakacak şekilde düzenlenmiştir. 100'den fazla kubbesiyle 15.yüzyılın en büyük dini ve sosyal kuruluşlarından biri olan mimari topluluğunun ortasında 500 m²'lik bir alanı kaplayan camii ana kütle halinde tüm külliye hâkimdir (25).

Külliye'nin içinde şu üniteler bulunmaktadır (28):

- Darüşşifa (Hastane)
- Tabhane (Misafir ve Dinlenme Evi)
- Tıp Medresesi (Temel Bilimler Fakültesi)
- Camii
- İmaret (Mutfak, yemekhane, depo, v.s)
- Köprü (Tunca Nehri üzerinde)
- Hamam
- Değirmen ve su deposu
- Sıbyan Mektebi (İlkokul)
- Mehterhane (Dönemin musiki konservatuarı)
- Muvakkithane (Günün saatlerini, takvimi bildiren kuruluş)

Müze ise Hastane (Darüşşifa) ve Tıp Medresesi (Medreset-ül-Etıbb) bölümünden oluşmaktadır.

Darüşşifa, külliye'nin hastane bölümüdür. Sağlık Müzesi ilk olarak burada kurulmuş ve daha sonra büyümüştür. Hastanenin yataklı tedavi bölümünde 2000 yılında İstanbul Ruh Hastalarını Readaptasyon Derneği katkılarıyla oluşturulan Psikiyatri Tarihi Bölümü müzenin en ilgi çeken bölümüdür. Burada geçmişteki tedavi yöntemleri ve hastane ortamı cansız mankenler, müzik ve su sesi ile canlandırılmıştır (25).

Resim 20. Sultan II. Beyazid Külliyesi Sağlık Müzesi' inde musiki sahnesi canlandırması

Resim 20, 28. Kaynaktan alınmıştır

Aşağıda sergiler içeriklerine göre sıralanmıştır (25):

- Dr. Rıfat Osman Bey Odası: Edirne Asker Hastanesi'nin ilk radyologlarından Dr. Rıfat Osman Bey'e ayrılan bir odadır. Bu odada Edirne'ye çok yönlü hizmet veren Dr. Rıfat Osman Bey'in hayatı, Edirne için yaptıkları ve yazdığı kitaplar tanıtılmaktadır.
- Hekimbaşı Odası: 2. avlunun soldaki odasıdır. Geçmişte de hekimbaşı odası olarak kullanılan bu bölüm aslına uygun olarak cansız mankenlerle düzenlenmiştir.

Resim 21. Sultan II. Beyazid Külliyesi Sağlık Müzesi' inde hekimbaşı ve hastasının canlandırması

Resim 21, 28. Kaynaktan alınmıştır

– Ord. Prof. Dr. Süheyl Ünver Odası: Burada Dr. Rıfat Osman Bey'in öğrencisi olan ve daha sonra Ordinaryüs Profesörlüğe kadar yükselen Süheyl Ünver tanıtılmaktadır.

– Hekimliğin Gelişim Tarihi Odası: Eğitim yönü ağır basan ve ilk çağlardan günümüze kadar hekimliğin gelişim tarihini anlatan bir odadır. Bu odada ayrıca müzeye bağışlanan yakın tarihin tıp araç ve gereçleri tanıtılmaktadır.

– Edirne Sarayı Sergisi ve Sunum Odası: Bu odada Y. Mimar Orhan Çakmakçıoğlu'na ait Edirne Sarayı restitüksiyon çizimleri sergilenmektedir.

– Cumhuriyet Öncesi Türk Tıbbı Odası: Cumhuriyet öncesindeki Türk tıbbının gelişim aşamaları ile Selçuklu ve Osmanlı darüşşifaları tanıtılmaktadır.

– 15.yy.da Osmanlı'da Cerrahi Odası: 15.yy. da yaşamış olan Osmanlı Hekimi Sabuncuoğlu Şerefeddin' in Osmanlı'da uygulanan cerrahi metotları işleyen minyatür çizimlerinin sergilendiği bu odada ayrıca bu hekim hakkında bilgiler verilmektedir.

– Eczacılık ve Şifalı Bitkiler Odası: Bu odada eczacılığın tarihi ve şifalı bitkilerle ilgili bilgiler verilmektedir.

– Sultan II. Bayezid Külliyesi Tanıtım Odası: Resim ve panolarla, Sultan II.Bayezid Külliyesi'nin geçmişi ve bugünü anlatılmaktadır.

– Hastane Mutfağı: Geçmişte de darüşşifanın mutfağı olarak kullanılan bu odada, bir mutfak canlandırılmış ve bu mutfağın tarihteki önemi anlatılmıştır.

– “Kartpostallarda 100 Yıl Önceki Edirne” Sergisi: Prof. Dr. Emre Dölen' in müzeye bağışladığı “Kartpostallarda 100 Yıl Önceki Edirne” fotoğrafları sergilenmektedir.

Tıp Medresesi (Medreset-ül Etibba) geçmişte tıp medresesi olarak kullanılan ve dönemin hekimlerinin yetiştirildiği ve Medrese-i Etibba adı verilen eğitim bölüm Uluslararası Rotary 2420. Bölge Guvenörlüğü katkıları ile Sağlık Müzesi'nin yeni seksiyonu olarak düzenlenmiş ve 23 Nisan 2008 tarihinde törenle hizmete açılmıştır (25).

Resim 22. Tıp Medresesi binasının dış görünümü

Resim 22, 28. Kaynaktan alınmıştır

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Kostüm ve Dekor Bölümü'nün desteği ile oluşturulan bu bölümde dönemin tıp medresesi ve tıp eğitimi, 15. yüzyılın özelliklerini yansıtacak şekilde mankenlerle canlandırılmıştır. Sırasıyla Bekçi Odası, Osmanlı'da Tıp Eğitimi Odası, Öğrenci Odası (2 adet), Uygulamalı Eğitim Odası (2 adet), Müderris (profesör) Odası, Türk Deneysel Tıbbı Odası, Sultan II.Bayezid Külliyesi Tıp Medresesi Odası, Dershane, Teorik Eğitim Odası ve Kütüphane şeklinde düzenlenirken medrese odalarının üçü de "Yaşayan Oda" şeklinde düzenlenmiş olup bunlar da Musiki Odası, Ebru Odası, Geleneksel El Sanatları Odası şeklinde fonksiyonlandırılmıştır (25).

Resim 23. Tıp Medresesi dershanesi

Resim 23, 28. Kaynaktan alınmıştır

2.3.2.3.4. Sultan II. Beyazid Külliyesi Sağlık Müzesi'nin Ödülleri

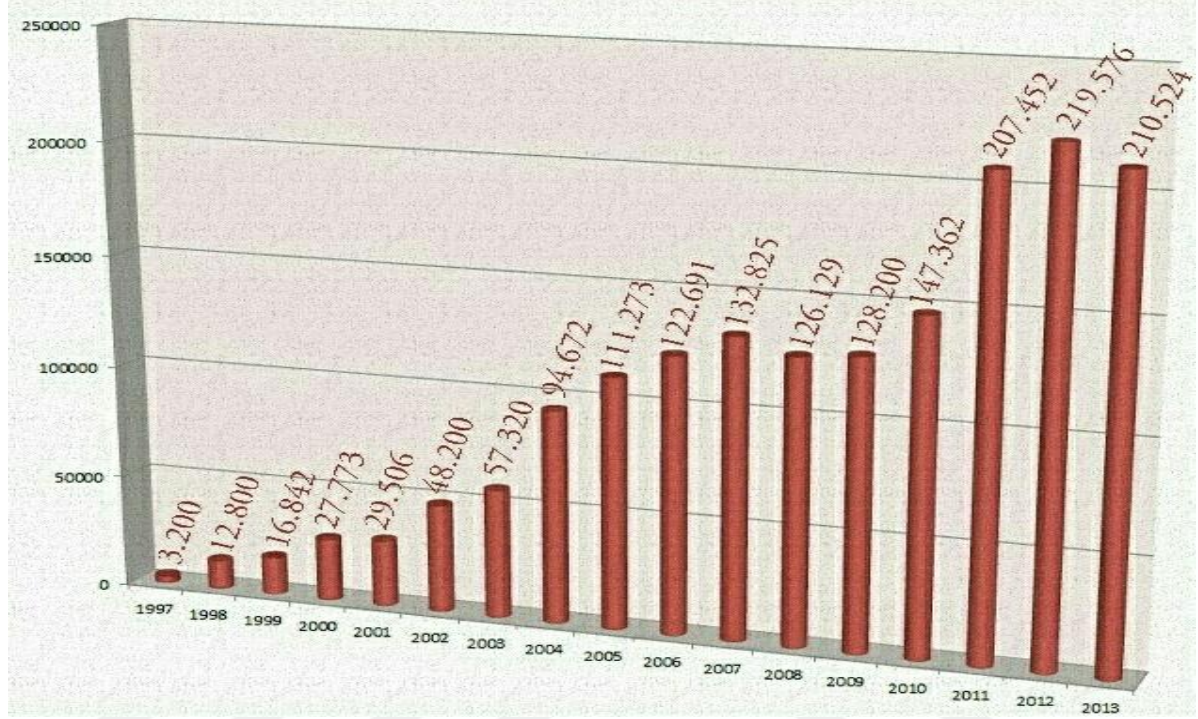
Sağlık Müzesi'nin Ödülleri aşağıda yer almaktadır:

- Avrupa Konseyi 2004 Yılı Avrupa Müze Ödülü
- Kültürel Mirastaki En İyiler Organizasyonu En İyi 2. Sunum ödülü 22-24 Eylül 2005 Dubrovnik/Hırvatistan
- Güneydoğu Avrupa Gazeteciler Derneği tarafından Yılın Başarı Ödülü, 23 Mayıs 2006 Edirne
- Avrupa Kültürel Miras Birliği ve Mükemmellik Kulübü En İyi Sunum Ödülü 31 Ekim- 03 Kasım 2007 Köln/Almanya

Müze; Milyonlarca üyesi bulunan dünyanın en önemli seyahat sitelerinden TripAdvisor tarafından Sağlık Müzesi'nin konuklarının oylarıyla 2015 yılı Mükemmellik Sertifikası'na layık görmüştür. Bu ödüllerin müzenin tanıtımına büyük katkısı olmuş ve kuruluş yılı olan 1997 yılında sadece 3200 olan ziyaretçi sayısı 2004 yılından itibaren hızla artmaya başlamıştır. 2004 yılında 94.672 ye ulaşan ziyaretçi

sayısı, 2005'te 111.273, 2006'da 122.691 ve 2007 yılında ise 132.825'e ulaşmıştır (25). Resim 24' de Sağlık Müzesi'nin yıllara göre ziyaretçi sayıları yer almaktadır.

Resim 24. Sultan II. Beyazid Külliyesi Sağlık Müzesi yıllara göre ziyaretçi sayıları

Resim 24, 28. Kaynaktan alınmıştır

2.3.2.4. Tıp ve Sağlık Müzeleri Kapsamında Diğer Müzeler

Yukarıda bazı tıp ve sağlık müzeleri analiz edilmiş olup koleksiyon çeşitleri, sergi içerikleri, tarihi yapısı, ödülleri, müzeye dönüşüm süreçleri ve eğitim programlarına değinilmiştir. Aşağıda alt başlıklar altında tıp ve sağlık müze örnekleri anlatılmaya devam etmiştir.

2.3.2.4.1. Gülhane Askeri Tıp Fakültesi Tıp Tarihi Müzesi

Gülhane Askeri Tıp Akademisi, 25 Aralık 1898 de açılmıştır. 1898 de "Gülhane Seririyat Hastanesi" adı ile İstanbul-Sarayburnu'nda çalışmaya başlayan Gülhane, bugüne kadar 5 defa yer değiştirmiştir. 1941-1953 yılları arasında Ankara'daki Cebeci Asker Hastanesi'nde, 1953-1972 yılları arasında şimdiki Kara

Kuvvetleri Komutanlığı'nın bulunduğu binalarında ve 1972'den sonra Etlik' teki modern kampüsünde çalışmalarını sürdüren Gülhane'nin kütüphanesinde ve depolarında korunan malzemeler Tıp Tarihi Müzesi'nin ilk kaynaklarını oluşturulmuştur (16, 29).

Resim 25. Gülhane Askeri Tıp Akademisi Tıp Tarihi Müzesi, dış görünüm

Resim 25, 29 . Kaynaktan alınmıştır.

Bu malzemeler önceleri küçük bir salonda teşhir edilmeye başlanmış, 14 Mart 1988 den sonra da açılışı yapılan bugünkü modern müzede izleyicilere sunulmuştur. 900 m² lik bir iç alana sahip müze, yeni eklenen bölümlerin 17 Haziran 1998 de açılmış ve şimdiki konumuna ulaşmıştır (29).

“Müzenin koleksiyonu, askeri tarihle iç içe olup, eczacılık, diş hekimliği, genel tıp tarihinden oluşmaktadır. Müzenin İç koridorunda; Gülhane'nin kuruluşundan bugüne kadar komutanlık yapan 31 hekimin fotoğrafları, 1938 yılında yayınlanan orijinal Ulus gazeteleri koleksiyonu bulunmaktadır. İdari bölümde, müze yöneticiliği ve kütüphane yer almaktadır (16, 29).”

Sergi salonlarında; eski Anadolu tıbbı ile ilgili bir düzenlemeler, İbni Sina, cerrahinin gelişmesi, Gülhane'nin kuruluşu ve kurucuları ve Osmanlı tıbbı ile ilgili ile ilgili görüntüler, eski cerrahi alet örnekleri, Türkçe tıp kitapları, I. Dünya savaşı ve

Kurtuluş savaşı yıllarında kullanılan sıhhiye malzemeleri, diploma, fotoğraf gibi arşiv belgeleri bulunmaktadır (16, 29).

Resim 26. Gülhane Askeri Tıp Akademisi Tıp Tarihi Müzesi, sergi salonu

Resim 26, 29. Kaynaktan alınmıştır.

2.3.2.4.2. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Tıp Tarihi Müzesi

“Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Tıp Tarihi Müzesi, koleksiyon özelliği ile bir tıp bilim tarihi müzesidir. Müze, Türk Tıp Tarihi’ne ait belgeleri toplamak, korumak ve sergilemek amacıyla, İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi içerisinde kurulmuştur. Tıp mesleği eğitimi verirken tıp bilimine ait önemli değişim ve yenilenmeleri sergileyen müze, sağlık eğitimi için önemli bir kaynak oluşturmaktadır. Aynı zamanda tıp bilimine ait bellek oluşturma, sağlık kültürünün devamının sağlanması ve tarihi koruma düşüncesinin geliştirilmesi için de yararlı çalışmalar yapmaktadır (15).”

Resim 27. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Tıp Tarihi Müzesi, dış mekân görünüm

Resim 27, 30. Kaynaktan alınmıştır.

Müzenin bulunduğu Takiyeddin Paşa Konağı adı ile geçen bina, 1893'te İstanbul'da görülen kolera salgını sırasında hastaların tedavi ve tecrit amacıyla, geçici kolera hastanesi olarak kullanılmıştır. Konak, 1910'da Cerrahpaşa Belediye Hastanesi olarak açılmış, 1911'de ahşap konağın yerine iki kâgir bina yapılmaya başlanmış ve 1915'te hizmete açılmıştır (16, 30).

Resim 28. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Tıp Tarihi Müzesi, iç mekân düzenlemesi

Resim 28, 30. Kaynaktan alınmıştır.

“1983’te Cerrahpaşa Tıp Fakültesi’nin bu en eski binası, Tıp Müzesi olarak tahsis edilip düzenlenmesi ile 20 Mayıs 1985 tarihinde “Tıp ve Eczacılık Tarihi Müzesi” olarak resmen açılmıştır. Müze, 2004 yılında yeniden düzenlenerek 26 ayrı bölüm olarak ziyarete açılmıştır. Türk tıbbının gelişimini alet, fotoğraf, resim ve belge vb. somut örneklerle genç kuşaklara aktarmak, tıp camiasının tarihiyle bağlarını pekiştirmek, Türk tıbbına hizmet verenleri anmak ve aynı zamanda tarihi malzemeyi resmi bir çatı altında korumak, müzenin başlıca amaçlarındandır. Müzede sergilenen tarihi değerdeki koleksiyon, kendi alanında Türkiye’deki en zengin koleksiyondur. Müzede sergilenen eserlerin çoğu geç Osmanlı dönemi ve erken Cumhuriyet dönemine aittir (16, 30).”

Resim 29. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Tıp Tarihi Müzesi, iç mekân düzenlemesi

Resim 29, 30. Kaynaktan alınmıştır.

2.3.2.4.3. Bedros Şirinoğlu Müzesi

Surp Pırgiç Ermeni Hastanesi Kompleksi hastane, idare binası, müze, kilise, eczane, Psikiyatri binası, yemekhane, yaşlılar yurdu, ve mescidini içinde barındırmaktadır. Bedros Şirinoğlu Müzesi 1832 yılında Kazaz Artin Amira Bezciyan’ ın girişimci ruhuyla kurulan Surp Pırgiç Ermeni Hastanesi Vakfını tamamlayan son halkadır. Bu kompleks içerisine açılan müze Bedros Şirinoğlu’ nun maddi ve manevi katkılarıyla oluşturulmuş ve 5 Aralık 2004 tarihinde açılmıştır (31).

Resim 30. Surp Pirgiç Ermeni Hastanesi

Resim 30, 31. Kaynaktan alınmıştır.

İki bölümden oluşan müze, hastanenin tarihi belge ve objeleri dışında daha sonradan bağışçılar tarafından hediye edilen birçok önemli belge ve eşyalara da ev sahipliği yapmaktadır. İç mimar Necibe Darcan Birol Darcan çifti tarafından müzedeki tüm eşyaların tarihsel sıralamaları, onarım ve bakımları yapılmıştır. Osmanlı Devlet teşkilatında görevli darphane müdürü, maliye nazırı gibi önemli görevlerde bulunmuş kişilerin de aralarında bulunduğu önemli şahısların onur belgeleri ve portrelerinin yanı sıra müze giriş salonunda müzenin kurucusu olan Bedros Şirinoğlu ve kardeşlerinin birer portresi bulunmaktadır .

Resim 31. Bedros Şirinoğlu Müzesi'nde sergilenen ilaçlara ait görsel

Resim 31, 31. Kaynaktan alınmıştır.

“Bu büyük kompleksin içinde inanç, kültür, ve sosyal gelişmeler iç içe geçiyor. Müzeyi gezdiğinizde Ermeni insanların beğeni ve zevklerini yansıtan eserlerle karşılaşacaksınız. El işi günlük kullanım eşyaları, inançlarını sergileyen dini materyaller, Surp Pırgıç Hastanesi’ nin padişahlar ve üst rütbeli din adamları tarafından verilen açılış fermanları, salnameler, vakfiye defter, tıbbi malzemeler, hüccetler, çiniler, göz kamaştırıcı tablolar, vb, birçok eser göreceksiniz bu eserleri incelediğinizde Osmanlı Dönemi’nden günümüze kadar Ermeni toplumunun gelişim şemasını takip edebilir, günlük yaşayışlarına gidebilir, farklı dönemlerde hangi statülere sahip olduklarını ve nasıl bir kültürle yoğurulduklarını anlayabilirsiniz (31).”

Resim 32. Bedros Şirinoğlu Müzesi sergi odasından bir kesit

Resim 32, 31. Kaynaktan alınmıştır.

2.3.2.4.4. Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi Müzesi

Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi, 1924 yılında Bakırköy’de kuruluşundan bugüne dek, psikiyatri, nöroloji ve nöroşirurji alanlarında tüm Türkiye’ye hizmet veren ve bu alanların gelişmesine katkıda bulunan köklü bir sağlık kurumudur. Cumhuriyet Dönemi’nin en büyük ruh ve sinir hastalıkları hastanesi olmasının yanı sıra ruh sağlığı ve hastalıkları konusunda değerli hizmetler vermiş, çok sayıda uzman ve bilim adamının yetiştirilmesini sağlamıştır (8).

Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi Müzesi, 1924 yılından beri faaliyet gösteren Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nin; psikiyatri, nöroloji ve nöroşirurji alanlarındaki öncülüğünü, bu sürece tanıklık eden kültürel mirasının toplandığı, belgelendiği, korunduğu ve sergilenerek sahip olduğu tarihsel ve kültürel değerleri kamusal alanla paylaştığı bir kurum müzesidir (32).

Hastane, kuruluşundan bugüne tarihinden kesitleri 84 metrekarelik Müze'si aracılığıyla topluluğuyla paylaşmaktadır. Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi Müzesi, Hastane'nin tarihsel değeri ile psikiyatri, nöroloji ve nöroşirurji alanlarındaki öncülüğünü ve yerini vurgulayarak, kültürel mirasının gelecek nesillere aktarılmasını sağlamayı amaçlamaktadır. Müze, Hastane' de bulunan eski PTT binasında tahsis edilen yerde 26 Haziran 2008'de açılmıştır (8).

Ziyaretçiler müzede hastanenin tanıtım filmi ile hastanede çekilmiş eski Türk filmlerinden kesitlerin yer aldığı filmi izleme fırsatı bulmaktadır. Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı tarafından 1966'da hazırlanmış olan tanıtım filmi; o yıllardaki hastanenin fiziksel yerleşimi ve faaliyetlerine ışık tutması bakımından önem taşır. Hastane çalışanları ile hastaların ortaklaşa çıkarmış olduğu aylık sosyal readaptasyon dergisi olan "Kendi Sesimiz" in bir sayısı sergilenenler arasındadır (32).

Resim 33. Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi Müzesi iç mekanı

Resim 33, 32. Kaynaktan alınmıştır.

“Müzede Hastane'nin tarihi gelişimi “Bimarhane'den Hastane' ye” “Bimarhane Taşınıyor”, “Hastane Kuruluyor”, “1930'lu Yıllar”, “1940'lı 50'li Yıllar”, “1960'lı ve 1970'li Yıllar”, “1980'li Yıllar” ve “1990-2000'li Yıllar” ana başlıkları altında kronolojik olarak sunulmaktadır. Her bir bölümde pano metni ile beraberinde o dönemle ilgili eserlerin sergilendiği vitrin yer alır. Sergilenenler arasında Ord. Prof. Dr. Mazhar Osman'ın kitapları, cübbesi, 1934 yılına ait ameliyat defteri, deli gömleği ve kemeri, eski ilaç şişeleri, 1960'larda Dr. Faruk Bayülkem' in kullandığı elektroşok aleti, eski hasta kayıt defteri, hasta dosyaları ve reçeteler yer almaktadır. Koleksiyonun içeriğinde; Hastane' de görev yapmış ve hizmet almış kişilerle ilgili veya kullanmış oldukları tıbbi veya kişisel malzemeler, Hastane bünyesinde kullanılmış tıbbi cihazlar, Hastane'nin yönetim, işleyiş ve faaliyetlerine ilişkin kurumsal malzemeler, ruh sağlığı ve sinir hastalıkları ile ilgili teşhis ve tedavi aletlerinin yanı sıra Hastane' ye ve tıp dünyasına katkıda bulunan hekimlere ait belgeler ve kişisel eşyalar bulunmaktadır (8).”

Resim 34. Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi Müzesi koleksiyonuna ait görsel

Resim 34, 32. Kaynaktan alınmıştır.

2.4. Kurumların Koleksiyonlarının Müzeye Dönüşüm Süreci

Kurumların tarihi yüzünü yansıtmak ya da özel koleksiyonlarını müzeye çevirmeleri durumlarında ciddi maddi gücün yanı sıra, uygun ortam, disiplin, uzman personel ve zaman gibi ihtiyaçlar bu süreci uzatmaktadır. Bu standartların yerine konabilmesi süreci çok uzun ve meşakkatli olduğu için birçok koleksiyon müzeye dönüşmemektedir (33).

Özel müzelerin, 2004 yılında uygulamaya konulan 5225 sayılı Kültür Yatırımları ve Girişimlerini Teşvik Kanunu'ndan sonra daha da artış göstermesi beklenmektedir. Bu tür müzeler, Türkiye'nin kültürel yaşamında önemli bir açığı kapatmakta; farklı, çağdaş yüzleriyle, bu sektöre yeni bir kimlik kazandırmaktadırlar.

Ancak, müze kurmanın çok temel ve gerekli şartları vardır, özel müze kurma sürecini etkileyen faktörler aşağıda başlıklar altında incelenmiştir.

2.4.1. Finansal Kaynak

Çağımızda, müzecilik eserlerin yığıldığı depo anlayışından sıyrılarak, modern çağın gereklerine ayak uydurmuştur, bu değişim, yüksek miktarda finansal kaynak ihtiyacını doğurmaktadır. Müzecilik ilkelerine uygun bir binanın satın alınması, bu binanın ısı, nem ve sıcaklık koşullarını sabitleyecek teknolojik gereçlerle donatılması, daha ilk aşamada karşımıza çıkan en temel finansal ihtiyaçlardır (33).

Özel girişimlerle oluşturulan bu müzeler, kar amacı gütmeyen kurumlardır. Bu nedenle sürdürülebilirlikleri büyük ölçüde bağışlara ve sponsorluklara dayanmaktadır. Müzelerde, gelir düzeyi yüksek sanatseverlerin de, maddi ve manevi yardımları önem taşımaktadır.

“Müzelere destek olunması amacıyla oluşturulacak olan organizasyonlar, bilet satışı çeşitli etkinlikler finansal kaynak ihtiyacına yardımcı olabilir. Ülkemizde de, Batıdan örnek alınan “*Friends of Museum*” (Müze Dostları) gibi bağışlı üyelik stratejileriyle, müze bütçesine finansal destek sağlanabilmektedir. Özel müzelerin, kendilerini ayakta tutacak finansal desteği, bağışlar haricinde, diğer çeşitli organizasyonlar ve etkinlikler ile de sağladıkları görülmektedir. Örneğin, prestijli mekan arayışında olan büyük kurumlara yüklü bağışlar karşılığında “özel gösterim” geceleri satılabilmektedir. Etkinliği satın alan şirketin, müzenin hediyelik eşya ürünlerinden davetlilerine hediye etmek üzere satın alması, müze bütçesine ayrı bir katkı sağlamaktadır. Müzeler bünyelerinde prestijli ve elit çevreyi çekecek gösterişli restoranlar açmakta ya da işletmecilere kiralamaktadırlar. Bu işletmelerle yapılan sözleşmelerden müze bütçesine azımsanmayacak bir gelir akmakta ve bu mekanlar sayesinde müzeler yaşayan mekanlaradönüşmektedirler (33).”

2.4.2. Fiziksel Çevre

Oluşturulacak özel kurum müzesi için binanın sahibi olmak gerektiği ilgili kanunda açıkça belirtilmektedir (Özel Müzeler ve Denetimleri Hakkında Yönetmelik, [10 Aralık 2005]. Bunun için binanın tapu kayıt örneği ve açık adresi Kültür ve Turizm Bakanlığına bildirilmek zorundadır. Müze olacak binanın fiziksel olarak yeterli olması ve sergilenen eserler için korunaklı bir yapı olması önemlidir (33).

Müze olarak oluşturulacak binanın başka yapılardan bağımsız müstakil bir yapı olması şartı vardır. Güvenlik açısından tüm tedbirler müze oluşturulmadan (kamera sistemi kurulması, yeterli güvenlik elemanı bulundurulması...) alınmış olmalıdır.

“Oluşturulacak müze binasının, koleksiyonların sergilenmesine elverişli ortamının olması şarttır. Yeterli nem, ısı, ışık koşullarının yerine getirilmelidir ve çevresel riskler en aza indirgenmelidir. Fiziksel çevre sergilenen koleksiyona uygun şekilde planlanmalıdır, ayrıca koleksiyonların belirli aralıklarla dinlenmeye alınabileceği depolar kurulmalıdır. Restorasyon bölümü, zamanla artacak bağış eserlerinin toplanıp uygunca saklanacağı depolar bina oluşturulurken planlanması gereken diğer yapılardır. Oluşturulacak yapı aynı anda birçok ziyaretçiye ev sahipliği yapacak özellikte olmalıdır. Gelecek olan ziyaretçilerin temel ihtiyaçlarını (kafe, tuvalet...) karşılayacak düzeyde olmalıdır (33).”

2.4.3. Yasal Süreç

Türkiye’de, Kültür ve Turizm Bakanlığı’ndan alınacak izne tabi olarak, çeşitli amaçlarla (eğitim, kültürel devamlılık vb.) müze kurulabilir. İzin başvuruları, 2863 sayılı kanun ve ona bağlı “Özel müzeler ve Denetimleri Hakkında Yönetmelik” hükmünce alınır.

“Kültür ve Turizm Bakanlığı’na müzenin kurulma amacı ve faaliyet alanı yazılı olarak bildirilir. Bu yazı ile birlikte, binanın planı, tapu kaydı örneği ve eserlerin listesi Kültür ve Turizm Bakanlığı’na sunulur. Bakanlıktan izin alınması esnasında önemli olan diğer konu ise sergilemeye değer bulunan sayıca yeterli koleksiyonlarla müze açılabilmesidir. Açılış yetkisi alan kurumlar için koleksiyonların oluşturulma süreci bağış ya da satın alma yolu ile olacaksa bu durum izin belgesinde belirtilmelidir. Bu şekilde elde edilen eserler en geç bir ay içinde çift kopya tutulan envanter defterine fotoğrafları ve tanımlarıyla birlikte kaydedilerek Bakanlığa iletilir. Bildirim esnasında aksama durumunda yasal işlem başlatılır (33).”

2.4.4. Sürdürülebilirlik (Etkinlik ve Halkla İlişkiler)

Çağdaş müzecilik anlayışı ile birlikte müzenin statik bir kurum olmaması adına çeşitli etkinlikler geliştirilmiştir. Sürekli sergilenen eserlerin yanı sıra geçici sergilere de yer verilerek bir ziyaretçinin birçok kez müzeye gelebilmesi amaçlanmaktadır.

Müzelerin sadece koleksiyonların korunup sergilenmesi alanı dışına çıkarılıp eğitimler, konferanslar, çeşitli kültürel aktivitelerin öncüsü olması müzelerin sürdürülebilirliği açısından çok önemlidir.

Halkla ilişkiler kapsamında topluma mal olan müzelerin çeşitli televizyon ve gazetelerde, haberlerinin sunulması, geniş kitlelere ulaşımı kolaylaştırır.

2.4.5. Koleksiyon Geliştirme

Modern müzecilik depolama anlayışından bağımsız bir politikaya sahiptir, böylelikle mekana olan ilgi her zaman canlı kalmaktadır. Müzelerin koleksiyonlarını geliştirirken etkin bir politikası olması beklenir.

Dönemsel olarak bağış alma yolu ile ya da ödünç alma yöntemi ile değişik koleksiyonlar müze severler ile buluşturularak müzeye ilgi hep açık tutulur. Ancak koleksiyon geliştirme politikası ile sınırlar net olarak çizilmelidir (ne kadar süre sergileneceği, koleksiyonerin isminin isteğe bağlı saklı kalma durumu...).

Koleksiyon belirlenirken dikkat edilecek hususlardan bir tanesi de bütünlüğü olan koleksiyonlar oluşturulmasıdır. Tema kavramına dikkat edilerek oluşturulan koleksiyonlar etkinliği arttırmaktadır. Örneğin eski bir tapınağa ait eser ile yıllar önce işlevini yitirmiş bir tıp malzemesi görsel olarak yan yana bulunursa kronolojik bütünlük kısmında problemler olacaktır.

Tüm bu nedenle koleksiyonlar belirlenirken stratejiler çok iyi belirlenmeli, etkin bir politika oluşturulmalıdır. Bu müzelerin gelecekteki süreçlerini etkileyen önemli bir husustur.

2.4.6. Eğitim

Müzelerin eserleri hakla buluşturulması kavramı dışında; yansıttığı dönemi ifade etmesi, tarihin farklı zamanlarına ayna tutması, insanlara zamanı sadece kitaplardan değil duyu organları ile yaşatabilmesi özelliği eğitim özelliklerinden bazılarıdır. Kişilerin bir gününü ayırarak yapabilecekleri ziyaretler ile geçmiş hakkında edinebilecekleri güzel deneyimler, insanları daha donanımlı, duyarlı hissettirecektir. Türkiye’ de müze ziyaretleri artık okul çağından başlamaktadır. Müzeler çocuklar için yeni bölümler oluşturmaya başlamaktadır. Ya da çocuklar için de özel müzeler kurulmaktadır (Sunay Akın- Oyuncak Müzesi). Bu müzeler sadece çocukların değil büyüklerinde ilgisini çekmektedir.

Bedensel, işitsel ve görme engelliler için uygulanan özel eğitim programları ile toplumdaki her birey için ulaşılabilir olduklarını kanıtlamaktadırlar. Sakıp Sabancı Müzesi’nin, görme engelliler için Braille alfabesinde bastırıldığı sergi katalogları ve ilk olarak Rodin sergisinde uygulanan seçilmiş orijinal heykellere dokunma izni, eğitim etkinliklerine örnek oluşturmaktadır. Sosyal birliktelik mekanları olan müzelerde, zihinsel ve işitsel engelliler için de yapılan özel programlar, onların toplumla kaynaşmasına ve iletişim kurmasına yardımcı olmaktadır (33).

3. GEREÇ VE YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Konusu

Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi' inde Zeynep Kamil Müzesi'ni oluşturmak.

3.2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı Türkiye'de sağlık müzelerine bir yenisini eklemek, içeriği konusunda bir kılavuz olmasını sağlamaktır. Ülkemizde sağlık müzeciliğinin yeni gelişmekte olan bir alan ve çok sınırlı sayıda çalışmanın olduğu göz önüne alındığında, bu çalışmanın önemi daha iyi anlaşılabilir. Ayrıca bu çalışma ile kurulacak olan Sağlık Müzesi'nin tüm bireylere etkin bir şekilde ulaşabilmesi için hem sergi alanlarında hem de eğitim, etkinlik alanlarında çeşitli uygulama önerileri sunulması amaçlanmaktadır. Bünyelerinde müzeleri bulunduran köklü kuruluşların itibar yönetimlerinden örnekler verilerek mevcut olan hastanenin de bu durumdan yararlanması amaçlanmıştır. Bu çalışmada derlenen bilgiler ile oluşturulan vaka çalışmasında oluşturulması planlanan müze ile müzecilik alanında yararlar sağlanması amaçlanmaktadır.

Çalışmada hastanenin mevcut olan kültürel mirasının mevcut eserleri ve tarihi dokusu ile harmanlanarak çağdaş müzecilik anlayışına göre teşhiri, depolanması, kayıt tanıtım ve özellikle de müze-eğitim ilişkisi üzerinden müze işletmeciliği açısından ele alacak yeni bir oluşum kurması planlanmaktadır. Dünyadan ve ülkemizden gerek kurum müzeleri gerek tıp ve sağlık müzeleri incelenerek müzelerde var olan uygulamaları çağdaş müzecilik uygulamaları ile karşılaştırmak, standardizasyonunu oluşturmaktır.

3.3. Yöntem

Bu çalışmada retrospektif çalışma tekniği kullanılmış, Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Hastanesinin tarihçesine değinilmiş, koleksiyon değerindeki belgeler ve mevcut eserler listesi ve hastane müzesinin kurulacağı bina hakkında geriye yönelik çalışma yapılmıştır.

Zeynep Kamil Sağlık Müzesi'nin kurulma aşaması bölümünde oluşturulacak müzenin tanımı yapılmış, Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi' nin tarihçesine değinilmiş, Zeynep Kamil Sağlık üzesi' nin kurulacağı bina hakkında çalışma yapılmış, binanın konumu, tarihçesi ve binaya ait mimari özelliklere değinilmiş, restorasyonun şu anki durumundan bahsedilmiştir. Zeynep Kamil Sağlık Müzesi için amaç saptanmış, gerekçeler oluşturulmuş, hedefler planlanmış, ICOM' un 2004' de kabul ettiği etik kurallar baz alınarak etik ilkeler oluşturulmuş, müzeler iç yönetmeliğine göre müzeye ait politika hazırlanmış, vizyon ve misyon geliştirilmiş, kurulması planlanan binaya ait bilgiler ve görsellere yer verilmiş, oluşturulması planlanan yapıya ilişkin bir is planı hazırlanmıştır, sergilenmesi planlanan koleksiyonlara ilişkin görsellere yer verilmiş ve bazı koleksiyonların envanter listeleri eklenmiştir.

Tez araştırması sürecinde, tez konusu ile doğrudan ya da dolaylı ilişkili olabilecek, kitap, süreli yayın, tez, konferans ve seminer bildirileri taranmış; müzelerin, Türkiye'de yaşamdaki yerini saptamak amacıyla örnekleme yöntem kullanılmış ve seçilen tıp müzesi ile ilgili yazılı kaynaklar, röportajlar, gözlem ve basın takibi yöntemlerine başvurulmuştur.

İnceleme sürecinde farklı yazılı kitap ve tez gibi kaynakların yanı sıra internet ortamından da pek çok yazılı kaynak ve web sitesinden yararlanılmıştır. Gerçekleştirilecek yapıların mümkün olan bölümleri fotoğraflarla belgelenerek incelenmiştir. İç mekanlara ait görsellere, müzelerin resmi web sitelerinden ulaşılmıştır.

4. ZEYNEP KAMIL MÜZESİ' NİN KURULMA AŞAMALARI

4.1. Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nin Tarihçesi

Zeynep Kamil Hastanesi, Üsküdar'ın, sağlık hizmetini günümüze dek sürdürebilmiş en eski sağlık kuruluşudur. Bir diğer özelliği de, İstanbul'un ilk "hususî bir hayır müessesesi" olmasıdır. Kuruluşundaki bu özellik nedeniyle, Osmanlı dönemi hastaneleri içinde ayrıcalıklı bir yere sahiptir. Hastane, Yusuf Kamil Paşa ile eşi Zeynep Hanım'ın özel mülkleri olarak, hastalara "meccanen" hizmet vermek amacıyla yaptırılmıştır (34).

"ZeynepKamil Hastanesi, Sadrazam Yusuf Kamil Paşa ile eşi Zeynep Hanım tarafından yaptırılmıştır. Osmanlı Sarayı'nın, Kahire'ye Mısır Valisi Kavalalı Mehmed Ali Paşa'nın hizmetine atadığı Yusuf Kamil Bey, paşanın en küçük kızı olan Zeynep Hanım ile evlenmiş, Mehmed Ali Paşa'nın vefatından sonra Assuan'a sürgüne gönderilmiş, ancak 1850 yılında Sultan Abdülmecid'in fermanıyla İstanbul'a dönmüştür. Ticaret Nazırlığı, Meclisi Vâlâ ve Şurayı Devlet Reisliği yapmış olan Yusuf Kamil Paşa, 1863 yılı başında Sultan Abdülaziz tarafından sadrazamlığa getirilmiştir (34, 35)."

Bugüne kadar yapılan yayınlarda, Zeynep Kamil Hastanesi'nin kuruluş tarihi kaynak belirtilmeden 1860 ya da 1862 olarak gösterilmiştir (34, 35). Aslında, 1953 yılına kadar yapılan yayınlarda hastane için belirli bir kuruluş tarihi verilmemiştir (34, 36). Dr. Bedi Şehsuvaroğlu, bu tarihte yayımlanan bir çalışmada, Zeynep Kamil Hastanesi'nin "temelinin 1860 yılında atıldığını, yapımının iki yıl sürdüğünü ve 1862'de, İstanbul'un fethinden sonra açılan 36ncı hastane olarak" hizmete girdiğini bildirmiştir (34, 37). Şehsuvaroğlu daha sonra yayımladığı bir tarihçede ise hastanenin kuruluşunu 1860 olarak göstermiştir (34, 38). Hastanenin kuruluş tarihinin 1860 olarak gösterilmesi, hastanenin yapımına arsanın satın alındığı yıl başlandığı varsayımından kaynaklanmış olabilir. Hastanenin kuruluşunun 100. yıldönümü 23 Temmuz 1960 günü kutlanmış; aynı tarihte Zeynep Kâmil Hastanesi 100.yıl" yardım pulları dizisi çıkarılmıştır. Halen hastanenin armasında kuruluş tarihi olarak 1862 yılı gösterilmektedir (34, 38, 39).

Resim 35. Zeynep-Kamil Hastanesi için 1960 yılında çıkarılan “100. Yıl” yardım pulları

Resim 35, 40. Kaynaktan alınmıştır

“Araştırmalara göre 1860 ve 1862 olarak verilen ve uzun yıllar kabul gören kuruluş ve açılış tarihlerinin doğru olmadığı ortaya çıkmıştır. Yusuf Kamil Paşa’ nın Sultan Abdulaziz’e inşaata başlamak için izin istediği tezkere 2 Haziran 1875 tarihlidir. 24 Haziran 1875 tarihinde Perşembe günü Nuh Kuyusu semtinde satın alınan bostan arsası üzerinde yer alacak hastanenin temelleri atılmıştır. Bernasconi ve Duca adlı iki mimara emanet edilen hastanenin yapımı Yusuf Kamil Paşa’ nın ölümünden sonra , eşi Zeynep Hanım tarafından sürdürülmüştür. Hastane cephesinde, orijinal plana göre girişin üzerinde bulunan kitabede fihri şifaun li’nnas “Onda insanlar için sağlık vardır” (anNahl suresi 69. ayet) sözleri okunmaktadır (34).”

Resim 36. Hastane’ de bulunan Kitabe

Resim 36. 34. Kaynaktan alınmıştır

Zeynep-Kamil Hastanesi, başlangıçta “Nuh Kuyusu Hastahanesi” olarak tanımlanmış, sonraki yıllarda “Gureba Hastanesi”, “Gureba-I İnas Hastanesi” ve “Üsküdar Nisa Hastanesi”; kurucularının ölümünden sonra “Zeyneb Kamil Hastahanesi”, (Zeynep Hanım’ın adıyla) “Zeynep Kamil Hastanesi” ve “Kamil Paşa Hastanesi” olarak anılmıştır. Yusuf Kamil Paşa ve Zeynep Hanım, kurdukları hastanenin kendi adlarını birlikte taşımasını istemişlerdir. Bu nedenle hastane adının “Zeyneb ve Kamil” ya da “Kamil ve Zeyneb” Hastanesi olması gerekir. Bu ad “Zeynep-Kamil” biçiminde kısaltılarak kullanılmıştır (34, 35).

“Kuruluşunda 40 yataklı olan Zeynep Kamil Hastanesi’ne kadrolu hekim atanmamıştır. Hastanenin ilk hekimleri, ordudan emekli Üsküdarlı Dr. Zıbcıyan (Zıpcıyan) ve Fransız ‘Jeremia’ ve Balıklı Rum hastaneleri cerrahı Dr. Dimitri Eftivuli (Euthyboule) Efendi’dir. Üsküdar’daki “Pharmacie Anglaise/İngiliz Eczahanesi”nin sahibi Kimyager Ecz. Theagenes Akestorides hastanenin eczacısı olmuştur. Hastane Müdürü olarak Âli Bey, vakıf adına hastanenin yönetmeni kethüda Hüseyin Haki Efendi görülmektedir. Hüseyin Haki Bey, aynı zamanda Şirketi Hayriye’nin müdürlüğünü yapmıştır. Açılışını takip eden günlerde, Türkçe gazetelerin hastanenin dahili nizamnamesini (règlement intérieur) ve Türk kadın hastaların hastaneye kabul şartlarını yayımlayacakları bildirilmiş ise de bu nizamnameye ulaşmak mümkün olmamıştır. Bu nizamname belki de hiç çıkarılmamıştır. Bunda, özel hastaneye hekim atanmasındaki idari sorunlar etken olabilir: O nedenle, Zeynep Kamil Hastanesi’nde çalışmaya başlayan ilk hekimler gayrimüslimdir (34).”

4.1.1. Operatör Cemil Topuzlu Paşa’nın Özel Hastanesi

“Operatör Cemil Topuzlu Paşa’nın Özel Hastanesi ZeynepKamil Hastanesi 1896 yılında, Zeynep Hanım’ın kardeşi Abdül Halim Paşa’nın oğlu Sait Halim Paşa tarafından Cemil Paşa’nın kullanımına verilmiştir. Topuzluoğlu Cemil Ziya Paşa, Tıbbiye Şahane’de ve Hamidiye Etfal Hastanei Âli’sinde görevli bir saray hekimidir. ZeynepKamil Hastanesi’ni özel cerrahi kliniği olarak kullanmış; hastanede tadilat yaptırmış, hastanenin tıbbi donanımını yenilemiş, kalorifer sistemini kurdurmuş ve hastalarının bakımı için Sankt Georg Hastanesi’nden Avusturyalı hemşireler görevlendirmiştir. Cemil Paşa’nın ameliyathanesi, ikinci katın kuzey kanadında bulunuyordu ve o dönemde hastaların ameliyattan hemen önce yıkanması adet olduğu için aynı katta küçük bir de hamam vardı. Hastanenin ikinci katı kadın hastalara ayrılmıştı (34, 36).”

Cemil Topuzlu Paşa'nın yurtdışına gittiği 1915 yılına kadar Zeynep Kamil Hastanesi'nde çağdaş genel cerrahinin bütün ameliyatları yanında, “ameliyatı kayseriyye” (sezaryen) yaptığı bilinmektedir. Cemil Paşa zamanında daha önce ücretsiz olan hasta bakımı için para alınmaya başlanmıştır (34, 41).

4.1.2. Zeynep-Kamil Asker Hastanesi

“Zeynep Kamil Asker Hastanesi (1915-1920) Zeynep Kamil Hastanesi, Balkan Savaşları (1912-1913) ve Birinci Dünya Savaşı sırasında asker hastanesi olarak kullanılmıştır. Özellikle, Çanakkale Muharebelerinde yaralanan askerlerin gönderildiği Haydarpaşa Asker Hastanesi'nde yer kalmayınca Zeynep Kamil Hastanesi gazilerin bakım ve tedavisine açılmış, küçük hastanede binlerce hastanın bakımı yapılmıştır. Bu dönemde, Dr. Necmeddin Rifat Yarar başhekim ve dahiliye uzmanı olarak; Dr. Rıfki Kamil Urga cerrah olarak çalışmışlardır. Birinci Dünya Savaşı'nın son yıllarına kadar hemşire bulunmayan hastanede Kafkas cephesinden dönen askeri tıbbiye öğrencileri hasta bakımını üstlenmişler, daha sonra Alman Kızılhaçı'nın gönderdiği hemşireler Zeynep Kamil Hastanesi'nde yaralıların bakımı ile ilgilenmişlerdir. Bu dönemin son başhekimi Dr. Nazım Hamdi Duman olmuştur (34, 42).”

4.1.3. Zeynep-Kamil Bimarhanesi

“Mütareke koşullarında hastane yönetiminde belirsizlikler görülmektedir. Bu dönemin son başhekimi Dr. Nazım Hamdi Duman olmuştur. Zeynep Kamil Bimarhanesi (1920-1927) Mütareke döneminde, Şişli'deki “La Paix” Emrazı Akliye ve Asabiye Hastanesi, Fransız kuvvetleri tarafından işgal edilince hastalar, Üsküdar'daki eski Toptaşı Bimarhanesi'ne taşınmış, Zeynep Kamil Hastanesi de bimarhanenin özel kliniği olarak kullanılmaya başlanmıştır. Zeynep Kamil Emrazı Akliye ve Asabiye Hastanesi ya da Bimarhanesi, kronik psikozlar ve sinir hastalıklarının izlendiği bir özel klinik olmuş; başhekimliklerini sırasıyla Dr. Mustafa Hayrullah Diker ve Dr. Mazhar Osman Uzman yapmışlardır. Aynı yıllarda Zeynep Kamil Hastane'sine elektrik ve telefon getirilmişti (34).”

Zeynep Kamil Bimarhanesi'nin üzerinde durulması gereken çalışmalarının başında, Dr. Abdülkadir Cahit Tuner tarafından ülkemizdeki omurilik ve beyin ameliyatlarının ayrı bir klinikte yapılması gelir. Bu nedenle, Türkiye'de nöroşirürjinin

1922’de Zeynep Kamil Hastanesi’nde başladığı söylenebilir. Zeynep Kamil adını taşıyan ilk dergi de bimarhane döneminde yayımlanmıştır (34, 43).

Emrazı Akliye ve Asabiye Hastanesi’nin 1927 yazında Toptaşı’ndan Bakırköy’e taşınmasından sonra, Zeynep Kamil Hastanesi bir süre için yatılı ebe-hemşire okulu öğrencilerine tahsis edilmiştir (34).

4.1.4. Zeynep-Kamil Doğumevinin Kuruluşu

Zeynep Kamil Hastanesi, Üniversite’nin 1933’teki yapılanmasını izleyen yıllarda İstanbul Belediyesi’ne devredilmiş ve 1935’te Doğumevi’ne dönüştürülmüştür. Başhekim olarak atanan Dr. Eyüp Sabri Aksoy bu görevde 17 yıl kalarak hastanenin doğumevi olarak yeniden düzenlenmesini sağlamıştır. Zeynep Kamil Doğumevi, oldukça dar kadrosu ve en çok 50 yatakla İstanbul’un hasta yükünü taşıyabilmek için yoğun bir çalışma içinde olmuştur (34).

“ZeynepKamil Hastanesi’nin gelişme dönemi Dr. Fahri Atabey ile başlamıştır. Dr. Fahri Atabey, 1952’de başhekimliğe atandıktan hemen sonra, ZeynepKamil Hastanesi’ne yeni blokların yapımına girilmiş, ameliyathane ile 150 yataklı Kadın Hastalıkları Kliniği ve 200 yataklı Çocuk Kliniği’nin yapımına başlanmıştır. Çocuk Kliniği’nin kurucusu Dr. Ziyaeddin Akbay aynı dönemde göreve başlamıştır. Her iki bina 1958’de tamamlanarak kullanıma açılmıştır. Daha sonra, Karacaahmet Türbesi yönündeki Salı Tekkesi’ni de içine alan, geniş bir arazi kamulaştırılarak doğum binasının temeli atılmış ve 1961’de ZeynepKamil Hemşirelik Koleji açılmıştır (34).”

Fahri Atabey’in, 1968’de İstanbul Belediye Başkanı seçilerek ayrılmasından sonra başhekim olan Dr. Burhanettin Üstünel bu görevini 1986 yılına kadar sürdürmüştür. Bu dönemde doğumhanenin bulunduğu blok ile Çocuk Felci Hastanesi olarak tasarlanan “Çocuk Enfeksiyonu ve Ortopedi Pavyonu” yapımı tamamlanmıştır. ZeynepKamil Hastanesi’nin yönetimi 1982 yılında yapılan bir anlaşma ile İstanbul Belediyesi tarafından Sağlık Bakanlığı’na devredilmiştir (34). Hastane, günümüzde “T.C. Sağlık Bakanlığı Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi” adını taşımaktadır (44).

4.2. Zeynep Kamil Müzesi'nin Kurulacağı Bina Hakkında Bilgiler

4.2.1. Konumu

Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Üsküdar ilçesinde Salı Caddesi ile Dr. Fahri Atabey Caddelerinin birleştiği köşede bulunmaktadır. Kurulması planlanan müzenin binası da mevcut hastane içerisinde yer almaktadır.

Resim 37. Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi konumu

Resim 37. 44. Kaynaktan alınmıştır

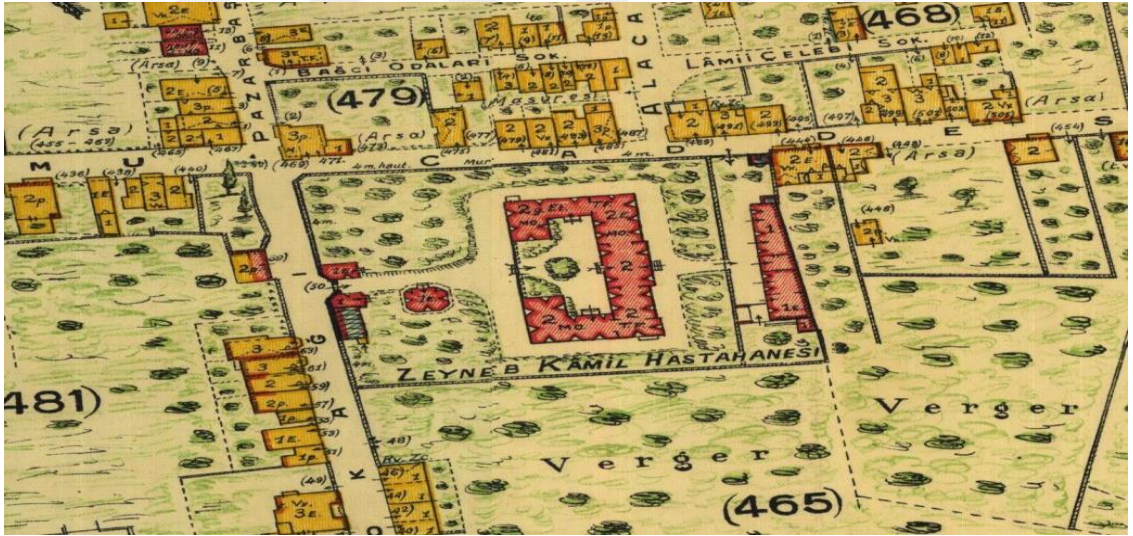
4.2.2. Müze Olarak Planlanan Binanın Tarihçesi

“Zeynep Kâmil Hastanesi, İstanbul’ un Üsküdar ilçesinde, Arakiyeci Hacı Mehmet Mahallesi’ nde kurulmuştur. Hastane yapısının güneyinde Nuh Kuyusu Caddesi, doğusunda Toptaşı Caddesi; Zeynep Hanım ile Yusuf Kâmil Paşa’nın türbesinin de bulunduğu bahçesinin uzandığı kuzeyinde ise Salı Sokağı yer almaktadır. Salı Sokağı, Toptaşı Caddesi ve Nuh Kuyusu Caddesi’ yle sınırlandırılmış üçgen biçimli adanın Zeynep Hanım ve Yusuf Kâmil Paşa tarafından satın alınan 6206 m²’ lik bostan sahası dışında kalan parselleri, kurumun 1933 yılında Üsküdar Belediyesi’ ne devrinin ardından sahiplerinden satın alınmış ve hastane sınırlarına dahil

edilmiştir. “T.C. Sağlık Bakanlığı Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi”nin ilk hastane arazisi 51 pafta, 204 ada, 34 parselde yer almaktadır. Hastane binasından sonra, yakınındaki bina ve bahçelerin istimlakı için de çaplı tasarruf belgesi düzenlenmiştir. 1952 yılında 1000m², günümüzde ise ek binaların eklenmesiyle yaklaşık 12.000m²’ lik bir kapalı alanda hizmet veren Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi; 1875 tarihli ilk hastane binası ile var olan büyük bir sağlık kompleksidir. 16.01.1964 tarihli tapuda belirtildiği üzere sonradan yıkıma uğramış yapılarla birlikte düz bir araziye oturan ilk Zeynep Kâmil Hastanesi, iki kattan meydana gelmektedir, yapının kullanılmayan bir bodrum kat ile bânileri olan Zeynep Hanım ve Yusuf Kâmil Paşa’ nın türbesinin yer aldığı geniş bir de bahçesi bulunmaktadır (45).”

1935 tarihli Pervititch haritasında Salı Sokağı üzerinden yapının simetri aksı boyunca tanımlanan bahçe ve bina girişleri ile sokaktan türbeye ve binaya yönelim sağlayan, simetrik bahçe ve yol düzenlemeleri günümüzde geçerliliğini tümüyle yitirmiştir (46).

Resim 38. Pervititch haritası, 1935

Resim 38. 46. Kaynaktan alınmıştır

4.2.3. Müze Olarak Planlanan Binaya Ait Mimari Özellikler

- Bodrum, zemin ve birinci kat olmak üzere üç kattan oluşmaktadır.
- Bina yığma yapıım şeklinde inşa edilmiştir.

- “U” şeklinde plan yapısı bulunmaktadır. Bu yapı geniş bir avluyu kapsamaktadır.
- Hastanenin plan şeması, zemin ve birinci katla avlu cephesindeki bitişik ve devam eden koridorlara açılan odalar şeklindedir.
- Yapının cephe tipolojisi 19. Yüzyılda İstanbul’da inşa edilen Neoklasik ve Neorönesans yapılar ile aynıdır.
- Cephe düzeni iki kat ve bodrum kat tepe pencerelerinden oluşmaktadır.
- Söveli pencereler üçgen ve kemerli alınlıklarla tamamlanır.
- Dönem mimarlığının yaygın kullanım olanağı bulmuş mimari unsurlarından biri olarak kat aralarına ve saçak hizasına yerleştirilmiş kornişler, cephelerde yatay hatlar oluşturmaktadır.
- Kagir yapım sistemine uygun olarak inşa edilen binanın cephe duvarlarında yapı malzemesi olarak tuğla kullanılmış ve üzeri sıvanmıştır.
- Dikdörtgen açıklıklı pencereler, bodrum, zemin ve birinci katlarda aynı düşey eksenlere yerleştirilmiştir. Zemin kat pencereleri düz atkılıdır ve yapı yüzeyinden konsol olarak taşma yapmaktadır. Üst kat pencerelerinin alınlıkları ise, basık kemerli ve üçgen formlu alınlıkların alternatifli olarak yerleştirilmesiyle, cephelerdeki tekdüzeliği dengelemektedir.
- Avlu cephelerinde, benzer bir yönelimle, yarım daire biçimli hafifletme kemerleri ve pilastırlar kullanılmıştır (45).

4.2.4. Müze Olarak Planlanan Binanın Restorasyon Durumu

Bina İstanbul valiliği yatırım izleme koordinasyon başkanlığı , doğal kaynaklar, ruhsat ve kültür varlıkları müdürlüğü dahilinde, 204 ada 34 parseldeki Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi’nin tarihi bina ve türbesinin restorasyon uygulama işi adı altında Kardeş İnşaat ve Restorasyon TİC. LTD. ŞTİ.

yüklenici firması tarafından 550 gün içerisinde 12.11.2015 iş bitim tarihli restorasyon planı kapsamında yenilenme sürecindedir.

Bina 21.10.2008 tarih ve 1176 sayılı karar ile 1. grup tarihi eser olarak tescillenmiştir.

Binaya ait görseller restorasyon işlemi başlamadan önce fotoğraflanmış olup fotoğraflara aşağıda yer verilmiştir.

Resim 39. Binaya ait görseller-1

Resim 40. Binaya ait görseller-2

Resim 41. Binaya ait görseller-3

Hastane cephesinde, orijinal plana göre girişin üzerinde bulunan kitabede fihi şifaun li'nnaş “Onda insanlar için sağlık vardır” (anNahl suresi 69. ayet) sözleri okunmaktadır.

Resim 42. Kitabe' ye ait görsel

Müze olarak kurulması planlanan binanın bahçesinde Zeynep Hanım ve Kamil Bey' in türbesi yer almaktadır. Türbeye ait fotoğraflar aşağıda yer almaktadır.

Resim 43. Türbenin dışarıdan görünümü

Resim 44. Zeynep Hanım, Kamil Bey ve Manevi Kızları Zehra Hanım'a ait sanduklar

Resim 45. Zeynep Hanım ve Kamil Bey Türbesi kubbe iç süslemeleri

Resim 46. Zeynep Hanım ve Kamil Bey Türbesi kubbesi

4.3. Zeynep Kamil Müzesi'nin Oluşturulması

Zeynep Kamil Müzesi projesinin bir müzeolog tarafından geliştirilmeye ihtiyacı vardır ancak müze sergilemesinin gelişim aşamaları için bir çizelge oluşturmuştur; ayrıca her aşamada kimlerin çalışacağı ve neler yapacağı bu çizelgeye yazılmıştır. Oluşturulacak olan müze kurum müzesi kapsamında kurulacak bir sağlık müzesidir.

4.3.1. Zeynep Kamil Müzesi Tanımı

Zeynep Kamil Müzesi, Türkiye' nin yakın sağlık tarihine ayna tutan kurulduğu günden itibaren eğitimi destekleyen, sağlık alanında birçok ilkin gerçekleştiği eski ve köklü bir kuruluş olan Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nin geçmişten bugüne olan serüvenini ve Zeynep Hanım ve Kamil Bey'in yaşadığı dönemi eserler ve belgelerle yan yanana getiren, koruyan sergileyen, eğitim amacıyla kullanan toplumun her kesiminin faydalanabileceği özgün, modern geçmişle bugünü bir araya getirecek bir toplum- tarih kurumu olarak düşünülmüştür.

4.3.2. Zeynep Kamil Müzesi'nin Gereçesi

Ülkemizde hastane olarak tarihi açıdan önem taşıyan pek çok kurum bulunmaktadır ve hepsi müze kapsamına girmeyebilir ancak Zeynep Hanım ve Kamil Bey' in başlattığı, uzun süre emek verdikleri, kişisel çabalarıyla oluşturdukları Türkiye' de sağlık alanında ilklerini yaşamış ve ilk hayır kurumu olmuş, Türkiye' nin yakın tarihine ayna tutmuş ve ev sahipliği yapmış olan asırlara meydan okuyan çınarın toplumla birleşmesini sağlamak amacıyla “ZEYNEP KAMİL MÜZESİ” oluşturulabilir.

Üsküdar tarihin her döneminde yaşanan bir merkez olmuştur ancak Üsküdar' da uzun vadeli dönemleri yansıtan müze yoktur, bu dönemlerin her kısmında hastane çeşitli faaliyetlerde bulunmuş olup çevrenin hala yaşayan en eski kurumu olarak hastane hala faaliyet vermektedir. Yakın tarihe ayna tutacak kurumun kendi kültürünü de sergileme sürecini destekleyecek Üsküdar İlçesini kültürel açıdan yansıtacak sağlık ve kültür kurumuna gereksinim duyulmaktadır.

Hastane çevresinde çeşitli okullar bulunmaktadır ve müze olarak gezebilecekleri alternatiflerin arttırılması gerekmektedir. Kadınlar için oluşturulacak kadın sergileri ile anneler ve anne adayları eğitilerek anne-çocuk ölüm hızının azaltılmasına ülke olarak ihtiyaç duyulmaktadır. Sağlık çalışanlarının sağlık tarihi ile ilgili yararlanacakları müzeye ihtiyaç vardır. Kurum olarak hastanenin yaşadığı tarihi geleceğe etkin olarak iletmesi ihtiyacı bulunmaktadır.

4.3.3. Zeynep Kamil Müzesi'nin Amaçları

- Hastanenin sağlık tarihi ve Üsküdar ilçesi tarihindeki önemini kamuya sunmak,
- Çocuklara müze sevgisini aşılacak aynı zamanda çocukların yararlanabilecekleri sağlık ve tarihi öğreten eğitime destek olabilecek içerikler oluşturmak,
- Sağlık çalışanlarının ve sağlığa gönül vermiş bireylerin müze ile etkileşmesini sağlamak,
- Köklü tarihi olan kurumun tarihinin paylaşılarak kurumsal imajın artmasını ve bulunduğu çevre olan Üsküdar'ın sağlık tarihi boşluğunun doldurulmasını sağlamak.
- Anne-bebek ölüm hızının azaltılması konusunda insanları bilinçlendirmek,

4.3.4. Zeynep Kamil Müzesi'nin Hedefleri

Gelen hasta popülasyonu kadın ağırlıktadır ve kadınlar toplumun temel taşıdır. Oluşturmaktadır ancak İstanbul' da kadınların yararlanabileceği kadın ve doğumu anlatabilecek kadınsal önyargıları kırabilecek öncü bir kuruluş bulunmamaktadır. Oluşturulacak müze ile kadın sergisi kurularak çocukluk-ergenlik-doğum eylemi-

menopoz ve diğer kadınsal olaylar sergiler ve görsellerle işlenerek kadınların daha bilinçli bireyler olması hedeflenmektedir.

Sağlık kurumları arasında müzeye değer veren nc kuruluş olmak, tarih, sanat ve sağlığı aynı platformda tutmayı hedeflemektedir.

Sağlık alışanlarının faydalanabileceği her türlü araştırmaya katkı sağlayabilecek nc kuruluş olabilmeyi hedeflemektedir.

Bünyesinde kurulacak kütüphanesi ile topluma katkı sağlamayı hedeflemektedir.

İstanbul' un merkezinde kurulması planlanan ulaşım açısından rahatça erişilebilecek Müzenin ilköğretim çağındaki çocuklara özel olarak hazırlanacak koleksiyonları ile çocuklara eğitici faaliyette bulunulması hedeflenmektedir.

Engelli vatandaşların müzeyi rahatça gezebilmesine olanak sağlayacak fiziksel koşulların hazırlanmasına yönelik planlamalar hedeflenmektedir.

Tanı ve tedavi amaçlı hastaneye gelen ziyaretçilerin sağlık alanında farkındalıklarını arttırmak ve streslerini azaltmaya yönelik gezebilecekleri aynı zamanda kurum içinde de olan farklı bir tesis yaratılması hedeflenmektedir.

4.3.5. Zeynep Kamil Müzesi'nin Hedef Kitlesi

- Sağlık alışanları,
- Çocuklar,
- Öğrenciler,
- Kadın kitlesi,
- Engelli vatandaşlar,
- Müze severler,
- Hasta yakınları ve hastaneye tedavi almaya gelen vatandaşlar.

4.3.6. Zeynep Kamil Müzesi'nin Koleksiyon Kapsamı

- Bünyesinde kütüphane kurulması (mevcut olan hastane kütüphanesinin müzeye aktarılması ile kurulacaktır, Ek-3 ve Ek-4' de sunulmuştur),
- Zeynep Hanım ve Kamil Bey' in kişisel eşyalarına ait koleksiyon (Türbeler Müzesi ile görüşmeler yapılarak gerekli koleksiyon görsel şeklinde Ek-5 ve Ek-6' de sunulmuştur).
- Hastane bünyesinde bulunan geçmişte kullanılmış tıbbi envanter koleksiyonu (Ek-7' da sunulmuştur),
- Hastane bünyesinde bulunan tarihi nitelikteki nesnelerin koleksiyonu (Ek-8' de sunulmuştur),
- Eski çalışanlarına ait fotoğraf koleksiyonu (Ek-9' de sunulmuştur),
- Hastanenin geçmişine ait fotoğraf koleksiyonu (Ek-10' da sunulmuştur),
- Kadın sergisi (kadının doğum anından başlayarak gelişim sürecinin ele alınabileceği görsel malzemelerin resimlerin kullanılabilmesi koleksiyon),
- Yakın Türkiye tarihine tanıklık etmiş olan kurumun kronolojik dizin ile dönemlere ait fotoğraf koleksiyonu (bağış yolu ile fotoğraflar kabul edilebilir),
- Tarihten bugüne hemşirelik mesleğinin geçirdiği süreçler ve hemşire üniformasının geçirdiği değişim sürecini anlatan koleksiyon kurulması oluşturulacak koleksiyonlar kapsamındadır.

4.3.7. Zeynep Kamil Müzesi'nin Etik İlkeleri

Zeynep Kamil Müzesi' nin etik ilkeleri ICOM' un 2004' de müzeler için kabul ettiği etik kurallar baz alınarak hazırlanmıştır (EK 11' da baz alınan etik kodlar mevcuttur).

- Koleksiyonunu olan Zeynep Kamil Müzesi toplumun yararı ve gelişimi için koleksiyonunu korumayı ilke edinir.
- Zeynep Kamil Müzesi sağlık ile ilgili her türlü araştırmaya yardım sağlamayı ilke edinmiştir.
- Zeynep Kamil Müzesi hizmet verdiği topluluğa saygı göstermeyi ilke edinmiştir. Zeynep Kamil Müzesi yasaların öngördüğü şekilde çalışmayı ilke edinmiştir.
- Zeynep Kamil Müzesi sahip olduğu kültürel mirası korur, mirasın tanıtımını ilke edinmiştir.
- Zeynep Kamil Müzesi kurumun kültürel mirasını korumak ve tanıtmak amacıyla;
- Yasaların öngördüğü şekilde faaliyet göstereceğini,
- Oluşturduğu misyon, hedef ve politikalarını kamuoyuna duyurmayı ve bu bildiriler doğrultusunda hareket edeceğini,
- Herkesin makul saatlerde ve düzenli dönemler boyunca müze ve müze koleksiyonlarına erişebilmesini,
- Ziyaretçiler ve çalışanlar için sağlık ve güvenlik standartları uygulayacağını,
- Eserlerini ve koleksiyonunu her türlü duruma karşı koruyacağını taahhüt eder.
- Zeynep Kamil Müzesi yasadışı yollardan elde edilen verileri koleksiyonuna kabul etmez.
- Zeynep Kamil Müzesi Cumhuriyet öncesi dönem ve kuruluşundan itibaren geçen dönem dahil olmak üzere sağlık üzerine ve Zeynep Hanım ve Kamil Bey' e ait olabilecek her türlü envanter de dahil olarak yasal ve etik kodlara uygun olarak sağlanan her türlü eser için bağış, uzun dönemli ödünç alma ve satın alma yolu ile koleksiyon geliştirileceğini taahhüt eder.

- Zeynep Kamil Müzesi gelirini yalnızca kurum ve etkinlikleri dahilinde kullanacağını taahhüt eder.
- Zeynep Kamil Müzesi personellerinin müze yönetim ilkelerine ve yasal prosedürlere uygun çalışacağını taahhüt eder.
- Zeynep Kamil Müzesi personellerinin verimli bir iş gücü elde etmek için sürekli eğitimini ve mesleki gelişimine uygun fırsatlar sağlayacağını taahhüt eder.
- Zeynep Kamil Müzesi bünyesindeki koleksiyonların bakım ve onarımlarını düzenli olarak yapacağını ve koruyucu bir ortam oluşturacağını taahhüt eder.
- Zeynep Kamil Müzesi bünyesindeki koleksiyonların belgelenmesini mesleki standartlara uygun şekilde yapacağını taahhüt eder.
- Zeynep Kamil Müzesi'nin koleksiyonlarının müze personeli, yönetim kurulu, personel yakınların ya da başkası geçici olarak olsa bile dışarı çıkarılmayacağını taahhüt eder.
- Müzede çalışan müze mesleği üyelerinin bilgi ve deneyimlerini ilgili alandaki meslektaşları, bilim adamları, öğrenciler ve kurumlar ile fikir alışverişini yapabileceğini taahhüt eder.
- Fiziksel ya da elektronik sunumların, sergilerin müzenin yazılı olarak dile getirdiği misyon, politika ve amacına uygun nitelikte olacağını taahhüt eder.

4.3.8. Zeynep Kamil Müzesi'nin Vizyonu

Hastanenin kültürel mirasını kamuoyuyla paylaşarak, müzecilik ve tarihe destek veren öncü hastane olmak, müzenin eğitim politikası aracılığı ile topluma mal olan güçlü bir mekan olmak.

4.3.9. Zeynep Kamil Müzesi'nin Misyonu

- Hastanenin var olan kurum kimliğini tarih ile sentez yaparak güçlendirmek,
- Türkiye'nin en eski hastanelerinden olan asırlara meydan okumuş bir çınarın geçmişten günümüze tıp tarihine ışık tutmasını sergilemek, geçmişin ve bugünün geleceğe taşımasına olanak sağlamak,
- Müzenin eğitim politikasından müze hedef kitlesinin yararlanması sağlanarak toplumu bilinçlendirmek, gelecek nesillerin sağlıklı yetişmesi için eğitilmiş bir toplumun oluşmasına olanak sağlamak,
- Kadın odaklı eğitimler ve koleksiyonlar düzenleyerek anne çocuk ölüm hızını düşürecek çalışmalara katkı sağlamak,
- Müze sever toplumun oluşumuna katkıda bulunmak.

4.3.10. Zeynep Kamil Müzesi Politikaları

4.3.10.1. Personel Politikası

Personel politikası oluşturulurken müzeler iç yönetmeliği baz alınacak olup, kadro listesinde görev yapan personelin görev ve yetkileri bu yönetmeliğe göre planlanacaktır (Ek-2' de sunulmuştur).

4.3.10.2. İletişim ve Eğitim Politikası

Müzedede yapılacak eğitimler geniş bir alana yayılmaktadır. Bunlar arasında en önemlisi toplumu ve kadınları bilinçlendirmek için yapılacak eğitim planıdır. Dal hastanesi olan kurumun müzesinin özellikle kadın ziyaretçiler için vereceği öncelikli eğitim anne ve çocuk sağlığı ile ilgili olacaktır.

Öncelikle yerel halk araştırılmak üzere hastaneye sıklıkla gelen, hastanede yatarak tedavisi devam eden ya da ayaktan tedavi gören hasta ve yakınlarının eğitim ve

kültür durumları incelenip araştırma yapılarak hastanede bulunmaları esnasında müzeyi ziyaret etme durumları göz önünde bulundurulacak şekilde eğitim ve sergileme yolları seçilmelidir.

4.3.10.2.1. Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları İçin Eğitim Politikası

- Doğumun, kadın ve çocuk hastalıklarının, bebek bakımının tarih içindeki yeri ve önemi görsel resimler, materyaller, ve tarih eserleriyle desteklemek.
- Kadınlar için planlanacak bu eğitimlerin amaçları arasında ulusal sağlık hedeflerini, anne ve bebek ölüm oranı gibi sağlık indikatörlerini desteklemek, sezaryen oranlarını azaltmak, doğum olayına kadınları hazırlamak, normal doğumun yararlarını anlatabilmek.

4.3.10.2.2. Okul Dönemi Çocukları İçin Eğitim Politikası

- Çocukların eğitimi için özel bölümler, ziyaret günleri ve saatleri oluşturmak,
- Okul öğrencileri için yaş grubuna göre hazırlanacak eğitim programları ile çocukları müze eserleriyle tanıştırmak onlara müzeyi sevdirmek, müze dostu duyarlı bireyler olarak yetişmelerini sağlamak,
- Çocuklara uygun atölye çalışmalarıyla çocuklara eğlenceli vakit geçirtmek ve yaratıcılıklarını desteklemek,
- Yeni nesillere tarih bilincini aşlamak,
- Gençlere tarihi dokuyu sevme ve koruma duygusunu aşlamak,
- Kültür varlıklarının korunması ve yaşatılması bilincini oluşturmak,
- Toplumu sağlığın geçmişi ile tanıştırmak.

4.3.10.2.3. Sağlık Çalışanları İçin Eğitim Politikası

- Sağlık çalışanlarının eğitimi kapsamında oluşturulacak program ile kişilerin tıp tarihi kütüphanesine ulaşımı kolaylaştırılacak,
- Müzedeki eserler kullanıldıkları branşlara göre (kadın doğum ve çocuk hastalıkları gibi) ayrılarak, koleksiyonların sınıflandırılmasını yapmak ve eğitimin güçlenmesini sağlamak,
- Geçmişten günümüze hastanede yaşanan tıptaki gelişmelerin tarih akışı içinde sıralanması sağlanacak, tarihsel tıbbi olaylar belli dönemlere bölünerek eğitim konuları planlanacak,
- Araştırmacılar için eserlerin fotoğraflarına ve envanter bilgilerine dijital platformdan ulaşabilecekleri bir altyapı oluşturulmalıdır.

4.3.10.3. Reklam Politikası

Müze oluşturma aşamasında oluşturulacak reklam ve sponsor ekipleri ile radyo ve televizyon yayın organları ile görüşülecek müzeye koleksiyon açısından ve eser açısından bağış yapmak isteyen insanlara duyurular yapılacaktır. Aynı zamanda Zeynep Kamil Müzesi Vakfı kurulacak vakıf ile birlikte sponsor çalışmalarına devam edilecektir. İnternet üzerinden reklam çalışmalarına başlanacak olup müzeye yapılabilecek yardımlar internet platformundan da devam ettirilecektir. Türkiye genelinde duyurular yapılarak Fotoğraf Sergisi oluşturma projesi ile hastanede doğan kişilerin geçmişte doğum sonrası fotoğrafları ve Zeynep Kamil Hastanesi ile ilgili anıların bulunduğu fotoğrafları bağışlamak yada kısa süreli sergilenmesini isteyen kişilere ulaşım sağlanarak koleksiyonların çeşitlenmesi hedeflenmektedir.

- Medyanın müze hakkında bilinçlendirilmesi sağlanacak,
- Müzenin tur kapsamına dahil edilmesi sağlanacak,

– Etkinlik ve sergi duyuruları için hastane internet sayfası kullanılacak ve müze etkinliklerinin duyurulabilmesi için web sitesi hazırlanacak,

4.3.10.4. Koleksiyon ve Hitap Politikası

– Koleksiyonların çeşidine göre değişmekle birlikte ziyaretçi grupları okul dönemi çocukları, sağlık çalışanları, Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne tedavi olmak için gelen hasta ve yakınları Üsküdar çevresinde yaşayan ve Üsküdar' a tarihi geziler ile gelmekte olan kişiler, müze ve tarih severler bulunmaktadır.

– Koleksiyonların sergilenirken ziyaretçi profiline uygun içerikte hazırlanacaktır(çocuklara, hastaneye gelen ziyaretçilere, hastane çalışanlarına, tıp tarihi ile ilgili araştırma yapacak araştırmacılara, hastane tarihi ile ilgilenen tarih severlere, Zeynep Hanım ve Kamil Bey Türbesi'ni ziyaret edecek olan ziyaretçilere göre koleksiyon hazırlanması).

– Koleksiyonların sergilenmesi planlanırken geçici ve kalıcı sergiler düzenlenecektir. Vakıf müzeleri ile görüşülerek bünyelerindeki sağlık tarihi ile ilgili eser ve koleksiyonların oluşturulacak Zeynep Kamil Müzesi'nde geçici sergilemeler için kullanılmalrı konusunda görüşmeler yapılacaktır.

– Kalıcı sergilemede Zeynep Hanım ve Kamil Bey' in eşyaları, oluşturulacak kütüphanedeki kitaplar, tıp tarihi ile ilgili görsel eserler, çevreden edinilecek fotoğraflar (Ek-3, Ek-4, Ek-5 ve Ek-6' da mevcuttur),

– Tematik sergiler hazırlanacaktır. (örnek olarak kadın ve doğumu anlatan sergiler, kurtuluş savaşı sonrasında hastanede gazilerin tedavi gördüğü döneme ait savaş sonrası Zeynep Kamil Hastanesi sergisi, Zeynep Hanım ve Kamil Bey' in kullandığı porselenlerinin sergisi),

– Elektronik rehberler ve dijital teknolojiler kullanılarak koleksiyonların özellikleri ziyaretçilere etkin şekilde anlatılacaktır. İstanbul türbeler müze müdürlüğü ile

protokol yapılarak Şu an orada muhafaza edilen Zeynep Hanım ve Kamil Bey' e ait eşyaların müze ziyaretçileri ile buluşturulması sağlanacak,

– Bağış yolu ile müzeye eser alımı için reklam faaliyetleri yürütülecek ve bağış yapan kişi ve kuruluŐlara toplumu teşvik etmek amacıyla teşekkür belgeleri ve plaketler müze haftalarında verilecek, bağış yapan kişilerin istedikleri takdirde isimleri eser sergilemeleri esnasında belirtilecek,

– Müze olarak kullanılacak tarihi binanın da sergide önemli yer tutması sağlanacaktır. Geçmişte binada çekilmiş olan fotoğrafların temini sağlanarak binaya ilginin canlı tutulması hedeflenmektedir (Ek-10' da mevcuttur),

– Koleksiyonlar sergilenirken birden fazla yabancı dile yer verilecektir.

– Koleksiyonda kütüphane bölümüne yer verilecek olup eserlere ulaşımı hızlandırmak için etkin dijital ortamlar hazırlanacaktır (Ek-3, Ek-4'de kitap ve dergi listesi mevcuttur)

– Sanal müze oluşturarak ziyaretçilerin müzeleri incelemesine olanak sağlanacaktır.

– Hastane tarihi ve Türkiye tarihinin iç içe sunulduğu dönemlerin iŐleneceđi koleksiyonlar hazırlanacaktır.

4.3.10.5. Engelli Ziyaretçi Politikası

– Müzenin toplumun her kesimine erişilebilirliğini arttırmak için engelli vatandaşlar için bina fiziksel açıdan yapılandırılacaktır.

– Engelli vatandaşların topluma kazandırılmasına olanak sağlayacaktır.

– Müzede görevli olacak en az bir kişinin iŐaret dili ve psikoloji eğitimi görmesi planlanacaktır.

– Uygun eğitimi almış personel ile müzedeki sergi ve yayımlar engellilere de hizmet edecek Şekilde planlanacaktır.

– Görme engellilerin kullanabileceği sesli rehber sistemi yapılandırılacaktır.

– Görme ve işitme engelliler için engellilere yönelik çalışan yerel ya da ulusal STK'larla ve gönüllülerle işbirliği yapılması engelleri büyük oranda kaldıracaktır.

– Görme ve işitme engelliler için özel rehberli geziler düzenlenecektir.

4.3.10.6. Bütçe Politikası

– Müzenin tarihi bir binada olmasından yararlanılarak restore edilen bina içinde kafeterya kurularak bütçenin gelişmesine katkı sağlamak,

– Mekan tasarımına da dahil olacak kitap ve hediyelik eşya satış noktaları kurulacak,

– Müzeye girişler bilet ile olacak, biletler belli ücret karşılığında olacak,

– Öncelikle çevre okullar olmak üzere müzeye okul turları düzenlenmesi sağlanacak,

– Sponsor firmalar bulunacak müzenin ve koleksiyonun önüne geçmeyecekleri şekilde faaliyette bulunmalarına izin verilecek.

– Bağış çalışmaları için organizasyonlar planlanacak.

– Zeynep Kamil Müzesi vakfı kurulacak,

– STK'ları ile düzenli faaliyetlerde bulunularak reklam ve bütçe çalışmaları yürütülecek,

– Müzenin bazı mekanları (sergiler, eğitim ve konferans salonları) çeşitli etkinliklerde kiralanacak,

4.3.11. Oluşturulacak Zeynep Kamil Múzesi İçin Koleksiyon Geliştirme

Koleksiyon Politikasında oluşturulması planlanan koleksiyonlar hakkında bazı verilmiştir, bu bölümde elde olan mevcut eserler, geçmişte tıp ve sağlık hizmeti sunarken kullanılmış bazı nesnelere, fotoğraflar, hastane bünyesinde bulunan kitaplar ile koleksiyonun geliştirilmesi planlanmaktadır.

Hastane bünyesinde kitaplar bulunmaktadır, bu kitaplar müzeye aktararak Zeynep Kamil Müzesi Kütüphanesi oluşturulması planlanmıştır (Ek-2' de mevcut kitapların ve dergilerin listesi mevcuttur). Kitapların sanal ortama aktarılması sağlanarak Türkiye ve dünyanın herhangi bir yerinden kolayca ulaşılması sağlanacaktır. Aynı zamanda koleksiyon geliştirme çalışmaları kapsamında bağış yolu ile mevcut kitaplar dışında kitap koleksiyonuna uygun nitelikte kitapların müzeye bağışların da kabul de sağlanacaktır.

Hastanede kullanım alanından çıkacak cihazlar makina- kimya bölümüne verilmeyecek olup müze uzmanı tarafından koleksiyon kapsamında değerlendirilecektir.

Tablo 1. Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim Araştırma Hastanesi'nde Mevcut olan Kitap Listesinden Bir Kısım

1	VEITS STOECKEL HANDBUCH DER GYNAKOLOGIE
2	PRECIS D'OBSTETRIQUE
3	TRAITE DE THERAPEUTIQUEE APPLIQUEE
4	MANUEL DE MEDECINE OPERATOIRE
5	DER OPERIERTE KRANKE
6	HANDBUCH DER KRANKHEITEN DER WEIBLICHEN GESCHLECHTSORGANE
7	MALADIES DES ENFANTS
8	FACULTE DE MEDECINE DE NANCY PREMIER PRIX 1888 J. THOMAS
9	HANDBUCH DER GYNAKOLOGIE J.VEIT
10	PRECIS DE DISSECTION PAUL POIRIER
11	BİOLOGİE UND PATHOLOGİE DES WEİBES HALBAN-SEITZ
12	MALADIES DES FEMMES AUG. MARTIN
13	BULLETINS ET MEMOIRES DE LA SOCIETE MEDICALE DES HOPITAUX DE PARIS
14	TÜRKÇE HEKİMLİK TERİMLERİ
15	İNSAN ANATOMİSİ N.ALİ BERKOL-ZEKİ ZEREN
16	ATLAS DER DESKRİPTİVEN ANATOMİE DES MENDCHEN JOH. SOBOTTA
17	NOUVELLE PRATIQUE MEDICO-CHIRURGICALE ILLUSTRÉE
18	HANDBUCH DER GYNAKOLOGIE J.VEIT DRITTER BAND II. HALFTE
19	MODERN PRATİK TEDAVİ PROF.DR.SAİB ATADEMİR
20	TRAITE DE MEDECINE DES ENFANTS P.NOBE COURT L.BABONNEIX
21	LE JOURNAL MEDICAL FRANÇAIS 1933
22	HANDBUCH DER GYNAKOLOGIE J.VEIT VIERTER BAND I. HALFTE
23	HANDATLAS DER ENTWICKLUNGSGESCHICHTE DES MENSCHEN JULIUS KOLLMANN
24	SPECIMEN ACADEMICUM INAUGURALE
25	PATHOLOGIE INFANTILE TOME II
26	TÜRK KODEKSİ 1930 1. TAB'I
27	TECHNIQUE MICROBIOLOGIQUE A. BESSON 1898
28	NEUE DEUTSCHE KLİNİK U.F.KLEMPERER
29	SURGERY GYNECOLOGY AND OBSTETRICS VOL.88 APRIL TO JUNE 1949
30	SURGERY GYNECOLOGY AND OBSTETRICS VOL.88 JANUARY TO MARCH 1949
31	NOUVEAU LAROUSSE MEDICAL
32	GOEPP'S MEDICAL STATE BOARD QUESTIONS AND ANSWERS FLIPPIN
33	TEXTBOOK OF GYNECOLOGY CURTIS HUFFMAN
34	İÇ HASTALIKLARI CECIL
35	HANDBUCH DER FRAUENHEILKUNDE MENGE-OPITZ
36	BİOLOGİE UND PATHOLOGİE DES WEİBES HALBAN-SEITZ VIII.BAND
37	BLOOD THE JOURNAL OF HEMATOLOGY 1951
38	TRAITE DE MEDECINE DES ENFANTS P.NOBE COURT L.BABONNEIX TOME V
39	BLOOD THE JOURNAL OF HEMATOLOGY 1949
40	HANDBUCH DER GYNAKOLOGIE J.VEIT DRITTER BAND I. HALFTE
41	MEDECINE INTERNE 1907

- “Cumhuriyet Gazetesi Yazarlarından Reşad Enis’in 01.03.1954 te yayımlanan “Her Odası Bir Başka Olan Hastane” isimli yazısında zamanın Başhekimi Fahri Atabey ile olan röportajında: Zeynep-Kamil Hastanesi’nde “hastane” demeğe insanın diki varmıyor. Her oda başka renkte açık pembe, açık mavi, açık yeşil, bej. Alt kat koridorlarındaki duvarlar pembe fayanslı, üst kattakiler açık mavi... Başhekim Fahri Atabey yalnız nisaiye mütehassısı değil, bir psikolog... Renklerin hasta maneviyatı üzerindeki müspet tesirlerini bir ruh mütehassısından daha iyi kavramış. Fahri Atabey ise: “Hastalarımızı hangi odaya severlerse oraya yatırıyoruz” şeklinde açıklama yapmıştır. Pembe odanın perdelerindeki aplikasyonlardan duvarlarına, abajurlarına kadar her şey pembe... Mavi odanınki de öyle, yeşilinkinin de... ayrıca her karyolanın yanında bir kulaklık radyo ahizesi var. müzik dinlemek isteyen hasta, kimseyi rahatsız etmeden arzusunu tatmin ediyor (47).”

Yukarıdaki yazıdan yola çıkarak pembe ve mavi odalar yeniden oluşturulacak, zaman dokusu yoğun olarak işlenecek ve hastaneden 1950’lere ait hastane odasından bir kesit sunulacaktır.

Resim 47. Mavi odadan bir görünüm

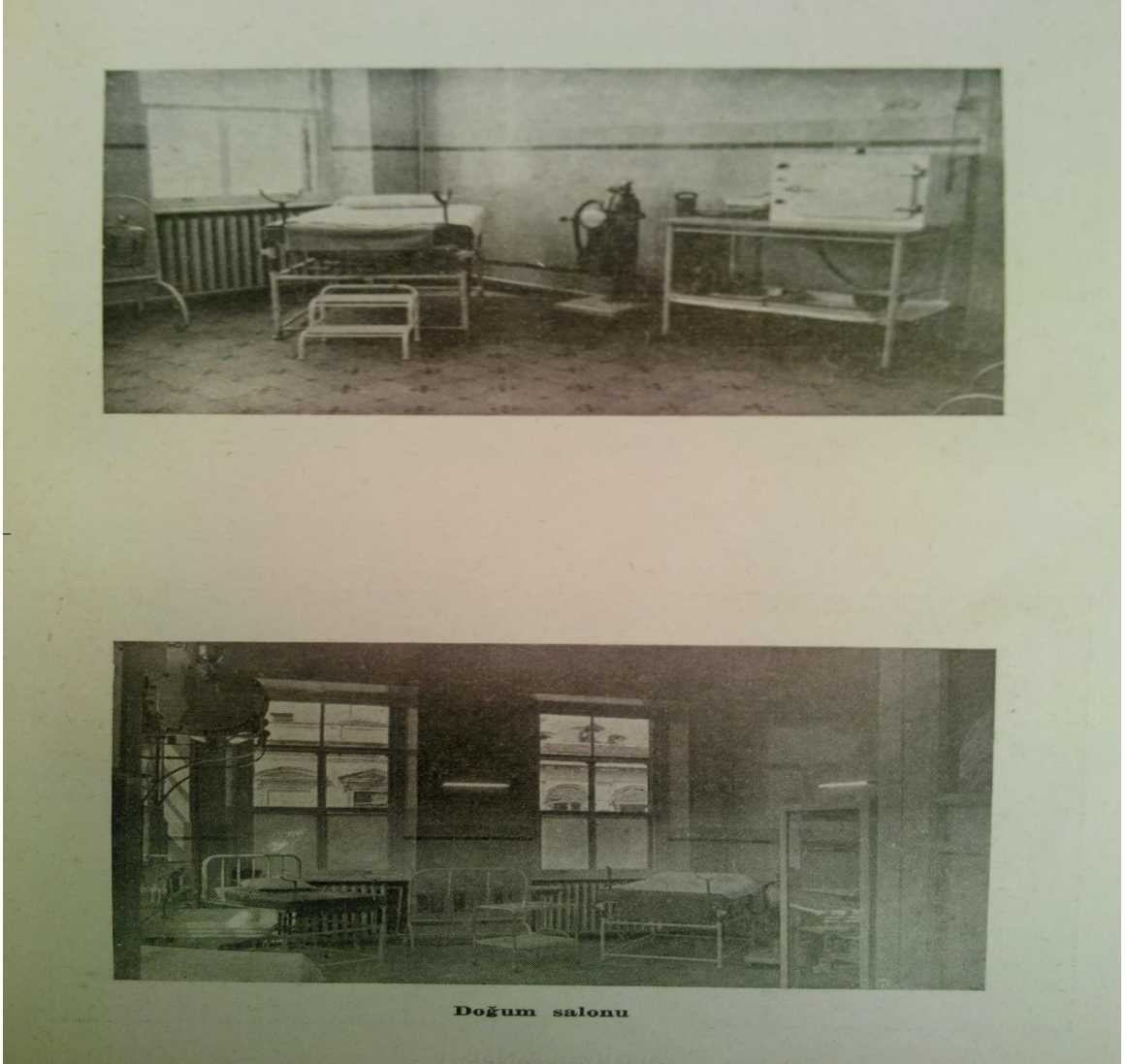

Resim 47. 47. Kaynaktan alınmıştır

– Zeynep Hanım ve Kamil Bey’ in balmumu heykeli müzede yer alacaktır, ancak balmumu heykel hazırlanırken belli bir tema içinde hazırlanacak, Zeynep Hanım ve Kamil Bey’ in koridorda yürürken hayali bir çocuğun kafasını okşarkenki görüntüsü canlandırılacaktır. Böylece attıkları adımlarla yüzbinlerce çocuğun hayata ilk adımlarını atmalarına sebep olan bu iki insan balmumu heykelleriyle müzede aktif olarak yaşatılacak.

– Hastanenin belli bir döneme ait doğumhane odası yeniden canlandırılacaktır.

Resim 48. 1950’li yıllara ait doğumhaneden bir görünüm

Resim 48. 47. Kaynaktan alınmıştır

– Veri tabanı oluşturularak hastanede doğan kişilerin gelip doğum bildirim raporlarını incelemeleri sağlanacaktır.

– Hastane tarihi birçok alanda ilklerin öncüsü olmuştur. Bunlar arasında ilk sezaryen, ilk cerrahi ameliyatlar, ilk nöroşirürjinin hastanede başlaması gelir (34). Müzede ilkler bölümü hazırlanarak tıp tarihinden kesitlerin hastane tarihi ile anlatılması planlanmaktadır. Canlandırmalarla yeniden 1950’li yılların doğumhanesi kurgulanacaktır.

– Hastanenin gelişme dönemine rastlayan, Dr. Fahri Atabey’ in de başhekimlik yaptığı dönemde Zeynep-Kamil Hemşirelik Koleji (1961) kurulmuş olup hala eğitim faaliyetlerine devam etmektedir. Hemşirelik mesleğinin gelişmesinde sayısız katkısı olan kurumun müzesi kurulurken hemşirelik tarihini kapsayacak sergi oluşturulacak, görsel olarak da Hemşire Üniformaları Koleksiyonu oluşturulacaktır.

Resim 49. Hilâl-i Ahmer hemşireleri

Resim 49. 48. Kaynaktan alınmıştır

Zeynep Hanım ve Kamil Bey’ e ait envanter listesindeki eserler şu anda İstanbul Türbeler Müze Müdürlüğü’nde korunmaktadır. Koleksiyon geliştirme çalışmaları sırasında bu eserlerin mevcudiyetinden yararlanılacak olup müzede onların eşyaları ile sergi planlanacaktır.

Resim 50. Zeynep Hanım ve Kamil Bey'e ait şekerlik

Resim 50. Ek-6' den alınmıştır

Hastanede çeşitli yerlerde bulunmakta olan koleksiyonu oluşturulabilecek eski tıbbi görsellere ait bir resim aşağıda yer almaktadır. Koleksiyon oluşturma sürecinde faydalanılabilecek niteliktedir (Ek-7' da diğer görsellere yer verilmiştir).

Resim 51. Hastanede bulunan tıbbi koleksiyon amaçlı kullanılabilir enjektör

Resim 51. Ek-7' den alınmıştır

– Hastane içerisinde duvarlarda asılı olan çeşitli eserlere ait görsellerden Mustafa Kemal Atatürk resmi aşağıda yer almaktadır. Koleksiyon geliştirme sürecinde değerlendirilecektir (Ek-8’ de diğer görsellere yer verilmiştir).

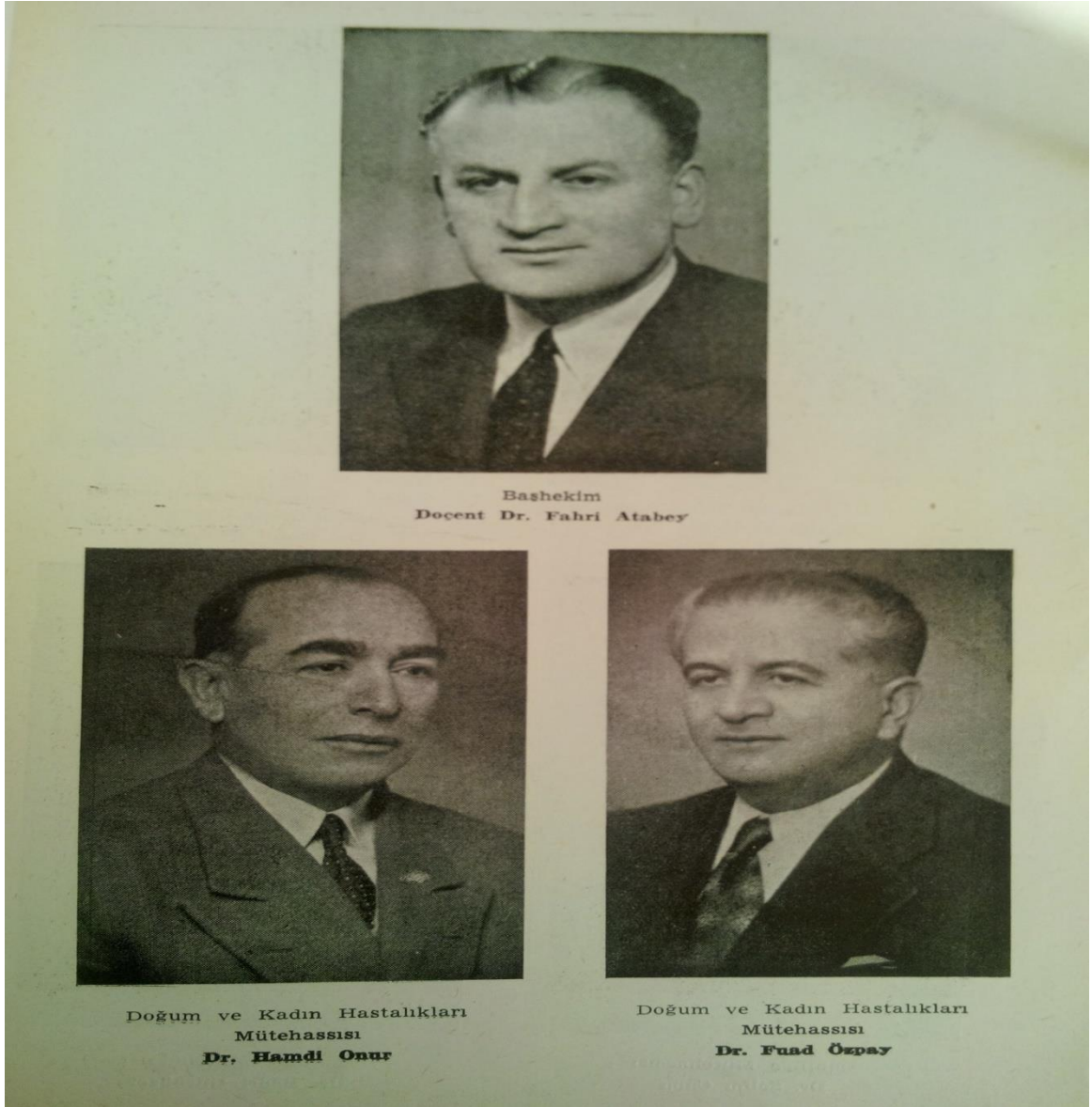
Resim 52. Hastane duvarında bulunan Atatürk resmi

Resim 52. Ek-8’ den alınmıştır

Bu resme Zeynep-Kamil Hastanesi 1860-1955 isimli broşürden ulaşılmıştır. Bu ve benzeri resimler ile hazırlanacak hastanede bu zamana çalışmış kişilere ait fotoğraf koleksiyonu ile emek veren kişilerin anıları yaşatılacak, 153 yıllık hastane tarihinin büyüklüğü çalışan kadrosunun zenginliği ile gözler önüne serilecektir (Ek-9’ de diğer çalışanlara ait görseller bulunmaktadır).

Resim 53. Hastanede çalışanlara ait fotoğraflar

Resim 53. 47. Kaynaktan alınmıştır

- Bu resimde Zeynep-Kamil Hastanesi 1860-1955 isimli broşürdeki Zeyneb – Kamil’ den görünüşler isimli kısmından ulaşılmıştır. Bu görseller koleksiyon haline getirilerek hastanenin geçmişinden bazı kesitler sunulması hedeflenmektedir (Ek-10’ da hastaneye ait diğer fotoğraflar bulunmaktadır). Canlandırmalarla dönemler kurgulanacaktır.

Resim 54. 1950' lere ait hastaneden kareler

Resim 54. 47. Kaynaktan alınmıştır

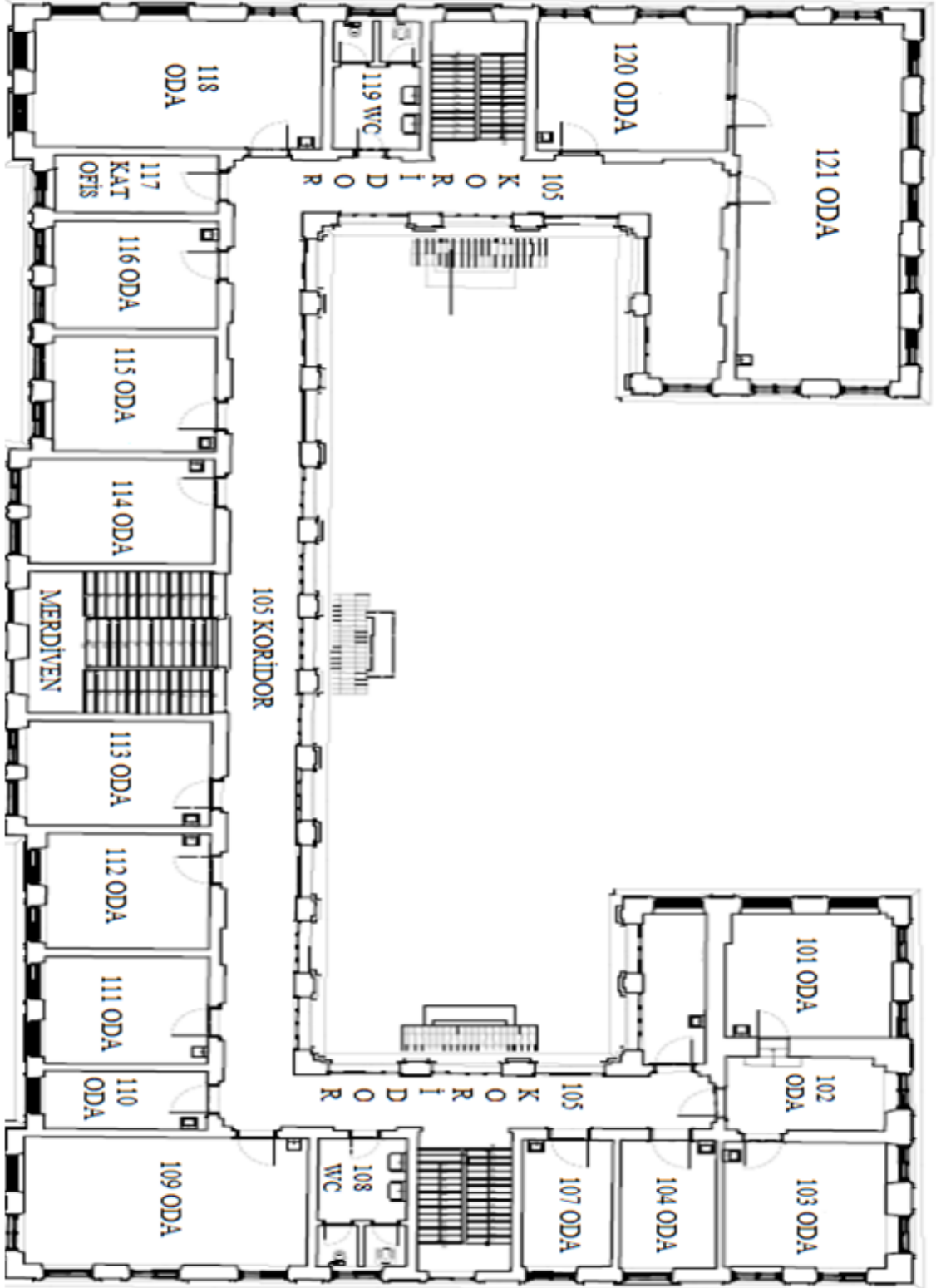
4.3.12. Zeynep Kamil Müzesi'nin Sergileme Aşamaları

- Restorasyonun tamamlanması (hali hazırda işi sürdüren firmanın tamamlayacağı tarih aralığı alınır),
- Belirlenen alanın müzeye tahsisi için gerekli çalışma, Müze Vakfının kurulması,

- Müze proje ekibinin oluşturulması (Zeynep Kamil Müze projesi koordinatörlüğü),
- Sergileme projesi için ihale yapılması ve proje koordinatörlüğü, vakfın alacağı uzman ile işbirliği halinde),
- Sergileme projesi uygulama işi,
- Sergi metinlerinin hazırlanması (bir sanat tarihçi ve tarihçi olabilir),
- Eş zamanlı olarak koleksiyon geliştirilmesi. Müze personelinin tespit ve tayini,
- Sergilerin tamamlanması,
- Açılış.

4.3.13. Zeynep Kamil Hastanesi Tarihi Binası Kat Planı Şekilleri ve Kat Planı Şekillerine Göre Odaların Planlı Listesi

Şekil 1. Zeynep Kamil Hastanesi Tarihi Binası 1. Kat Planı

Zeynep Kamil Hastanesi Tarihi Binası 1. Kat Planına Göre Odaların Planlı Listesi:

121. Oda: Zeynep Hanım ve Kamil Bey' in eşyaları Sergilenecektir

120. Oda: Hastanenin kuruluş yılları (1890-1915): Bu bölümde hastanenin kuruluş yılından itibaren Operatör Cemil Topuzlu Paşa' nın Özel Hastanesi olduğu döneme kadarki süre kurgulanacaktır.

118. Oda: Zeynep Kamil Asker Hastanesi dönemi (1915-1920) ve Dönemin savaşları kurgulanacaktır.

116. Oda: Zeynep Kamil Bimarhanesi dönemi (1920-1927) ve nöroşirürji bilimi anlatılacaktır.

115. Oda: Zeynep Kamil Doğumevinin kuruluşu ve Dr. Fahri Atabey dönemi (1933-1968) kurgulanacaktır.

114. Oda: 1950'lere ait doğumhane kurgulanacaktır.

113. Oda: Pembe oda kurgulanacaktır.

112. Oda: 1961 yılında açılan Zeynep Kamil Hemşirelik Koleji ile başlayan ve hemşirelik mesleğine katkı sağlayan süreç kurum tarihi ile harmanlanacak, geçmişte kullanılan hemşire üniformaları sergilenecektir.

111. Oda: Sağlık Bakanlığı'na hastanenin devrinden günümüze kadar geçen süreç kurgulanacaktır.

117. ve 110. Oda: Müzede küçük depo alanları olarak kullanılacaktır.

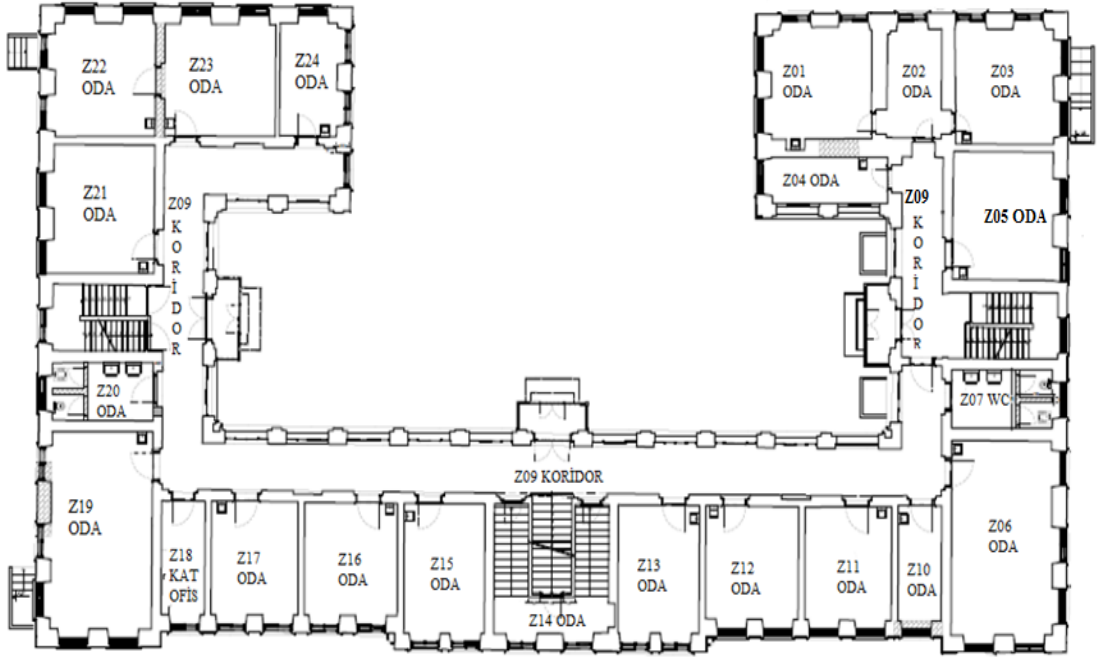
109. Oda: Kadın Sergisi kurgulanacaktır.

119. ve 108. Oda tuvalet olarak planlanmıştır.

107. ve 104. Odada geçmiş dönemi yansıtan danışma birimleri planlanmıştır.

101., 102. ve 103. Odalar kütüphane birimi olarak planlanmıştır.

Şekil 2. Zeynep Kamil Hastanesi Tarihi Binası Zemin Kat Planı:

Zeynep Kamil Hastanesi Tarihi Binası Zemin Kat Planına Göre Odaların Planlı Listesi:

Z01. Oda: Çocuklar için planlanan eğitimlerde kullanılacak oda,

Z02 ve Z04. Oda: Eğitim Materyallerinin bulunduğu depo,

Z03. Oda: Kadınlar için planlanan eğitimlerde kullanılacak oda,

Z05. Oda: Genel eğitimlerde kullanılacak oda,

Z07. ve Z20. Odalar tuvalet,

Z06. Oda: Konferans salonu,

Z10. ve Z18. Oda ofis,

Z11. Oda: Hastanede doğan ünlüler

Z12. ve Z13. Oda Müze çalışanlarına ait odalar,

Z14. Oda: Bilet satış ve Danışma birimi

Z15. Oda: Hediyelik eşya birimi

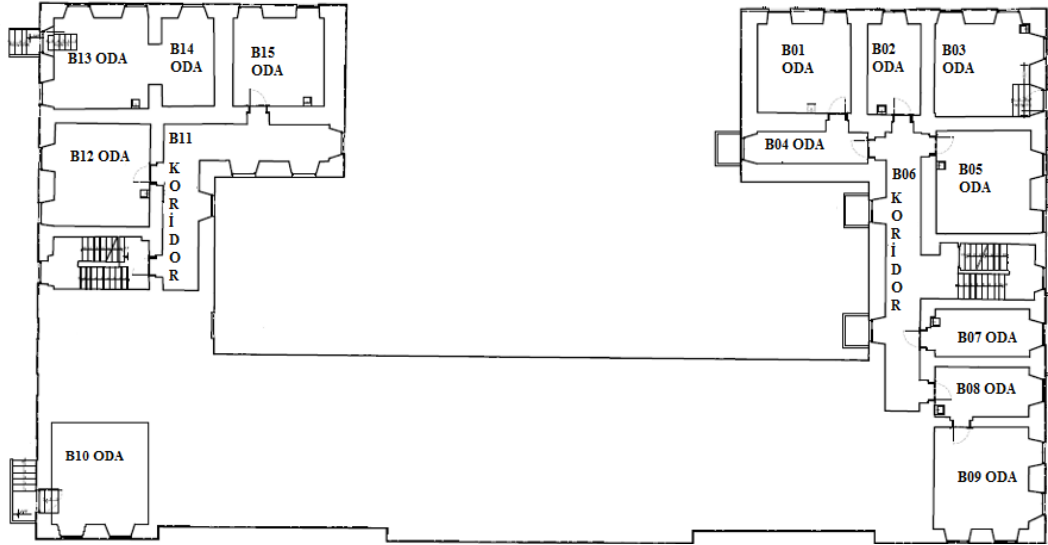
Z16. Oda: Bekleme salonu

Z17. Oda: Veri Tabanı birimi

Z19. Oda: Kafeterya

Z21. Oda, Z22. Oda, Z23. Oda ve Z.24. Oda sergi salonları olarak planlanmıştır.

Şekil 3. Zeynep Kamil Hastanesi Tarihi Binası Bodrum Kat Planı:

Bodrum kat depolama birimi olarak planlanmıştır.

Tablo 2. Zeynep Kamil Müzesi İş Planı

	OCAK	ŞUBAT	MART	NISAN	MAYIS
BAŞLANGIÇ					
01 Vakıf Kuruluşu	Sendikalar ile Toplantılar	Vakıf Kurulması (Danışma Kurulu)	Zeynep Kamil Hastanesi Yöneticileri ile toplantı		
02 Bilgi Güncelleme Anketi		Anket Hazırlanması	Anket Uygulama	Anket Uygulama	Anket Değerlendirme
03 Koordinatör (Müzeolog)	Sosyal Paydaşlarla Toplantılar	Geçici müze ofisi seçimi Geçici ofise yerleşme	restore edilen binanın müzeye tahsis çalışması	Ekiplerle geniş toplantı	restorasyon firması
04 müze proje ekibinin kurulması		Vakıfla ekip itivaçlarının görüşülmesi	Ekiplerin Seçilmesi		ile toplantı
PERSONEL					
05 Müzeci				Türbeler Müzesi ile görüşme	
06 Tarihçi				Zeynep Kamil tarihî özeti	Zeynep Kamil Tarihî Noktalarının Tespiti
07 İktisatçı				sergiyieme projesi ihale komisyonu kurma	bütçe politikası belirleme
08 Sosyolog					
09 Asistanlar (2 Kişi)		Fotoğraf Arşivi Çalışması Belediye ile görüşme	fotoğraf arşivlerinin taraması		Türbeler Müzesi arşiv taraması
EĞİTİM DEPARTMANI					
10 Eğitim İşlevleri			koordinatör Temsilcileri ile müzeanın eğitim işlevinin tartışılması		Anket Sonuçlarına göre eğitim politikasının gözden
KÜLTÜREL ÇALIŞMALAR					
11 Mehtan Yazımı					
12 Zeynep Kamil Tarihî Koleksiyonu					
13 fotoğraf Koleksiyonu					
UYGULAMA					
14 Müze Birası		restorasyon firması ile toplantı	restorasyondaki binanın tarihsel analizinin yapılması	restore edilen binanın müze kategorisine alımı	restorasyonun takibi
15 Sergi Uygulama					

4.3.14. Zeynep Kamil Müzesi SWOT Analizi

Güçlü yönler

- Tarihi bir kuruluş olması
- Müze uygulamaya elverişli tarihi binasının olması
- (Tarihi binalar kendileri de birer eser olmalarından kaynaklı müze binası olarak dikkat çekmektedir ancak, uygulama esnekliği açısından bazı güçlükleri de beraberinde getirir bu durum.)
- Hastane içinde kurulacağı için hastaneyi tercih edenlerinde ziyaret edebilecek olması, müze ziyaretçi potansiyelinin artabilecek olması,
- Kurulacak olan müzenin nüfus olarak kalabalık bir ilde olması,
- Kurulacak olan müzenin İstanbul’ un kalabalık nüfuslu ilçesinde,
- Ulaşılabilir konumda olması,
- Üsküdar ilçesinin turistik yönünün güçlü olması,
- Zeynep Hanım ve Kamil Bey’ in türbesinin kurulacak olan müzenin yanında olması,
- Türbeler Müzesi’nde Zeynep Hanım ve Kamil Bey’ e ait eşyaların varlığı (oluşturulacak koleksiyonlara ilham verecektir).
- Sağlık müzesi olma hedefi ile sağlık çalışanları açısından da ilgi çekecek olması,
- Kurum müzesi kapsamında oluşturulacağı için kurum itibarını artıracak misyonunun olması,
- Hastanede doğan insanların doğduğu kuruma olan merakı.

Zayıf yönler

- Hasta profilinin sosyo-ekonomik yönden düşük seviyede olması
- Müze kurma sürecinin ciddi mali zorlukları,
- Kurulacak müzenin mevcut hastane binalarından birisi olması sebebiyle hastane yer alanının azalacak olması
- Türkiye’ de koleksiyon oluşturma sürecinde yaşanan güçlükler,
- Geçmişte sağlık alanında kullanılmış olan malzemelerin koleksiyon açısından biriktirilmemiş olması,
- Türkiye’ de müze oluşturma sürecinde prosedürlerin fazla olması,
- Türkiye’ de özel müze oluşturma sürecinde dünyanın gerisinde olma,
- Türkiye’ de müze, müzecilik, koleksiyon bağışçılığın gelişmemiş olması

Kurumun içte ve dışta sahip olduğu fırsatlar

- Mevcut kurum yapısının üzerine inşa edilecek olması,
- Hastanenin yoğun çalışan bir kurum olması hastaneyi ziyaret eden kişi sayısının fazla olması hastane çevresinde okul ve eğitim kurumlarının fazla olması,
- Hastanenin mevcut tarihi yapısının olması,
- Hastanenin Zeynep Hanım ve Kamil Bey ismi ile anılması ve kurumun tarihine sahip çıkan yapısı,
- Üsküdar’ın kültür turizmine açık yapısı

Kurumun içte ve dışta sahip olduğu tehditler

- Üsküdar ilçesinde Florence Nightingale Müzesinin olması (bu aynı zamanda bir fırsat olarak da görülmelidir, bölge içerisinde birden fazla müze olması, bölgede bir müze ziyaretçisi profili oluşturabilir).

- Müze oluşturmak için hastanenin mevcut bir bütçesinin bulunmaması,
- Müze oluşturmak için koleksiyon sayısının ve eserlerin yeterli olmaması,
- Hastaneyi tercih edenlerin düşük sosyo-ekonomik durumu.

İyileştirme Planı 1

Konu: Müze oluşturmak için gerekli bütçenin olmaması

Koordinatör : Zeynep Kamil Müze Projesi Koordinatörü

Proje ekibi: Üsküdar Belediyesi, Kuzey Kamu Hastaneler Birliği, Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Türbeler Müzesi Müdürü, Kültür ve Turizm Bakanlığı ve üniversite temsilcilerinden oluşan kurul.

İzlenecek yol:

- Finansal kaynakların belirlenmesi,
- Zeynep Kamil Müze Vakfının kurulması bağışların bu yolla sağlanması,
- Tanıtım ve bağış çalışmaları için radyo ve televizyon kurumu yetkilileri ile ortak çalışmalar düzenlemek,
- Hastanenin web sitesinden geçiş yapılabilecek entegre bir Zeynep Kamil Müzesi web sitesi çalışmaları yürütmek, bağış ve yardımlar için programlar düzenlemek,
- Kurulacak müze içerisinde ve çevresinde satış alanları ve restoran kurma çalışmaları yapmak,
- Kurulacak olan müzede seminer ve konferans salonları planlamak ve bu alanları kiralanması çalışmalarını yürütmek.

İyileştirme Planı 2:

- Konu: koleksiyon yetersizliği,
- Koordinatör: Zeynep Kamil Müzesi Vakfı' nın belirleyeceği müze uzmanı,

İzlenecek yol

- Tanıtım faaliyetlerini yürütecek ekip kurulması,
- Tanıtım faaliyetleri ile koleksiyon ve eser ihtiyacının ülke geneline duyurulacağı çalışmalar düzenlenmesi,
 - Hastanede eskiden çalışmış sağlık çalışanları ya da yakınlarına ulaşarak ellerinde bulunabilecek sağlık ve tıp alanına dair eserlerin bağışı için teşvik edilmesi,
 - Hastanede kronolojik sıra takibi yapılarak hastanede doğmuş olan kişilerin hastanede çekilmiş olan resimlerinin sergisinin yapılacağı ile ilgili kamuoyuna duyuru yapmak ve koleksiyona eklenebilecek resimlerin bağış yolu ile toplanacağına dair duyurular yapmak, resim bağışı yapabilecek kişilere kamuoyu yolu ile duyuru yapmak,
 - Eski çalışanlar ve burada doğanlar ile sözlü tarih çalışması yapmak, derlenen görsel malzemenin müze kuruluş aşamasında değerlendirilmek üzere arşivlenmesi,
 - Hastanenin sık ziyaret edilen yerlerinde açılacak müze ile ilgili tanıtım çalışmaları yürütmek ve koleksiyon ya da eser bağışlayacak kişilerin teşvikini sağlamak,
 - Üsküdar Belediyesi ile çalışmalar yapmak ve belediyenin de koleksiyon kurma çalışmalarına katılması sağlanarak daha geniş kitlelere ulaşım sağlanması,

- Üsküdar belediyesi tarafından ve hastane tarafından koleksiyon ve eser bağışı kişilere teşvik amaçlı plaketler ve teşekkür belgeleri düzenlenmesinin sağlanması,
- Sağlık Bakanlığı ile iletişime geçilerek eski tıp ekipmanlarının kurulacak müzede değerlendirilmek üzere yan yana getirilmesi,
- Müzayedelerin takip edilerek, müze koleksiyonunda değerlendirilebilecek eserlerin temin edilmesi,
- ZEYNEP KAMİL MÜZESİ DOĞUYOR... gecesi düzenlenerek koleksiyon ve eser bağışının yapılacağı bir gün organize etmek,
- STK' ları ile ortak çalışmalar yürüterek eser ve koleksiyon sayısının artırılmasına olanak sağlamak.

4.3.15. Kurulacak Olan Zeynep Kamil Müzesi'nin Kurum Kimliğine Katkısı

Türkiye'nin ilk hayır kuruluşu olan Zeynep Kamil Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi tarihçesinden de anlaşılacağı üzere asırlardır insanlara şifa vermek için ayakta durmaya çalışan bir hastanedir. Sadece kadın ve çocuk hastalıkları dışında birçok dalda geçmişten günümüze insanları iyileştirmenin yanı sıra sağlık çalışanlarına da eğitim veren bir kuruluş olmuştur. Hastanede yüz elli yılı aşkın sürede 800.000 kadar bebeğin doğduğu tahmin edilmektedir ve bu da kurumun Türkiye tarihi açısından değerini anlatan ayrı bir konudur.

Oluşturulacak müze kurum müzesi kapsamında bir sağlık müzesidir. Zeynep Kamil Müzesi oluşturmanın en önemli amaçlarından bir tanesi Türkiye' deki müzelere bir yenisini eklemek ve böylece geçmişten günümüze değişen, gelişen ilerleyen sağlık sisteminin yolculuğunu şimdi ve gelecek nesille paylaşmaktır. Zeynep Kamil Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi eğitim misyonu olan bir hastanedir. Sadece sağlık çalışanlarını eğitmekle kalmayıp çeşitli eğitim programlarıyla gebelere, kadınlara, anne adaylarına, babalara, annelere de eğitim verilmektedir. Müzelerin kapsamına eğitim işlevi de girmektedir. Oluşturulacak müze ile eğitim

faaliyetleri farklı açılardan topluma yansıyacaktır. Kurum müzeleri günümüzde her iki eğitim türüne de olanak sağlaması açısından önem taşımaktadır. Hizmet içi eğitim çalışmalarını da kapsayan iletişim faaliyetleri, çalışanlara yönelik olarak yapılan konuşma, sohbet, seminer ve film gösterimleri gibi müze etkinlikleri ile geliştirilebilir. Bu etkinliklerle kurum içi iletişim ve dayanışmanın etkinleştirilmesi ve sürekliliğinin sağlanması hedeflenmektedir. Oluşturulacak olan müzenin çevreyi canlandırma ve kültürü yükseltme etkisi de olacaktır.

Oluşturulacak kurum müzesi ile sağlık alanındaki yenilikler ve geçmişte kullanılan metotların görselleri, tıbbi cihazlar, ekipmanlar topluma ayna tutacaktır. Ayrıca kalıcı sergi salonu ile sınırlı kalmayıp, eğitim atölyelerinde, müze etkinliklerinde, geçici ve gezici sergilemelerde de mekanik veya teknolojik etkileşimli uygulamalara yer verilmesi alışılmış müze kalıbının dışına çıkılmasına olanak sağlayıp farklılığı bir adım ileriye taşıyacaktır.

Kurum geçmişi ile önemli bir itibara sahiptir, ancak itibar kavramında da değinildiği gibi kurumların tarihi bir geçmişi olması günümüzde itibarı devam ettirecek kadar yeterli olmayabilir. Günümüzde köklü kuruluşlar örneklerde de anlatıldığı gibi müzelerini oluşturarak yeni bir misyon da edinmektedir: “KÜLTÜR VE SANATI DESTEKLEMEK”. Oluşturulan özel müzeler ya da kurum müzeleri ile mevcut olan itibar daha da artmakta sanatı desteklemek kurumları öncü hale getirmekte ve etkin bir fark yaratmaktadır.

4.3.16. Kurulacak Olan Zeynep Kamil Müzesi’ nin Toplam Kalite Yönetimi Kapsamında Değerlendirilmesi

Toplam kalite yönetiminin ana felsefesi herhangi bir kurumda çalışan herkesin katılımı ile planlanan süreçlerin sürekli iyileştirilmesi ve geliştirilmesidir ve günümüzde rekabet halindeki kurumlarda kalite yönetiminin temeli sürekli iyileştirmeye dayalı olmalıdır.

Günümüzde kamu örgütleri ve kuruluşlarında temel amaç topluma en iyi hizmet veren stratejiler belirlemek, bu stratejilerin gelişmesine olanak sağlayacak programlar

kurgulamak ve hayata geçirmektir. Hızla değişen dünyada kamu kuruluşlarının ayakta durabilmeleri uzun soluklu vizyonlar edinmeleri ile mümkündür.

Yoğun rekabet ortamı sağlık sisteminde de kendisini yoğun derecede hissettirmektedir. Artan özel hastane sayıları kimi kamu hastanelerinin yenilenme sürecine girip otelcilik hizmetlerini arttırma girişimleri sektörde farklı hizmetlerin yaratılması ihtiyacını doğurmuştur. Kamu hastaneleri ve özel hastaneler gerçekleştirdikleri eğitim programları, sempozyumlar ile sağlık çalışanlarının eğitilmesi misyonunun yanı sıra kendi tanıtımını yapabilmektedirler. Öncü oldukları alanlarda tanıtım faaliyetleri için televizyon ve internet ortamlarını kullanmaktadırlar ancak bu faaliyetler tüm rekabet eden hastanelerin kullandıkları ortak dil olma yolundadır.

Uzun vadede piyasada öncü olmayı planlayan kuruluşlar stratejilerini belirlerken kültür ve sanata destek verecek uygulamalara gitmişlerdir. Bu planlamalarda en etkin yöntemlerden bir tanesi kurumun itibarını destekleyecek müzelerin kurulmasıdır. Kurum müzelerine ülkemizde verilecek birkaç örnek İş Bankası Müzesi ve sağlık kurumu kapsamında Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Müzesi örnek olarak verilebilir.

Toplam kalite yönetimi anlayışına göre bir kuruluşta tüm çalışanların katılımı ile gerçekleşen faaliyetlerle kurumların sürekli iyileştirilmeleri ve geliştirmesi sonucunda hizmet alan grup ve aynı zamanda toplum memnun edilmiş olur. Sağlığın geliştirilmesini sağlık konusunda toplumun bilinçlendirilmesini misyon edinecek olan Zeynep Kamil Müzesi ilhamını insandan alarak hizmetini toplumu etkileyecek şekilde planlayacaktır. İnsanın kaliteli şekilde ömrünü devam ettirmesi öncelikle sağlıklı olmasıyla başlar, müze eğitim misyonu ile yediden yetmişe tüm toplumu etkileyecek hedefleri kendisine amaç edinmiştir.

Kalitede mükemmellik anlayışı sektörde ileri yönelik planlamaları gerektirir. Kurumun kendi çalışanları ile başlayacak ve kurumun öncelikle çıkarlarını besleyecek ileriye dönük planlamalar ile kuruma başvuran kişilerden başlayarak ortak paydaşlara ve topluma uzun vadeli olarak kendini adama ihtiyacı kalitenin mükemmellik algısını arttıracak faaliyetlerdir. Başarılı kalite planlamaları ile toplumun eğitilmesine ve kalitenin gelişmesine etki edecek yeni uygulamalara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu nedenle stratejik toplam kalite yönetiminde kurumların stratejilerini belirlerken amaçları sadece finansal olarak kurgulanmamalı toplumun ihtiyaçlarını karşılayacak, sosyal imajını

destekleyecek girişimler şeklinde olmalıdır. Geliştirilmiş iletişim seçenekleri ile kurgulanmış programlar dış çevrenin algısını arttıracak şekilde planlanmalıdır. Kısacası stratejik toplam kalite yönetimi sosyal sorumluluk kapsamında hizmet alan ve çalışanların aynı zamanda toplumun haz alabildiği; kurumun geleceğe yönelik tüm çalışmalarının bir yansımasıdır. Bu kapsamda yürütülen tüm çalışmalar direk veya dolaylı olarak topluma hizmet verdiği ölçüde kurumlarda hissedilen kalite algısı artacaktır. Oluşturulacak müze finansal planlardan uzak, kurumun varlığının devamlılığına katkı sağlayacak, eğitime destek verecek “toplum için öncelik” sloganıyla hareket edecek ve alanında örnek kuruluş olarak planlanmıştır.

5. SONUÇ

Dünyadan ve ülkemizden çeşitli sağlık müzeleri bulunmaktadır ve bu müzeler eski sağlık kuruluşlarının hikayelerini anlatırken aslında topluma sağlığın tarihsel geçmişini ve toplum üzerindeki etkisini de anlatmaktadır. Kurtuluş savaşı da dahil olmak üzere Osmanlı Devletinin yıkılışına ve cumhuriyetin kuruluşu gibi birçok olaya tanıklık etmiş böylesine eski ve köklü kurumun yapılacak bağışlar yolu ile ve bünyesinde bulundurduğu tarihi ile oluşturulacak müze ile kurumun kimliği resmi olarak da gözler önünde olacaktır.

Türkiye’de tıp ve sağlık müzesi çalışmalarını ilk defa 1915 yılında Darülfünun Tıp Fakültesinde İç Hastalıkları muallimliği, bunun dışında iki sene Darülfünun Tıp Fakültesinde müdürlük yapan Dr. Abdülhak Adnan Adıvar başlatmıştır.

Çağdaş anlamda tıp tarihi müzelerinin kuruluşu Türkiye’de yenidir. İstanbul. Cerrahpaşa Tıp Fakültesinin en eski binası Tıp Müzesi işlevinde düzenlenerek 20 Mayıs 1985’te Tıp ve Eczacılık Tarihi Müzesi adı ile açılmıştır.

Bunların yanı sıra kurum müzeleri kurumun toplumdaki değerinin, hizmet alanındaki öneminin, faaliyet kurallarının, davranış normlarının ve felsefesinin görsel ve işitsel olarak ortaya koyulduğu mekanlar olduğunu göstermektedir. Kurum müzeleri, kurumların kuruluş öyküsünü ve ilk ürünleri ile birlikte geleceğe dönük hedeflerini de ortaya koymaktadır. Bu müzeler, çeşitli alanlardaki kültürel mirasın korunmasını ve gelecek nesillere aktarılmasını sağladığı gibi, farklı alanlarda hizmet veren kurumların ve faaliyet alanlarının tarihlerinin yazılmasında da önemli rol oynamaktadır.

Sonuç olarak kurum müzelerinin, kurum kimliğinin geliştirilmesinde çok büyük etkisi olduğu görülmektedir. Güçlü bir kurum kimliği, marka kimliği üzerinde de önemli etkiye sahiptir. Bu durum, kurumsal başarılar açısından önem taşıyan kurum müzelerinin gelecekteki etkisinin ve gücünün artacağını göstermektedir. Kurum müzesi kapsamında oluşturulacak sağlık müzesi olarak planlanan ve içeriği sağlığın gelişimi olan Zeynep Kamil Müzesi kültürel mirasın aktarılması konusunda zincirin güzel bir halkası olabilecek şekilde planlanmıştır.

KAYNAKÇA

- 1) Akmeahmet T, Atagök T, Gökalp ZD, Küçükasköylü N, Özkasım H. *Müzeçilik ve Sergileme*, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir, 2013: 128-154.
- 2) T.C Adalet Bakanlığı, Milletlerarası Müzeler Konseyi (ICOM) Türkiye Milli Komitesi Yönetmeliği, 1970. <http://www.mevzuat.adalet.gov.tr/html/20006.html> (2013), Erişim: 24.07.2015.
- 3) T.C Kültür Bakanlığı, Müzeler İç Hizmetler Yönetmeliği, (2015), <http://www.kultur.gov.tr>, Erişim: 25.08.2015.
- 4) Atagök T. *Yeniden Müzeçiliği Düşünmek*, 1. Baskı, Yıldız Teknik Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 1999: 17.
- 5) Tüzün AB. *Modern Müze İşletmeciliği* (Tez). Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi; 2010.
- 6) Madran B, Atagök T. “Müzelerin Çeşitlenme Süreci”, *Yeniden Müzeçiliği Düşünmek*. YTÜ Yayını, İstanbul,1999: 3-11.
- 7) Büyük Türkçe Sözlük, (2015), <http://tdkterim.gov.tr/bts/?kategori=verilst&kelime=kurum&ayn=tam> , Erişim: 21.04.2015.
- 8) Kardeş F. *Kurum Müzelerinin Kurum Kimliğine Katkısı* (Tez). Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat ve Tasarım Ana Sanat Dalı Müzeçilik Yüksek Lisans Tezi; 2010.
- 9) Nissley N, Casey A. *The Politics of the Exhibition: Viewing Corporate Museums Through the Paradigmatic Lens of Organizational Memory*, British Journal of Management, Washington: 2002: 35-45.
- 10) Danilov VJA. *Planning Guide For Corporate Museums, Galleries, and Visitor Centers*, Greenwood Publishing, America,1992: 45-50.
- 11) Corporate Museums, The History Factory, Creative Solutions (2008), www.historyfactory.com, Erişim: 06.06.2015.

- 12) İş Bankası Müzesi, (2008), <http://www.muze.isbank.com.tr> , Erişim: 06.07.2015.
- 13) Vikipedi Özgür Ansiklopedi, (2015), <https://tr.wikipedia.org> , Erişim: 06.07.2015.
- 14) Türkiye İş Bankası, (2014), www.isbank.com.tr , Erişim: 08.07.2015.
- 15) Kınık N. *İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Tarihi Müzesi'nin Kuruluş Aşaması ve Müzecilik Açısından Fonksiyon Kazandırılması* (Tez). Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzecilik Yüksek Lisans Tezi; 2005.
- 16) Alemdar S, *Müzelere Teknolojik Etkileşimli Sergileme Yöntemleri: İstanbul Sağlık Müzesi İçin Bir Öneri* (Tez). Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Bilgisayar Ortamında Sanat ve Tasarım Ana Bilim Dalı, Bilgisayar Ortamında Sanat ve Tasarım Lisansüstü Programı Yüksek Lisans Tezi; 2014.
- 17) Namal A. “Yurt İçi ve Dışı Tıp Tarihi Faaliyetlerinden İzlenimler”, *Yeni Tıp Tarihi Araştırmaları*, 1997: 2-3.
- 18) Erbay F. “Tıp Müzelerinin Gelişimi”, 7. Müzecilik Semineri Bildirileri Kitabı, Askeri Müze ve Kültür Sitesi Komutanlığı, İstanbul, 2004: 136-141.
- 19) Madran B. *Yeniden Müzeciliği Düşünme “ Müze Türleri”*, Yıldız Teknik Üniversitesi Basım-Yayın Merkezi, İstanbul: 1999: 50-100.
- 20) Sağlık Tarihi ve Müzeciliği Derneği, (2015), <http://www.saglikmuzeciligi.com/> , Erişim: 07.08.2015.
- 21) Döger FK, Kurum M. “Tıp Tarihi Müzeleri”, *ADÜ Tıp Fakültesi Dergisi*, 2012, 13(1) :43 – 46.
- 22) İstanbul Sağlık Müzesi, (2013), İstanbul Sağlık Müdürlüğü: http://www.istanbulsaglik.gov.tr/w/smuzesi/muze_index.asp Erişim: 20.08.2015.
- 23) T.C. İstanbul Valiliği Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Bürosu (2015), www.istanbulab.gov.tr , Erişim: 20.08.2015.

- 24) London Wellcome Collection – London (2015), <http://wellcomecollection.org>, Erişim: 21.04.2015.
- 25) Şengül E. *Kültür Tarihi İçinde Müzikle Tedavi ve Edirne Sultan II. Beyazıd Darüşşifası* (Tez), Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat Tarihi Bölümü Yüksek Lisans Tezi; 2008.
- 26) Karlıkaya E. “Anadolu, Osmanlı ve Selçuklu Darüşşifaları”, *Oluşum Dergisi*, 1999, 27: 17.
- 27) Kültür ve Turizm Bakanlığı, Edirne İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü (2014), www.edirnekuilturturizm.gov.tr, Erişim: 22.08.2015.
- 28) Trakya Üniversitesi Sultan II. Beyazıd Külliyesi Sağlık Müzesi (2015), saglikmuzesi.trakya.edu.tr, Erişim: 22.08.2015.
- 29) Gülhane Askeri Tıp Akademisi Tıp Tarihi Müzesi, (2015), <http://www.gata.edu.tr>, Erişim: 21.08.2015.
- 30) Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Tıp Tarihi Müzesi, (2014), Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü: <http://www.kvmgm.gov.tr>, Erişim: 20.04.2015.
- 31) Bedros Şirinoğlu Müzesi (2014), <http://www.surppirgic.com/bedros-sirinoglu-muzesi> Erişim: 21.04.2015.
- 32) Bakırköy Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh ve Sinir Hastalıkları Eğitim Araştırma Hastanesi (2015), <http://bakirkoyruhsinir.gov.tr/> Erişim: 23. 05.2015.
- 33) Konukçu İ. *Özel Koleksiyonların Müzeye Dönüştürülme Süreci* (Tez). Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat ve Tasarım Anasanat Dalı Müzecilik Programı; 2007.
- 34) Etker Ş, Günergun A, Köşe A. “Zeynep-Kamil Hastanesi’ nin Kuruluşu ve Vakfıyesi”, Günergun F. *Osmanlı Bilimi Araştırmaları*, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2004, 5(2):1-12.
- 35) Şehsuvaroğlu BN. *Zeyneb-Kamil Hastanesi, 1860-1960*, Kaptanoğlu Matbaası, İstanbul, 1960: 4-18.

- 36) Akalın BÖ. “Üsküdar’da ‘ZeynebKamil’ Hastahanesi”, İhsan A, *Nevsali Afiyet*, c.1, İlm Matbaası, İstanbul 1899: 107-110.
- 37) Şehsuvaroğlu BN. *İstanbul’da 500 Yıllık Sağlık Hayatımız*, Kemal Matbaası, İstanbul Fethi Derneği neşriyatı, sayı 21, İstanbul, 1953: 65-73.
- 38) Uçuk C. *Dünü Bugünü ile Zeyneb-Kamil Hastanesi,1862-1988*, Zeynep-Kamil Anne ve Çocuk Sağlığını Koruma Derneği Yayınları, İstanbul,1988: 227-245.
- 39) Damalı A. *Sosyal Yardım Pulları: Osmanlı, Türkiye*, Nilüfer Damalı Eğitim Kültür ve Çevre Vakfı yayınları, İstanbul, 2003:199.
- 40) PTT İnsan Kaynakları Daire Başkanlığı (2015), http://ik.ptt.gov.tr/sub/main/sizin_koseniz/makaleler/pul/image023.jpg Erişim: 21.08.2015.
- 41) Yarman A. *Osmanlı Sağlık Hizmetlerinde Ermeniler Devirlerinde 80 Yıllık Hatıralarım*, 1. Basım, Güven Basımevi, İstanbul, 1951: 47-49.
- 42) Özbay K. *Türk Asker Hekimliği Tarihi ve Asker Hastaneleri*, Yörük Matbaası, İstanbul, 1981, 3(2): 335.
- 43) Tuner AC. “Türkiye’de Sinir ve Ruh Hekimliği ile Nöroşirürjinin Kısa Tarihiçesi,” *Türk Nöroşirürji Dergisi*, cilt 6, 1996:136.
- 44) Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim Araştırma Hastanesi (2015), <http://zeynepkamil.gov.tr> , Erişim: 20.06.2015.
- 45) Demirhan B. *Zeynep-Kamil Hastanesi Restorasyon Projesi (Tez)*, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi; 2005.
- 46) Ebrahimnejad H, *The Development Of Modern İn Non-Western Countries: Historical Perspectives*, Royal Asiatic Society Books, London, 2009: 82-107.
- 47) Atabey F. *Zeyneb-Kamil Hastanesi 1860-1954*, Zeynep Kamil Hastanesi Hekim, Hemşire, Memur Yardımlaşma Derneği Yayınları, İstanbul, 1954:60-100.
- 48) Yalçın SÖ, Torun S, Kadioğlu FG. *Tıbbın Kültür Tarihi Çerçevesinde Hemşire Üniformasının Evrimi*, Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Lokman Hekim Türk

Tarihi ve Folklorik Tıp Dergisi, 2014, 4(1): 11, lokmanhekim.mersin.edu.tr
,Erişim: 21.08.2016.

49) ICOM Code Of Ethics (2015), <http://icom.museum/ethics.html#introduction> ,
Erişim: 22.08.2016.

EKLER

Ek-1: İzin Belgesi

12.01.2015

ZEYNEP KAMİL KADIN VE ÇOCUK HASTALIKLARI EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ YÖNETİMİNE,

Hastanenizde süpervizör hemşire olarak görev yapmaktayım. Okan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Sağlıkta Kalite Yönetimi Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans bölümü öğrencisiyim. Bitirme tezi olarak "Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi' nde Tıp Müzesi Oluşturma" konulu çalışmam için gerekli izin hususunda;

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Ejem Hallacı
Ej

18/11/2016
uzman

uzman

Bilgim dohikinde

uzman

Ek-2: Ülkemizde Müzelerle İlgili Uygulamada Bulunan Yönetmelikler

Ülkemizde Müzelerle İlgili Uygulamada Bulunan Yönetmelikler:

Alan Yönetimi ile Anıt Eser Kurulunun Kuruluş ve Görevleri ile Yönetim Alanlarının Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik. Resmi Gazete Tarihi:27.11.2005 Sayısı:26006

Define Arama Yönetmeliği Resmi Gazete Tarihi: 27 Ocak 1984 Resmi Gazete Sayısı: 18294

Etnografik Nitelikteki Taşınır Kültür Varlıkları Hakkında Yönetmelik Resmi Gazete Tarihi: 03.05.1988 Resmi Gazete Sayısı: 19803

Kesin İnşaat Yasağı Getirilen Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıklarının Bulunduğu Sit Alanlarındaki Taşınmaz Malların Hazineye Ait Taşınmaz Mallar İle Değiştirilmesi Hakkında Yönetmelik Resmi Gazete Tarihi: 08.02.1990 Resmi Gazete Sayısı: 20427

Koruma Amaçlı İmar Planları ve Çevre Düzenleme Projelerinin Hazırlanması, Gösterimi, Uygulaması, Denetimi, Müelliflerine İlişkin Usul ve Esaslara Ait Yönetmelik Resmi Gazete Tarihi: 26.07.2005 Resmi Gazete Sayısı: 25887

Koruma, Uygulama ve Denetim Büroları, Proje Büroları İle Eğitim Birimlerinin Kuruluş, İzin, Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik Resmi Gazete Tarihi: 11.06.2005 Resmi Gazete Sayısı: 25842

Korunması Gerekli Taşınır Kültür ve Tabiat Varlıkları Koleksiyonculuğu ve Denetimi Hakkında Yönetmelik Resmi Gazete Tarihi: 15.03.1984 Resmi Gazete Sayısı: 18342

Korunması Gerekli Taşınır Kültür ve Tabiat Varlıklarının Tasnifi, Tescili ve Müzelere Alınmaları Hakkında Yönetmelik Resmi Gazete Tarihi: 13.08.1984 Resmi Gazete Sayısı: 18488-

Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarının Yapı Esasları ve Denetimine Dair Yönetmelik Resmi Gazete Tarihi: 11.06.2005 Resmi Gazete Sayısı: 25842

Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıklarının Tespit ve Tescili Hakkında
Yönetmelik Resmi Gazete Tarihi: 10.12.1987 Resmi Gazete Sayısı: 19660

Kült.ve Tabi.Varlık.Koruma Kanunu Kapsamında Kült. Varlık.Rölöve,Restorasyon
Restitüsyon Projeleri,Sokak Sağıklaştırma,Çevre Düzenleme Projeleri ve Bunların
Uyg.İle Değerlendirme,Muhafaza,Nakil İşleri ve Kazı Çalışmalarına İİş. Mal ve
Hizmet Alımına Dair Yön. Resmi Gazete Tarihi: 18.06.2005 Resmi Gazete Sayısı:
25849Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu ve Koruma Bölge
Kurulları Çalışmaları İle Koruma Yüksek Kuruluna Yapılacak İtirazlara Dair
Yönetmelik Resmi Gazete Tarihi: 12.01.2005 Resmi Gazete Sayısı: 25698

Kültür ve Tabiat Varlıklarıyla İlgili Olarak Yapılacak Araştırma, Sondaj ve Kazılar
Hakkında Yönetmelik Resmi Gazete Tarihi: 10.08.1984 Resmi Gazete Sayısı: 18485

Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgelerinde ve Turizm Merkezlerinde İmar
Planlarının Hazırlanması Ve Onaylanmasına İlişkin Yönetmelik Resmi Gazete Tarihi:
03.11.2003 Resmi Gazete Sayısı: 25278

Kültür Yatırım ve Girişimlerine Gelir Vergisi Stopajı, Sigorta Primi İşveren Payı ve Su
Bedeli İndirimi İle Enerji Desteği Uygulamasına Dair Yönetmelik 14/07/2006 tarih ve
26228 sayılı Resmi Gazete

Kültür Yatırım ve Girişimlerine Taşınmaz Kullandırılması Hakkında Yönetmelik
20/10/2005 tarih ve 25972 sayılı Resmi Gazete

Milletlerarası Müzeler Konseyi (İCOM) Türkiye Milli Komitesi Yönetmeliği Resmi Gazete
Tarihi: 11.12.1970 Resmi Gazete Sayısı: 13691

Müzeler İç Hizmetler Yönetmeliği Bakanlık Makamının 30/04/1990 tarih ve 1578 sayılı
onayıyla yürürlüğe girmiştir.

Tarihi ve Bedii Değeri Olan Taşınmaz Malların Kiraya Verilmesi Hakkında Yönetmelik
Resmi Gazete Tarihi: 16.12.1984 Resmi Gazete Sayısı: 18607

Özel Müzeler ve Denetimleri Hakkında Yönetmelik Resmi Gazete Tarihi: 22.01.1984 Resmi
Gazete Sayısı: 18289

Tasarufu Kısıtlanan Bina, Arsa ve Arazi Hakkında Yönetmelik Resmi Gazete
Tarihi:17.11.1986 Resmi Gazete Sayısı:19284

Taşınır Kültür Varlığı Ticareti ve Bu Ticarete Ait İşyerleri İle Depoların Denetimi Hakkında
Yönetmelik Resmi Gazete Tarihi: 11.01.1984 Resmi Gazete Sayısı: 18278

Taşınır Kültür ve Tabiat Varlıklarını Bulanlara, Haber Verenlere ve Yakalayan Kamu
Görevlilerine Verilecek İkramiye İle İlgili Yönetmelik Resmi Gazete Tarihi:
11.08.1984 Resmi Gazete Sayısı: 18486

Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Ait Katkı Payına Dair Yönetmelik Resmi
Gazete Tarihi: 13.04.2005 Resmi Gazete Sayısı: 25785

Taşınmaz Kültür Varlıklarının Onarımına Yardım Sağlanmasına Dair Yönetmelik Resmi
Gazete Tarihi: 15.07.2005 Resmi Gazete Sayısı: 25876

Türk Karasularında Sportif Amaçlarla Yapılacak Aletli Dahşlara İlişkin Yönetmelik Resmi
Gazete Tarihi: 03.03.1990 Resmi Gazete Sayısı: 20450

Ulusal Müze Başkanlıklarının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Yönetmelik Resmi Gazete
Tarihi: 11/11/2005 Resmi Gazete Sayısı:25990

Kültür Yatırım ve Girişimlerinin Nitelikleri ve Nicelikleri Yönetmeliği Resmi Gazete Tarihi:
16.08.2005 Resmi Gazete Sayısı: 25908

Müzelerle Müzelere Bağlı Birimlerde ve Ören yerlerindeki Kültür Varlıklarının Film ve
Fotoğraflarının Çekilmesi Mülaj ve Kopyalarının Çıkarılması Hakkında Yönetmelik
Resmi Gazete Tarihi: 26.01.1984 Resmi Gazete Sayısı: 18293

Askeri Müzeler Yönetmeliği Resmi Gazete Tarihi: 30.09.1984 Resmi Gazete Sayısı: 18531

Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye Yönetmeliği Resmi Gazete Tarihi: 08.11.1980
Resmi Gazete Sayısı: 17154

Vakıflar Genel Müdürlüğü Müzeler Yönetmeliği Resmi Gazete Tarihi 06/02/2007 Resmi
Gazete Sayısı:26426

Korunması Gerekli Taşınır Kültür ve Tabiat Varlıklarının Yurt Dışına Çıkarılması ve Yurda
Sokulması Hakkında Yönetmelik Resmi Gazete Tarihi: 16.02.1984 Resmi Gazete
Sayısı: 18314

Diyanet İşleri Başkanlığınca İdare Olunan Cami Ve Mescitlerdeki Teberrükat Eşyası
Hakkında Yönetmelik Resmi Gazete Yayın Tarih ve Sayısı: 06.11.1999/23868

**Ek-3: Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim Araştırma Hastanesinde
Mevcut Olan Kitapların Listesi**

- 1 VEITS STOECKEL HANDBUCH DER GYNAKOLOGIE
- 2 PRECIS D'OBSTETRIQUE
- 3 TRAITE DE THERAPEUTIQUEE APPLIQUEE
- 4 MANUEL DE MEDECINE OPERATOIRE
- 5 DER OPERIERTE KRANKE
- 6 HANDBUCH DER KRANKHEITEN DER WEIBLICHEN GESCHLECHTSORGANE
- 7 MALADIES DES ENFANTS
- 8 FACULTE DE MEDECINE DE NANCY PREMIER PRIX 1888 J. THOMAS
- 9 HANDBUCH DER GYNAKOLOGIE J.VEIT
- 10 PRECIS DE DISSECTION PAUL POIRIER
- 11 BIOLOGIE UND PATHOLOGIE DES WEIBES HALBAN-SEITZ
- 12 MALADIES DES FEMMES AUG. MARTIN
- 13 BULLETINS ET MEMOIRES DE LA SOCIETE MEDICALE DES HOPITAUX DE PARIS
- 14 TÜRKÇE HEKİMLİK TERİMLERİ
- 15 İNSAN ANATOMİSİ N.ALİ BERKOL-ZEKİ ZEREN
- 16 ATLAS DER DESKRİPTİVEN ANATOMIE DES MENSCHEN JOH. SOBotta
- 17 NOUVELLE PRATIQUE MEDICO-CHIRURGICALE ILLUSTRÉE
- 18 HANDBUCH DER GYNAKOLOGIE J.VEIT DRITTER BAND II. HALFTE
- 19 MODERN PRATİK TEDAVİ PROF.DR.SAİB ATADEMİR
- 20 TRAITE DE MEDECINE DES ENFANTS P.NOBE COURT L.BABONNEIX
- 21 LE JOURNAL MEDICAL FRANÇAIS 1933
- 22 HANDBUCH DER GYNAKOLOGIE J.VEIT VIERTER BAND I. HALFTE
HANDATLAS DER ENTWICKLUNGSGESCHICHTE DES MENSCHEN JULIUS
23 KOLLMANN
- 24 SPECIMEN ACADEMICUM INAUGURALE
- 25 PATHOLOGIE INFANTILE TOME II
- 26 TÜRK KODEKSİ 1930 1 İNCİ TABI
- 27 TECHNIQUE MICROBIOLOGIQUE A. BESSON 1898
- 28 NEUE DEUTSCHE KLİNİK U.F.KLEMPERER
- 29 SURGERY GYNECOLOGY AND OBSTETRICS VOL.88 APRIL TO JUNE 1949
- 30 SURGERY GYNECOLOGY AND OBSTETRICS VOL.88 JANUARY TO MARCH 1949
- 31 NOUVEAU LAROUSSE MEDICAL
- 32 GOEPP'S MEDICAL STATE BOARD QUESTIONS AND ANSWERS FLIPPIN
- 33 TEXTBOOK OF GYNECOLOGY CURTIS HUFFMAN
- 34 İÇ HASTALIKLARI CECİL
- 35 HANDBUCH DER FRAUENHEILKUNDE MENGE-OPITZ
- 36 BIOLOGIE UND PATHOLOGIE DES WEIBES HALBAN-SEITZ VIII.BAND
- 37 BLOOD THE JOURNAL OF HEMATOLOGY 1951
- 38 TRAITE DE MEDECINE DES ENFANTS P.NOBE COURT L.BABONNEIX TOME V
- 39 BLOOD THE JOURNAL OF HEMATOLOGY 1949
- 40 HANDBUCH DER GYNAKOLOGIE J.VEIT DRITTER BAND I. HALFTE
- 41 MEDECINE INTERNE 1907
- 42 TEŞHİSTEN TEDAVİYE DOÇ.DR.CİHAT ABAOĞLU

- 43 TETANİ-SPAZMOFİLİ DR.SEZAI BEDRETTİN TÜMAY
- 44 DOMESTIC MEDICINE
- 45 TRAITE ELEMENTAIRE DE THERAPEUTIQUE
- 46 PATHOLOGIE MEDICALE
- 47 PRACTICE OF PEDIATRICS BRENNEMANN'S
- 48 CONFERENCES DE CLINIQUE MEDICALE PRATIQUE
- 49 SOCIETE MEDICALE DES HOPITAUX DE PARIS ANNEE 1946
- 50 TIBBİ PARAZİTOLOJİ
- 51 SPECIELLE PATHOLOGIE UND THERAPIE THIERISCHE PARASITEN
- 52 ENCYCLOPEDIA AMERICANA 1829
- 53 HANDBUCH DER GEBURTSHILFE
- 54 GYNECOLOGICAL UROLOGY
- 55 BLOOD THE JOURNAL OF HEMATOLOGY 1949 – I
- 56 BIOLOGIE ANIMALE
- 57 THE CYCLOPEDIA OF MEDICINE, SURGERY, SPECIALTIES
- 58 THE HORMONES IN HUMAN REPRODUCTION
- 59 GYNECOLOGIE RADIOLOGIQUE RADIOGRAPHIE DU SEIN
- 60 PATHOLOGIE MEDICALE DEM NO:000060
- 61 BULLETINS DE LA SOCIETE MEDICALE DES HOPITAUX DE PARIS 1947 – I
- 62 DAHİLİYE NOTLARI
- 63 TEXTBOOK OF GYNAECOLOGY WILFRED SHAW
- 64 ATLAS OF MAHFOUZ'S OBSTETRİC AND GYNAECOLOGİCAL MUSEUM
- 65 TRAITE DE MEDECINE ET DE THERAPEUTIQUE
- 66 İÇ HASTALIKLARI CECİL 1950
- 67 SEMPTOMDAN TEŞHİSE
- 68 LEHRBUCH DER GYNAKOLOGIE
- 69 LEÇONS DE PATHOLOGİE DİGESTİVE
- 70 KLİNİK TEŞHİS VE SEMİYOLOJİ OSMAN BARLAS
- 71 NEUE DEUTSCHE KLİNİK ABDOMİNALTYPHUS BİS BALNEOLOGİE
- 72 PATHOLOGİE INFANTİLE TOM II 1954
- 73 PÜERİKÜLTÜR
- 74 LEHRBUCH DER GYNAKOLOGIE HERAUSGEGEBEN VON OTTO KÜSTNER
- 75 PRECIS DE BACTERIOLOGIE MEDICALE ANDRE PHILIBERT
- 76 SERA UND IMPFSTOFFE HOECHST
- 77 NEUE DEUTSCH KLİNİK FÜNFTER ERGANZUNGSBAND
- 78 THE GONADS MCKERNS
- 79 TEXTBOOK OF PAEDIATRICS FANCONI AND WALLGREN'S
- 80 SEMPTOMDAN TEŞHİSE DEM NO:000057
- 81 ATLAS OF MAHFOUZ'S OBSTETRİC AND GYNAECOLOGİCAL MUSEUM VOLUME III
- 82 SURGERY GYNECOLOGY AND OBSTETRİCS VOL.JULY TO DECEMBER 1945
SURGERY GYNECOLOGY AND OBSTETRİCS SUPPLEMENT VOL.80 JANUARY TO
- 83 JUNE 1945
SURGERY GYNECOLOGY AND OBSTETRİCS SUPPLEMENT VOL.80 JULY TO
- 84 DECEMBER 1945
- 85 GRUNDRİSS ZUM STUDIUM DER GEBURTSHILFE
- 86 BLOOD THE JOURNAL OF HEMATOLOGY JANUARY 1949
- 87 GUIDE-FORMULAIRE DE THERAPEUTIQUE 14 EDITION

- 88 WORLD ATLAS CLASSICS ADITION HAMOND
- 89 PRECIS D'OBSTETRIQUE DE FABRE ET TRILLAT TOME II 1954
- 90 OPERATIVE GYNAKOLOGIE DÖDERLEIN=KRÖNG IV.AUFLAGE
THE DIAGNOSIS AND TREATMENT OF ENDOCRINE DISORDERS IN CHILDHOOD AND
- 91 ADOLESCENCE
- 92 PRECIS DE PATHOLOGIE INTERNE F.J.COLLET
PRECIS DE DIAGNOSTIC PREMIERE PARTIE TECHNIQUE GENERALE TECHNIQUE
- 93 BACTERIOLOGIQUE
- 94 RAUBER-KOPSCH LEHR DER ANATOMIE XI. AUFLAGE
- 95 LEHRBUCH DER ENTWICKLUNGSGESCHICHTE DR.OSCAR HERTWIG
- 96 MANUEL DE SEMIOLOGIE MEDICALE M. PALASNE DE CHAMPEAUX
- 97 HANDBUCH DER GEBURTSHILFE VERLAG VON J.F.BERGMAN 1915
- 98 TRAITE DES MALADIES DE L'ENFANCE TOME TROISIEME
THE CIBA COLLECTION OF MEDICAL ILLUSTRATIONS VOLUME 3 DIGESTIVE
- 99 SYSTEM PART II
JİNEKOLOJİ'DE HİSTO-PATOLOJİK TEŞHİS ORD.PROF.DR.TEVFİK REMZİ
- 100 KAZANCIGİL
THE CIBA COLLECTION OF MEDICAL ILLUSTRATIONS VOLUME 3 DIGESTIVE
- 101 SYSTEM PART III
- 102 MALADIES DES OREILLES PAR LE DOCTEUR J. GUISEZ 1914
- 103 ENDOCRINOLOGIE PAR NOEL FIESSINGER 1935
- 104 RECHERCHES SUR LES ICTERES 1922
- 105 OPOTHERAPIE PAR PAUL CARNOT
- 106 MALADIES DES DENTS ET DE LA BOUCHE 1905
- 107 BİOLOGİE UND PATHOLOGİE DES WEİBES HALBAN-SEITZ VIII.BAND 1. TEİL
- 108 NOUVELLE PRATIQUE MEDICO-CHIRURGICALE ILLUSTRÉE TOME VII
- 109 BOĞAZIÇI KÖPRÜSÜ TEKİN ERER
- 110 NEUE DEUTSCHE KLİNİK VIERTER ERGANSUNGSBAND
- 111 ENCYCLOPEDIA AMERICANA DEM NO:000464
- 112 ŞİRÜRJİ DERS KİTABI II
- 113 TRAITE DES MALADIES DE L'ENFANCE GRANCHER & COMBY
- 114 PATHOLOGIE SPECIALE A. STRÜMPELL
- 115 SOCIETE MEDICALE DES HOPITAUX DE PARIS ANNEE 1935
- 116 LE SYMPATHIQUE ET LES SYSTEMES ASSOCIES 1920
- 117 LES ANTIGENES ET LES ANTICORPS 1920
- 118 REÇETE NASIL YAZILIR
- 119 PATHOLOGISCHE PHYSIOLOGIE DR.LUDOLF KREHL
- 120 PATHOLOGIE MEDICALE TOME IV 1922
- 121 SURGERY GYNECOLOGY AND OBSTETRICS 1947 I
- 122 BİBLİOTHEQUE DE THERAPEUTIQUE DEM NO : 001136
- 123 DIAGNOSTIC GYNECOLOGIQUE DR CLADO
- 124 FORMULAIRE THERAPEUTIQUE PAR G.LYON & P.LOISEAU
- 125 PRATİKTE TIBBİ TEDAVİ RAHBERİ DR.S.J.BECARANO
- 126 PATOLOJİK ANATOMİ
- 127 SURGERY GYNECOLOGY AND OBSTETRICS 1948 I
- 128 TRAITE DES MALADIES DE L'ENFANCE V DEM NO:001824
- 129 HANDBUCH DER GEBURTSHILFE A.DÖDERLEIN
GRUNDRISS DER ENTWICKLUNGSGESCHICHTE DES MENSCHEN DR.MED. IVAR
- 130 BROMAN

- 131 HANDBUCH DER GYNAKOLOGIE J.VEIT ZWEITER BAND
- 132 HANDBUCH DER GYNAKOLOGIE J.VEIT FÜNFTER (SCHLUSS)-BAND
- 133 MEDECINE ET CHIRURGIE PRATIQUES DEM NO:001704
- 134 MEDECINE ET CHIRURGIE PRATIQUES DEM NO:001702
- 135 E. MERCK'S JAHRESBERICHT DEM NO:001703
- 136 KULAK, BURUN, BOĞAZ VE HANÇERE HASTALIKLARI PROF.DR.ARTUR KNİCK
- 137 MALADIES DU LARYNX ET DU PHARYNX DEM NO:001708
- 138 RECENT ADVANCES IN OBSTETRICS AND GYNAECOLOGY DEM NO:001195
SURGERY GYNECOLOGY AND OBSTETRİCS SUPPLEMENT VOL.82 JANUARY TO
- 139 JUNE 1946
- 140 SURGERY GYNECOLOGY AND OBSTETRİCS VOL.82 JANUARY TO JUNE 1946
- 141 PRECIS DE GYNECOLOGIE TOME II
SURGERY GYNECOLOGY AND OBSTETRİCS SUPPLEMENT VOL.86 JANUARY TO
- 142 JUNE 1948
- 143 VARICOSE VEINS DEM NO:002647
- 144 SURGICAL ERRORS AND SAFEGUARDS THOREK FOURTH EDITION
- 145 BULLETINS DE LA SOCIETE MEDICALE DES HOPITAUX DE PARIS 1950-51 I-II
- 146 THE MANAGEMENT OF PAIN BONİCA
- 147 FARMAKODİNAMİ VE TEDAVİ A.M.ÖZDEN
THE CYCLOPEDIA OF MEDICINE, SURGERY, SPECIALTIES CAR TO COA 3 DEM
- 148 NO:000425
- 149 OPERATIVE GYNAKOLOGIE DÖDERLEIN=KRÖNG IV.AUFLAGE DEM NO:000014
- 150 OPERATIVE GYNECOLOGY KELLY VOL.I.
- 151 BLOOD THE JOURNAL OF HEMATOLOGY 1951 –I
- 152 APPLIED ANATOMY FOR NURSES BOCOCK AND HAINES SECOND EDITION
- 153 TECHNIQUE OF TREATMENT FOR THE CEREBRAL PALSY CHILD DEM NO:001183
- 154 NOVAK'S GYNECOLOGIC AND ABSTETRIC PATHOLOGY DEM NO:002762
- 155 FEMALE ENDOCRINOLOGY DEM NO:000034
- 156 LES SYNDROMES DOULOUREUX DE LA REGION EPIGASTRIQUE DEM NO:000051
- 157 LA PRESSE MEDICALE 1947
- 158 LA PRESSE MEDICALE 1937 – I
- 159 SURGERY GYNECOLOGY AND OBSTETRİCS VOL.87 JULY TO DECEMBER 1948
- 160 UNITED STATES DISPENSATORY WOOD - OSOL DEM NO:002555
- 161 TRAITE PRATIQUE DE GYNECOLOGIE DEM NO:001633
- 162 PRECIS DE MEDECINE LEGALE DEM NO:001678
- 163 UFUK 4 DEM NO : 001988
- 164 OPERATIVE GYNECOLOGY CROSSEN ILLUSTRATED DEM NO:002554
- 165 TRAITE D'OBSTETRIQUE RIBEMONT-DESSAIGNES G.LEPAGE DEM NO:002714
- 166 İÇ HASTALIKLARINDA KLİNİK TEŞHİS DEM NO:002703
- 167 HYGIENE SCOLAIRE DEM NO:001628
- 168 TRAITE DES MALADIES DE L'ENFANCE DEM NO:001816
- 169 PRECIS DE MEDECINE LEGALE BAKTERİYOLOG DR. NURETTİN RAMİH 1906
- 170 PRECIS DES EXAMENS DE LABORATOIRE DEM NO:001680
- 171 L'INFIRMIERE-HOSPITALIERE DEM NO:001625
- 172 ANNUAIRE DE LA PRESSE 1958
- 173 PHYSIOLOGICAL BASIS OF MEDICAL PRACTICE BEST AN TAYLOR DEM NO : 000006
- 174 MODERN TRENDS IN OBSTETRICS AND GYNAECOLOGY DEM NO:002761
- 175 TIBBİ-CERRAHİ EL KİTABI CİLT - 3 FİKRİYE TURAN

- SAHLÍ, LEHRBUCH DER KLİNİSCHEN UNTERSUCHUNGS-METHODEN DEM
176 NO:001781
- 177 MALADIES DE L'ENFANCE E.ELLIS DEM NO: 001757
- 178 PRECIS D'OBSTETRIQUE DEM NO: 001627
- 179 LEHRBUCH DER GEBURTSHILFE DEM NO:001777
- 180 TRAITE ELEMENTAIRE DE THERAPEUTIQUE II DEM NO:001751
- 181 TRAITE ELEMENTAIRE DE THERAPEUTIQUE II DEM NO:001751
- 182 PRECIS D'OPHTAKMOLOGIE F.LAGRANGE
- 183 L'HEREDÍTE DEM NO :001629
- 184 GYNECOLOGICAL AND OBSTETRICAL PATHOLOGY DEM NO: 002571
- 185 ANATOMÍE DES MENSCHEN DEM NO:000005
- 186 HANDATLAS DER ENTWICKLUNGSGESCHICHTE DES MENSCHEN DEM NO:001764
- 187 HANDATLAS DER ENTWICKLUNGSGESCHICHTE DES MENSCHEN DEM NO:001765
- 188 SURGERY GYNECOLOGY AND OBSTETRÍCS VOL. 105 JULY TO SEPTEMBER 1957
- 189 SURGERY GYNECOLOGY AND OBSTETRÍCS VOL. 89 JULY TO SEPTEMBER 1949
- 190 SURGERY GYNECOLOGY AND OBSTETRÍCS VOL. 107 OCTOBER TO DECEMBER 1958
- 191 BASIC SEX HORMONE THERAPY DEM NO:001196
- 192 MEDICAL DISORDERS DURING PREGNANCY DEM NO:001191
- 193 STERILITY AND IMPARED FERTILITY DEM NO: 001135
- 194 TECHNIQUES DE CHIMIE MEDICALE DEM NO:001179
SYNOPSIS OF MATERIA MEDICA, TOXICOLOGY, AND PHARMACOLOGY DEM
195 NO:001133
- 196 NOUVEAU LAROUSSE ILLUSTRÉ DEM NO:001935
- 197 HANDBUCH DER ERNAHRUNGSLEHRE DEM NO:001766
- 198 GRUNDLAGEN DER GYNAKOLOGISCHEN AUSBILDUNG DEM NO:001767
- 199 NOUVEAU TRAITE DE PATHOLOGIE INTERNE DEM NO:000004
- 200 MEDÍZINÍSCHE TERMÍNOLOGÍE DEM NO:001878
- 201 LA PRESSE MEDICALE DEM NO:001957
- 202 AMERICAN JOURNAL OF OBSTETRICS AND GYNECOLOGY 1953 – 3
- 203 ACTA ENDOCRINOLOGICA VOL.1 1948
- 204 ACTA ENDOCRINOLOGICA VOL.2 1949
- 205 ACTA ENDOCRINOLOGICA VOL.3 1949
- 206 HYDRONEPHROSIS AND PYELITIS OF PREGNANCY DEM NO:001134
- 207 THE RHEUMATIC DISEASES DEM NO:001170
- 208 TASCHENBUCH DER MEDIZINISCH-KLINISCHEN DIAGNOSTIK DEM NO:001180
- 209 OPERATIVE GYNECOLOGY KELLY VOL.II DEM NO:000009
- 210 PRATİK CERRAHÍ II DEM NO:002579
- 211 DIAGNOSTICS URGENTS ABDOMEN DEM NO:000007
- 212 SURGERY GYNECOLOGY AND OBSTETRICS NUMBER 56
- 213 LEHRBUCH DER GEBURTSHILFE DEM NO:000010
- 214 ACTA ENDOCRINOLOGICA VOL.5 1950
- 215 ACTA ENDOCRINOLOGICA VOL.4 1950
- 216 ACTA ENDOCRINOLOGICA VOL.7 1951
- 217 ACTA ENDOCRINOLOGICA VOL.6 1951
- 218 TEXTBOOK OF MEDICINE CECIL&LOEB DEM NO:000061
- 219 GLANDES ENDOCRINES ET VITAMINES DEM NO:002568
- 220 SURGERY GYNECOLOGY AND OBSTETRÍCS VOL.89 OCTOBER TO DECEMBER 1949

- 221 WILLIAMS OBSTETRICS EASTMAN DEM NO:002533
- 222 HANDBUCH DER GEBURTSHILFE DEM NO:001768
- 223 PARIS MEDICAL CIII 1937 DEM NO:002710
- 224 CHIRURGIE D'URGENCE DEM NO:002712
- 225 İNSAN ANATOMİSİ N.ALİ BERKOL-ZEKİ ZEREN DEM NO:000239
- 226 AMERICAN JOURNAL OF OBSTETRICS AND GYNECOLOGY 1955 – 3
- 227 AMERICAN JOURNAL OF OBSTETRICS AND GYNECOLOGY 1956 – 1
- 228 KLİNİK TEŞHİS DR.TEVFİK SAĞLAM DEM NO:002581
- 229 LE LIVRE DU MEDECIN DEM NO:001729
- 230 MANUEL DE PATHOLOGIE INTERNE DEM NO:001146
- 231 LE LIVRE DU MEDECIN DEM NO:001731
- 232 GEOLOGIE DEM NO:001149
- 233 MALIGNANT DISEASE OF THE FEMALE GENITAL TRACT
- 234 HEPARIN IN THE TREATMENT OF THROMBOSIS
- 235 REVUE MEDICALE DE LA SUISSE ROMANDE 62 ANNEE 1942
- 236 REVUE MEDICALE DE LA SUISSE ROMANDE 64 ANNEE 1944
- 237 REVUE MEDICALE DE LA SUISSE ROMANDE 63 ANNEE 1943
- 238 REVUE MEDICALE DE LA SUISSE ROMANDE 65 ANNEE 1945
- 239 PRECIS DE PATHOLOGIE CHIRURGICALE TOME II
- 240 GÜLHANE HYGIENE DERSLERİ DR.ZEKİ FAİK URAL DEM NO:000695
- 241 A HISTORY OF PHILOSOPHY DEM NO:000680
- 242 PAIN SYNDROMES AND THEIR TREATMENT DEM NO:000642
- 243 RYPINS MEDICAL LICENSURE EXAMINATIONS DEM NO:1794
- 244 SURGERY GYNECOLOGY AND OBSTETRICS DEM NO:002013
- 245 FORMULAIRE CONSULTATION MEDICALES ET CHIRURGICALES
- 246 PATHOLOGIE INFANTILE 2E EDITION TOME I
- 247 MANUEL DE PATHOLOGIE INTERNE DEM NO:001147
- 248 MANUEL DE PATHOLOGIE INTERNE DEM NO:001148
- 249 LE LIVRE DU MEDECIN DEM NO:001727
- 250 CHIMIE BIOLOGIQUE MEDICALE
NOUVEAU DECTIONNAIRE DE MEDECINE ET DE CHIRURGIE PRATIQUES DEM
- 251 NO:001634
- 252 RAUBER-KOPSCH LEHR DER ANATOMIE XI. AUFLAGE DEM NO:002639
- 253 FORMULAIRE ASTIER DEM NO:001152
NOUVELLE PRATIQUE MEDICO-CHIRURGICALE ILLUSTRÉE TOME III DEM
- 254 NO:001872
- 255 TRAITE DE MEDECINE DES ENFANTS TOME IV DEM NO:001873
- 256 PRECIS DE MYCOLOGIE DEM NO:001162
- 257 LE LIVRE DU MEDECIN DEM NO:001732
- 258 LE LIVRE DU MEDECIN DEM NO:001730
- 259 HANDBUCH DER GEBURTSHILFE DEM NO:002346
- 260 PEDAGOGİ DEM NO:000688
- 261 RH FAKTÖRÜ VE KAN TRANSFÜZYONU DEM NO:001787
- 262 LE LIVRE DU MEDECIN DEM NO:001728
- 263 TEDAVİDE SON İLERLEMELER DEM NO:001690
- 264 DIATHERMIE ET DIATHERMOTHERAPIE DEM NO:001696
- 265 CAUSES ET TRAITEMENTS DES RHUMATISMES CHRONIQUES DEM NO:001693

- 266 TECHNIK DER SERODIAGNOSTISCHEN METHODEN DEM NO:001697
- 267 GYNECOLOGIC CANCER DEM NO:000643
- 268 PRATİK OBSTETRİK FİZYOPATOLOJİK ESASLAR DEM NO:002740
DIE EXPERIMENTELLE PHARMAKOLOGIE ALS GRUNDLAGE DER
- 269 ARZNEIBEHANDLUNG DEM NO:001795
- 270 RECENT ADVANCES IN PATHOLOGY DEM NO:001185
- 271 TRAITE DE PATHOLOGIE SPECIALE DEM NO:001785
- 272 PRECIS ICONOGRAPHIQUE DES MALADIES DE LA PEAU DEM NO:001877
- 273 TRAITE DES MALADIES DE L'ENFANCE TOME IV DEM NO:001823
- 274 INTERNAL MEDICINE MCCOMBS SECOND EDITION
- 275 THE PSYCHOLOGY OF NORMAL PEOPLE DEM NO:001793
- 276 MALADIES DES REINS DEM NO:001161
- 277 THE CHEST A HANDBOOK OF ROENTGEN DIAGNOSIS DEM NO:000630
- 278 ROENTGENOGRAPHIC TECHNIQUE DEM NO:000629
- 279 SEMPTOMDAN TEŞHİSE DEM NO:000636
- 280 TRAITE DES MALADIES DU NOURRISSON DEM NO:001641
- 281 TRAHOM DEM NO:002574
- 282 LE JOURNAL MEDICAL FRANÇAIS 1926 1-12
- 283 LE JOURNAL MEDICAL FRANÇAIS 1925 1-12
- 284 SOCIETE MEDICALE DES HOPITAUX DE PARIS 1931 – I
- 285 BULLETINS DE LA SOCIETE MEDICALE DES HOPITAUX DE PARIS 1937 II
- 286 SOCIETE MEDICALE DES HOPITAUX DE PARIS 1931 – II
- 287 SURGERY GYNECOLOGY AND OBSTETRICS 1948 – II
- 288 GYNECOLOGY AND OBSTETRICS CARL HENRY DAVIS 1945
- 289 MANUEL DE PATHOLOGIE MEDICALE DEM NO:001636
- 290 SİNİR HASTALIKLARI DEM NO:000505
- 291 TRAITE D'ELECTRICITE MEDICALE DEM NO:001637
LES AFFECTIONS DES GLANDES ENDOCRINES ET LEUR TRAITEMENT DEM
- 292 NO:002051
TRAITE DE PATHOLOGIE MEDICALE ET DE THERAPEUTIQUE APPLIQUEE DEM
- 293 NO:001689
- 294 MALADIES EXOTIQUES DEM NO:001989
- 295 TRAITE DES MALADIES DE L'ENFANCE TOME III DEM NO:001822
- 296 TOXEMIAS OF PREGNANCY DEM NO:000633
- 297 CHILD HEALTH SERVICES AND PEDIATRIC EDUCATION DEM NO:000687
- 298 FUNDAMENTALS OF HUMAN REPRODUCTION DEM NO:000686
- 299 TIB FAKÜLTESİ MECMUASI 11-15
- 300 GUIDE CLINIQUE ET THERAPEUTIQUE DU PRATICIEN DEM NO:001695
- 301 MALADIES DES FOSSES NASALES ET DES SINUS DEM NO:001701
LEİTFADEN SUR PİLEGE DER WÖCHNERINNEN UND NEUGEBORENEN DEM
- 302 NO:001698
- 303 KULAK-BURUN-BOĞAZ HASTALIKLARINDA DEM NO:001699
- 304 MEDECINE ET CHIRURGIE PRATIQUES DEM NO:001700
- 305 TÜRKİTE TIP CEMİYETİ MECMUASI 1-2
- 306 TRAITE DE PHYSIOLOGIE NORMALE ET PATHOLOGIQUE DEM NO:002019
- 307 TIB FAKÜLTESİ MECMUASI 1-5
- 308 NIERENERKRANKUNGEN UND HODHRUCK DEM NO:002034
- 309 TRAITE DE PHYSIOLOGIE NORMALE ET PATHOLOGIQUE DEM NO:002060

- 310 GYNECOLOGY DEM NO:001924
311 THE JOURNAL OF OBSTETRICS AND GYNAECOLOGY 4,5,6
312 PARIS MEDICAL XCV
313 JOURNAL MEDICAL FRANÇAIS 1934 1-12
314 JOURNAL MEDICAL FRANÇAIS 1938 1-12
315 NOUVEAU TRAITE DE PATHOLOGIE INTERNE DEM NO:000021
316 OPERATIVE GYNAKOLOGIE DEM NO:000020
317 PRECIS D'OBSTETRIQUE DEM NO:001886
318 BIOLOGIE UND PATHOLOGIE DES WEIBES DEM NO:001810
319 TRAITE DES MALADIES DE L'ENFANCE DEM NO:001818
320 TRAITE DES MALADIES DE L'ENFANCE DEM NO:001820
321 HANDBOOK OF COMMUNICABLE DISEASES DEM NO:000625
322 DIAGNOSIS IN STERILITY DEM NO:000685
323 ANOXIA OF THE NEW-BORN INFANT DEM NO:000689
324 LES FROTTIS VAGINAUX ENDOCRINIENS DEM NO:000653
325 PROGRESS IN GYNECOLOGY DEM NO:000666
326 PEDIATRIC GYNECOLOGY DEM NO:000683
327 LEHRBUCH DER GYNAKOLOGIE DEM NO:002715
328 ALLGEMEINE PHYSIOLOGIE DEM NO:001797
329 DIE ERKRANKUNGEN DER BLUTDRÜSEN DEM NO:001796
330 JİNEKOLOJİK ENDOKRİNOLOJİ DR. ERDOĞAN DURUÖZ
331 KALB VE DAMAR HASTALIKLARININ KLİNİK VE TEDAVİSİ DEM NO:000751
332 İÇ HASTALIKLARI CECİL DEM NO:000764
333 İÇ HASTALIKLARI I DEM NO:000765
334 BULLETINS DE LA SOCIETE MEDICALE DES HOPITAUX DE PARIS 1939 II
335 PRECIS DE CHIMIE PHYSIOLOGIQUE DEM NO:001676
336 TÜRK JİNEKOLOJİ VE OBSTETRİK MECMUASI DEM NO:002003
337 THE HISTORY OF CAESAREAN SECTION DEM NO:000675
338 DIAGNOSTICS ET TRAITEMENTS DEM NO:000604
339 ANORMAL ÇOCUKLAR DEM NO:000640
340 ÇOCUKLARDA BİYOLOJİK BİLGİLER DEM NO:000639
341 OFFICE ENDOCRINOLOGY DEM NO:000678
342 ÇOCUKLARDA BİYOLOJİK BİLGİLER CİLT - II DEM NO:000638
343 A PRIMER OF ELECTROCARDIOGRAPHY DEM NO:000663
344 GYNECOLOGICAL AND OBSTETRICAL PATHOLOGY DEM NO:000641
345 THE ABNORMAL IN OBSTETRICS DEM NO:000622
346 FERTILITY IN WOMEN DEM NO:000614
347 OBSTETRICS AND GYNECOLOGY UROLOGIC INJURIES DEM NO:000612
348 GÜLHANE HYGIENE DERSLERİ DR.ZEKİ FAİK URAL 1936
MEDİZİNİSCHE MİKROBİOLOGIE PARASİTEN, BAKTERİEN, IMMUNITAT DEM
349 NO:002053
350 BULLETINS DE LA SOCIETE MEDICALE 1933 – I
351 LEHRBUCH DER GYNAKOLOGIE DEM NO:002056
352 PRATİK CERRAHİ DEM NO:000244
353 BEHANDLUNG INNERER KRANKHEITEN DEM NO:002052
354 BONNET ENTWICKLUNGSGESCHICHTE DEM NO:002061
355 PRATİK CERRAHİ I PROF.DR.KAZIM İSMAİL GÜRKAN DEM NO:000243

- 356 PARIS MEDICAL CXI
- 357 TÜRK TIP CEMİYETİ MECMUASI 3-4
- 358 ATLAS OF MAHFOUZ'S OBSTETRIC AND GYNAECOLOGICAL MUSEUM VOLUME II
BULLETINS ET MEMOIRES DE LA SOCIETE MEDICALE DES HOPITAUX DE PARIS
- 359 1936 I
- 360 TIBBİ SEMİYOLOJİ
- 361 L'AVORTEMENT 1901
- 362 GYNECOLOGIE ET OBSTETRIQUE TOME 32. 1935
A.OPPEL EMBRYOLOGISCHES PRAKTİKUM UND ENTWICKLUNGSLEHRE DEM
- 363 NO:000326
- 364 REVUE MEDICALE DEM NO:001792
- 365 THE ANTIGONADOTROPIC FACTOR DEM NO:000694
- 366 BULLETINS DE LA SOCIETE MEDICALE DES HOPITAUX DE PARIS 1937 I
- 367 KLİNİK İLMİ DEM NO:000511
- 368 BIOLOGIE UND PATHOLOGIE DES WEIBES DEM NO:001809
- 369 PRATİKTE İÇ HASTALIKLARI DEM NO:000752
- 370 İÇ HASTALIKLARI CECİL DEM NO:000767
- 371 TÜRK TIP CEMİYETİ MECMUASI 5-6
- 372 PRECIS DE CHIMIE BIOLOGIQUE MEDICALE DEM NO:001144
- 373 RECENT ADVANCES IN SEX AND REPRODUCTIVE PHYSIOLOGY DEM NO:001159
- 374 LEHRBUCH DER GEBURTSHILFE DEM NO:000033
- 375 LE JOURNAL MEDICAL FRANÇAIS 1929 1-12
- 376 PARIS MEDICAL P.M. CI 1936
- 377 NEUE DEUTSCHE KLİNİK DEM NO:002448
- 378 PARIS MEDICAL PARAM CIV 1937
- 379 PARIS MEDICAL PARAM CII 1936
- 380 LE JOURNAL MEDICAL FRANÇAIS 1932 1-12
- 381 PARIS MEDICAL PARAM CVIII 1938
- 382 THE JOURNAL OF OBSTETRICS AND GYNAECOLOGY 4,5,6
- 383 PRECIS DE PARASITOLOGIE DEM NO:001681
- 384 PRECIS DE PATHOLOGIE CHIRURGICALE TOME I DEM NO:001683
- 385 TEXTBOOK OF PATHOLOGY MOORE DEM NO:000314
- 386 NOUVEAU TRAITE DE MEDICINE ET DE THERAPEUTIQUE DEM NO:000344
- 387 MANUEL DE PATHOLOGIE INTERNE DEM NO:001614
- 388 MALADIES DES ENFANTS DEM NO:001613
- 389 PRECIS DE PATHOLOGIE EXTERNE DEM NO:001608
- 390 SUN'İ UZUVLAR VE ORTOPEDİK CİHAZLAR DEM NO:000282
- 391 OBSTETRICS ANALGESIA AND ANESTHESIA DEM NO:002103
- 392 GYNECOLOGIE ET OBSTETRIQUE DEM NO:002084
- 393 LEHRBUCH DER SPEZIELLEN PATHOLOGISCHEN PHYSIOLOGIE DEM NO:002100
- 394 HANDBUCH DER TROPENKRANKHEITEN DEM NO:002101
- 395 BULLETIN D'OBSTETRIQUE ET DE GYNECOLOGIE 1935 DEM NO:002093
- 396 BULLETIN D'OBSTETRIQUE ET DE GYNECOLOGIE 1932 DEM NO:002087
- 397 BULLETIN D'OBSTETRIQUE ET DE GYNECOLOGIE 1933 DEM NO:002088
- 398 GYNECOLOGIE ET OBSTETRIQUE TOME 31 1935
- 399 GYNECOLOGIE ET OBSTETRIQUE TOME 30 1934
- 400 OUTLINES OF ENGLISH LITERATURE WITH READINGS DEM NO:000590

- 401 REVUE MEDICALE DE LA SUISSE ROMANDE 1950
- 402 PRECIS DE THERAPEUTIQUE APPLIQUEE DEM NO:001763
- 403 FARMAKODİNAMİ VE TEDAVİ DR.EDİRE AYTEKİN DEM NO:000479
- 404 BONE AND JOINT X-RAY DIAGNOSIS DEM NO:002095
- 405 INTRODUCTION TO PSYCHOLOGY DEM NO:002080
- 406 LEHRBUCH DER GYNAKOLOGIE DEM NO:000342
- 407 SURGERY GYNECOLOGY AND OBSTETRICS 1947 IV DEM NO:002014
- 408 OBSTETRICAL GYNECOLOGICAL SURVEY 4 5 6
SURGERY GYNECOLOGY AND OBSTETRICS SUPPLEMENT VOL.85 JULY TO
- 409 DECEMBER 1947
SURGERY GYNECOLOGY AND OBSTETRICS SUPPLEMENT VOL.87 JULY TO
- 410 DECEMBER 1948
- 411 ELEMENTARY PRACTICAL PHYSICS DEM NO:000593
- 412 GYNECOLOGIE ET OBSTETRIQUE DEM NO:002086
- 413 LEÇONS DE CLINIQUE MEDICALE TOME 2 DEM NO:000960
- 414 TRAVAUX D'ELECTROTHERAPIE GYNECOLOGIQUE DEM NO:000959
- 415 FORMULAIRE DE THERAPEUTIQUE DEM NO:001692
- 416 SYPHILIS ET MARIAGE DEM NO:001749
- 417 ÜROLOJİ DR.A.EŞREF GÜRSEL DEM NO:000706
- 418 TIP FAKÜLTESİ MECMUASI CİLT 4 DEM NO:000731
- 419 GYNECOLOGIE ET OBSTETRIQUE TOME 29 1934 DEM NO:002090
- 420 PARIS MEDICAL PARAM CX 1938 DEM NO:002097
- 421 BULLETIN D'OBSTETRIQUE ET DE GYNECOLOGIE 1934 DEM NO:002089
- 422 SYMPTOMATOLOGIE UND DIAGNOSE INNERER ERKRANKUNGEN DEM NO:002099
- 423 HASTANELER TALİMATNAMESİ
- 424 RECENT ADVANCES IN SURGERY HAROLD C. EDWARDS DEM NO:001194
- 425 AMERICAN JOURNAL OF OBSTETRICS AND GYNECOLOGY II 1938 DEM NO:002079
- 426 PRACTICE OF MEDICINE VOLUME III
- 427 BIOLOGIE UND PATHOLOGIE DES WEIBES VIII. BAND, 2. TEİL DEM NO:001812
- 428 SURGERY GYNECOLOGY AND OBSTETRICS 1947 III DEM NO:002015
- 429 THE ANATOMY OF THE FEMALE PELVIS DEM NO:000331
- 430 GRUNDRISS ZUM STUDIUM DER GEBURTSHILFE DEM NO:000329
- 431 TRAITE DES MALADIES DE L'ENFANCE DEM NO:001817
- 432 LAWN TENNIS UND ANDERE SPIELE DEM NO:001153
- 433 THE INTERNATIONAL DEM NO:001760
- 434 ANDE-MEMOIRE DE THERAPEUTIQUE DEM NO:001622
- 435 PRATİKDE DAHİLİ HASTALIKLARIN REJİM VE TEDAVİLERİ DEM NO:001686
- 436 PRECIS DE MEDECINE INFANTILE DEM NO:001616
- 437 NEUE DEUTSCHE KLİNİK DEM NO:000325
- 438 MALADIES INFECTIEUSES DEM NO:002276
- 439 NATURAL CHİLDBİRTH DEM NO:001142
- 440 PRECIS DE GYNECOLOGIE TOME I DEM NO:001129
RAPID MICROCHEMICAL METHODS FOR BLOOD AND CSF EXAMINATIONS DEM
- 441 NO:001128
- 442 FORMULAIRE 1928
- 443 PRODUITS PHARMACEUTIQUES DEM NO:001166
- 444 SUPPLEMENT 1923 FORMULAIRE ASTIER DEM NO:001154
- 445 PRECIS D'HISTOLOGIE DEM NO:001127

- 446 TRAITE DES MALADIES DE LA GORGE ET DU LARYNX DEM NO:001638
- 447 MODERN TRENDS IN GYNECOLOGY 4 DEM NO:001169
- 448 CONDENSED DICTIONARY ENGLISH-TURKISH DEM NO:001887
- 449 CLINICAL LABORATORY METHODS AND DIAGNOSIS DEM NO:002523
- 450 THE MIDDLE WAY DEM NO:001979
- 451 FEMALE ENDOCRINOLOGY DEM NO:001052
- 452 KAN HASTALIKLARI HEMATOLOJİ DEM NO:001072
- 453 İSTANBUL KLİNİK DERSLERİ CİLT 2
- 454 LEHRBUCH DER INNEREN MEDIZIN ZWEİTER BAND
- 455 KAN HASTALIKLARI VE KAN ATLASI DEM NO:001111
- 456 ÜNİVERSİTE KONFERANSLARI 1943-1944 DEM NO:000717
- 457 DIAGNOSTISCH-THERAPEUTISCHES HANDBUCH
- 458 THE URINARY TRACT DEM NO:001143
- 459 REVUE D'HEMATOLOGIE 1948-1949 I-II
- 460 İSTANBUL KLİNİK DERSLERİ CİLT 3
- 461 GYNECOLOGY AND OBSTETRICS CARL HENRY DAVIS VOLUME I
- 462 PARIS MEDICAL PARAM CXIV 1939
- 463 THE NORMAL AND PATHOLOGICAL PHYSIOLOGY OF PREGNANCY DEM NO:000616
- 464 TEXTBOOK OF HISTOLOGY DEM NO:000646
- 465 PARIS MEDICAL PARAM C 1936
- 466 BULLETINS DE LA SOCIETE MEDICALE 1933 II
- 467 PARIS MEDICAL P.M. XCIX
- 468 BULLETINS ET DE LA SOCIETE MEDICALE DES HOPITAUX DE PARIS 1951
- 469 LA PRESSE MEDICALE 1912
- 470 TABLE DES MATIERES DEM NO:001970
- 471 LA PRESSE MEDICALE 1950 DEM NO:001966
- 472 LA PRESSE MEDICALE 1937 DEM NO:001949
- 473 LA PRESSE MEDICALE 1939 DEM NO:001954
- 474 LA PRESSE MEDICALE 1932 DEM NO:001938
- 475 LA PRESSE MEDICALE 1934 DEM NO:001940
- 476 LA PRESSE MEDICALE 1934 I DEM NO:001939
- 477 BULLETIN DE LA SOCIETE MEDICALE DES HOPITAUX DE PARIS I 1938
- 478 LA PRESSE MEDICALE 1943 DEM NO:001958
- 479 LA PRESSE MEDICALE 1939 II DEM NO:001953
- 480 LA PRESSE MEDICALE 1938 II DEM NO:001952
- 481 LA PRESSE MEDICALE 1954 2 DEM NO:001971
- 482 LA PRESSE MEDICALE 1940 DEM NO:001945
- 483 LA PRESSE MEDICALE 1938 I DEM NO:001951
- 484 LA PRESSE MEDICALE 1936 II DEM NO:001946
- 485 LA PRESSE MEDICALE 1952 DEM NO:001967
- 486 MALADIES VENERIENNES DEM NO:001854
- 487 LA PRESSE MEDICALE 1935 II DEM NO:002064
- 488 LA PRESSE MEDICALE 1939 I DEM NO:001964
- 489 SÜT ÇOCUKLARININ GENEL KARAKTERLERİ DEM NO:000788
- 490 AMERICAN JOURNAL OF OBSTETRICS AND GYNECOLOGY 1947 II DEM NO:002077
- 491 BLAUSTEIN'S PATHOLOGY OF THE FEMALE GENITAL TRACT DEM NO:002071

- 492 MALADIES DU COEUR DEM NO:002081
- 493 SYMPTOMATOLOGIE UND DIAGNOSE INNERER ERKRANKUNGEN DEM NO:002083
- 494 PARIS DEM NO:000978
- 495 AMERICAN JOURNAL OF OBSTETRICS AND GYNECOLOGY 1947 I DEM NO:002076
- 496 APNESSE MEDICALE 1954 1 DEM NO:001972
- 497 LA PRESSE MEDICALE 1949 DEM NO:001965
- 498 LA PRESSE MEDICALE DEM NO:001976
- 499 LA PRESSE MEDICALE 1955 2 DEM NO:002058
- 500 ENCYCLOPEDIE MEDICO-CHIRURGICALE DEM NO:001936
- 501 LA PRESSE MEDICALE 1934 II DEM NO:001941
- 502 LA PRESSE MEDICALE 1952 1 DEM NO:001973
- 503 WILLIAMS OBSTETRICS EASTMAN DEM NO:001055
- 504 SEXUAL BEHAVIOR IN THE HUMAN MALE DEM NO:001037
- 505 KISA EMBRYOLOGIA DEM NO:001000
- 506 ÜNİVERSİTE KONFERANSLARI 1936-1937 DEM NO:001026
- 507 CERRAHİ ENDİKASYONLAR DEM NO:001036
- 508 KORUYUCU HEKİMLİK VE HALK SAĞLIĞI DEM NO:001010
- 509 KADIN HASTALIKLARI DEM NO:000699
- 510 İJYEN VE BAKTERİYOLOJİ DEM NO:001027
- 511 LES PROBLEMES DE LA BIOCHIMIE MODERNE DEM NO:000961
- 512 AĞIZ HASTALIKLARI STOMATOLOJİ DEM NO:001028
- 513 TRAHOM DEM NO:000998
- 514 VEREME KARŞI B.C.G. AŞISI DEM NO:000997
- 515 PATHOLOGIE DU NOUVEAU-NE DEM NO:000962
- 516 BCG-VACCINATION DEM NO:000963
- 517 ANESTHESIA FOR OBSTETRICS DEM NO:000659
- 518 DIE PATHOLOGISCH-HISTOLOGISCHEN UNTERSUCHUNGSMETHODEN DEM NO:000676
- 519 POSTGRADUATE OBSTETRICS AND GYNAECOLOGY DEM NO:000657
- 520 KADIN HASTALIKLARI VE ONLARDAN KORUNMA DEM NO:001002
- 521 PRATİK DİYETETİK DEM NO:001011
- 522 MUHTASAR FRENGİ DEM NO:001024
- 523 İNSAN VE HAYVANLARDA KAN GRUPLARI DEM NO:001025
- 524 L'ALCOOLISME CEREBRAL DEM NO:000955
- 525 THERAPEUTIQUE DES MALADIES VENERIENNES DEM NO:000951
- 526 CANCER OF THE UTERUS DEM NO:000662
- 527 CONTROL OF PAIN IN CHILDBIRTH DEM NO:000671
- 528 CYTOLOGY OF THE HUMAN VAGINA DEM NO:001040
- 529 LES INSECTES NUISIBLES DES VERGERS&DE LA VIGNE DEM NO:000950
- 530 TIBBİ SEMİYOLOJİ DEM NO:001008
- 531 CELLULITE VE PERIVISCERİTELERİN FİSİK TEDAVİSİ DEM NO:001007
- 532 SPOR AFETLERİ, TRAVMALARI VE TEDAVİLERİ DEM NO:001012
- 533 TIBBİ TALEBELERİ VE HEKİMLER İÇİN HELMİTOLOJİ DEM NO:001006
- 534 PÜERİKÜLTÜR DEM NO:001015
- 535 UMUMİ CERRAHİ DEM NO:001005
- 536 BİO-KLİNİK HEMATOLOJİ DEM NO:001004
- 537 GYNECOLOGICAL AND OBSTETRICAL PATHOLOGY DEM NO: 001014

- 538 İNSAN ANATOMİA DEM NO:001034
- 539 HASTA BÖBREK FONKSİYONLARI VE FONKSİYON TESTLERİ DEM NO:001023
- 540 BRİDEKTOMİ DEM NO:001022
- 541 HALK İÇİN VEREM BİLGİSİ DEM NO:001013
- 542 KISA BİYOKİMYA PRAKTİKUMU DEM NO:001009
- 543 PEDIATRIE DEM NO:002274
- 544 MALADIES DE L'ESTOMAC, DE L'OE SOPHAGE ET DU DUODENUM DEM NO:002277
- 545 UTEROTUBAL INSUFFLATION DEM NO:001029
- 546 PRECİS DE DİAGNOSTİC CLİNİQUE DEM NO:000661
- 547 BEŞERİ FİZYOLOJİ DEM NO:000999
- THE ANTERIOR PITUITARY IN HYPERFUNCTION OF THE ADRENAL CORTEX DEM
- 548 NO:000956
- 549 KULAK,BURUN,BOĞAZ AĞIZ HASTALIKLARI DEM NO:001020
- 550 İÇ HASTALIKLARINDA DİYETLE TEDAVİ DEM NO:001019
- 551 SPOR HİFZİSSİHHASI DEM NO:001018
- 552 İNSAN AKCİĞER VEREMİ BİLGİSİNE GİRİŞ DEM NO:001003
- 553 KUDUZ DEM NO:001032
- 554 KADIN HASTALIKLARI DEM NO:001021
- 555 HALK SAĞLIĞI BİLGİSİ DEM NO:001033
- 556 GYNECOLOGIE DEM NO:000401
- 557 ÜNİVERSİTE KONFERANSLARI DEM NO:1939-1940 DEM NO:001043
- 558 FİZYOLOJİ DERS KİTABI DEM NO:001078
- 559 GYNECOLOGY INCLUDING FEMALE UROLOGY DEM NO:001041
- 560 AIDE-MEMOIRE DEM NO:001642
- 561 MICROMETHODS DEM NO:001669
- 562 LE LIVRE DU MEDECIN DEM NO:001723
- 563 LE LIVRE DU MEDECIN DEM NO:001724
- 564 LE LIVRE DU MEDECIN DEM NO:001733
- 565 LE LIVRE DU MEDECIN DEM NO:001734
- 566 L'INFECTION GONOCOCCIQUE ET SES COMPLICATIONS DEM NO:001663
- 567 SEMIOLOGIE DE L'APPAREIL RESPIRATOIRE DEM NO:001431
- 568 BAKTERİOLOGİSCHES TASCHE NBUCH DEM NO:001644
- 569 L'HYGIENE DES MALADIES DE LA FEMME DEM NO:001646
- 570 LE LIVRE DU MEDECIN DEM NO:001721
- 571 LE LIVRE DU MEDECIN DEM NO:001726
- 572 L'INFECTION GONOCOCCIQUE ET SES COMPLICATIONS DEM NO:001661
- 573 CONSULTARE DEM NO:001660
- 574 PRECIS DES EXAMENS DE LABORATOIRE DEM NO:001682
- AMERICAN JURNAL OF OBSTETRICS AND GYNECOLOGY VOL.57 APRIL TO JUNE
- 575 1949
- 576 ÇOCUK HASTALIKLARI BİLGİSİ DEM NO:002587
- 577 PRATİK CERRAHİ I DEM NO:001418
- 578 GYNECOLOGIE ET OBSTETRIQUE 1933 I DEM NO:002636
- 579 PRECIS DES EXAMENS DE LABORATOIRE DEM NO:001679
- 580 PRECIS DE CHIMIE PHYSIOLOGIQUE ET PATHOLOGIQUE DEM NO:001612
- 581 PRECIS D'OPHTALMOLOGIE F.LAGRANGE
- 582 PRATİK DOĞUM BİLGİSİ DEM NO:001575

- 583 PRECISDE PRATIQUE MEDICALE DEM NO:001667
- 584 FİZYOPATOLOJİ DEM NO:002721
- 585 NEUE DEUTSCHE KLİNİK DEM NO:002450
- 586 NEUE DEUTSCHE KLİNİK DEM NO:002453
- 587 NEUE DEUTSCHE KLİNİK DEM NO:002452
- 588 TIP FAKÜLTESİ MECMUASI CİLT 9 DEM NO:001339
- 589 TIP FAKÜLTESİ MECMUASI CİLT 2 DEM NO:001333
- 590 TIP FAKÜLTESİ MECMUASI CİLT 6 DEM NO:001336
- 591 TIP FAKÜLTESİ MECMUASI CİLT 1 DEM NO:001332
- 592 BİOLOGİE UND PATHOLOGİE DES WEİBES V.BAND 3.TEİL DEM NO:001806
- 593 BULLETINS ET MEMOİRES DE LA SOCIETE MEDICALE DES HOPITAUX 1 1939
- 594 NEUE DEUTSCHE KLİNİK DEM NO:002456
- 595 NEUE DEUTSCHE KLİNİK DEM NO:002451
- 596 HANDBUCH DER GEBURTSHILFE DEM NO:002036
- 597 THE ENCYCLOPEDIA AMERICANA INTERNATIONAL EDITION DEM NO:000462
- 598 SURGERY GYNECOLOGY AND OBSTETRICS DEM NO:002039
- 599 BULLETINS DE LA SOCIETE MEDICALE DES HOPITAUX DE PARIS II 1938
- 600 ASKERİ SİHHİYE MECMUASI DEM NO:002033
- 601 DIFFERENTIALDIAGNOSE IN DER INNEREN MEDIZIN DEM NO:002034
- 602 LE LIVRE DU MEDECIN DEM NO:001722
- 603 SİNİR HASTALIKLARI TELHİSİ DEM NO:001001
- 604 SURGERY GYNECOLOGY AND OBSTETRICS INDEX VOLUMES 1-40 1905-1925
- 605 TRAITE DE PHYSIOLOGIE NORMALE ET PATHOLOGIQUE DEM NO:002042
- 606 SICAK MEMLEKETLER HASTALIKLARI VE HIFZISSİHHASI DEM NO:001597
SURGERY GYNECOLOGY AND OBSTETRICS SUPPLEMENT VOL.78 JANUARY TO
607 JUNE 1944
- 608 SURGERY GYNECOLOGY AND OBSTETRICS VOL.76 JANUARY TO JUNE 1943
- 609 SURGERY GYNECOLOGY AND OBSTETRICS VOL.79 JULY TO DECEMBER 1944
- 610 SURGERY GYNECOLOGY AND OBSTETRICS INDEX VOLUMES 41-80 1925-1945
SURGERY GYNECOLOGY AND OBSTETRICS SUPPLEMENT VOL.79 JULY TO
611 DECEMBER 1944
- 612 NEUE DEUTSCHE KLİNİK DEM NO:002454
- 613 TIB MÜFREDATI FARMAKODİNAMİ VE TEDAVİ DERSLERİ DEM NO:001883
- 614 NEUE DEUTSCHE KLİNİK DEM NO:002455
- 615 MALADIES DES ENFANTS DEM NO:001759
- 616 BIBLIOTHEQUE DU DOCTORAT EN MEDECINE DEM NO:001665
- 617 LE LIVRE DU MEDECIN DEM NO:001725
- 618 MEDİZİNAL-KALENDER DEM NO:001651
- 619 GUIDE ET FORMULAIRE DE THERAPEUTIQUE DEM NO:001643
- 620 TIP FAKÜLTESİ MECMUASI CİLT 3 DEM NO:001334
- 621 REVUE MEDICALE DE LA SUISSE ROMANDE 1948
- 622 LEHRBUCH DER GYNAKOLOGIE DEM NO:002399
- 623 SURGERY GYNECOLOGY AND OBSTETRICS VOL.80 JANUARY TO JUNE 1945
- 624 TIB MÜFREDATI FARMAKODİNAMİ VE TEDAVİ DERSLERİ DEM NO:002744
- 625 DIAGNOSTICS BIOLOGIQUES ET FONCTIONNELS DEM NO:001434
- 626 PARIS MEDICAL CV DEM NO:002633
LA MALADIE DE SKEVOS ZERVOS OU MALADIE DES PECHEURS D'EPONCES NUS
627 DEM NO:001657

- AMERICAN JOURNAL OF OBSTETRICS AND GYNECOLOGY VOL.58 OCTOBER TO
628 DECEMBER 1949
SURGERY GYNECOLOGY AND OBSTETRICS SUPPLEMENT VOL.83 JULY TO
629 DECEMBER 1946
630 TRAITE DE GYNECOLOGIE DEM NO:001850
631 MALADIES VENERIENNES DEM NO:002372
632 GENEL ŞİRÜRJİ DERSLERİ DEM NO:000528
633 SURGERY GYNECOLOGY AND OBSTETRICS VOL.83 JULY TO DECEMBER 1946
634 LEHRBUCH DER GYNAKOLOGIE DEM NO:002398
HANDBUCH DER SPEZIELLEN PATHOLOGISCHEN ANATOMIE UND HISTOLOGIE
635 DEM NO:002361
636 NOUVEAU LAROUSSE ILLUSTRÉ DEM NO:002047
637 PRECIS D'OBSTETRIQUE DEM NO:002665
638 PRATİK CERRAHİ DEM NO:002743
639 LA PRESSE MEDICALE 1933
640 JOURNAL MEDICAL FRANÇAIS 1935 1-12 DEM NO:002009
641 METHODS OF TREATMENT DEM NO:000383
642 PRECIS D'OBSTETRIQUE DEM NO:001814
643 SOCIÉTÉ MÉDICALE DES HÔPITAUX DE PARIS 1930 II
644 TRAITE DE MEDECINE DEM NO:002493
645 TRAITE DE MEDECINE DEM NO:002498
646 TRAITE DE MEDECINE DEM NO:002494
647 TRAITE DE MEDECINE DEM NO:002491
648 TRAITE DE MEDECINE DEM NO:002495
649 TRAITE DE MEDECINE DEM NO:002500
650 TRAITE DE MEDECINE DEM NO:002489
651 TRAITE DE MEDECINE DEM NO:002492
652 TRAITE DE MEDECINE DEM NO:002499
653 TRAITE DE MEDECINE DEM NO:002497
654 TRAITE DE MEDECINE DEM NO:002502
655 TRAITE DE MEDECINE DEM NO:002501
656 TRAITE DE MEDECINE DEM NO:002503
657 TRAITE DE MEDECINE DEM NO:002496
658 TENASOL HAYATIMIZ
659 CONFÉRENCES DE CLINIQUE MÉDICALE PRATIQUE DEM NO:002539
660 LA PRATIQUE CHIRURGICALE ILLUSTRÉE DEM NO:002551
661 DONNÉES ESSENTIELLES ET COURANTES DE CARDIOLOGIE DEM NO:002536
662 LEHRBUCH DER GYNAKOLOGIE DEM NO:002380
663 FORMULAIRE DE THÉRAPEUTIQUE ET DE PHARMACOLOGIE 34 ÉDITION 1938
664 ANALYSE DES URINES DEM NO:001648
665 FEMALE SEX ENDOCRINOLOGY
666 MANUEL TECHNIQUE DE MICROBIOLOGIE ET SÉROLOGIE
667 THE CARDIAC GLYCOSIDES DEM NO:002369
668 HANDBUCH DER PROPENKRANKHEITEN DEM NO:000049
669 MANUAL OF CLINICAL MYCOLOGY DEM NO:0011658
670 MANUEL TECHNIQUE DE MICROBIOLOGIE ET SÉROLOGIE DEM NO:001654
DIAGNOSTIC RADIOLOGIQUE DES AFFECTIIONS OSSEUSES ET ARTICULAIRES DEM
671 NO:001659

- 672 TIBBİ SEMİYOLOJİ DEM NO:002741
- 673 KLİNISCHE DIAGNOSTİK DEM NO:000038
- 674 LA MEDECINE D'URGENCE DEM NO:001615
- 675 LES APPLICATIONS PRATIQUES DU LABORATOIRE A LA CLINIQUE DEM NO:001653
- 676 CHILD PSYCHIATRY DEM NO:002550
- 677 DISEASES OF WOMEN DEM NO:002540
- 678 LES MALADIES DU COEUR DEM NO:002676
- 679 THE PRINCIPLES AND PRACTICE OF OBSTETRICS DEM NO:000019
- 680 DONNEES ESSENTIELLES ET COURANTES DE CARDIOLOGIE DEM NO:002545
LEHRBUCH DER KRANKHEITEN DES HERZENS UND DER BLUTGEFASSE DEM
681 NO:002599
- 682 PRECIS D'OBSTETRIQUE DEM NO:000064
- 683 KLİNİK TEŞHİS DEM NO:002658
- 684 LEHRBUCH DER GYNAKOLOGIE DEM NO:002528
- 685 BIOLOGIE UND PATHOLOGIE DES WEIBES DEM NO:001802
- 686 TIP FAKÜLTESİ MECMUASI DEM NO:001337
- 687 SOCIETE MEDICALE DES HOPITAUX DE PARIS 1930 I
- 688 SOCIETE MEDICALE DES HOPITAUX DE PARIS 1932 I
- 689 SURGERY GYNECOLOGY AND OBSTETRICS VOL.75 JULY TO DECEMBER 1942
- 690 SURGERY GYNECOLOGY AND OBSTETRICS VOL.76 JANUARY TO JUNE 1943
- 691 MANUEL D'ANALYSE DES URINES ET DE SEMEIOLOGIE URINAIRE DEM NO:001652
- 692 BULLETINS DE LA SOCIETE MEDICAL DES HOPITAUX DE PARIS DEM NO:002507
- 693 TRAITE DE MEDECINE DEM NO:002504
- 694 PRATİK JİNEKOLOJİ DERS KİTABI DEM NO:002664
- 695 ŞİRÜRJİ DERS KİTABI DEM NO:002747
- 696 BLOOD DISEASES OF INFANCT AND CHILDHOOD DEM NO:002649
- 697 NOUVEAU TRAITE DE PATHOLOGIE INTERNE DEM NO:000063
- 698 BULLETINS DE LA SOCIETE MEDICALE 1934 II DEM NO:002511
- 699 PÜERİKÜLTÜR DEM NO:001564
- 700 TIBBİ SEMİYOLOJİ DEM NO:001563
- 701 TEŞHİSTEN TEDAVİYE DEM NO:001562
- 702 PRATİK OBSTETRİK FİZYOPATOLOJİK ESASLAR DEM NO:001561
- 703 GENEL ŞİRÜRJİ DERSLERİ DEM NO:002746
- 704 ANALYSE DES URINES DEM NO:001647
- 705 AIDE-MEMOIRE DEM NO:001645
- 706 TRAITE DE MEDECINE DEM NO:002505
- 707 BULLETINS DE LA SOCIETE MEDICAL DES HOPITAUX DE PARIS DEM NO:002506
- 708 PARASITOLOGIE DEM NO:000334
- 709 FEMALE ENDOCRINOLOGY DEM NO:002547
- 710 THE CYCLOPEDIA OF MEDICINE, SURGERY, SPECIALTIES DEM NO:000431
- 711 SUPPLEMENT 1923 FORMULAIRE ASTIER DEM NO:001668
- 712 CONSULTARE DEM NO:001664
- 713 KIRIK VE ÇIKIKLAR DEM NO:002742
- 714 TECHNIQUES DE CHIMIE MEDICALE DEM NO:001655
AMERICAN JURNAL OF OBSTETRICS AND GYNECOLOGY VOL.56 OCTOBER TO
715 DECEMBER 1948
AMERICAN JURNAL OF OBSTETRICS AND GYNECOLOGY VOL.57 JANUARY TO
716 MARCH 1949

- 717 LA PRESSE MEDICALE 1952-2 DEM NO:001968
718 LA PRESSE MEDICALE 1937-II DEM NO:001963
719 MEDECINE INTERNE 1905 DEM NO:001974
720 LA PRESSE MEDICALE 1946 DEM NO:001959
721 LA PRESSE MEDICALE 1936-I DEM NO:001962
722 LA PRESSE MEDICALE 1948 DEM NO:001961
723 LA PRESSE MEDICALE 1953-2 DEM NO:001975
724 CLINIQUE ET TRAITEMENT DES AFFECTIONS CARDIAQUES ET VASCULAIRES
725 BACTERIOTHERAPIE VACCINATION SEROTHERAPIE DEM NO:001687
726 İÇ HASTALIKLARI DEM NO:002659
727 ÜNİVERSİTE KONFERANSLARI DEM NO:000516
728 TEXTBOOK OF ENDOCRINOLOGY DEM NO:002548
729 TIP FAKÜLTESİ MECMUASI DEM NO:001335
730 TIP FAKÜLTESİ MECMUASI DEM NO:001338
731 PATHOLOGISCHE ANATOMIE DEM NO:000037
732 KLİNİK TEŞHİS DEM NO:002585
733 TROUBLES FONCTIONNELS DE L'APPAREIL GENITAL DE LA FEMME DEM NO:002552
734 PARIS MEDICAL CIX 1938 DEM NO:002634
735 LES PEDICULES SEGMENTAIRES DU POU MON DEM NO:002600
736 TRAITE DE MEDECINE DES ENFANT DEM NO:001874
737 LES SYNDROMES DOULOUREUX DE LA REGION EPIGASTRIQUE DEM NO:000065
738 NITROUS OXIDE-OXYGEN ANESTHESIA DEM NO:002635
HANDBUCH DER SPEZIELLEN PATHOLOGISCHEN ANATOMIE UND HISTOLOGIE
739 DEM NO:000062
740 LA PRESSE MEDICALE 1933-II DEM NO:002063
741 PARIS MEDICAL P.M DEM NO:002671
742 LA PRESSE MEDICALE DEM NO:002066
743 İÇ HASTALIKLARI CECIL DEM NO:000162
744 LEHRBUCH DER GEBURTSHİLFE DEM NO:000046
745 ENCYCLOPEDIE MEDICO-CHIRURGICALE DEM NO:002046
746 ENCYCLOPEDIE MEDICO-CHIRURGICALE
747 A TEXTBOOK OF SURGERY DEM NO:002660
748 COLOR PLATES
749 MALADIES DU SANG ET DES ORGANES HEMATOPOIETIQUES
750 SURGERY GYNECOLOGY AND OBSTETRICS
751 KADIN HASTALIKLARI DEM NO :001601
752 B.LE BOURDELLES&P.SEDALLIAN PRECIS D'IMMUNOLOGIE
753 BIBLIOTHEQUE DU DOCTORAT EN MEDECINE
754 FORMULAIRE ASTIER
755 GEBELİK VE DİĞER HASTALIKLAR
756 GYNAKOLOGISCHE OPERATIONSLEHRE
757 BLOOD
758 CHIRURGIE
759 ENCYCLOPÆDIA BRITANNICA
760 MALADIES DES ENFANTS
761 PRECIES DE THERAPEUTIQUE
762 ENCYCLOPEÆDIA BRITANNICA

- 763 ENCYCLOPEÆDIA BRITANNICA
- 764 PRATICAL GYNECOLOGIC ONCOLOGY
- 765 LEHRBUCH DER GEBURTSHILFE
- 766 DESIDERATA IN MENSTRUAL HYGIENE
- 767 COLLECTION DE PRECIS MEDICAUX
- 768 SURGERY GYNECOLOGY AND OBSTETRICS
- 769 LEHRBUCH DER GEBURTSHILFE
- 770 PRATICAL GYNECOLOGIC ONCOLOGY
- 771 TRAITE DE PHYSIOLOGIE
- 772 GYNAEKOLOGIE
- 773 MANUEL DE PATHOLOGIE INTERNE
- 774 MANUEL DE PATHOLOGIE INTERNE
- 775 FORMULAIRE DE POCHE DES MALADIES DES ENFANTS
- 776 COLLECTION DE PRECIS MEDICAUX DEM NO: 001141
- 777 DIAGNOSTISCH-THERAPEUTISCHES VADEMECUM
- 778 HALBAN - SEITZ BIOLOGIE UND PATHOLOGIE DES WEIBES
- 779 TRAITE D'ANATOMIE HUMAINE
- 780 DIVISIONS DU TRAITE DE PHYSIOLOGIE
- 781 İÇ HASTALIKLARI
- 782 MANUEL DE BACTERIOLOGIE
- 783 AMERICAN JOURNAL OF OBSTETRICS AND GYNECOLOGY
- 784 GYNECOLOGIE ET OBSTETRIQUE
- 785 NOUVELLE PRATIQUE MEDICO-CHIRURGICALE
- 786 NOUVELLE PRATIQUE MEDICO-CHIRURGICALE DEM NO: 001867
- 787 THE DEVELOPMENT OF GYNACOLOGICAL SURGERY AND INSTRUMENTS
- 788 NOUVELLE PRATIQUE MEDICO-CHIRURGICALE ILLUSTRÉE DEM NO: 001869
- 789 TRAITE D'ANATOMIE HUMAINE DEM NO: 001858
- 790 NOUVELLE PRATIQUE MEDICO-CHIRURGICALE ILLUSTRÉE DEM NO: 001866
- 791 MALADIES DES REINS DEM NO: 001175
- 792 FMG EXAMINATION REVIEW DEM NO: 001201
- 793 MALADIES DE LA BOUCHE DEM NO: 001172
- 794 MALADIES MICROBIENNES DEM NO: 001173
STREPTOCOCCIE, STAPHYLOCOCCIE, PNEUMOCOCCIE, COLIBACILLOSE DEM NO:
- 795 001174
- 796 TIBBİ SEMİYOLOJİ DEM NO: 001171
- 797 İÇ HASTALIKLARI DERS KİTABI DEM NO: 000884
- 798 LISTENING TO MUSIC CREATIVELY
ANDRE CASTEX MALADIES DU LARYNX DU NEZ ET DES OREILLES DEM NO :
- 799 001199
- 800 MANUEL DE MEDECINE OPERATOIRE DEM NO : 001755
- 801 DIE TUBERKULOSE UND IHRE BEKAMPFUNG DURCH DIE SCHULE DEM NO: 001197
- 802 TRAITE D'ANATOMIE HUMAINE DEM NO: 001851
- 803 BIOLOGIE UND PATHOLOGIE DES WEIBES DEM NO: 001803
- 804 PARIS MEDICAL CXII DEM NO: 001995
- 805 ANORGANİK FARMASÖTİK KİMYA DEM NO: 000377
- 806 PARIS MEDICAL CXIII DEM NO: 002002
- 807 ENDOCRINOLOGY OF WOMAN DEM NO:000380

- 808 BIBLIOTHEQUE DU DOCTORAT EN MEDECINE DEM NO: 001189
809 BIBLIOTHEQUE DU DOCTORAT EN MEDECINE DEM NO: 001190
810 LA PRESSE MEDICALE DEM NO: 001944
811 TABLE DES MATIERES DEM NO: 001942
812 TABLE DES MATIERES DEM NO: 001943
813 LA PRESSE MEDICALE
814 HANDBUCH DER GEBURTSHILFE DEM NO:002350
815 HANDBUCH DER GEBURTSHILFE DEM NO:002351
816 GRAND LAROUSSE ENCYCLOPEDIQUE DEM NO:000470
817 JOURNAL MEDICAL FRANÇAIS DEM NO: 002006
818 PARIS MEDICAL CVI DEM NO 001994
819 RÖNTGENATLAS DER LUNGENERKRANKUNGEN DEM NO: 001997
820 DONNEES ESSENTIELLES ET COURANTES DE CARDIOLOGIE
821 HANDBUCH DER ERNAHRUNGSLEHRE DEM NO: 002358
822 MANUAL OF CLINICAL THERAPEUTICS DEM NO 002011
823 EIN QUERSCHNITT DURCH DIE NEUESTE MEDIZIN DEM NO 002420
824 PHARMACOLOGY THERAPEUTICS AND PRESCRIPTION WRITING BASTEDO
825 OSMANLICA KİTAP DEM NO 001848
826 OSMANLICA KİTAP DEM NO 001846
827 TRAITE MEDICO CHIRURGICAL
828 HALBAN SEITZ BIOLOGIE UND PATHOLOGIE WEIBES DEM NO 001800
829 TRAITE D'UROLOGIE DEM NO 002355
830 PRACTICE OF MEDICINE VOLUME VI
831 TRAITE D'ANATOMIE HUMAINE DEM NO 001856
832 PRACTICE OF MEDICINE VOLUME VII
833 PRACTICE OF MEDICINE VOLUME II
834 LA PRESSE MEDICALE DEM NO 001950
835 ENCYCLOPEDIA AMERICANA DEM NO 000446
836 OSMANLICA KİTAP DEM NO: 001845
837 PRAKTIKUM DER GYNAKOLOGISCHEN STRAHLENTHERAPIE
838 DIE POSTOPERATIVE ERKRANKUNG
839 LA PRESSE MEDICALE
840 TABLE DES MATIERES DEM NO 001943
841 TABLE DES MATIERES DEM NO 001942
842 LA PRESSE MEDICALE DEM NO 001944
843 PATHOLOGIE INFANTILE TOME I
844 A TEXTBOOK OF SURGERY DEM NO:000316
845 DISEASE OF WOMEN DEM NO 000346
846 LEHRBUCH DER NERVENKRANKHEITEN DEM NO 002348
847 LEHRBUCH DER GYNAKOLOGIE
848 PARIS MEDICAL DEM NO 002010
849 HANDBUCH DER GEBURTSHILFE DEM NO 002347
850 SOCIETE MEDICALE DES HOPITAUX DE PARIS 1932 II
851 NOUVELLE PRATIQUE MEDICO-CHIRURGICALE DEM NO 001870
852 HEMATOLOGİK TEŞHİS DEM NO 000508
853 NOUVELLE PRATIQUE MEDICO – CHIRURGICALE

- 854 ALLGEMEINE PROGNOSE DEM NO 002415
- 855 DESKRIPTIVE ANATOMIE
- 856 DESKRIPTIVE ANATOMIE
- 857 BIOLOGIE UND PATHOLOGIE DES WEIBES DEM NO 001807
- 858 HANDBUCH DER GEBURTSHILFE DEM NO 002359
- 859 JOURNAL MEDICAL FRANÇAIS DEM NO 002005
- 860 SURGERY GYNECOLOGY AND OBSTETRICS DEM NO 002529
- 861 LEHRBUCH DER ZOOLOGIE DEM NO 002530
- 862 PARIS MEDICAL CXV DEM NO 002044
- 863 EXPERIMENTELLE PHARMAKOLOGIE DEM NO 000988
- 864 EXPERIMENTELLE PHARMAKOLOGIE DEM NO 000994
- 865 FARMAKOLOGIJA DEM NO 001038
- 866 INNERE SEKRETION DEM NO 000995
- 867 TECHNIK DER SPEZIELLEN KLINISCHEN UNTERSUCHUNGSMETHODEN
- 868 ERNAHRUNG UND STOFFWECHSELKRANKHEITEN DEM NO 000993
- 869 OPERATIVE GYNECOLOGY DEM NO: 001016
- 870 TEXTBOOK OF GYNECOLOGY SIXTH EDITION
- 871 TEXTBOOK OF GYNECOLOGY 4TH EDITION
- 872 TECHNIQUES DE LABORATOIRE DEM NO 000954
- 873 LES TROUBLES FONCTIONNELS DE L'APPAREIL GENITAL DE LA FEMME
- 874 PRATİK JİNEKOLOJİ DERS KİTABI DEM NO: 001039
- 875 GYNECOLOGIE MEDICALE
- 876 TRAITE D'HEMATOLOGIE CLINIQUE
- 877 PHYSIOLOGISCHE CHIRURGIE
- 878 TECHNIK DER SPEZIELLEN KLINISCHEN UNTERSUCHUNGSMETHODEN II. TEIL
- 879 INNERE SEKRETION
- 880 LEHRBUCH KLINISCHER DIAGNOSTIK UND UNTERSUCHUNGSMETHODIK
- 881 BIOLOGIE UND PATHOLOGIE DES WEIBES
- 882 GYNECOLOGIE XXXIV
- 883 TRAITE DE GYNECOLOGIE DEM NO:000948
- 884 TRAITE DE GYNECOLOGIE DEM NO 000958
- 885 DIE STRAHLENTHERAPIE DEM NO 002409
- 886 PARIS MEDICAL PARAM
- 887 PATOLOJİK ANATOMİ
- 888 ÜNİVERSİTE KONFERANSLARI 1935-1936
- 889 HALBAN - SEITZ BIOLOGIE UND PATHOLOGIE DES WEIBES
- 890 ATLAS DE L'ART DES ACCOUCHEMENTS
- 891 OSMANLICA KÜÇÜK EL KİTABI
- 892 PROCES – VERBAUX
- 893 OSMANLICA KİTAP

Ek-4: Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastalıkları Hastanesinde Mevcut Olan Dergi Listesi

- 1 ESTROGENSİN THE POST-MENOPAUSE P.A VAN KEEP
- 2 CLINICAL GYNECOLOGIC ONCOLOGY FOURTH EDITION DİSAIA CREASMAN
- 3 OBSTETRICS AND GYNECOLOGY PITKIN / ZLATNIK
- 4 THE NEW CAXTON ENCYCLOPEDIA
- 5 THE SEX STEROIDS MOLECULAR MECHANISMS KENNETH W. MCKERNS
- 6 PRATİK JİNEKOLOJİ DOÇ.DR.YUSUF KEÇECİOĞLU
- 7 KANSER HEMŞİRELİĞİNDE TEMEL KAVRAMLAR V.BARCLEY
- 8 PRATİKTE GİNEKOLOJİK HORMON TEDAVİSİ PROF.DR.MED.H.-J.STAEMMLER
- 9 ANDROGENISIERUNGS-ERSCHEINUNGEN BEI DER FRAU EXCERPTA MEDICA
- 10 ENDEMİK GUATR SORUNU PROF.DR.İRFAN URGANCIOĞLU CER. TIP FAK.
- 11 İLAÇ EMNİYETİ DOSYASI DR. REYHAN EREZ GERMİYANLIGİL
- 12 MENAPOZ TEDAVİSİ (KONJUGE ÖSTROGENLER) PREMARİN
- 13 MAGNESİUM UND TOKOLYSE BAYREUTHER GESPRACH
- 14 DOĞUMDA ANALJEZİ VE ANESTEZİ JOHN J.BONİCA
- 15 ERKRANKUNGEN DER SCHILDDRÜSE
- 16 ADVANCES IN PERINATAL MEDICINE ARTHUR I. GOLDSTEIN, M.D.
- 17 GRAND LAROUSSE ENCYCLOPEDIA
- 18 SEVGİ DÜNYASI
- 19 CONGRESSIONAL DIRECTORY
- 20 KADIN HASTALIKLARI PROF.DR.KAZIM ARISAN
- 21 GYNECOLOGY AND OBSTETRICS DAVIS HOEBER
- 22 PHYSICIANS DESK REFERENCE FOURTEENTH EDITION
- 23 ERKEK VE KADIN CİNSEL SAĞLIĞI TÜRK ANDROLOJİ DERNEĞİ
- 24 ENCYCLOPEDIA INTERNATIONAL ROWSON SOFIA
- 25 PROLAKTİN PATOLOJİSİ VE KLİNİĞİ PROF.DR.TURGAY ATASÜ
- 26 ORGANON İLAÇ REHBERİ DİAGNOSTİKLER İLAÇ EMNİYETİ DOSYASI
- 27 CLİNICAL OBSTETRICS AND GYNECOLOGY KARL C.PODRATZ
- 28 KAN TRANSFÜZYONU ENDİKASYONLARI VE KAN BANKASI SORUNLARI
- 29 ANAEROBİK BAKTERİ
- 30 ANA SAĞLIĞI VE PLANLAMASI EL KİTABI HIFZISSIHHA OKULU
- 31 SEKS HORMON TEDAVİSİ ESASLARI SCHERING A.G. BERLİN
- 32 HİPERTANSİYON PROF.DR.ALİ A. GÜRÇAY
- 33 THE PEDIATRIC CLINICS OF NORTH AMERICA PEDIATRIC NEPHROLOGY
- 34 OBSTETRIC GYNECOLOGIC DİAGNOSIS TREATMENT MARTİN L. PERNOLL
- 35 CURRENT THERAPY OF INFERTILITY
- 36 LABORATORY DIAGNOSIS R.DOUGLAS COLLINS, M.D.
- 37 PROGRESS IN PROLACTIN PHYSIOLOGY AND PATHOLOGY C.ROBYN,M.HARTER
- 38 THE NURSE AND COMMUNITY HEALTH İN AFRİCA
- 39 BİLİM VE RİTİM METODU CARL G. HARTMAN

Ek-5: Zeynep Hanım ve Kamil Bey' e Ait Eşyaların Envanter Listesi

ENV. NO	TÜRBESİ	ADI	ÖLÇÜSÜ	TANIMI
1	Zeynep Kamil Türbesi	SECCADE	147 x 91.5	Beyaz ketenden, astarlı, baş tarafı açık ve koyu kahverengi ipele asma dalı, yaprak, üzüm ve boru çiçeği olarak işlenmiştir.
2/1	Zeynep Kamil Türbesi	RAHLE ÖRTÜSÜ	saçaksız 97 x 67	Siyah çuhadan olup köşeleri kılaptanla stilize çiçek desenlidir. Dört tarafı sarı ibrişim saçaklı siyah saten astarlıdır.
2/2	Zeynep Kamil Türbesi	RAHLE ÖRTÜSÜ	saçaksız 97 x 67	Siyah çuhadan olup köşeleri kılaptanla stilize çiçek desenlidir. Dört tarafı sarı ibrişim saçaklı siyah saten astarlıdır.
3	Zeynep Kamil Türbesi	MİNDER	59.5 x 41	Arakiyeden olup etrafı çepeçevre koyu ve açık yeşil, kırmızı, kahverengi, pembe, mavi, siyah, mor ibrişim ve kılaptanla dal, yaprak, çiçek motiflidir. Köşelere gelen kasımlar fiyonk şeklindedir. Ayrıca iç kısımda dört köşede aynı şekilde çiçekler bulunmaktadır. Astarlı, etrafı kordonlu ve içi pamukludur.
4	Zeynep Kamil Türbesi	MİNDER	62.8 x 52.3	Bej renk ketenden, astarlı, içi pamuklu, açık ve koyu kahverengi ibrişimle etrafı dal ve çiçek işlenmiştir. Ortasında aynı desende çiçekler işlenmiştir.
5	Zeynep Kamil Türbesi	MİNDER	63 x 50	Ketenden, astarlı ve içi pamukludur. Açık ve koyu kahverengi, yeşil, mor, mavi, kırmızı renk ibrişimle çepeçevre dal ve muhtelif çiçek işlemelidir. Ortasında bir demet vardır.
6	Zeynep Kamil Türbesi	MİNDER	64.5 x 50.7	Koyu bej rengi ipeki kumaştan olup etrafı mor ve kahverengi ibrişimle cetvelenmiş, sarı, kırmızı, yeşil ibrişim işlenmiş dal ve yaprak şeklindedir. Ortası aynı renk ibrişim ve simle muhtelif çiçek demetlidir.
7	Zeynep Kamil Türbesi	ŞAL	300 x 121	Beyaz üzerine kırmızı, siyah, mavi, lacivert renklerle ağaç ve çiçek şeklindedir.
8	Zeynep Kamil Türbesi	BOHÇA	118 x 118	Kırmızı zeminli, sarı simle dokunmuş kumaştır. Yeşil astarlıdır.
9	Zeynep Kamil Türbesi	BOHÇA	82x82	Kırmızı zeminli, sarı simle dokunmuş kumaştır. Yeşil astarlıdır.
10	Zeynep Kamil Türbesi	ÖRTÜ	79 X 80	Siyah kadife üzerine ortada kılaptanla Kelime-i Tevhid yazılmıştır. Etrafı ve köşeleri kılaptanla stilize geometrik çiçek ve yaprak işlemelidir.
11	Zeynep Kamil Türbesi	FES	gen.21 x yük 18	Kırmızı çuhadan, siyah püsküllü fes.
12	Zeynep Kamil Türbesi	ŞAL	286 x 113.5	beyaz zemin üzerine kırmızı, yeşil, siyah renklerle devam eden dal, çiçek, yaprak dokumalıdır. Güveli ve harapçadır.
13	Zeynep Kamil Türbesi	BOHÇA	118 x 116	Vişne rengi zemin üzerine simle oval şekilde yaprak ve çiçek dokumalı ipek kumaş içi astarlıdır.
14	Zeynep Kamil Türbesi	BOHÇA	58 x 57	Vişne rengi zemin üzerine simle oval şekilde yaprak ve çiçek dokumalı ipek kumaş içi astarlıdır.
15	Zeynep Kamil Türbesi	BOHÇA	67 x 67	Kırmızı zeminli, sarı simle dokunmuş kumaştır. Yeşil astarlıdır.
16	Zeynep Kamil Türbesi	ŞAL	189 x 129	Şal taklidi olup ortası bademi şekilde, diğer yerleri muhtelif kuş, dal ve çiçek işlemeli, çuha astarlıdır.
17	Zeynep Kamil Türbesi	SECCADE	151 x 96	Beyaz ketenden astarlı, baş tarafı açık ve koyu kahverengi, mavi, kırmızı ibrişimlerle asma dalı yaprağı, üzüm ve boru çiçeği olarak işlemelidir.
18	Zeynep Kamil Türbesi	ARAKIYE SECCADE	188 x 112	Keçeden olup, mavi, kırmızı, yeşil, sarı, mor, lacivert, pembe, eflatun renk ibrişim ve sim ile sütun kenar ve ortadan sarkan dal ve çiçekler ayak kısmında bir saksı içinden çıkan çiçekler işlenmiştir. Etrafı yine kılaptan, aynı renk ipek ince kordonlarla şeritlidir.
19/1	Zeynep Kamil Türbesi	PEŞKİR	148 X 64	Krem renk kumaştan olup iki başı kılaptanlıdır. Fiyonklu 4 adet yaprak, dal, başak işlemelidir.
19/2	Zeynep Kamil Türbesi	PEŞKİR	148 X 64	Krem renk kumaştan olup iki başı kılaptanlıdır. Fiyonklu 4 adet yaprak, dal, başak işlemelidir.
21/1	Zeynep Kamil Türbesi	RAHLE	90 x 34	Cevizden açılır kapanır şekilde yapılmıştır. Kenarında gümüşten zincir şeklinde bordür vardır. Aynı bordür üç sıra halinde ayak etrafını çevirmektedir. Ortada, iki yanda da bezy bir madalyon içinde gümüş üzerine talikle kakma tekniğiyle yazılmış birer yazı vardır.
21/2	Zeynep Kamil Türbesi	RAHLE	91 x 34	Cevizden açılır kapanır şekilde yapılmıştır. Kenarında gümüşten zincir şeklinde bordür vardır. Aynı bordür üç sıra halinde ayak etrafını çevirmektedir. Ortada, iki yanda da bezy bir madalyon içinde gümüş üzerine talikle kakma tekniğiyle yazılmış birer yazı vardır.
22	Zeynep Kamil Türbesi	KELAM-I KADİM	22 x 31 x kal. 4.5	Kabı kahverengi dergi üzerine etrafı yıldızla dal ve çiçek basmadır. Aynı evsafa bir kutu içinde muhafaza edilmektedir. Baş iki sayfası müzehheptir. 11 satırlıdır. Duraklar yıldızla ve sure başları yıldız üzerine beyazla yazılmıştır. Bütün sayfaları cetvellidir. Sadru Esbak Yusuf Kamil Paşa için zevcesi Zeynep Hanımefendi Hazretleri tarafından vakfedilmiştir. Vakaf tarihi 1296. Elhac Mehmed Hamdi tarafından 1291 tarihinde yazılmıştır.

23/1	Zeynep Kamil Türbesi	MEYVALIK	a.ç. 23.8 x t.ç. 14 x yük. 13	Porselenden ayaklı sepet şeklindedir. Ayak kısmı ve üst kısmı yıldız çizgilidir.
23/2	Zeynep Kamil Türbesi	MEYVALIK	a.ç. 23.5 x t.ç. 13 x yük. 13.8	Porselenden ayaklı sepet şeklindedir. Ayak kısmı ve üst kısmı yıldız çizgilidir.
24/1	Zeynep Kamil Türbesi	MEYVALIK	a.ç. 23.4 x t.ç. 13.7 x yük. 13	Porselenden ayaklı sepet şeklindedir. Düz beyazdır.
24/2	Zeynep Kamil Türbesi	MEYVALIK	a.ç. 24 x t.ç. 13.5 x yük. 12	Porselenden ayaklı sepet şeklindedir. Düz beyazdır.
25/1	Zeynep Kamil Türbesi	AŞURE DESTİSİ	k.ç. 15 x yük. 45.5	Porselenden olup yuvarlak ayaklı, karnı geniş, boğazı dar kulplu ve kapaklıdır. Eflatun renk zeminlidir. Kahverengi sepetten çıkan muhtelif renklerle gül, papatyaya ve boru çiçeği resimlidir. Kulpu dal şeklinde olup yıldızlıdır. Kapağının üzerinde kendinden bir gül goncası vardır. Kapak kısmı kırıktır.
25/2	Zeynep Kamil Türbesi	AŞURE DESTİSİ	k.ç. 14 x yük. 44	Porselenden olup yuvarlak ayaklı, karnı geniş, boğazı dar kulplu ve kapaklıdır. Eflatun renk zeminlidir. Kahverengi sepetten çıkan muhtelif renklerle gül, papatyaya ve boru çiçeği resimlidir. Kulpu dal şeklinde olup yıldızlıdır. Kapağının üzerinde kendinden bir gül goncası vardır.
26	Zeynep Kamil Türbesi	AŞURE DESTİSİ	k.ç. 15 x yük. 44.7	Porselenden olup yuvarlak ayaklı, karnı geniş, boğazı dar kulplu ve kapaklıdır. Sarı renk zeminlidir. Kahverengi sepetten çıkan muhtelif renklerle gül, papatyaya ve boru çiçeği resimlidir. Kulpu dal şeklinde olup yıldızlıdır. Kapağının üzerinde kendinden bir gül goncası vardır. Zemini sarıdır.
27	Zeynep Kamil Türbesi	AŞURE DESTİSİ	k.ç. 14.5 x yük. 44	Porselenden olup yuvarlak ayaklı, karnı geniş, boğazı dar kulplu ve kapaklıdır. Mavi renk zeminlidir. Kahverengi sepetten çıkan muhtelif renklerle gül, papatyaya ve boru çiçeği resimlidir. Kulpu dal şeklinde olup yıldızlıdır. Kapağının üzerinde kendinden bir gül goncası vardır. Zemini mavidir.
28/1	Zeynep Kamil Türbesi	TATLI HOKKASI	(fincan) yük. 8.3 x a.ç. 9.4 x t.ç. 5.4, (kapak) ç. 9.5 x yük. 8.3, (tabak) ç.15 x k.ç. 8.4 x yük. 2.3	Kulplu Kapaklı ve tabaklıdır. Sarı zemin üzerine kırmızı, yeşil, mavi, beyaz dal yaprak gül resimlidir. Aynı desende tabak ve kapağı da vardır. Kulpları sarı yıldızlıdır. Kapağın gülden oluşan tutmacı da sarı yıldızlıdır.
28/2	Zeynep Kamil Türbesi	TATLI HOKKASI	(fincan) yük. 8.3 x a.ç. 9.4 x t.ç. 5.4, (kapak) ç. 9.5 x yük. 8.3, (tabak) ç.15 x k.ç. 8.4 x yük. 2.3	Kulplu Kapaklı ve tabaklıdır. Sarı zemin üzerine kırmızı, yeşil, mavi, beyaz dal yaprak gül resimlidir. Aynı desende tabak ve kapağı da vardır. Kulpları sarı yıldızlıdır. Kapağın gülden oluşan tutmacı da sarı yıldızlıdır.
28/3	Zeynep Kamil Türbesi	TATLI HOKKASI	(fincan) yük. 8.3 x a.ç. 9.4 x t.ç. 5.4, (kapak) ç. 9.5 x yük. 8.3, (tabak) ç.15 x k.ç. 8.4 x yük. 2.3	Kulplu Kapaklı ve tabaklıdır. Sarı zemin üzerine kırmızı, yeşil, mavi, beyaz dal yaprak gül resimlidir. Aynı desende tabak ve kapağı da vardır. Kulpları sarı yıldızlıdır. Kapağın gülden oluşan tutmacı da sarı yıldızlıdır.
29	Zeynep Kamil Türbesi	VAZO	a.ç. 13.3 x t.ç. 11.8 x yük. 28.3	Buzlu camdan olup alt kısmı bir boğumludur. Kaidesi dar ve yukarı doğru genişlemektedir. Boğumunun üzeri yeşil renk müselleslerle çevrilmiştir. Boğumunda 4 çizgi vardır. Vazonun orta kısmında mavi, sarı ve siyah ince şerit bulunmaktadır. Bunların üzeri kırmızı ve yeşil stilize yaprakşekillidir. ağız ve kaidesinin yanı sarı yıldızlıdır.
30/1	Zeynep Kamil Türbesi	SÜRAHİ	yük.19,3 x k.ç. 9 x a.ç. 5.2	porcelenden olan sürahinin boynu dar karnı geniş ve kaideye doğru daralmaktadır. Karnının üzerinde muhtelif renklerde gül, papatyaya, kasımpatı vesair çiçek ve dal motifleri vardır. Kaidesinin ağız kenarı ve boynunun alt kısmı yıldız çerçevesindedir. boğazında 3 yıldız cetvel vardır.
30/2	Zeynep Kamil Türbesi	BARDAK	10 x k.ç. 4.9 x a.ç. 8	Porselenden, üzerinde muhtelif renklerde gül, papatyaya, kasımpatı vesair çiçek ve dal motifleri vardır.
30/3	Zeynep Kamil Türbesi	TABAK	k.ç. 9.8 x yük. 2.7	Porselenden, üzerinde muhtelif renklerde gül, papatyaya, kasımpatı vesair çiçek ve dal motifleri vardır.
31/1	Zeynep Kamil Türbesi	SÜRAHİ	yük.19.4 x a.ç. 5.1 x k.ç. 9.5	Porselenden olan sürahinin boynu dar karnı geniş ve kaideye doğru daralmaktadır. Karnının üzerinde muhtelif renklerde gül, papatyaya, kasımpatı vesair çiçek ve dal motifleri vardır. Kaidesinin ağız kenarı ve boynunun alt kısmı yıldız çerçevesindedir.
46/3	Zeynep Kamil Türbesi	BARDAK	yük. 12 x a.ç. 7.4	Camdan olup ayaklıdır. Üzerinde altın yıldızlı arapaç bir ibare vardır. Ağız kenarları da altın yıldızlıdır. Baccarat üretimidir.
47	Zeynep Kamil Türbesi	TABAK	ç.17.2 x t.ç. 8.8 x yük. 2.3	Camdan olup üzeri kendinden motiflidir. Kenarı yıldızlıdır.
48	Zeynep Kamil Türbesi	KUTU	ç. 5.45 x (ayaklı) yük. 3.65	Sedeften yapılmıştır. Kapaklı ve yuvarlaktır.
49	Zeynep Kamil Türbesi	GÜLAPTAN	tabla ç. 22 yük.31.1 x a.ç. 8.6	Gümüşten dir. Tepsisi gülaftan raptedilmiştir. Üç ayaklıdır. Kapakta ve tabla kısmında tuğralı mühür bulunmaktadır.
50	Zeynep Kamil Türbesi	BUHURDAN	yük. 31 x a.ç. 8.5	Gümüşten dir. Tepsisi buhurdana raptedilmiştir. Üç ayaklıdır. Kapağında yıldız şeklinde delikler vardır.
51/1	Zeynep Kamil Türbesi	TEPSİ	40 x 27.5	Gümüşten olup kulpludur. Orta kısmında mühür bulunmaktadır.
51/2	Zeynep Kamil Türbesi	TEPSİ	40.6 x 27.5	Gümüşten olup kulpludur. Orta kısmında mühür bulunmaktadır.

52	Zeynep Kamil Türbesi	SAMOAN	40.6 x 27.6	Pirinçten sahan kapaglı kaideli 2 bogumlu amdan.
53	Zeynep Kamil Türbesi	LEVHA	(90°\C\Veş) 103 x 49	Lacivert kâğıt üzerine san yaldızla Kelime-i Tevhid yazılmıştır. Yazma etrafı yünle yaldız ve beyaz boya ile tesviyelemiştir. Yıldız 9eşvedir. 1281 tarihlidir.
54	Zeynep Kamil Türbesi	LEVHA	(90°\Veş) 57 x 40	Lacivert nâmin üzerine san yaldızla "Allah ve Muhammed" yazılmıştır. İnce san yaldız eşvedir. 1281 tarihlidir.
55	Zeynep Kamil Türbesi	LEVHA	(90°\C\Veş) 111 x 105.5 (9eşved) 123 x 115	Kırmızı bcz üzerine yaldızla "Lâ ilâh illâllâhu vahdhu la şerik lehümülkü velehu hamdü ve hüve al küllü cy'nü kadîr" yazılmıştır. Etrafı milledir. 1283 tarihlidir.
5711	Zeynep Kamil Türbesi	SAMOAN	yÜk. 75.5 x 0.9. 8.5 x 9.38	Eski camdan kayımda belirlendiği gibi gümüş tonunda bronzdan sahan kapak, 1 kaideli olup iki bogumludur. Şifonu dört bogumludur.
5712	Zeynep Kamil Türbesi	SAMOAN	yÜk. 75.5 x 0.9. 8.5 x 9.38	Eski camdan kayımda belirlendiği gibi gümüş tonunda bronzdan sahan kapak, 1 kaideli olup iki bogumludur. Şifonu dört bogumludur.
3112	Zeynep Kamil Türbesi	BAROAK	yük. 9.6 x k. 9.45 x 0.9. 7.5	Porselenden, kâmmi üzerinde muhtelif renklerde gül, papatyâ, kasımpaşa vesair motifler vardır. Kaidesinin ağız kenarı ve boyunun alt kısmı yaldız eşvedir.
3113	Zeynep Kamil Türbesi	TABAĞ	gen. 19.8 x k. 11.4 x yÜk. 3	Porselenden, muhtelif renklerde gül, papatyâ, kasımpaşa vesair motifler vardır.
32	Zeynep Kamil Türbesi	SORAHİ	yÖk. 30.5 x 11.8	Camdan olup kâmi geni ve boyundadır. Tek bogumludur. Her tarafı san yaldızla zigzag izgilidir. Kaidesi ile kâmmi üst kısmı kâmi ile stilize yaprak ekilidir. Aym ekil bogaz ve kapagının üzerinde de vardır. Kaidesi boyundaki bogunun üzeri ve ağız kenarı san yaldızlıdır.
33	Zeynep Kamil Türbesi	SORAHİ	yÜk. 16 x 11.5	Camdan olup kâmi geni ve boyundadır. Tek bogumludur. Her tarafı san yaldızla zigzag izgilidir. Kaidesi ile kâmmi üst kısmı kâmi ile stilize yaprak ekilidir. Aym ekil bogaz ve kapagının üzerinde de vardır. Kaidesi boyundaki bogunun üzeri ve ağız kenarı san yaldızlıdır.
3411	Zeynep Kamil Türbesi	BARDAK	yÖk. 13 x a. 8 x k. 9.64	Her tarafı san yaldızla zigzag izgilidir. Kaidesi ile kâmmi üst kısmı kırmızı ile stilize yaprak ekilidir. Aym ekil ağız ve kaidesinde de vardır. Kaidesi, boyundaki bogunun üzeri ve ağız kenarı san yaldızlıdır.
3412	Zeynep Kamil Türbesi	BAROAK	yÜk. 13 x a. 8 x k. 9.64	Her tarafı san yaldızla zigzag izgilidir. Kaidesi ile kâmmi üst kısmı kâmi ile stilize yaprak ekilidir. Aym ekil ağız ve kaidesinde de vardır. Kaidesi, boyundaki bogunun üzeri ve ağız kenarı san yaldızlıdır.
35	Zeynep Kamil Türbesi	TEPSİ	1'30 x yÜk. 3 x k. 1.26	Her tarafı san yaldızla zigzag izgilidir. Göbek kısmında ve kanarlarında kırmızı ile stilize yaprak ekilileri vardır. Ağız kısmı altın yaldız eşvedir.
36	Zeynep Kamil Türbesi	SURAHİ	(kapak) yÜk. 13 x (kapak) yÜk. 9.5 x k. 4	Mavi camdan olup kulplu kısımlıdır. Üzerinde kâmi, san yeşil elifan renklerle dal yaprak motifleri vardır. Kristal traflı kapagı vardır. Fransız Baccarat firması tarafından üretilmiştir. Ağız kısmında Baccarat etiketi vardır.
37	Zeynep Kamil Türbesi	SEKERLİK	yÜk. 14.5 x (kase) yÜk. 6.9 x + 1'107 x k. 9.5.5, (kapak) 1'109.5 x yÜk. 7.6	Mavi camdan olup kapaklıdır. Üzerinde farklı renklerde dal yaprak motifleri vardır. Fransız Baccarat firması tarafından üretilmiştir.
38	Zeynep Kamil Türbesi	BAROAK	yÜk. 12.4 x a. 9.74 x k. 9.65	Ayaglı effabardak kısmı mavi camdan olup üzerinde farklı renklerle dal yaprak motifleri vardır. Ağız kısmı altın yaldız eşvedir. Baccarat firması tarafından üretilmiştir.
39	Zeynep Kamil Türbesi	TEPSİ	33 x 23 x yÜk. 3	Mavi camdan olup etrafı altın eşvedir. Fransız firması Baccarat tarafından üretilmiştir.
40/12/3	Zeynep Kamil Türbesi	BAROAK, KAPAK, TABAK	(Tabak) 9-15.9 em. x k. 8.5 em. x yÜk. 2.3, (basak) yÜk. 1.18 em. x (Tabak) 9-15.9 em. x k. 9.85 em. x yÜk. 2.3 (basak) yÜk. 1.18 em. x	Camdan olup kapaklıdır. Üzeri kendinden dal yaprak motiflidir. Tabaklıdır.
40/4/5/6	Zeynep Kamil Türbesi	BAROAK, KAPAK, TABAK	(Tabak) 9-15.9 em. x k. 8.5 em. x yÜk. 2.3 em., (basak) yÜk. 1.18 em. x (Tabak) 9-15.9 em. x k. 9.85 em. x yÜk. 2.3 em., (basak) yÜk. 1.18 em. x	Camdan olup kapaklıdır. Üzeri kendinden dal yaprak motiflidir. Tabaklıdır.
41	Zeynep Kamil Türbesi	TEPSİ	gen. 29.2 x gen. 21.6 x yÜk. 2.5	Camdan olup boyuz ekilidir. Kenarı olukludur.
42	Zeynep Kamil Türbesi	KASE	(kase) yÜk. 103 x a. 9.14.6 x yÜk. 6.4 (kapak) yÜk. 122 x 9.13.2	Kapak kısmında camdan olup, üzeri san yeşil boncuk ekilinde zincir askılar vardır. Bir ok yarı altıdır. Kapagı da aym desenlidir. Sahan madeni tutanağı vardır. Madende nâminlerinde kararnası vardır.
43	Zeynep Kamil Türbesi	BAROAK	yÜk. 17.5 em. a. 7.8 em. x k. 9.7.6 em	Camdan olup ayak ve kendinden yivli setlidir. San beyaz yaldız izgilidir. Kaidesi kendinden gümüş ekilindedir.
44	Zeynep Kamil Türbesi	BAROAK	yÜk. 17.5 x a. 9.7.5 x k. 7.5	Camdan olup ayak ve kendinden yivli setlidir. Kırmızı üzerine yaldız izgilidir. Kaidesi kendinden şifalıdır. Ağız kısmı yaldız eşvedir. Kırmızı enli ve altın yaldızlarla lek ve dal motiflidir.
45	Zeynep Kamil Türbesi	BAROAK	yÜk. 10 x a. 10 x k. 9.7.1	Ayaklı olup ayak kısmı effabardak kısmı yaldızlıdır.
46/1	Zeynep Kamil Türbesi	BARDAK	yÜk. 16.1 x 8.8. 8.4 x k. 7.5	Camdan olup ayaklıdır. Üzerinde defne dalhortasmda bir tarafta ve altında arap a biribare mevcuttur. Fransız Baccarat imalatıdır. Ağız kısmı altın yaldızlıdır. Baccarat etiketi vardır.
46/2	Zeynep Kamil Türbesi	BAROAK	yÜk. 12 x a. 9.7.4	Camdan olup ayaklıdır. Üzerinde altın yaldızlı ara a biribare vardır. Ağız kenarında da altın yaldızlıdır. Baccarat tarafından üretilmiştir.

Ek-6: Zeynep Hanım ve Kamil Bey' e Ait Eşyaların GörSELLERİ:

Resim 55. Zeynep Hanım ve Kamil Bey' e ait eşya görseli

Resim 56. Zeynep Hanım ve Kamil Bey' e ait eşya görseli

Resim 57. Zeynep Hanım ve Kamil Bey' e Ait Eşya Görseli

Resim 58. Zeynep Hanım ve Kamil Bey' e Ait Eşya Görseli

Resim 59. Zeynep Hanım ve Kamil Bey' e Ait Eşya Görseli

Resim 60. Zeynep Hanım ve Kamil Bey' e Ait Eşya Görseli

Resim 61. Zeynep Hanım ve Kamil Bey' e Ait Eşya Görsele

Resim 62. Zeynep Hanım ve Kamil Bey' e Ait Eşya Görsele

Resim 63. Zeynep Hanım ve Kamil Bey' e Ait Eşya Görseli

Resim 64. Zeynep Hanım ve Kamil Bey' e Ait Eşya Görseli

Resim 65. Zeynep Hanım ve Kamil Bey' e Ait Eşya Görseli

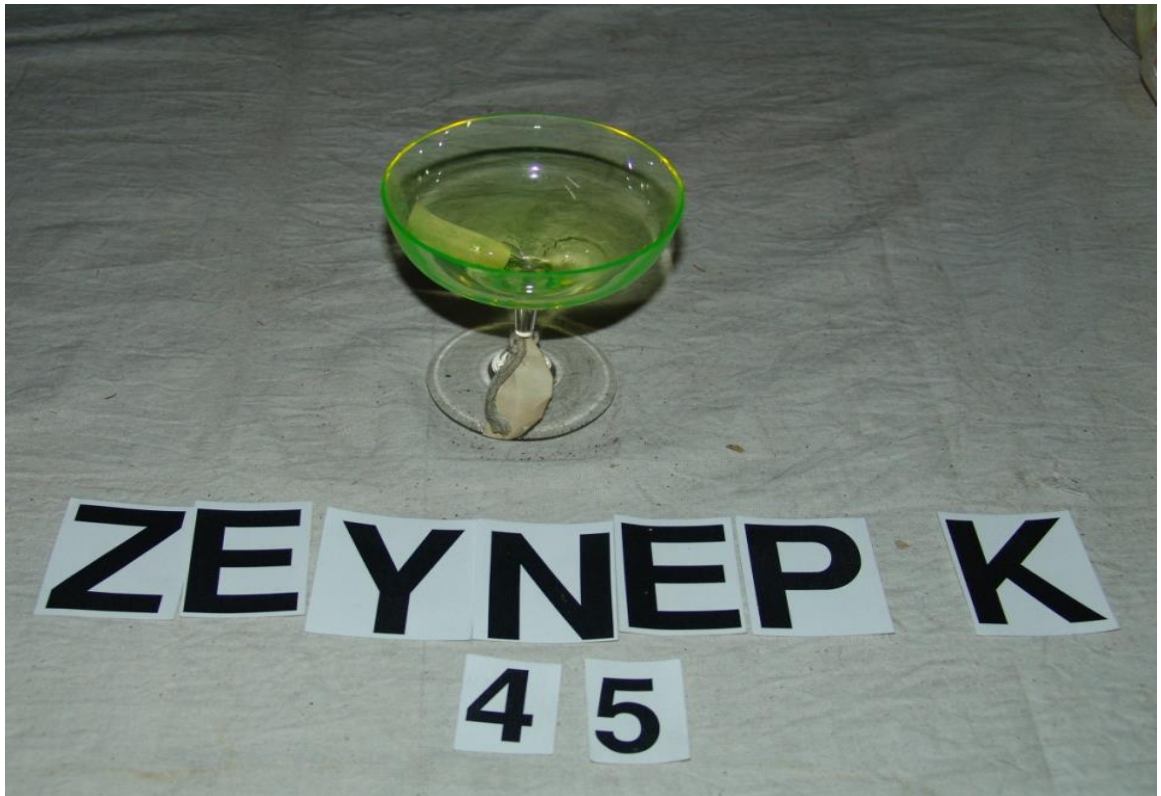
Resim 66. Zeynep Hanım ve Kamil Bey' e Ait Eşya Görseli

Resim 67. Zeynep Hanım ve Kamil Bey' e Ait Eşya Görseli

Resim 68. Zeynep Hanım ve Kamil Bey' e Ait Eşya Görseli

Resim 69. Zeynep Hanım ve Kamil Bey' e Ait Eşya Görseli

Ek-7: Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastahkları Eğitim ve Araştırma Hastanesinde Bulunan Eski Tıbbi Aletlere Ait Görseller

Resim 70. Cam enjektör

Resim 71. Cam enjektörün uçları

Resim 72. Eşit kollu eczane terazisi

Resim 73. Eczane terazisi gram seti

Resim 74. Terazi

Resim 75. Eski cam ilaç şişeleri

Resim 76. Cam havan ve mermer tokmak

Ek-8: Hastane Bünyesinde Mevcut Olan Tarihi Nitelikte Görseller

Resim 77. Atatürk portresi

Resim 78. Eski kitaplık

Resim 79. Eski daktilo

Resim 80. Kamil Bey'e ait portre

Resim 81. Zeynep Hanım' a ait portre

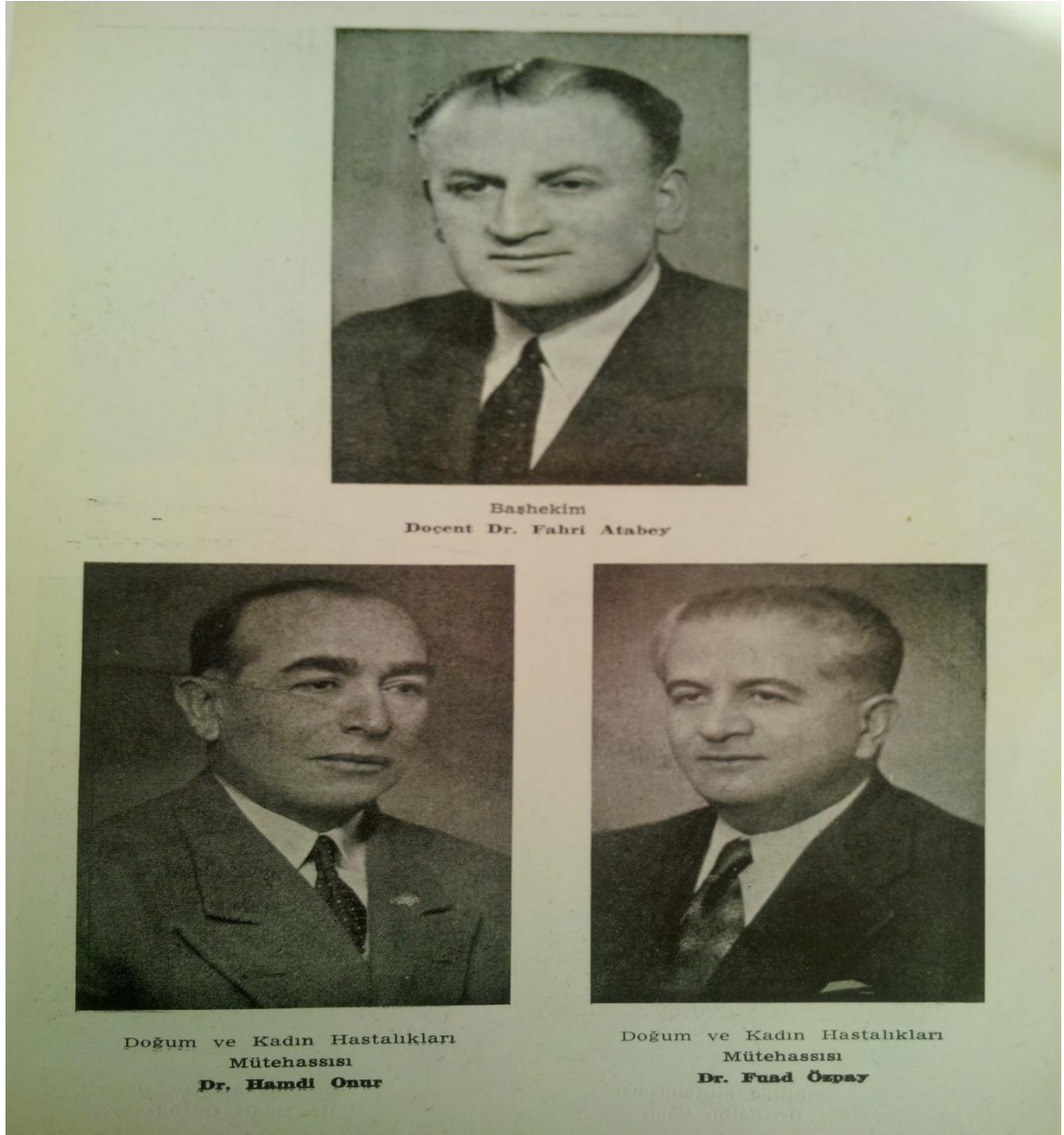

Resim 82. Eski saat

Ek-9: Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesinde koleksiyonu oluşturulabilecek 1955 Yılında Çalışanlara Ait Fotoğraflar

Resim 83. Çalışanlara ait resim-1

Resim 84. Çalışanlara ait resim-2

Doğum ve Kadın Hastalıkları
Mütehassısı
Dr. Hikmet Erk

Doğum ve Kadın Hastalıkları
Mütehassısı
Dr. Ratib Ölmen

Dahiliye Mütehassısı
Dr. Selim Çapa

Dahiliye Mütehassısı
Dr. Nedri Gürbüzler

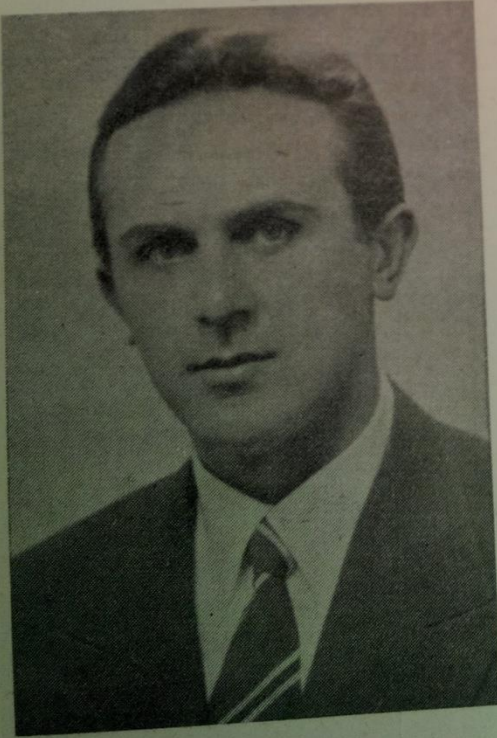
Resim 85. Çalışanlara ait resim-3

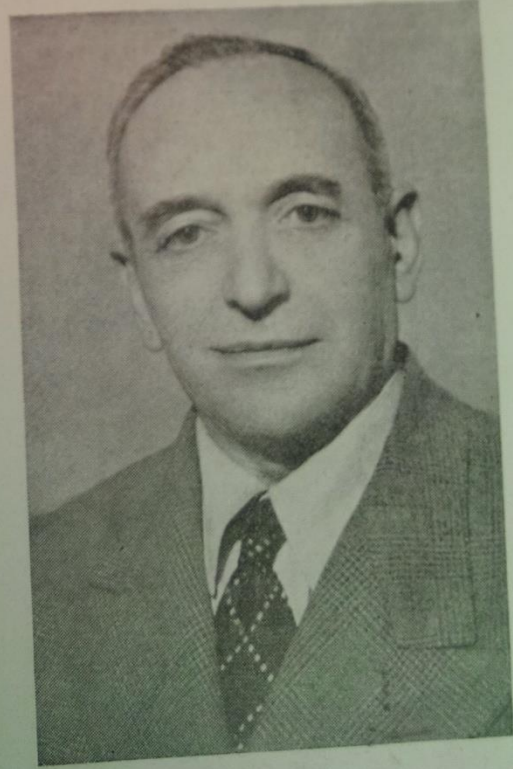
Çocuk Hastalıkları ve Bakımı
Mütehassısı
Dr. Ziyaeddin Akbay

Hayatî Kimya
Mütehassısı
Dr. Nihat Söyke

Doğum ve Kadın Hast. Mütehassısı
Dr. Halil Onultan

Eczacı
Hikmet Güneyman

Resim 86. Çalışanlara ait resim-4

Anestetist Dr. Muallâ Yüksel

Asist. Dr. Süha Radyum

Asist. Dr. Burhan

Asist. Dr. Şerafeddin Erserim

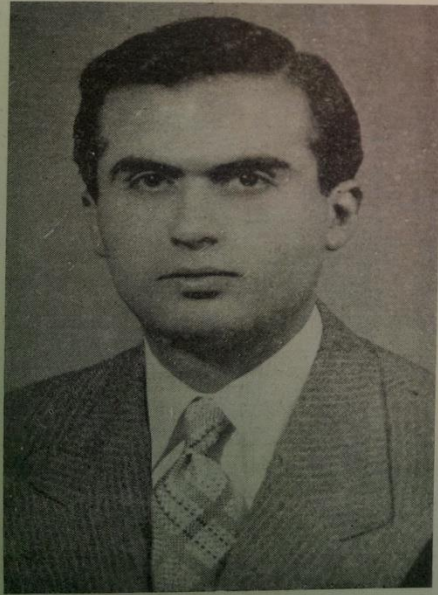
Resim 87. Çalışanlara ait resim-5

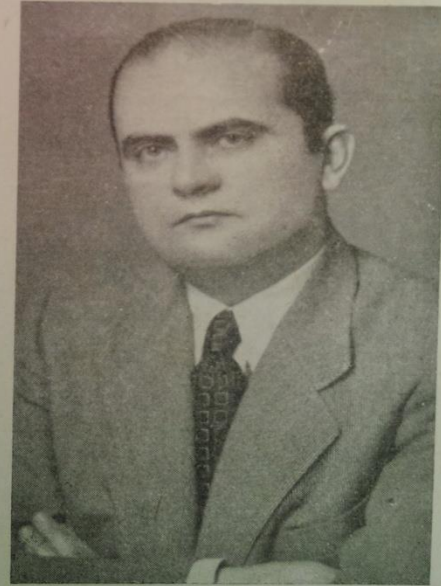
Asist. Dr. Hüsameddin Noteroğlu

Asist. Dr. Berç Ermarkaryan

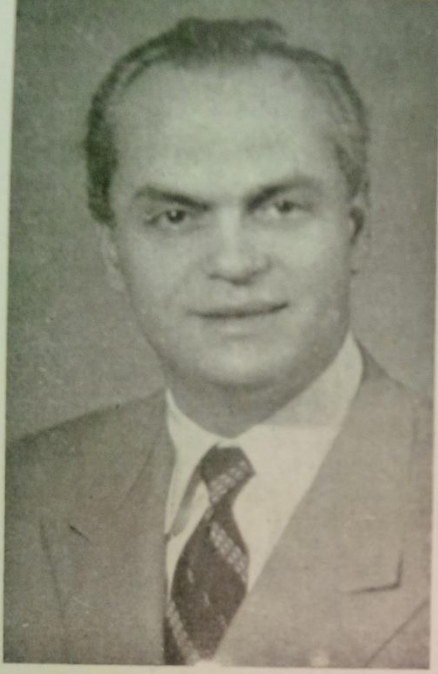

Asist. Dr. Ferruh Adalı

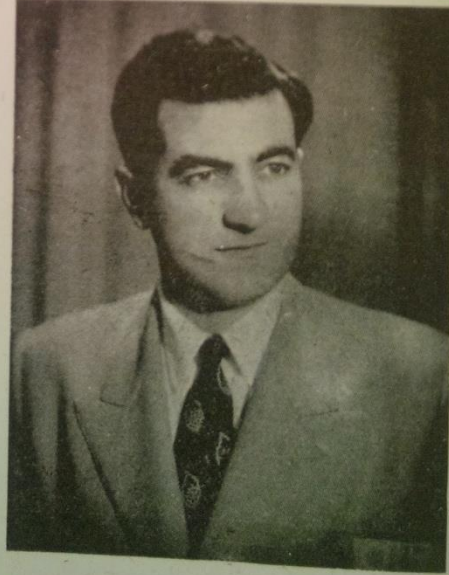

Asist. Dr. Cahid Koçoğlu

Resim 88. Çalışanlara ait resim-6

Asist. Dr. Emin Sindel

Asist. Dr. A. Rıza Develioğlu

Resim 89. Çalışanlara ait resim-7

Resim 90. Çalışanlara ait resim-8

Ebeler ve Hemşireler

Resim 91. Çalışanlara ait resim-9

Resim 92. Çalışanlara ait resim-10

Resim 93. Çalışanlara ait resim-11

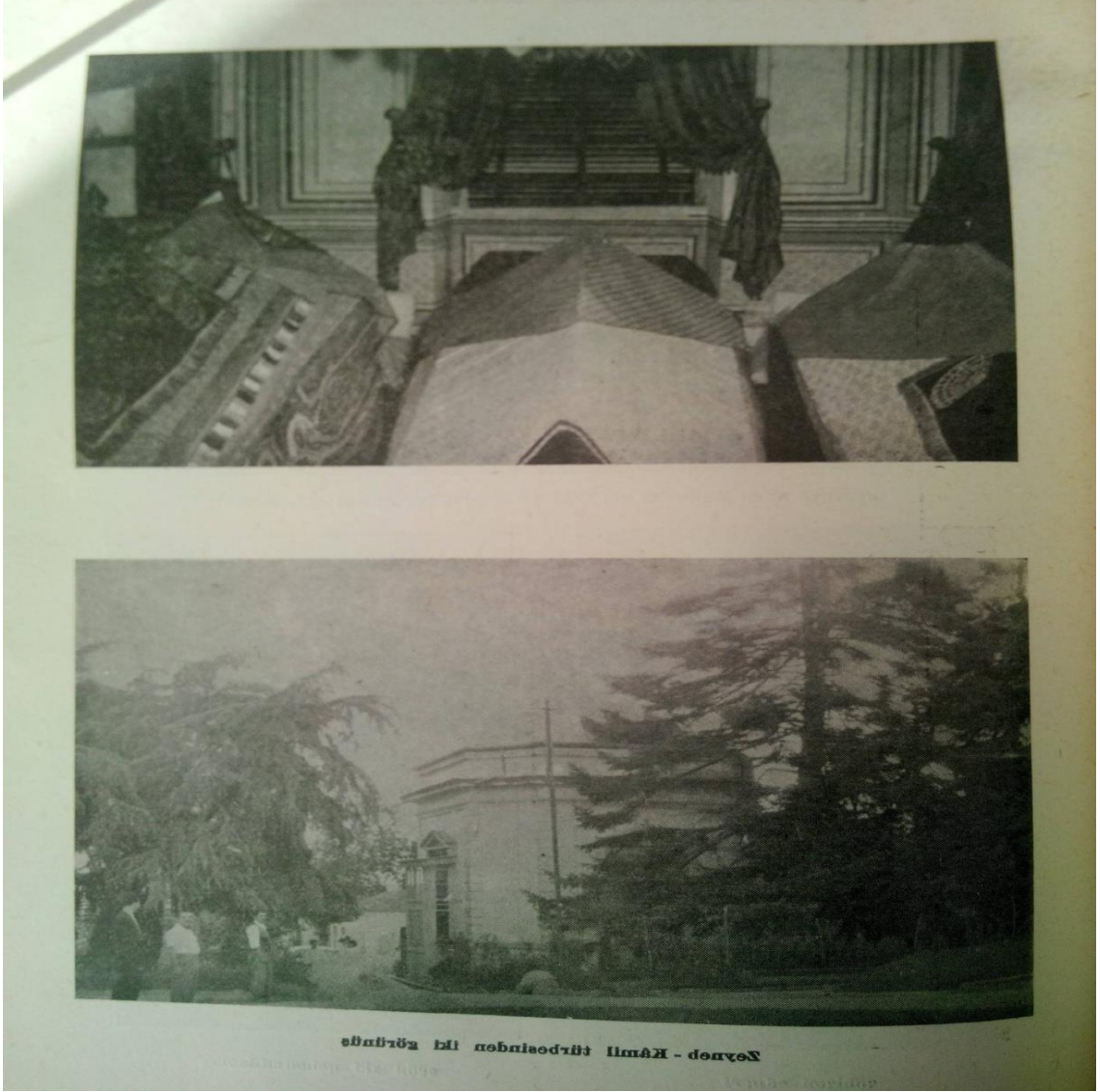

Resim 94. Çalışanlara ait resim-12

Ek-10: Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesinden 1955 Yılına Ait Fotoğraflar

Resim 95. 1955 yılına ait fotoğraf-1

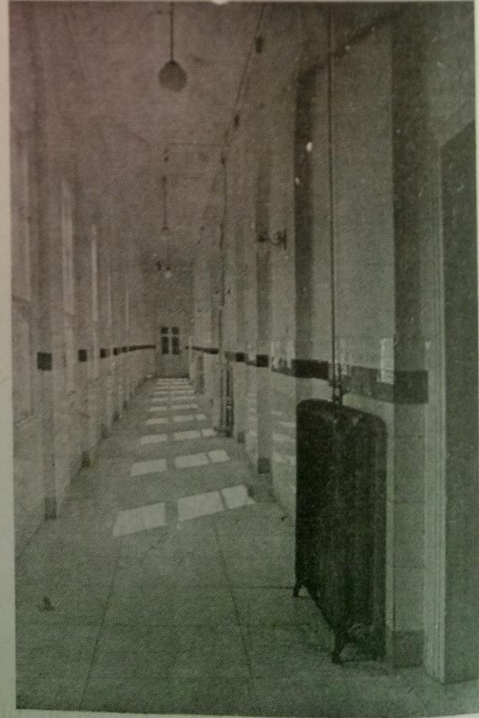
Resim 96. 1955 yılına ait fotoğraf-2

Müracaat memuru Kartotekste eski bir hastanın fişini ararken

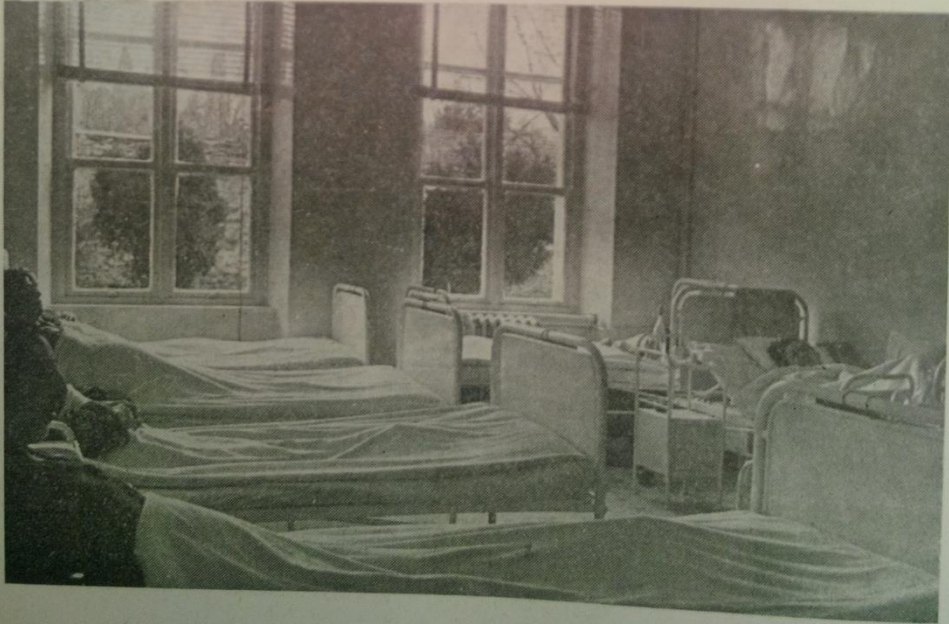

Yemekhaneden bir köşe

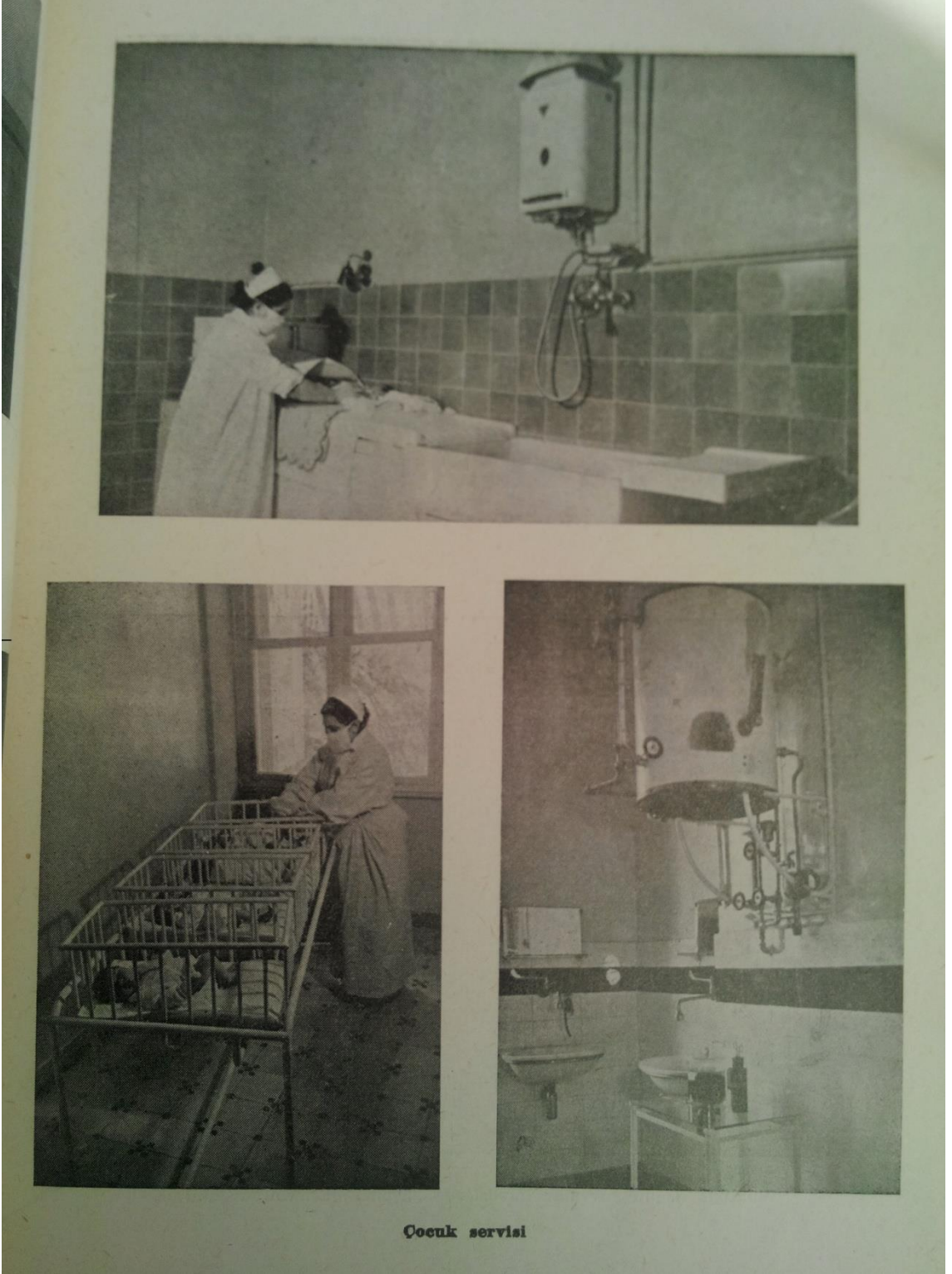
Pembe koridor

Resim 97. 1955 yılına ait fotoğraf-3

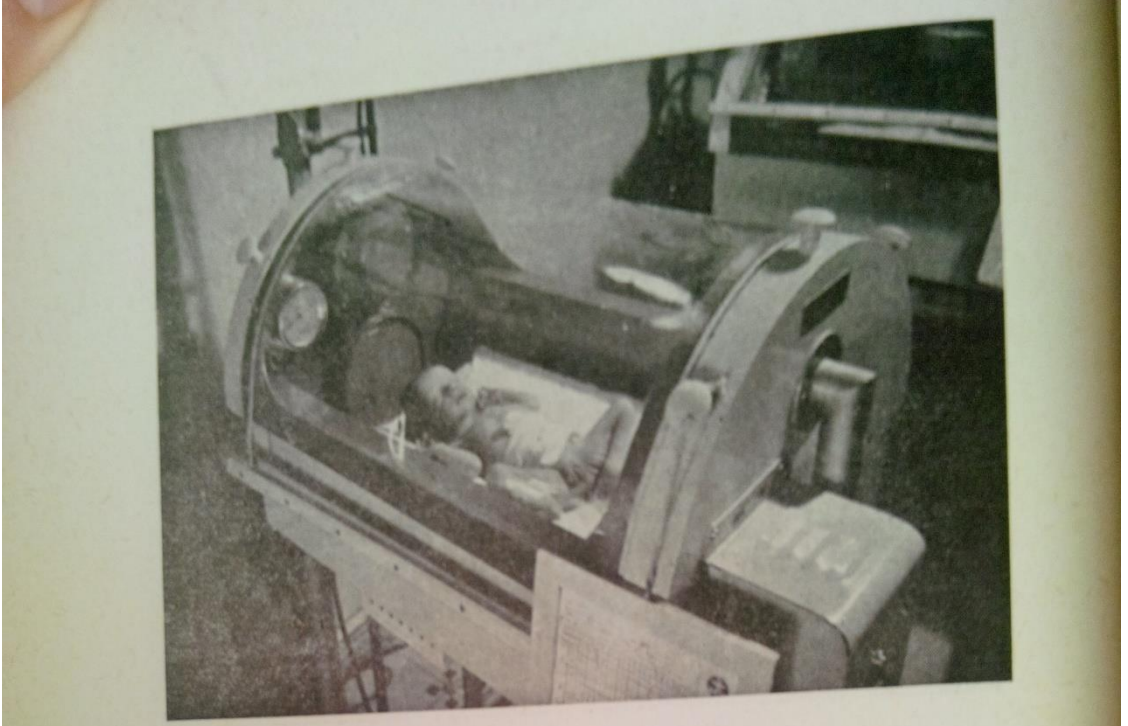
Doğum servisinden iki görünüş

Resim 98. 1955 yılına ait fotoğraf-4

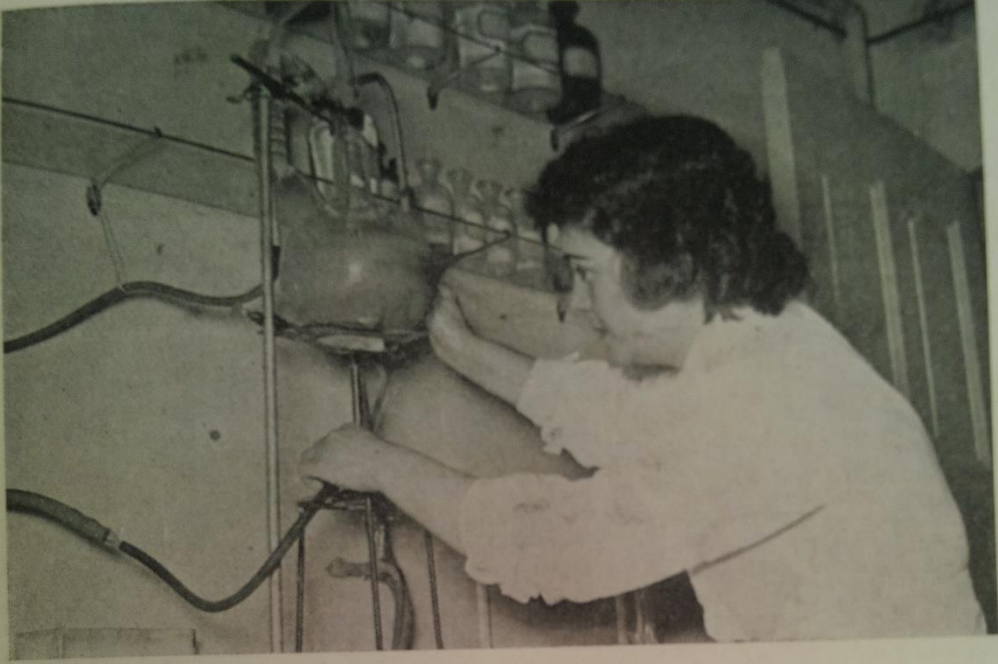
Çocuk servisi

Resim 99. 1955 yılına ait fotoğraf-5

Vakitsiz doğan yavrular kuvözlerde yaşama güçlerini kazanırlarken

Resim 100. 1955 yılına ait fotoğraf-6

Laboratuvar çalışmaları

Ek-11: İCOM Etik Kodları

1. Müzeler insanlığın doğal ve kültürel mirasını korur, yorumlar ve tanıtımını yapar.

İlke: Müzeler somut ve somut olmayan doğal ve kültürel miras için sorumludurlar. İdari makam ile müzelerin stratejik yönü ve genel idaresi ile ilgili olanların bu mirası korumak ve tanıtmak adına da öncelikli sorumlulukları olduğu gibi bu amaca yönelik insan, fiziksel ve finansal kaynakları yaratma sorumluluğu vardır.

Kurumsal Konum

1.1 Yetki Belgesi

İdari makam, müzenin, ulusal kanunlar ile açıkça belirtilen yasal statüsünü, görevini, sürekliliğini ve kar gütmeyen doğasını belirten bir tüzük veya halka açık, yazılı ve yayınlanmış bir belgeye sahip olduğunu garantilemelidir.

1.2 Misyonun, Amaçların ve Politikaların Beyanı

İdari makam, müzenin misyonu, amaçları ve politikaları ile idari makamın rolü ve yapısı hakkında yol gösteren bir beyan hazırlamalı ve yayınlamalıdır.

1.3 Fiziki Kaynaklar

İdari makam, müzeye misyonunda tanımlanan temel görevlerini yerine getirebilmesine olanak tanıyacak özelliklere sahip uygun mekanı garantilemelidir.

1.4 Erişim

İdari makam, müzenin ve koleksiyonlarının uygun, düzenli zaman dilimleri ve dönemleri içinde izleyiciye açık olmasını garantilemelidir. Özel ihtiyaçları olan kişilere özel giriş koşulları /olanakları sağlamalıdır.

1.5 Sağlık ve Güvenlik

İdari makam, personeline ve ziyaretçilerine, kurumsal standartlarda sağlık, güvenlik ve erişim olanağı garantilemelidir.

1.6 Felakete Karşı Koruma

İdari makam, kamu ve personeli, koleksiyonları ve diğer kaynakları doğal ve insan kaynaklı felaketlerden, korumak amacıyla politikalar geliştirmeli ve yürütmelidir.

1.7 Güvenlik Önlemleri Gereksinimleri

İdari makam, koleksiyonların sergi ve depolarda veya taşıma esnasında uğrayabileceği hasarlara veya hırsızlığa karşı, uygun güvenlik önlemlerini garantilemelidir.

1.8 Sigorta - Tazminat

Koleksiyon, ticari sigorta dahilinde ise, idari makam, nakil edilen veya ödünç verilmiş olan eserler ve o sırada müzenin sorumluluğu altında olan diğer malzemeler de dahil olmak üzere tüm eşyaların uygun sigorta güvencesinde olmasını sağlamalıdır.

Bir tazminat şeması kullanılmıyken, müzenin malı olmayan malzemelerin, müzede sigorta ile uygun şekilde korunuyor olması gerekir.

Finansal Kaynaklar

1.9 Fonlama

İdari makam, müzenin etkinliklerini yürütmesi ve geliştirmesi için gereken yeterli finansmanı garantilemelidir. Bütün finansal kaynaklar profesyonel bir tutum içerisinde kullanılmalıdır.

1.10 Gelir Üretme Politikası

İdari makam, dış kaynaklardan alınan veya etkinlikleri aracılığıyla üretilen kazancın kaynakları hakkında yazılı bir politikaya sahip olmalıdır. Müzeler, fon kaynağına önem vermeden, program, sergi ve etkinliklerinin bütünlüğü ve içeriğinin kontrolünü sürdürmelidirler. Kazanç üretme etkinlikleri, devletin yada kurumun standartlarıyla ters düşmemelidir.

Personel

1.11 İş Politikası

İdari makam, personelle ilgili tüm kararların doğru ve yasal uygulamalarla, hem de müzenin politikaları gereğince alınmasını garantilemelidir.

1. 12 Başkan yada Müdürün Görevlendirilmesi

Müze başkanı yada müdürünün görevi temel bir görev olduğundan, idari makam müdürün etkili görev yapması için gerekli olan bilgi ve ustalıkları takdir etmelidir. Bu nitelikler, yüksek düzeyli etik bir davranış ile tamamlanan yeterli entelektüel kapasiteyi ve profesyonel bilgiyi içermelidir.

1.13 İdari Makama Erişim

Müze başkanı yada müdürü, ilgili idari makama doğrudan ulaşabilmelidir.

1.14 Müze Personelinin Yetisi

Nitelikli personelin tüm gerekli sorumlulukları karşılamak üzere alınması gereklidir.

1.15 Personelin Eğitimi

Tüm müze personelinin profesyonel gelişimi ve sürekli eğitimi için uygun olanaklar, etkili bir işgücünü sağlamak üzere düzenlenmelidir.

1.16 Etik Çatışma

İdari makam, personelin etik kurallarla yada herhangi bir ulusal yasa yada özel işin etik kurallarıyla çatıştığı düşünülen bir şekilde davranmasını hiçbir zaman istememelidir.

1.17 Müze Personeli ve Gönüllüler

İdari makam, müze mesleğinin üyeleri ve gönüllüleri arasındaki olumlu bir ilişkiyi destekleyecek gönüllü çalışmalar hakkında yazılı bir politikaya sahip olmalıdır.

1.18 Gönüllüler ve Etik

İdari makam, gönüllülerin müzeyi ve kişisel etkinlikleri yönlendirirken, ICOM etik Kuralları ve diğer uygulanabilir kural ve yasalara tümüyle vakıf olduğunu garantilemelidir.

2. Koleksiyonlara sahip olan müzeler onları toplumun yararı ve gelişimi için ellerinde tutarlar.

İlke: Müzeler, doğal, kültürel ve bilimsel mirası koruyuculuğa katkısı olan koleksiyonlarını elde etmek, korumak ve geliştirmek görevine sahiptirler. Koleksiyonları, önemli bir kamu mirasıdır, yasalarda özel bir durumu vardır ve uluslararası yasalarla korunmuştur. Bu kamu emanetine özgü görevler arasında, doğru mülkiyet, süreklilik, belgeleme, ulaşılabilirlik ve sorumlu elden çıkarma vardır.

Koleksiyonları Elde Etme

2.1 Koleksiyon Politikası

Her müzenin idari makamı, koleksiyonları elde etme, koleksiyonlara bakım ve koleksiyonların kullanımını gösteren yazılı bir koleksiyon politikası belirlemeli ve bastırmalıdır. Politika, kataloğa konmayan, muhafaza edilmeyen yada sergilenmeyen herhangi bir malzemenin durumunun ne olacağını açıklığa kavuşturmalıdır

2.2 Tapu/ Unvan

Konulan geçerli başlıktan tatmin olunmadığı sürece, hiçbir nesne yada numune, satın alma, hediye, ödünç, vasiyet veya değiş-tokuş yoluyla alınmamalıdır. Bir ülkedeki yasal mülkiyet, geçerli bir tapu/başlık anlamına gelmez.

2.3 Kaynak ve Bilgilendirme

Satın alma, hediye, ödünç verme, vasiyet yada değiş-tokuş ile sunulan her nesne veya örneğin alınmadan önce, asıl ülkesi veya yasal olarak sahip olunduğu ülkeden (müzenin kendi ülkesi dahil) yasadışı yollarla ele geçirilmediği veya yasadışı yollarla ithal edilmediğinden emin olmak için her türlü çaba gösterilmelidir. Bu konudaki bilgilendirme, nesnenin bulunuşundan veya üretiminden itibaren tüm tarihini ortaya koymalıdır.

2.4 Onaylanmamış veya Bilimsel Olmayan Alan Çalışmasından Gelen Nesne ve Örnekler

Müzeler, anıtların, arkeolojik ve jeolojik sitlerin yada türlerin veya doğal alanların onaylanmamış, bilimsel olmayan veya kasıtlı yıkımı yada tahribiyle bağlantılı olduğuna inandıkları nesnelere almamalıdır. Elde ediş, ilgili yasal devlet yetkisini, arazi sahibini yada elinde tutanı bularak açığa çıkarmanın mümkün olmadığı zaman da gerçekleşmemelidir.

1.1 Kültürel Olarak Hassas Malzeme

Kutsal öneme sahip nesne ve insan kalıntıları koleksiyonları, sadece güvenli olarak saklanabilecek ve saygıyla bakım yapılabilecek ise alınır. Bu da, bu nesnenin geldiği toplum biliniyorsa, etnik ya da dini grupların üyelerinin ilgi ve inançları ile profesyonel standartlarla tutarlı davranış sayesinde başarılmalıdır.

1.2 Korunmuş Biyolojik ve Jeolojik Türler

Müzeler, vahşi yaşamı koruma yada doğal tarih korumasıyla ilgili yerel, ulusal, bölgesel yada uluslararası kanun veya anlaşmalara karşı gelerek biriktirilen, satılan yada transfer edilen biyolojik yada jeolojik örnekleri almamalıdır.

1.3 Canlı Koleksiyonlar

Koleksiyonlar, canlı biyolojik ve zoolojik örnekleri içerdiği zaman, geldiği sosyal ve biyolojik çevrenin göz önüne alınması kadar, vahşi yaşamı koruma ve doğal tarih korumasıyla ilgili yerel, ulusal, bölgesel ve uluslararası kanun veya anlaşmalara da dikkat edilmelidir.

1.4 Çalışılan Koleksiyonlar

Koleksiyon politikası, nesneden çok kültürel, bilimsel ve teknik süreci korumaya yönelik olduğu yerlerde yada nesne yada örneklerin sıradan ya da eğitim amaçlı toplandığı yerlerde belli tiplerdeki çalışma koleksiyonu için göz önüne alınmalıdır.

1.5 Koleksiyon Politikası Dışında Elde Etme

Müzenin belirlenmiş politikası dışında nesne yada örneklerin alımı sadece istisnai durumlarda yapılmalıdır. İdari makam, onlar için mevcut profesyonel seçenekleri ve tüm ilgili tarafların bakışlarını göz önüne almalıdır. Bu göz önüne almaya, nesne ya da örneğin kültürel yada doğal miras içindeki bağlamının önemi ve böyle malzemeleri toplayan diğer müzelerin özel ilgisi de dahil edilmelidir. Bununla birlikte, bu koşullarda bile, geçerli bir başlığı olmayan bir nesne alınmamalıdır.

3.5 Dinsel Anlamalı İnsan Kalıntıları ve Malzemeler

Dinsel anlamalı insan kalıntıları ve malzemeleri üzerinde yapılan araştırmalar profesyonel standartlara uygun yapılmalı ve bu nesnelerin geldiği topluluk, etnik veya dini grubun ilgileri ve inançları da göz önünde bulundurulmalıdır.

3.6 Araştırma Malzemelerinin Telif Hakkı

Müze personeli sunum için bir malzeme ve araştırma için bir belge hazırladığında; bu işin sponsoru müze ile işin hakları hakkında bir anlaşma yapılmalıdır.

3.7 Paylaşılan Uzmanlık

Profesyonel müze üyeleri bilgilerini konu ile ilgili meslektaş, bilim adamları ve öğrencilerle paylaşmalıdır. Kendilerine öğretenlere saygı duymalı, tanınmalı ve diğerlerinin yararı için teknik ilerlemeleri ve deneyimlerini aktarmalıdır.

3.8 Müze ve Diğer Kurumlar Arasındaki İşbirliği

Müze personeli benzer konularla ilgili olan kurumları tanınmalı ve ortak ilgileri ve toplama uygulamaları yapan kurumlar arasında işbirliği ve danışma yapılabilirliğini kabul etmeli ve onaylamalıdır. Bunlar özellikle daha yüksek eğitim veren yada araştırmalar yapan ve uzun dönemli güvenliği olmayan bazı kamu hizmet birimleri olabilirler.

3. Müzeler doğal ve kültürel mirasın değer kazanması, anlaşılması ve tanıtılması için fırsatlar sağlarlar.

İlke: Müzeler, eğitsel rollerini geliştirmek ve hizmet verdikleri toplum, bölge ya da gruptan daha geniş ziyaretçi çekmek gibi önemli bir göreve sahiptirler. Toplumu oluşturanlarla etkileşimi ve onların mirasının tanıtılması, müzelerin eğitsel rolünün ayrılmaz bir parçasıdır.

Teşhir ve Sergileme

3.1 Teşhirler, Sergiler ve Özel Etkinlikler

Teşhirler ve geçici sergiler, fiziksel yada elektronik olsun, müzenin saptanmış misyon, politika ve amacı ile uyumlu olmalıdır. Koleksiyonun niteliğinden, bakımından ve korunmasından fedakarlık yapılmamalıdır.

3.2 Sergilerin Yorumlanması

Müzeler, teşhirlerde ve sergilerde sundukları bilginin dayanaklı temelini bulunduğundan, doğru olduğundan ve sunulan gruplara yada inançlara gereken önemi gösterdiğinden emin olmalıdırlar.

3.3 Hassas Malzemelerin Sergilenmesi

Kutsal anlamı olan insan kalıntıları ve malzemeler, profesyonel standartlarla uyumlu bir anlayışla teşhir edilmelidir ve bu nesnelerin kökeni olan etnik ve dinsel gruplar ile toplumun ilgi ve

inançları dikkate alınmalıdır. Bu tür malzemeler, insanlık onuru ve duyguları düşünülerek nezaket ve saygı ile sunulmalıdır.

3.4 Halka Teşhirden Kaldırma

Kutsal anlamı olan insan kalıntıları veya malzemenin teşhirden kaldırılması için ilgili gruplardan gelen istekler saygı ve hassasiyetle, hızlı bir biçimde yerine getirilmelidir. Bu tür malzemenin geri dönüşü için yapılan istekler de aynen yerine getirilmelidir. Müze politikaları, bu tarz isteklerin yanıtını açık bir biçimde tanımlamalıdır.

3.5 Kaynağı Belirsiz Malzemenin Teşhiri

Müzeler, geçmişi belli olmayan yada kökeni sorgulamaya açık malzemeleri sergilemekten yada kullanmaktan kaçınmalıdır. Müzeler, bu tarz teşhir yada kullanımların, kültürel zenginliğin yasadışı ticaretine göz yummak ya da katkıda bulunmak olarak görülebileceğinin bilincinde olmalıdırlar.

Diğer kaynaklar

3.6 Yayın

Müzeler tarafından yayınlanan bilgi, hangi yolla olursa olsun, dayanıklı, doğru olmalı ve sunuldukları akademik disiplinlere, toplumlara ve inançlara karşı sorumlu olmalıdır. Müze yayınları, kurumun standartlarından ödün vermemelidirler.

3.7 Röprodüksiyonlar

Müzeler, koleksiyondaki parçaların replika, röprodüksiyon yada kopyaları yapıldığında, orijinal olanın gerçekliğine saygı göstermelidirler. Bu tarz kopyalar, kalıcı biçimde "kopya" olarak işaretlenmelidir.

Müze kaynakları

4. Diğer kamu görevleri ve yararları için imkan sağlar.

İlke: Müzeler, müzelerin dışında daha çok uygulama alanı olan çok geniş uzmanlık, beceri ve fiziksel kaynaklar kullanırlar. Bunlar, ortak kaynaklar yada müze etkinliklerinin uzantısı olan hizmetlerin hazırlığı için kullanılabilirler. Bunlar, müzenin belirlenmiş misyonundan taviz vermeyecek şekilde organize edilmelidir.

Teşhis hizmetleri

4.1 Yasal olmayan yoldan temin edilmiş nesnelerin teşhisi

Müzeler teşhis hizmeti verdiklerinde, böyle bir etkinlikten doğrudan yada dolaylı olarak yararlandıklarını düşündürecek şekilde davranmamalıdır. Yasal olmayan yollardan edinildiği, transfer edildiği, ihraç yada ithal edildiğinden şüphe edilen nesnelerin tanımlanması ve sahiçiliklerinin teşhisi uygun otoritelere tebliğ edilmeden halka duyurulmamalıdır.

5.2. Eserlerin sahiçiliklerinin tespiti ve değer biçme

Değer biçme işlemleri müze koleksiyonlarının sigortalama işlemleri için yapılabilir. Sadece farklı müzelerden, devlet idaresinden yada sorumlu halk otoritelerinden resmi bir talep geldiğinde, nesnelere parasal değerleriyle ilgili fikirler beyan edilebilir. Fakat, müzenin vâris olduğu durumlarda, eserin değeri tespiti ile ilgili girişimler bundan bağımsız olarak yapılmalıdır.

5. Müzeler koleksiyonlarının kaynağını oluşturan ve aynı zamanda hizmet ettikleri topluluklarla yakın işbirliği içinde çalışırlar.

İlke: Müze koleksiyonları, türemiş oldukları toplulukların doğal ve kültürel miraslarını yansıtır. Sıradan bir mülk olmanın dışındaki karakterlerinin ulusal, bölgesel, yerel, etnik, dinsel yada politik kimlikle güçlü yakın ilişkileri vardır. Bu yüzden müze politikasının bu olanağa yanıt vermesi önemlidir.

Koleksiyonların Kaynağı

6.1. İşbirliği

Müzeler, kendi ülkelerinde ve topluluklarında bilginin, belgelerin ve koleksiyonların müzeler ve kültürel organizasyonlarla paylaşılmasını desteklemelidir. Miraslarının önemli bölümünü kaybetmiş ülkeler ve bölgelerin müzeleriyle ortaklık geliştirme imkanları araştırılmalıdır.

Müzeler, kaynak ülkeler ve toplulukların müzeleri ve kültürel organizasyonlarıyla koleksiyonlarının bilgi ve belgelerini paylaşmayı desteklemelidirler.

6.2. Kültürel Malzemenin Geri dönüşü

Müzeler kültürel malzemenin kaynak ülke ve halkına geri dönmesi için görüşmeler başlatmak üzere hazırlıklı olmalıdırlar. Bu, uygulanan yerel, ulusal ve uluslararası kanunlar kadar bilimsel, profesyonel ve insancıl prensiplere dayanarak önyargısız bir tavırla yapılmalıdır.

6.3. Kültürel Malzemenin Sahibine İadesi

Bir nesnenin yada örneğin anavatanı ve ait olduğu halka geri iadesinin yolları araştırıldığı zaman, o objenin ülke dışına ihraç edildiği yada ulusal ve uluslararası kongre prensiplerinin ihlaliyle transfer edildiği ispat edilebilir ve o ülkenin ve halkın kültürel ve doğal mirası olduğu gösterilebilirse, ilgili müze, yasal olarak yapabilirse, uygun ve sorumlu adımlar atarak eserin dönüşü için işbirliği yapmalıdır.

6.4 İşgal Edilmiş Bir Ülkeden Kültürel Nesnelere

Müzeler işgal edilmiş bir bölgeden kültürel nesne sağlamak yada satın almaktan kaçınılmalı ve kültürel ve doğal malzemelerin ithalat, ihracat ve transferini düzenleyen kanun ve konvansiyonlara saygı duymalıdır.

HİZMET EDİLEN TOPLULUKLARA SAYGI

HİZMET EDİLEN TOPLULUKLARA SAYGI

6.5 Çağdaş Toplumlar

Müzelerin etkinlikleri çağdaş toplum yada onun mirasına yönelik konuları içerdiğinde toplama toplum sömürülmeden, bilgilendirme yolu ve her iki tarafın da rızası ile olmalıdır. Toplumun isteklerine saygı gösterilmelidir.

6.6 Toplum İçin Gelir Sağlama

Çağdaş topluma yönelik müze etkinliklerinden gelir sağlanırken toplumun ilgisi de gözardı edilmemelidir.

6.7 Çağdaş Topluluktan Gelen Koleksiyonların Kullanımı

Çağdaş toplumdan gelen müze koleksiyonları insan saygınlığına, gelenek ve kültüre saygı gerektirmektedir. Bu tür koleksiyonlar insanlığın refahı, sosyal gelişimi, toleransı tanıtmaya ve çok dilli, çok kültürlü, çoklu sosyal anlatımdan yana olarak saygının gelişmesine yardımcı olmalıdır.

6.8 Topluluktaki Organizasyonları Destekleme

Müzeler, toplum desteği için uygun bir çevre yaratmalıdırlar. (Örn: Müze Dostları ve başka destek organizasyonlar). Toplumun katkısını düşünmeli ve müze personeli ile toplum arasında uyumlu bir beraberliğin gelişmesine yardımcı olmalıdır.

6. Müzeler yasal yöntemle çalışırlar.

İlke: Müzeler, uluslararası, bölgesel, ulusal yasama ve anlaşma yükümlülüğüne tamamen uymalıdırlar. Buna ek olarak, idari makam, yasal olarak bağlayıcı vakıflar yada müzenin, koleksiyonun yada operasyonunun herhangi bir yönü ile bağlantılı durum ve koşullarla da uyum içinde olmalıdır.

Yasal Çerçeve

6.1 Ulusal ve Yerel Yasama

Müzeler tüm ulusal ve yerel yasalara uymalı ve diğer devletlerin hüküm alanlarını etkilediğinden onların yasalarına saygı gösterilmelidir.

6.2 Uluslararası Yasama

- UNESCO Convention for the Protection of Cultural Property in the Event of Armed Conflict (The Hague Convention, First Protocol, 1954 and Second Protocol, 1999);
- UNESCO Convention on the Means of Prohibiting and Preventing the Illicit Import, Export and Transfer of Ownership of Cultural Property (1970);

- Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora (1973);
- UN Convention on Biological Diversity (1992);
- Unidroit Convention on Stolen and Illegally Exported Cultural Objects (1995);
- UNESCO Convention on the protection of the Underwater Cultural Heritage (2001);
- UNESCO Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage (2003).

7. Müzeler profesyonel bir anlayışla yönetilir.

İlke: Müzecilik mesleğinin üyelerinin, kabul edilmiş standartları ve kanunları gözetmeleri ve mesleklerinin getirdiği onur ve saygınlığı taşımaları gerekir. Halkı yasadışı ve etik olmayan profesyonel idareye karşı korumalıdır.

1.6 Müze Personeli ve İdari Makamlarca Nesne Edinimi

Nesnelerde satış, bağış, hediye yada vergiden düşme gibi konular söz konusu olduğunda idari makam, müze personeli ve aileleri ile yakınlarınca daha özel dikkat gösterilmelidir.

1.7 Yeddiemin

Etik kurallar çerçevesinde hiçbir şey bir müzeyi, yasal sorumluluğu bulunan bölgelerde kaynağı belirsiz, kanundışı yollarla elde edilmiş yada bulunmuş tür ve nesnelerin yeddiemin olmasını engellememelidir.

Nesnelerin Koleksiyondan Çıkarılması

1.8 Elden Çıkarmada Yasal yada Diğer Yetkiler

Müzelerin nesnelerin elden çıkarılmasında yasal yetkilerinin olduğu yada elden çıkarılmaya uygun koşullara maruz bulunan nesnelere sahip olduğu durumlarda, yasal yada diğer gereklilikler ve prosedürlerin tamamı tam anlamıyla uygulanmalıdır. Orijinal kazanımın önceden zorunlu ya da diğer kısıtlara tabi olduğu durumlarda, bu kısıtlamalara uyulmasının imkansız olduğunun yada uyulmasının kuruma zarar verdiğinin ve yasal prosedürler doğrultusunda açıkça gösterilememesi halinde bu koşullardikkatle izlenmelidir.

1.9 Müze Koleksiyonundan Nesne Çıkarılması

Bir müze koleksiyonundan bir nesne yada tür çıkarılması, mutlaka eserin özelliği, karakteri (yerine konabilir yada konulamaz oluşu), yasal durumu ve elden çıkarma nedeniyle kamu güveni kaybı durumu dikkate alınarak gerçekleştirilmelidir.

1.10 Nesnelerin Elden çıkarılmasında Sorumluluk

Elden çıkarma kararı, koleksiyon k rator , müze müdürü ile bağlantılı hareket eden idari makamın sorumluluğunda olmalıdır. Sergide olan koleksiyonlarda özel düzenlemeler yapılabilir.

1.11 Koleksiyonlardaki Nesnelerin Elden  ıkarılması

Her müze bağış, transfer, değiş-tokuş, satış, iade, harap olma gibi nedenlerle bir nesnenin koleksiyondan tamamen çıkarılması için metotları tanımlayan ve kısıtsız tasarruf hakkının alıcı tarafa transferine izin veren bir politikaya sahip olmalıdır. Elden  ıkarma kararlarına, bu kararlarda yer alan nesnelere ve nesnenin çıkarılma yöntemine ilişkin tam bir kayıt tutulmalıdır. Elden çıkarılmasına karar verilen nesnelerin öncelikle diğer bir müzeye önerilmesi önemlidir.

1.12 Koleksiyonların Elden çıkarılması ile Elde Edilen Gelir

Müze koleksiyonları kamu güveni için korunurlar ve kar amacıyla satılamazlar. Müze koleksiyonlarındaki nesne yada türlerin elden çıkarılmasıyla alınan para yada bedeller sadece koleksiyon yararına ve genelde o koleksiyona yeni kazanımlar için kullanılmalıdır.

1.13 Koleksiyonlardan  ıkarılmış Nesnelerin Satın Alınması

İdari makam, müze personeli ve aileleri ile yakınlarının sorumlu oldukları müze koleksiyonlarından çıkarılan neşeleri satın almalarına izin verilmemelidir.

Koleksiyonların bakımı

1.14 Koleksiyonun Devamlılığı

Müze, koleksiyonlarını (geçici ve kalıcı) garantiye almak için politikalarını belirlemeli ve uygulamalıdır ve bilgileri birleştirmeli, uygun biçimde kaydetmeli, güncel kullanım için elde edilebilir olmalı, gelecek kuşaklara kullanılabilir iyi ve güvenli durumda ge ermeli, bugünkü bilgi ve araştırmaları dikkatli bakmalıdır.

1.15 Koleksiyon Sorumluluğu için Görevlendirme

Meslek  sorumluluk gerektiren koleksiyonların bakımları için uygun bilgi ve becerilere sahip yada uygun olarak denetleyecek kişiler görevlendirilmelidir.

1.16 Koleksiyonların Belgelendirilmesi

Müze koleksiyonları kab l edilmiş meslek  standartlara göre belgelendirilmelidir. Bu belgelendirme, her nesnenin tam bir kimliğini tanımlamasını, ilişkilerini, kaynağını, durumunu, bakımını ve şimdiki yerini içermelidir. Bu veriler güvenli bir  evre içinde korunmalı ve yeniden kazanma sistemleriyle desteklenmeli, müze personeli yada diğer yasal kullanıcılar tarafından bilgiye erişim sağlanmalıdır.

1.17 Felaketslere Karşı Koruma

Koleksiyonları silahlı çatışma ve diğer insan kaynaklı ve doğal felaketslere karşı koruma politikaları geliştirmeye özen gösterilmelidir.

1.18 Koleksiyon/arın ve ilişkili Verilerin Güvenliği

Müze, koleksiyon verilerinin halka ulaştırılması sırasında, hassas, kişisel ya da ilişkili bilgilerin ve diğer gizli konular için kontrol uygulamalıdır.

1.19 Önleyici Koruma

Önleyici koruma, müze politikası ve koleksiyon bakımında önemli bir öğedir. koleksiyonların bakımı için ister depoda yada teşhirde, ister ulaşımda olsun, koruyucu çevrenin oluşturulması ve sürdürülmesi müze profesyonel üyelerinin temel sorumluluğudur.

1.20 Koleksiyonların Korunması ve Onarımı

Müze, koleksiyonların, nesne yada örneklerin koruma yada onarımı ve yetenekli bir konservatör-restoratörün hizmetine gereksinimi saptamalı ve dikkatle yönlendirmelidir. Başlıca amaç, nesne ve örneklerin sağlam tutulması olmalıdır. Bütün koruma işlemleri belgelendirilmeli ve mümkün olduğunda geriye çevrilebilmelidir ve bütün değişiklikler orijinal nesne yada örneklerden açıkça ayrı tanımlanabilir olmalıdır.

1.21 Yaşayan Hayvanların Yaşam Koşulları

Elinde canlı hayvanlar olan müze, onların sağlığını ve iyi olmalarının tüm sorumluluğunu üstlenmelidir. Personel ve ziyaretçiler için olduğu kadar, hayvanları için de veterinerlik alanındaki bir uzman tarafından onaylanmış koruma için güvenlik kuralları hazırlamalı ve yürürlüğe koymalıdır. Genetik değiştirme, açıkça tanınabilmelidir.

1.22 Müze Koleksiyonlarının şahsi Kullanımı

Müze personeli, idari makam ve onların aileleri, yakınları ve diğerlerine müze koleksiyonlarından geçici olsa bile şahsi kullanım için izin verilmemelidir.

2. Müzeler Bilgiyi Yerleştirmek ve İlerletmek İçin Birincil Kanıtları Elinde Tutar.

İlke: Müzelerin herkese karşı ellerindeki koleksiyonların bakımı, ulaşılabilirliği ve birincil kanıtların yorumu ile ilgili özel sorumlulukları vardır.

Birincil Kanıt

2.1 Birincil Kanıt Olarak Koleksiyonlar

Müzelerin koleksiyon politikası koleksiyonların önemini birincil kanıt olarak göstermelidir. Bu politika bunun güncel entelektüel trendler yada müzelerin kullanımıyla ilgili olmadığını göstermelidir.

2.2 Koleksiyonların Topluma Açık Oluşu

Müzelerin koleksiyon oluşturmak ve konu ile ilgili olabildiğince özgür bilgi edinirken bu bilginin gizliliği ve güvenliğini sağlamak gibi önemli sorumluluğu vardır.

Müzelerde Toplama ve Araştırma

2.3 Alan Toplaması

Alan toplaması üstlenen müzeler akademik standartlara uyarak yerel ve uluslar arası yasa ve anlaşmalara uygun politikalar geliştirmelidirler. Alan araştırması saygıyla ve yerel topluluklar, çevre ve kültürel kaynaklar göz önüne alınarak üstlenilmeli ve kültürel ve doğal mirasın gelişmesi için çaba harcanmalıdır.

6. 4 Birincil Dereceden Kanıtların Olağanüstü Toplanması

Çok istisnai durumlarda ortaya çıkan ve kaynağı belli olmayan özel parçaların toplum yararına koruma adına sergilenmesinin değeri olabilir. Böyle bir parçanın müze koleksiyonuna kabulünde önce yerel ve uluslararası yargı kararları olup olmadığı uzmanlar tarafından incelenmelidir

3.9 Araştırma

Müze personeli tarafından yapılan araştırma müzenin misyonuna ve hedeflerine uygun, yasaya, etik ve akademik çalışmalara uygun olmalıdır.

3.10 Zararlı Analizler

Zarar verici analiz teknikleri kullanıldığında, analiz edilmiş malzemelerin tüm kayıtları, analizin sonuçları, ve yayımların dahil olduğu araştırma sonuçları o nesnenin kalıcı belgesini tamamlamalıdır. Amaçlarının, hedeflerinin ve isteklerinin, müzelerin topluma katkılarının halk tarafından daha iyi anlaşılabilir hale getirilmesi için, halkı haberdar etmek ve eğitmek için her fırsat kullanılmalıdır.

Profesyonel Davranış

7.1 İlgili Yasalarla Aşinalık

Müzecilik mesleğinin üyelerinin hepsi uluslararası, ulusal ve yerel yasalar ve işlerinin koşulları hakkında bilgi sahibi olmalıdırlar. Uygunsuz tavır olarak yorumlanabilecek durumlardan kaçınmalıdırlar.

7.2 Mesleki Sorumluluk

Müzecilik mesleğini yapanların çalıştıkları kurumun yönetim tarzını ve prosedürlerini takip etmek zorunluluğu vardır. Bununla birlikte, profesyonel etik ilkelerine, mesleğe yada müzeye zarar verebileceği görülen tavırlara uygun bir şekilde itiraz edebilirler.

7.3 Profesyonel Davranış

İş arkadaşlarına ve iş veren müzeye bağlılık, önemli bir sorumluluktur ve bu, temel etik ilkelerinin bir bütün olarak mesleğe uygulanabilirliğinin egemenliğinin temelini oluşturmaktadır. Müze çalışanları ICOM' un etik kurallarına ve müze çalışmaları ile ilgili diğer kanun ve politikalara uymalıdırlar.

7.4 Akademik ve Bilimsel Sorumluluklar

Müzecilik mesleğini yapanlar araştırmaları, korumayı ve koleksiyon kapsamındaki bilginin kullanımını ilerletmelidirler. Bu yüzden akademik ve bilimsel verinin kaybına neden olacak her türlü etkinlik ve durumdan kaçınmaları gerekmektedir.

7.5 Yasadışı Pazar

Müzecilik mesleğini yapanların doğrudan yada dolaylı olarak, doğal ve kültürel eserlerin yasadışı dolaşımını ve pazarını desteklememeleri gerekir.

7.6 Gizlilik

Müzecilik mesleğini yapanlar, çalışmaları sırasında elde ettikleri gizli bilgileri korumak zorundadırlar. Ayrıca, tanımlama için müzeye getirilmiş eserlerin bilgileri de gizlidir. Bu bilgiler sahibinden alınacak özel izin olmadan başka bir kişi ya da kuruma geçirilemez yada yayınlanamaz.

7.7 Müze ve Koleksiyon Güvenliği

Müze güvenliği, özel koleksiyonların güvenliği ve resmi görev sırasında ziyaret edilen yerler hakkındaki bilgiler, müze personeli tarafından sıkı güvenlik altında tutulmalıdır.

7.8 Gizlilik Sorumluluğunda İstisna

Gizlilik, olası çalıntı, yasadışı ele koyma yada malın yasal olmayan transferinin araştırılmasında polise ve diğer ilgili makamlara yardımı gerektirir.

7.9 Kişisel Bağımsızlık

Bir meslekteki üyelerin kişisel bağımsızlığın bir ölçüsü olsa da, özel işlerin ve profesyonel ilgilerin hiçbirinin işveren kurumdan tamamen ayrı tutulamayacağını hatırlamaları gerekir.

7.10 Mesleki İlişkileri

Müzecilik mesleğinin üyeleri, müze içinde ve dışında diğer birçok çalışanlarla iş ilişkilerini şekillendirirler. Bu kişilerin diğerlerine karşı iş ilişkilerini etkili ve yüksek standartlı hale getirmeleri beklenir.

7.11 Mesleki Danışma

Müze içinde bilirkişilik iyi karar alınması konusunda yetersiz kalırsa, müze içinde yada dışındaki meslektaşlara danışmak mesleki bir sorumluluktur.

Kesişen/Çatışan İlgiler

7.12 Hediyeler, Destekler, Ödünçler yada Diğer Kişisel Yararlar

Müze çalışanları, müzedeki görevleriyle bağlantılı olarak kendilerine teklif edilebilecek olan hediye, destek, ödünç yada diğer kişisel çıkarları kabul etmemek zorundadırlar. Bazen mesleki saygı armağan alıp vermeyi gerektirebilir ancak bu durumlarda ilgili kurumun adı yer almalıdır.

7.13 Harici İş ya da İş İlgileri

Müzecilik mesleğinin üyeleri, kişisel bağımsızlığın ölçüsünü belirlemek hakkına sahip olsalar da görev aldıklarında, özel işlerin ve profesyonel ilgilerin hiçbirinin işveren kurumdan tamamen ayrılamayacağını unutmamaları gerekir. Ancak onlar müzenin ilgileri ile çatışan yada çatışmış gibi görünen diğer ücretli işleri ya da dış görevleri kabul etmemelidirler.

7.14 Doğal ve Kültürel Miras ile Uğraşma

Müzecilik mesleğinin üyeleri, doğrudan yada dolaylı olarak doğal yada kültürel mirasın kâr amaçlı alım satımına katılmamalıdır.

7.15 Satıcılarla İlişkiler

Müze profesyonelleri bir satıcıdan, mezatçıdan yada satma yada müze eşyasının dağıtılması içinde olan kişiden hediye, konukseverlik yada herhangi bir ödül kabul etmemelidirler. Dahası müze profesyoneli belirli bir satıcıyı, mezatçıyı yada uzmanı halktan birine tavsiye etmemelidir.

7.16 Özel Koleksiyon Toplayıcılığı

Müzecilik mesleğinin üyeleri, şahsi koleksiyon toplama yada eser elde etme konusunda çalıştıkları kurumla rekabet halinde olmamalıdır. Özel koleksiyon toplama konusunda müze profesyoneli ve idari makam arasındaki anlaşma, açık ve dikkatli bir şekilde formüle edilmeli ve izlenmelidir.

7.17 ICOM Adının ve Logosunun Kullanılması

ICOM üyeleri, "Uluslararası Müzeler Konseyi", "ICOM" sözcüklerini yada ICOM logosunu, kâr amaçlı bir ürün ya da faaliyeti tanıtmak yada onaylamak için kullanmayabilirler.

7.18 Diğer Çatışan İlgiler

Kişi ile müzenin ilgisi herhangi bir durumda çatışırsa, müzenin ilgisi üstün tutulmalıdır.

ICOMOS Üyeleri İçin Etik Yükümlülükler

Kasım 2002'de Madrid'de yapılan 13. ICOMOS Genel Kurulu'nda kabul edilmiştir. ICOMOS, kültür mirasının korunmasını, günümüz kuşaklarının sorumluluğu ve ayrıcalığı olduğu kadar, gelecek kuşakların da sorumluluğu ve hakkı olarak değerlendirmektedir.

Madde 1:

ICOMOS üyeleri , ICOMOS tüzük ve kuramları, ilgili uluslararası sözleşmeler (1), UNESCO tavsiye kararları ve ICOMOS'un yasal olarak bağlı olduğu kural ve tüzükler çerçevesinde hareket etmek ve mesleki görüş belirtmekle yükümlüdürler.

Madde 2:

Her ICOMOS üyesinin temel görevi anıt, sit ve tarihi alanların kültürel önemlerini yitirmeden, geçmişin güvenilir bir belgesi olarak korunmasını savunmak, sadece gerekli olduğu kadar müdahale etmek, bakım yapmak ve sürmekte olan özgün kullanımları desteklemek, olumsuz etki yapacak girişimlerden kaçınmaktır. Özgünlüğü ve bütünlüğü korumak, kültür varlığını önemine yakışır bir biçimde sunmak ve yorumlamak, kapsamlı, bütünsel, dinamik ve çoğu kez disiplinlerarası bir yaklaşım gerektirir. Kültür varlıklarının korunmasının yerel ve evrensel gelişmedeki tarihi ve ekonomik rolünün kabul edilmesini gerektirir.

Madde 3:

ICOMOS üyeleri değişik gruplar ve topluluklar için farklı anlamlar taşıyan ve insanlık kültürünü zenginleştiren anıt , yer ve sitlerin somut ve soyut değerlerine saygı gösterirler. Üyeler anıt, sit ve özel yerlerle ilgili kişi veya toplumlarla işbirliği yaparak, yöre halkının koruma çalışmalarına katılımını yüreklendirir; değişik kültürel değerlerin bir arada var olmalarını kabul eder, saygı gösterir ve desteklerler.

Madde 4:

ICOMOS üyeleri çağdaş koruma felsefesi, uygulama ve teknikler, yasal düzenlemeler konusundaki bilgilerini güncelleştirmeli, uygun olduğunda bilgi ve deneyim alışverişi yardımıyla (müşteri veya işverenin özel haklarını gözetmek koşuluyla) kendilerini geliştirmelidirler. ICOMOS üyeleri kendi öğrenim veya çalışma alanlarıyla ilgili meslek odalarına üye olabilir ve onların tüzük ve disiplin kurallarına uyarlar.

Madde 5:

ICOMOS üyeleri, halkın kültürel miras konusunda bilinçlendirilmesi, kültürel miras konusunda ilgi uyandırılması, anıtlara giriş olanağı sağlanması, maddi destek bulunması, bilinçli tartışma ortamı ve eğitim programları oluşturulması ile uluslararası bilgi değişimi konularında katkı sağlarlar. Koruma felsefesinin, standart ve yöntemlerinin daha geniş kitlelerce kavranmasına

yardımcı olacak iyi uygulamalarla meslekdaşlarını destekler, genç meslekdaşlarına yol gösterirler. ICOMOS komiteleri çeşitli mesleklerden yeterli deneyime sahip, çalışmalarını korumaya yönelik üyelere açıktır.

Madde 6:

ICOMOS üyeleri birçok koruma projesinin çeşitli meslek adamları, teknisyenler, yöneticiler, zenaatkârlar ve halkın birlikte çalıştığı, disiplinlerarası bir yaklaşım gerektirdiğini bilirler.

Madde 7:

ICOMOS üyeleri koruma kararlarını yeterli bilgi ve araştırma sonucunda, bütün seçenekleri değerlendirerek alırlar ve seçimleri haklı gerekçelere dayanır.

ICOMOS üyeleri sorumlu oldukları tüm koruma projelerinde, koruma süreci ve işlemlerle (teşhis, izleme, yönetim yöntemleri, koruyucu önlemler ve koruma uygulamasının aşamalarını kapsayacak biçimde) ilgili tam, dayanıklı ve ulaşılabilir kayıtlar tutulmasını sağlarlar. Bu tür belgeler, eğer ülke koşulları elveriyorsa ve müşteri/işveren ilişkileri, güvenlik ve gizlilik açısından bir sorun yoksa, ulusal kütüphane gibi sürekliliği olan bir arşive konulmalı ve kolayca ulaşılabilir olmalıdır.

Madde 8:

Anıtlar, sitler ve diğer kültür değeri taşıyan yerleri tehdit eden bir tehlike veya acil durum söz konusu olduğunda, ICOMOS üyeleri, kendi yaşamlarını tehlikeye atmadan, her türlü yardımı sağlamaya çalışırlar.

Madde 9:

ICOMOS üyeleri kişi olarak ve meslek adamı nitelikleriyle toplum içinde saygın kişilerdir; verdikleri tavsiyeler, sağladıkları bilgiler, yaptıkları analizler ve denetimleri altında hazırlanan planlar doğru ve güvenilirdir.

Madde 10:

ICOMOS üyeleri gerçeği çarpıtma, yalan reklam ve/veya görevi kötüye kullanma gibi eylemleri hoş görmez; bir çalışmaya başkalarının yaptıkları entellektüel, maddi veya pratik katkıları isimlerini vererek belirtir ve niteliğini açıklarlar.

Madde 11:

ICOMOS üyeleri, dışardan gelen bazı taleplerle, koruma çalışmalarının bulgularının değiştirilmesine veya gizlenmesine itiraz ederler. ICOMOS üyeleri yaptıkları çalışmaları etkileyen kaynak ve bütçe sıkıntıları gibi olumsuz etkenleri, işveren/müşteri ilişkisinin mahremiyeti çerçevesini aşmayacak biçimde, uygun bir şekilde açıklarlar.

Madde 12:

ICOMOS üyeleri dürüst, tarafsız ve hoşgörülü bir şekilde davranırlar. Bir ICOMOS üyesi, bir diğer üye ile ilgili olarak bir komisyonda görev aldığında veya diğer bir üyenin çalışmaları hakkında bir rapor hazırlaması istenildiğinde, diğer üyeye haber verir.

Madde 13:

Üyeleri ICOMOS'un onurunu ve saygınlığını korumak ve yüceltmek için çalışırlar. Mesleki çalışmalarını tartışma ve hileden kaçınarak, açık, dürüst, güvenilir ve tarafsız bir şekilde yaparlar. Üyeler haksız çıkar sağlamaya yönelik işlerden kaçınır; bu tür konularla ilişkileri olmadığını açıkça beyan ederler.

Madde 14:

Bir üye, ilgili ICOMOS komitesinden gerekli izni almadan ICOMOS veya onun komitelerinden biri adına hareket edemez veya konuşamaz.

Madde 15:

Bu belgede yer alan ilkelere uymamak ve sorumlulukları yerine getirmemek meslek kurallarına aykırıdır ve ICOMOS'un adına leke sürebilir. ICOMOS üyeliği üyelerin Etik Yükümlülükler Belgesi'nin ruhuna uygun hareket etmeleri ve sorumluluklarını yerine getirmelerine bağlı olarak devam eder. Bu belgenin maddelerine uymamak, üyeler aleyhine bazı kararlar alınmasına, üyeliklerin devamı konusunun tartışmaya açılmasına neden olabilir.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı	EYLEM	Soyadı:	HALLAÇ
Doğ. Yeri	ADANA	Doğ. Tar:	03.06.1986
Uyruğu	T.C.	Tel:	05374734136
Email:	eylemhallac@hotmail.com.tr		

Eğitim Düzeyi

	Mezun Old. Kurum	Mezuniyet Yılı
Yüksek Lisans		
Lisans	MERSİN ÜNİVERSİTESİ	2009
Lise	ADANA ERKEK LİSESİ	2004

İş Deneyimi

Görevi	Kurum	Süre (Yıl- Yıl)
Hemşire	Başkent Üniversitesi Seyhan Uygulama Araştırma Hastanesi	2009-2010
Hemşire	Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi	2010-2016

Yabancı Dilleri	Okuduğunu Anlama	Konuşma	Yazma	KPDS/ÜDS/ YDS Puanı	(Diğer) puanı
İngilizce	orta	orta	orta		